

**En Comú
Podem**

**Programa
Eleccions al Parlament
de Catalunya 2021**

El canvi que Catalunya mereix

Programa Eleccions al Parlament de Catalunya

En Comú Podem, febrer 2021

Introducció. L'agenda del canvi que Catalunya mereix	3
1. Reconstruïm els serveis públics i els béns comuns: salvem vides per construir el futur. Propostes per un nou model social.	4
1.1 Mai més retallades. Per un sistema públic i universal de salut més fort	5
1.2 L'educació al llarg de la vida com a garantia d'equitat	9
1.3 L'habitatge: un dret essencial inherent a la pròpia vida	14
1.4 El quart pilar de l'Estat del benestar. Universalitzar als drets socials.	18
1.5 Garantir rendes per una vida digna: Renda Garantida de Ciutadania	21
1.6 Apoderament digital de la ciutadania	22
1.7 La cultura és vida	23
1.8 Esport: servei públic i dret universal de la ciutadania	26
2. Reconstruïm el model econòmic, accelerem la transició ecològica: una economia del bé comú que posi la vida al centre	28
2.1 Un model econòmic i productiu al servei de les persones	30
2.2 Sistema fiscal just, verd i solidari. Redistribuir la riquesa per impulsar la justícia social	41
2.3 Política industrial	44
2.4 Treballar amb drets per viure amb dignitat	47
2.5 Justícia ambiental, transició ecològica i medi ambient: una nova relació amb la natura	57
3. Reconstruïm l'autogovern, els drets i les llibertats: una Catalunya fraterna on puguem decidir el nostre futur	69
3.1 Construir un nou catalanisme, un nou projecte de país	71
3.2 Reforçar el paper clau del municipalisme en la reconstrucció social i ecològica de Catalunya	78
3.3 Reforçar el paper de Catalunya en la política europea i internacional	80
3.4 Impulsar la revolució ètica i democràtica	88
4. Revolució feminista. Reconstruïm el país des d'una perspectiva feminista	100
4.1 Impulsar polítiques feministes	101
4.2 Participar del poder: representar i ser representades	102
4.3 Coeducar per assolir una societat igualitària i lliure de violències masclistes	102
4.4 Reorganitzar els temps	103
4.5 Construir el sistema públic de cures	103
4.6 Garantir els drets sexuals i reproductius	104
4.7 Lluitar per l'erradicació de les violències masclistes	104
4.8 Combatre el tràfic de dones i infants amb finalitat d'explotació sexual	105
4.9 Protegir a les persones que exerceixen la prostitució	105
4.10 Garantir la igualtat de drets en el treball i el dret al treball digne	106
4.11 Protegir la diversitat afectiva, sexual i de gènere	106
4.12 Garantir l'auto-determinació de gènere	107
4.13 Àmbit rural	107
5. Una Catalunya inclusiva per a tothom	108
5.1 Infància	109
5.2 Joventut	110
5.3 Gent gran	113
5.4 Migracions, refugi, ciutadania i interculturalitat	114
5.5 Diversitat funcional	116
5.6 Laïcitat	117
6. Política per equitat territorial, un projecte de país des de tots els territoris	119
6.1 Planificar el territori des de la diversitat i l'equitat territorial	120
6.2 Accions prioritàries per l'equilibri territorial. Un país vertebrat des dels diversos territoris.	124

L'agenda del canvi que Catalunya mereix

Vivim temps difícils, marcats per l'emergència sanitària i la crisi econòmica i social provocada per la Covid-19. Milers de persones i les seves famílies han sofert directament la malaltia i les seves conseqüències. Els problemes estructurals que patíem abans de la pandèmia s'han multiplicat: les desigualtats socials, la precarietat laboral, la pobresa infantil, les crisis industrials, la violència masclista o les dificultats per accedir a un habitatge digne. I, com la resta de la humanitat, ens enfrontem al gran repte que suposa la crisi climàtica.

L'actual majoria de Govern està esgotada. Junts i ERC s'han instal·lat en la crisi permanent i el bloqueig. Han demostrat la seva incapacitat per liderar una resposta a la crisi econòmica amb tots els recursos necessaris, han mantingut un model sanitari afeblit per anys de retallades, privatització i mercantilització, no han desenvolupat la RGC per reduir la pobresa, el sistema educatiu no garanteix la igualtat i els sistemes de protecció social, d'atenció a la infància o a la gent gran són febles i molt insuficients. Tampoc s'ha impulsat una política industrial adequada per enfortir el teixit productiu i crear ocupació ni s'ha impulsat la transició ecològica.

A Catalunya la pandèmia ha generat un nou consens entre la ciutadania: la sanitat pública, l'educació, l'atenció a la gent gran i les prestacions socials a les persones són vitals, no es poden ni afeblir, ni retallar ni mercantilitzar. Volem portar aquest consens ciutadà al proper Govern de la Generalitat.

Cal una nova majoria de govern, d'esquerres i plural, per protegir les persones més afectades per la crisi amb un potent escut social, per impulsar una nova economia verda i de les cures amb capacitat de crear nous llocs de treball. Un nou Govern que faci política útil, i no simbolisme estèril, i que aconsegueixi, amb el diàleg i la cooperació, solucions justes i democràtiques per resoldre el conflicte polític.

El programa electoral d'En Comú Podem és una agenda pel canvi polític i per a la transformació social. És un programa obert, elaborat amb un procés de participació i comptant amb les aportacions de la societat civil.

Hi ha alternativa, no ens podem resignar entre continuar igual o tornar al passat. En Comú Podem plantejem un nou projecte de país, sense desigualtats socials, amb un horitzó verd i feminista. Un projecte basat en propostes i valors d'esquerres i republicans.

Aquesta agenda del canvi s'estructura en torn a eixos de reconstrucció del model social, de l'economia i de les institucions:

- Reconstruir els serveis públics i els béns comuns, amb un sistema universal de salut més fort i 100% públic; una educació pública de qualitat per a tothom com a garantia de l'equitat; el dret a un habitatge assequible; el ple desenvolupament del quart pilar de l'Estat de benestar, universalitzant els drets socials; una veritable Renda Garantida de Ciutadania contra l'empobriement i la cultura com a bé essencial.
- Reconstruir el model econòmic amb un nou model productiu que recuperi el protagonisme de la indústria, creant nous llocs de treball i accelerant la transició ecològica. Un nou model per una nova relació amb la natura que preservi la biodiversitat i el nostre patrimoni natural.
- Reconstrucció de l'autogovern, la plena garantia dels drets i les llibertats per una Catalunya fraterna on puguem decidir el nostre futur; reforçar el municipalisme i el paper de Catalunya en la política europea i internacional i l'impuls d'una revolució ètica i democràtica per acabar amb qualsevol forma de corrupció.
- Revolució feminista, la reconstrucció del país des d'una perspectiva feminista. I la construcció d'una Catalunya inclusiva, amb polítiques per totes les etapes de la vida, per garantir els drets de la infància, l'emancipació juvenil i l'envelliment actiu i amb autonomia. Una Catalunya inclusiva de tots els territoris, perquè volem un país amb igualtat social i territorial.

Som un poble amb energia i amb creativitat, que hem demostrat fraternitat i solidaritat durant aquests temps difícils. Ara hem d'obrir un nou temps d'esperança i d'il·lusió pel canvi que Catalunya mereix.

1

Reconstruïm els serveis públics i els béns comuns

Salvem vides per construir el futur.
Propostes per un nou model social

1.1 Mai més retallades. Per un sistema públic i universal de salut més fort

La pandèmia provocada per la Covid-19 ha desencadenat una crisi sanitària, social, econòmica i humanitària que ha requerit implementar mesures d'emergència en tots els àmbits i institucions. Aquesta crisi ha fet emergir les mancances del sistema sanitari i socio-sanitari a causa de les dràstiques retallades pressupostàries que els governs de Catalunya han anat aplicant des del 2010. Unes retallades que han comportat un deteriorament progressiu del sistema sanitari, posant-lo en greu perill, i amb una sobrecàrrega intolerable per als i les professionals sanitàries i socio-sanitàries.

A aquest fet, cal sumar-hi les constants improvisacions i la mala gestió duta a terme per part del Govern de la Generalitat de Catalunya, com per exemple en la tardana actuació en les residències de persones grans, tant públiques com concertades, la manca de diàleg amb el món local, l'enorme dificultat per habilitar hospitals de campanya i hotels de salut de forma coordinada amb els ajuntaments; el tancament de nombrosos CAP i CUAP arreu del territori sense comunicació amb els propis ens locals, fet que suposava dificultar encara més l'atenció mèdica al conjunt de la ciutadania i que va provocar el col·lapse del servei 061, deixant a moltes ciutadanes i ciutadans sense atenció sanitària durant el confinament; i, finalment, la improvisació en l'operatiu de vacunació.

Menció a part mereixen dues actuacions denunciades i a les que ens mostrem contraris. En primer lloc, el preu fixat per decret per compensar la sanitat privada del servei de pacients atesos per la Covid-19. Un preu per pacient que no s'ha calculat de manera transparent. En segon lloc, l'externalització pel Departament de Salut a l'empresa Ferroserv Servicios Auxiliares, empresa filial de Ferrovial, per al rastreig dels contactes de coronavirus per un import de més de 17 milions d'euros. Dues accions que tornen a mostrar el constant menysteniment del Departament cap al sistema sanitari públic.

Aquesta crisi sanitària ha mostrat les debilitats del sistema sanitari públic català i reobre el debat sobre la urgència per revertir les mancances que la Covid-19 ha evidenciat. Els i les professionals sanitàries i socio-sanitàries del sector públic, en un context d'extraordinària dificultat i en moltes ocasions sense l'acompanyament del Departament de Salut, han destinat el bo i millor de totes i tots ells per atendre en les millors condicions a la nostra ciutadania, salvant vides i posant-ne en perill les seves. En definitiva, un sistema que ha estat tan elogiat com retallat per part del Govern de la Generalitat.

El diagnòstic dels diferents actors i que fem nostre és la necessitat d'un nou pacte per la sanitat, augmentant els recursos econòmics al sistema sanitari públic, la millora de les infraestructures sanitàries i de les condicions i els recursos per als i les professionals de la salut, entre altres mesures, amb l'objectiu de millorar el sistema públic de salut.

1.1.1 Generar beneficis en salut des de les activitats econòmiques i les polítiques

Els principals determinants de la salut col·lectiva són especialment de tipus social, econòmic, ambiental i laboral. Només amb intervencions intersectorials es pot aconseguir una millora substancial de la salut de tothom i la reducció de les desigualtats socials. Alhora és important fomentar l'avaluació de l'impacte sobre la salut de les diferents polítiques del Govern.

Per això, proposem:

- Desenvolupar un conjunt d'accions intersectorials i des de tots els àmbits de govern per millorar la salut de la població i disminuir les desigualtats amb polítiques de reducció de la pobresa o contra la contaminació ambiental.
- Fomentar l'enfocament de la salut en totes les polítiques públiques, amb un Pla de participació dels treballadors i treballadores de la salut i la ciutadania en altres sectors.
- Treballar per a la comprensió de l'enfocament dels determinants de la salut per part de tots els professionals sanitaris.
- Millorar la coordinació i les sinergies en les actuacions de polítiques socials i de salut.
- Establir per normativa l'avaluació sistemàtica de l'impacte en salut de totes les polítiques.

1.1.2 Consolidar una sanitat pública, integral i de qualitat per tothom

La salut és un bé comú, i la protecció de la salut és un dret humà fonamental. Per això, el nostre compromís està orientat a recuperar el model sanitari públic, de qualitat, finançat amb impostos i sense repagaments, universal, que fomenti l'equitat. Un sistema sanitari que, a més de comptar amb prou finançament, ha de ser transparent i ha d'estar sotmès al control democràtic i a la participació social.

Per això, proposem:

- Garantir l'accés universal al sistema sanitari públic a totes les persones que viuen a Catalunya.
- Fixar un mínim d'inversió (no inferior al 7% del PIB) amb l'equiparació a mitjanes europees, garantint que tota la nova inversió es destini a la gestió i provisió pública, a un model centrat en l'atenció primària, a ampliar la cartera de serveis coberts i la recuperació de les condicions laborals.
- Superar la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya (LOSC) amb una nova llei del Sistema Nacional de Salut de Catalunya (SNSC) que estableixi organització, competències, ordenació territorial, avaluació independent i participació.

- Reduir per sota dels tres mesos l'espera de totes les intervencions quirúrgiques i a menys de tres setmanes les consultes per a un especialista i les proves no urgents.
- Implementar plenament la Llei del Parlament de Catalunya d'atenció pública de salut bucodental, que redueixi les greus desigualtats socials en salut bucodental, destinant-hi recursos per fer-la efectiva i posant en marxa una nova cartera de serveis d'odontologia infantil, així com implementar durant el mandat la corresponent a adults i destinar-hi recursos per fer-la efectiva.

1.1.3 Potenciar la salut pública

Entenem la salut pública i l'atenció primària i comunitària com els pilars fonamentals per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció i la prevenció i l'atenció integrada, i continuada, centrada i propera a les persones. Donarem suport als processos comunitaris per a la prevenció i promoció de la salut i fomentarem de nous, conjuntament amb els equips de salut pública, els ajuntaments i altres serveis de suport a les necessitats de les persones, d'acord amb el seu cicle vital.

Per això, ens comprometem a:

- Augmentar la despesa en salut pública perquè sigui com a mínim el doble de l'actual (3% del pressupost en salut).
- Desplegar l'Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Incloure en la contractació de personal del Departament de Salut i de l'Agència de Salut Pública de Catalunya professionals amb perfils interdisciplinaris, que vagin més enllà de persones amb formacions clíniques i assistencials.
- Impulsar processos de participació ciutadana en la gestió i participació dels centres.
- Reforçar els programes de promoció i protecció de la salut i de prevenció.
- Millorar els contextos per convertir-los en saludables, com per exemple incrementant l'accés a l'alimentació saludable, l'oferiment d'espais gratuïts i accessibles per poder fer activitat física, o el control de les drogodependències.

1.1.4 Enfortir de manera efectiva i real l'atenció primària i comunitària

L'atenció primària té un paper fonamental en les tasques de salut comunitària, conjuntament amb els serveis de salut pública, per a la protecció i la promoció de la salut col·lectiva.

En aquest sentit, proposem:

- Incrementar progressivament el pressupost de l'atenció primària i comunitària fins a un 25% del de salut.

- Establir un temps mínim de consulta de 10 minuts per consulta mèdica presencial.
- Disposar de recursos per impulsar processos de salut comunitària en coordinació amb els serveis de salut pública, amb increment de plantilles per a fer front a aquestes noves competències i millora de les seves condicions laborals.
- Garantir l'assistència sanitària des de l'atenció primària a tota la xarxa de residències per a persones grans i dependents, així com el retorn a la gestió des dels CAP de la rehabilitació ambulatoria i domiciliària del territori.
- Participar de manera comunitària en les polítiques de salut en els seus sistemes i en tots els nivells.

1.1.5 Millorar el sistema d'atenció a la salut mental i a totes les addiccions

Actualment no hi ha un model integral d'atenció a la salut mental i a les addiccions, sinó que hi ha una heterogeneïtat de models i es manté una diferenciació entre la xarxa de salut mental comunitària, l'atenció primària i la xarxa de drogodependències. L'oferta actual de recursos destinats a salut mental no permet cobrir les necessitats d'atenció que la població requereix, amb llargues llistes d'espera.

Per revertir aquesta situació, ens comprometem a:

- Garantir un model d'atenció a la salut mental i a les addiccions que integri plenament la salut mental comunitària en l'atenció primària, que disposi d'una xarxa d'atenció especialitzada en salut mental i addiccions que estigui orientada a la comunitat, a la reducció de les desigualtats, i a la recuperació i la reinserció social.
- Dotar el model amb suficients recursos per poder garantir una cartera de serveis que inclogui atenció, rehabilitació i reducció de danys per poder donar respostes a les necessitats de tota la població, augmentant un 40%.
- Incrementar suficientment la dotació de psicòlegs i psicòlogues a l'atenció primària en el marc de la pandèmia per la Covid-19.
- Obrir un procés de debat social sobre el model conceptual d'atenció a la salut mental que sigui més integrador, reconeixedor de les diferències entre les persones i orientat a les seves necessitats.
- Desestigmatitzar les malalties mentals i combatre les xifres de suïcidi trencant amb els falsos mites que l'envolten, en especial entre els joves.

1.1.6 Garantir el respecte dels drets de les persones en el sistema de salut

La salut (entesa com a benestar físic, emocional i relacional i biopsicosocial) s'ha de configurar com a dret universal de la ciutadania. El dret a la salut ha de formar

part inherent de la nostra identitat, concebuda com a projecte col·lectiu de futur.

Des d'En Comú Podem proposem:

- Assolir la salut sexual i reproductiva a través del dret a l'avortament gratuït (garantint que els centres públics ofereixin aquesta intervenció), l'accessibilitat als mètodes anticonceptius o la prevenció de les malalties de transmissió sexual.
- Posar en marxa accions positives envers les persones amb diversitat funcional i les persones cuidadores, pels drets de les persones LGTBI+ i per eliminar les desigualtats de gènere en l'àmbit de la salut.
- Implicar el sistema de salut en la lluita contra la violència masclista, millorant els recursos del sector sanitari dedicats a la prevenció, a l'atenció i a la recuperació, en coordinació amb els circuits territorials.
- Respectar el dret a l'atenció al patiment i el tractament del dolor, per aconseguir una mort digna, i regular amb celeritat l'aplicació a Catalunya de la futura llei d'eutanàsia i mort assistida: crear la Comissió de Garanties i Avaluació, formar els i les professionals, i divulgar aquest nou dret entre la ciutadania.
- Promoure el Document de Voluntats Anticipades o testament vital.
- Millorar el funcionament de l'Observatori de la Mort (creat per Acord GOV/120/2019, de 3 de setembre) i publicació anual d'un informe sobre la qualitat de la mort a Catalunya.
- Garantir el dret a la preservació i confidencialitat de les dades personals i història clínica, així com del big data sanitari, els quals no es podran cedir per finalitats comercials.

1.1.7 Desmercantilitzar la sanitat

Catalunya és una de les comunitats autònomes amb un grau més alt, sofisticat i cronificat de privatització del sistema. Per fer front a aquesta situació, cal tenir un Servei Nacional de Salut de Catalunya (SNSC) realment públic i amb un servei universal i equitatiu, d'accés garantit, finançat des dels pressupostos. Volem un model de planificació, gestió i provisió públiques. I quan no es pugui (justificadament i provisionalment), via encàrrec a "ens propis".

El model de col·laboració "públic-privat" i externalització de serveis de salut, molt present a Catalunya, ha significat un tracte preferencial cap a corporacions amb ànim de lucre, empobrint els serveis públics i privatitzant recursos de naturalesa pública, a través de processos opacs d'enginyeria financera, per al benefici i lucre del sector negoci de la sanitat.

D'altra banda, aquesta relació publicoprivada ha estat l'eina de les dretes per segregar la sanitat per classes socials, amb una sanitat privada atenent a les classes més adinerades i el sector públic a les classes populars.

Un sistema totalment ineficient en contextos de tensió sanitària, com ha quedat prou demostrat durant la pandèmia, durant la qual el sector públic, empobrit pels concerts privats i anys de retallades, ha hagut de resoldre tots els grans problemes associats a la pandèmia. Cal un sistema públic finançat suficientment per tothom, un sistema públic amb més recursos per posar-los al servei de la seva qualitat científica contrastada.

El nostre model de Sistema Nacional de Salut és el de titularitat, gestió, provisió i control públics.

En aquest sentit, ens comprometem a:

- Impulsar les clàusules socials en la contractació de serveis de salut per millorar i controlar la qualitat de les prestacions.
- Desmercantilitzar el dret a la salut, blindant els serveis sanitaris públics i revertint progressivament les externalitzacions a operadors privats amb ànim de lucre.
- Establir una única central de compres per a tot el sistema d'utilització pública i de laboratoris i altres fabricants de productes sanitaris de titularitat pública.
- Definir i caracteritzar legislativament les "entitats d'economia social i solidària" perquè només els proveïdors públics o socials sense afany de lucre amb valors públics puguin concertar directament amb el Servei Nacional de Salut.
- Millorar i exercir el control públic i la transparència de les empreses, consorcis i fundacions que operen a l'SNSC.

1.1.8 Recuperar les plantilles i els drets dels treballadors i treballadores de la sanitat

Els anys de retallades i estancament, produït per lleis, decrets i pràctiques de mercat, han suposat un atac a les condicions de treball dels treballadors i les treballadores de la sanitat, que pateixen ja un greuge respecte a la majoria de sistemes sanitaris europeus. Un bon sistema sanitari de qualitat ha de tenir bons professionals, amb valors, tècnicament preparats, acollidors, motivats i ben remunerats.

Per això, proposem:

- Aplicar un pla amb canvis de criteris i mètodes de recursos humans que permeti l'increment de les plantilles, resolgui la temporalitat dels treballadors i treballadores, recuperi les retribucions econòmiques establertes abans de les retallades, i equipari els salaris i les condicions laborals dels i les professionals del Sistema Sanitari Integral d'Utilització Pública de Catalunya (SISCAT).
- Incrementar el pressupost i el temps per fer formació continuada i recerca en els centres del SISCAT.

- Posar fi a les situacions discriminatòries dels treballadors i treballadores, així com l'aplicació de les lleis d'igualtat espanyola i catalana.
- Consensuar els objectius anuals i les seves retribucions, així com afavorir la qualitat i eficiència per sobre de criteris econòmics: accessibilitat, visites a domicili en l'atenció primària, atenció continuada, gestió de la cronicitat, etc.
- Aturar immediatament qualsevol mena d'intervenció que tendeixi a la fragmentació territorial, fusió o creació de corporacions en el si de l'Institut Català de la Salut.

1.1.9 Racionalitzar la despesa farmacèutica

L'actual despesa en medicaments i procediments terapèutics i el seu ritme de creixement anual és insostenible a Catalunya.

En aquest objectiu és clau una racionalització de la despesa farmacèutica. L'actual despesa en medicaments i el seu ritme de creixement anual és insostenible per a Catalunya.

Per això, proposem:

- Seleccionar centralitzadament els medicaments i productes sanitaris més idonis per ser finançats pel sistema públic de salut.
- Crear sistemes d'informació sobre medicaments terapèutics propis del sistema de salut, independents de les companyies farmacèutiques i de tecnologies mèdiques i integrats a les eines informàtiques (història clínica electrònica, recepta electrònica).
- Constituir comissions farmacoterapèutiques a cada àrea de salut, per garantir la participació professional i la gestió clínica terapèutica.
- Establir sistemes per a la bona prescripció de medicaments i productes sanitaris, a més d'activitats de formació sanitària i de recerca.
- Constituir empreses o institucions públiques que produeixin els seus propis productes de farmàcia, amb preus de referència i competitiu amb els de l'empresa privada, i que garanteixin l'elaboració de material sanitari i l'elaboració de fàrmacs i genèrics.

1.1.10 Impulsar la recerca i la formació en polítiques públiques en salut

S'ha d'incrementar el finançament i el control públic de la recerca i la docència en salut perquè serveixin els interessos de la ciutadania per sobre dels interessos del mercat.

En aquest sentit, proposem:

- Implementar un pla per al foment de la recerca i la docència en salut sota els principis de màxima qualitat i rigor científic, transparència, ètica, i sense cap conflicte d'interès ni discriminació de gènere o d'altres factors de desigualtat (classe social, ètnia, etc.) que produeixi resultats d'alt valor sanitari i, si s'escau, patents industrials.
- Implementar un pla de formació continuada dels i les treballadores de la salut finançat amb recursos públics, dissenyat de manera participativa per entitats públiques. Alhora impulsarem la regulació i limitació de les activitats de formació a càrrec de la indústria farmacèutica o d'altres empreses privades. Serà obligat declarar els conflictes d'interessos, tot prohibint la seva pervivència.
- Prioritzar la investigació biomèdica, la investigació en ciències socials i mediambientals, i la medicina comunitària, incloent-hi nous desafiaments com el canvi climàtic i la sostenibilitat del medi ambient.
- Garantir la transparència i l'accessibilitat de la recerca aplicada i la docència en salut pública i els serveis de salut. Totes les ajudes amb fons públics han de ser avaluades de forma transparent.
- Potenciar la recerca sobre les desigualtats de gènere en salut i sobre aspectes específics o amb més afectació en la salut de les dones.
- Promoure la identificació, avaluació i mitigació dels efectes sobre la salut de projectes urbanístics i d'infraestructures. Garantir la integració dels valors i els criteris de salut en la preparació, l'aprovació, i el seguiment dels plans i els programes que poden tenir-ne efectes significatius.

1.2 L'educació al llarg de la vida com a garantia d'equitat

La imprevisible pandèmia provocada pel coronavirus Covid-19 ha estressat els sistemes socials al màxim i n'ha deixat al descobert les seves fragilitats. El sistema educatiu, i els sistemes de protecció de la infància, l'adolescència i la joventut, no han quedat exempts d'aquest profund impacte

Davant aquesta situació sense precedents, la principal inquietud és la de garantir que cap nen o nena no pugui exercir de manera completa el seu dret a l'educació. El Departament d'Educació ha actuat de manera improvisada, sense planificació, creant inseguretats a la comunitat educativa i les famílies, sovint desplaçant les responsabilitats als ens locals, com en el procés de beques de menjador durant el confinament, l'extensió d'eines informàtiques per a l'assistència educativa a distància, la preparació dels protocols de prevenció Covid-19 a les escoles, l'obertura dels centres o les neteges extraordinàries dels col·legis a càrrec dels ajuntaments.

Durant el darrer any hem reclamat la posada en marxa d'una intervenció d'emergència i noves polítiques públiques perquè aquesta crisi no deixés fora del sistema cap nen o nena.

El tancament dels centres, la complexa compatibilitat i conciliació familiar, la crisi econòmica de moltes famílies, la bretxa digital i el mateix confinament han tingut efectes educatius clars, que han agreujat les iniquitats existents abans de la pandèmia.

Les desigualtats educatives ja existien prèviament a la pandèmia. La Covid-19 no ha fet més que mostrar les diferències que ja existien entre l'alumnat de diferent origen socioeconòmic, i aprofundir i ampliar les bretxes educatives prèvies. Si hi ha una evidència és que el nou Govern de la Generalitat ha de liderar les mesures urgents per abordar les conseqüències més immediates que la crisi ha tingut sobre l'alumnat.

1.2.1 Respondre a l'emergència educativa

El sistema educatiu, pel seu caràcter compensador, ha de fer front als efectes més lesius d'aquesta crisi sanitària que esdevé social, econòmica i educativa, i que no pot esperar una resposta a llarg termini. Les mesures proposades pel Departament d'Educació resulten insuficients i poc adequades. Per això, cal una revisió en profunditat per millorar-ne l'eficàcia i, si s'escau, adaptar-les i estabilitzar-les al llarg del curs 2021/2022, per tal de garantir el dret a una educació pública de qualitat també en temps de pandèmia.

Per revertir la situació, proposem implantar:

- Garantir la presencialitat del sistema educatiu, també en les etapes no obligatòries (batxillerat, FP, universitat), mitjançant disminució de ràtios (augment de personal i d'espais).

- Un Pla d'adaptació que inclogui la previsió/provisió de l'increment de plantilles docents, el transport, el menjador, les activitats del lleure als infants i adolescents, la seguretat i la higiene dels espais per prevenir contagis, així com l'accés a l'educació digital i la connectivitat. Un increment de contractació de docents que permeti assolir unes ràtios d'alumnes per classe ajustades a les recomanacions internacionals de l'OMS en matèria de salut i prenent com a referent els indicadors dels països de la UE-15.
- Garantir la contractació de docents i PAS suficients per cobrir les baixes des del primer dia.
- Pla específic general d'emergència sanitària per a tots els centres educatius de Catalunya que reguli les mesures de seguretat i salut dels infants i dels adolescents (especialment els col·lectius més vulnerables i amb més risc d'exclusió social), així com dels i les professionals del sistema educatiu. Alhora, impulsar una taula del pla per a la consulta i la participació de la comunitat educativa.
- Augmentar els espais disponibles destinats als centres educatius amb participació i coordinació amb els ens locals, per tal de facilitar la reducció de les ràtios d'alumnes per aula.
- Pla específic d'instruments i accions per evitar i/o compensar l'impacte de la crisi de la Covid-19 sobre la segregació escolar i l'abandonament educatiu, ampliant les beques i els ajuts.
- Garantir la connectivitat i l'accés a la informació en plans de digitalització per a totes les famílies.
- Incorporar personal sanitari, de forma progressiva, a tots els centres educatius.

1.2.2 Digitalització democràtica de l'educació

La irrupció de la Covid-19 ha comportat un augment generalitzat de l'ús de tecnologies de la informació en el terreny educatiu, particularment en eines per a videoconferències i d'aprenentatge online. La majoria dels centres educatius ja tenen una trajectòria en les plataformes d'aprenentatge online amb eines de programari lliure com Moodle que han esdevingut un estàndard educatiu. El Departament d'Educació, però, ha abandonat el suport donat als centres en les eines de programari lliure i s'ha rendit a la "googleització" en serveis tan crítics com el correu electrònic corporatiu i la compartició d'arxius online, tant dels centres educatius com del mateix Departament d'Educació.

L'administració pública ha de garantir unes eines que garanteixin la sobirania de les dades, que no ha d'estar en cap altres mans que les de la mateixa administració pública, i no poden ser subcontractades a empreses externes que tinguin altres interessos que l'educatiu. En particular, les dades de l'alumnat són altament sensibles; deixar-les en mans de plataformes transnacionals posa en risc la privacitat de les dades de la ciutadania.

La inversió pública en serveis d'informació ha de ser sempre en solucions basades en programari lliure, ja que és l'única fórmula que garanteix la continuïtat del coneixement universal. A més, facilita la transparència i permet el control de qualitat de les eines treballades.

Proposem:

- Impulsar plans d'apoderament digital dels centres educatius en conjunció amb les plataformes ciutadanes que treballen segons els valors de sobirania tecnològica i digitalització democràtica.
- Posar a disposició dels centres educatius els recursos de servidors i infraestructura informàtica necessària per garantir l'accés a les eines d'aprenentatge online sobiranes per a tota la comunitat docent l'alumnat.
- Crear un equip de transició digital per prestar suport als centres educatius en la transformació cap a solucions basades en programari lliure.

1.2.3 Garantir la naturalesa pública i inclusiva del dret a l'educació

El model que defensem no és només un servei, és un dret de ciutadania, i ha de ser proveït, garantit i gestionat pels poders públics d'acord amb els principis d'inclusió educativa i amb respecte al pluralisme ideològic. L'accés ha d'estar plenament garantit en condicions d'equitat, qualitat i gratuïtat, i calen mesures proactives per fer-ho plenament efectiu, amb independència de la titularitat del centre educatiu.

Per això, proposem:

- Potenciar i enfortir la xarxa educativa de titularitat pública com a eix vertebrador de tota l'oferta educativa, amb places públiques adequades i suficients en tots els nivells, que combat la segregació escolar, l'abandonament educatiu i el fracàs escolar, garantint un finançament públic estable.
- Avançar cap a una única xarxa pública, eliminant progressivament els concerts en els centres privats, començant per aquells que segreguen per sexe o origen cultural i econòmic.
- Promoure l'establiment d'un marc jurídic que permeti la integració progressiva i voluntària dels centres concertats que ho desitgin en la xarxa de titularitat pública, fins que tots els centres subvencionats amb diners públics siguin de titularitat pública, respectant els drets de l'alumnat i de les famílies i amb garanties per als i les professionals.
- Treballar per garantir la plaça als centres públics per a totes les persones que ho sol·licitin.
- Garantir la gratuïtat dels ensenyaments universals en totes les etapes.
- Garantir, mantenir i defensar el model d'immersió lingüística, que afavoreix la convivència de tot l'alumnat i la cohesió social.

- Garantir de manera efectiva la laïcitat de l'educació, reclamant la revocació definitiva dels acords en matèria educativa amb el Vaticà i la resta de confessions religioses.
- Universalitzar l'oferta educativa de 0-18, que ha d'incloure la petita infància, l'educació en el lleure i la formació de les persones adultes
- Garantir l'accés a una alimentació suficient, equilibrada i de qualitat i de proximitat a tots els centres educatius, de forma universal i gratuïta.

1.2.4 Promoure l'educació comunitària

S'ha d'establir una connexió entre totes les oportunitats d'aprenentatge disponibles entre el temps lectiu i no lectiu. Aquest plantejament vincula tota la comunitat perquè els reptes educatius són reptes comunitaris.

Per aquestes raons, impulsarem accions per:

- Reconèixer el paper educador de les ciutats mitjançant els plans educatius locals i els plans educatius d'entorn, promovent xarxes de corresponsabilitat socioeducativa per abordar de forma més eficient els reptes educatius i socials.
- Potenciar la diversitat i la qualitat de les oportunitats socioeducatives locals i de proximitat i garantint-ne l'accés.
- Recuperar el finançament de la Generalitat (reduït dràsticament els darrers anys) per a les entitats de lleure, les AFA i els ajuntaments per organitzar activitats extraescolars, culturals i de lleure, amb ajuts perquè els obstacles econòmics i culturals o la falta d'oferta no impedeixin l'accés a aquestes activitats.
- Impulsar i acompanyar l'acció educativa i la creació d'entorns d'aprenentatge més enllà de l'horari lectiu dins dels centres escolars com a equipaments educatius de barri o de municipi, amb estratègies territorials de col·laboració entre centres, entitats, equipaments, serveis i administracions.
- Renovar el model de Consell Escolar Municipal per tal que esdevinguin consells educatius i hi participin els actors que integrin tots els grups d'interès, i que, en l'àmbit local, tinguin impacte i incidència real en el territori i capacitat d'establir consensos i pactes.

1.2.5 Combatre la segregació escolar

La segregació escolar indica un desequilibri entre la composició social d'un centre educatiu del seu entorn immediat. Catalunya és un dels països amb més segregació escolar d'Europa, una situació clarament vinculada a una acció política i de govern que, durant anys, lluny de reduir-la, l'ha consolidat.

Contra la segregació escolar cal lluitar activament amb polítiques educatives eficaces que n'identifiquin les causes i les combatin.

Per això, proposem:

- Revisar el pacte contra la segregació escolar i les seves mesures de desenvolupament i el disseny d'una política pública educativa municipal per a fer-hi front.
- Desenvolupar una planificació escolar basada en la zonificació escolar per establir zones i escoles heterogènies, que eviti les concentracions d'alumnat en risc educatiu i que moderi les opcions d'elecció de centre per tal de limitar els seus efectes segregadors.
- Implementar una reducció de ràtios generalitzada, especialment en contextos de davallada demogràfica.
- Revisar el contingut del decret d'escola inclusiva, de cara a la seva utilització com a instrument en el disseny dels models de detecció, i la millora del decret d'admissió de centres.

1.2.6 Innovar la política educativa

La innovació ha de ser un instrument per millorar l'equitat i la qualitat del nostre sistema educatiu. L'educació transformadora que defensem vol estar al servei d'una societat basada en els valors de cooperació, pensament crític, inclusió, respecte, convivència positiva, compromís ecosocial i feminista, suport i cura mútua; i necessita centres educatius democràtics, oberts a la comunitat, que acullen la diversitat, inclusivament... Tot això requereix un nou paradigma pedagògic, organitzatiu i funcional.

Per això, ens comprometem a:

- Impulsar una línia de finançament de recerca per revisar els currículums escolars, orientant-los cap a una capacitat crítica i constructora del coneixement, emancipadora i potenciadora dels valors propis del model social humanístic, compatible amb un abordatge més holístic i integral de l'aprenentatge.
- Redefinir l'actual model de governança dels centres, donant més veu i participació a les famílies, impulsant fórmules d'apoderament de l'alumnat, perquè tinguin més protagonisme i una participació més directa en el seu futur.
- Eliminar la intervenció de les empreses i entitats financeres als centres educatius, tant en la formació del professorat i en la divulgació de continguts i valors al servei de les empreses, com en la possibilitat de creació de centres escolars.
- Modificar la Llei d'Educació de Catalunya per adaptar-la als nous reptes del sistema educatiu, així com el desplegament de la regulació de la Inspecció d'Educació, la regulació del Consell Escolar de Catalunya, la implantació de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació, etc.
- Revertir els actuals decrets de direcció de centres i d'autonomia de centres. Cal redefinir el concepte de lideratge i autonomia de centre, així com consolidar la democratització dels centres, facultant activament

els claustres i la comunitat educativa en la presa de decisions.

- Implementar la coeducació com una acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes i androcèntrics, ni actituds discriminatòries, per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, per aconseguir l'objectiu de construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes.
- Incorporar al currículum educatiu el tema de la Memòria Històrica i Democràtica com a puntal de la defensa dels drets humans i dels valors democràtics.
- Recuperar els valors: laïcitat, democràcia, educació afectiva i sexual, interculturalitat, antiracisme i ecologia.
- Afavorir amb mitjans i formació la millora educativa i la renovació pedagògica a partir de l'experiència i l'intercanvi de l'activitat a l'aula.
- Fomentar la cooperació entre els centres educatius i evitar la competitivitat entre ells.
- Eliminar la classificació dels centres i treballar per la igualtat i la qualitat de cada un dels centres.

1.2.7 Universalitzar l'educació de la petita infància

L'etapa inicial de l'educació infantil és una etapa prioritària en la lluita contra la desigualtat i insubstituïble com a element de millora de les expectatives educatives de qualsevol persona. Garantir una xarxa d'escoles bressol públiques ben finançades és un vector fonamental de qualsevol política pública en educació de la petita infància, però cal anar més enllà i considerar una oferta diversa i integrada de suports a la petita infància i a les famílies.

Per això, proposem:

- Articular una xarxa pública 0-6, multidisciplinària d'atenció i suport a la primera infància que garanteixi l'accés i la gratuïtat a una escola bressol de qualitat a totes les famílies, garantint-ne la rebaixa de les ràtios dels dos cicles, ajustant-los a les recomanacions europees, i la coordinació, la continuïtat i la coherència entre els dos cicles de l'etapa 0-6.
- Prioritzar i potenciar l'escola bressol pública com a eix i vector de l'oferta de l'etapa educativa, ampliant i consolidant una xarxa pública adequada i suficient.
- Liquidar els deutes amb els ajuntaments pel finançament de les escoles bressol i recuperar l'aportació econòmica que venia fent el Departament d'Educació acordada amb el món local.

- Dignificar les condicions laborals dels i les professionals dedicades a la primera infància: estabilització de les plantilles i internalització dels professionals.
- Facilitar la connexió entre escoles bressol i centres d'educació primària per promoure la continuïtat i la coherència educativa.

1.2.8 Finançar l'educació per a l'equitat

Garantir el dret a l'educació que defensem vol dir garantir el seu finançament. Calen mecanismes per protegir un finançament suficient i justament distribuït de l'educació. Cal recordar que la Llei d'educació de Catalunya preveia dotar el sistema educatiu amb un 6% del PIB en vuit anys. Un objectiu que no només no s'ha acomplert, sinó que ha retrocedit des del 4,34% del PIB del 2010 fins a l'actual per sota del 4%.

Per això, proposem:

- Elaborar una llei de finançament de l'educació per garantir-ne el dret a l'educació al llarg de la vida. Cal que aquesta llei introdueixi criteris per adaptar la inversió a les necessitats dels centres educatius, cobrint el cost real de la plaça escolar, determinant la responsabilitat del sistema amb l'equitat a través de la gestió coordinada de polítiques redistributives i de sosteniment de les condicions d'educabilitat.
- Revertir definitivament les retallades aplicades a l'educació, així com la invalidació dels Acords de Govern que van suspendre la majoria dels pactes que regulaven, en el marc del consens, les condicions laborals dels i les professionals de l'educació amb més impacte en la qualitat educativa.
- Augmentar la despesa en educació fins al 7% del PIB de manera progressiva i la garantia de la gratuïtat dels ensenyaments obligatoris i postobligatoris.
- Normalitzar el criteri de tarifació social en la gestió de les beques i ajuts.
- Elaborar plans específics per millorar la inversió als centres d'alta complexitat.

1.2.9 Dignificar l'ofici d'educar

Cal un professorat lliure i autònom en la seva relació amb el coneixement i el valor, així com la cooperació de la resta de professions educatives que, més enllà del professorat, tenen un impacte evident en l'educació integral dels nostres infants i adolescents. L'educació transformadora requereix enfortir les competències i la carrera professional dels i les professionals de l'educació i dignificar el seu treball amb estabilitat, autonomia i estatus.

Per això, proposem:

- Renovar el consens entorn el valor de l'ofici d'educar a través d'un nou marc per a la regulació de les professions educatives, per definir la competència i l'ètica professional. Cal reconèixer la importància de les persones que desenvolupen tasques educatives de suport

a la docència, com dels i les professionals de l'orientació educativa.

- Millorar, en el marc de la concertació social, les condicions laborals dels i les professionals de l'educació, així com la promoció d'un acord vinculant per al control i la prevenció sobre el frau o les males praxis en la contractació dels professionals de l'educació.
- Promoure el canvi de model d'accés a la funció pública docent basat ens els principis d'igualtat, capacitat i mèrits, així com de publicitat i transparència, en el qual l'experiència docent sigui àmpliament reconeguda. Ens comprometem a disminuir el nombre del professorat interí fins al 8%.
- Dissenyar programes de suport per al professorat novell durant els primers anys d'exercici professional basats en la tutela, la formació i l'assessorament, garantint, com a mínim, un any de docència tutoritzada.
- Augmentar la inversió i la diversificació de la formació permanent. Aquesta ha de vincular-se a processos simultanis d'innovació i de recerca educativa, competència científica i acadèmica, i ha de dur-se en estreta col·laboració amb el centre escolar i la universitat.

1.2.10 Potenciar i consolidar recursos per garantir el dret a l'educació al llarg de la vida

Per fer front al desafiament que requereix conèixer i comprendre els itineraris formatius, les oportunitats professionals i les pròpies expectatives, cal crear una veritable política d'orientació acadèmica i professional dins i fora els centres escolars, útil per a les transicions que fem durant la nostra vida i continuar l'accés al llarg de la mateixa a una educació adaptada a les necessitats de cada etapa vital.

Per això, proposem:

- Intensificar i coordinar l'orientació acadèmica i professional als centres educatius.
- Garantir mecanismes de retorn al sistema educatiu per a l'alumnat que ha acabat l'escolarització obligatòria sense acreditar, diversificant les ofertes formatives específiques perquè siguin més permeables i permetin la construcció d'itineraris personalitzats, amb valor acadèmic i educatiu entre les diferents etapes del sistema.
- Garantir una xarxa pública adequada i suficient d'escoles de noves oportunitats.
- Elaborar un pla estratègic finançat per a l'educació permanent de les persones adultes que garanteixi el dret de l'educació al llarg de la vida.
- Posar en valor la vocació social i educativa com a instrument de les polítiques socials per a l'equitat, així com la inclusió educativa de les persones adultes en els plans d'acció específics, per fer front a l'emergència educativa derivada de la pandèmia.

1.2.11 Potenciar uns ensenyaments professionals de qualitat

Els ensenyaments professionals tenen el repte de contribuir a la consecució d'un sistema integrat que constitueixi un instrument de qualificació potent, també d'acreditació de les qualificacions adquirides amb l'experiència laboral, coherent amb el dret ciutadà a l'educació al llarg de la vida, i connectat de forma estratègica i equilibrada amb el món laboral.

Per això, proposem:

- Revertir la darrera reforma curricular de la formació professional del sistema educatiu atesa la seva ineficàcia per abordar els veritables problemes de la formació professional, així com la garantia de la gratuïtat de la matrícula, eliminant les taxes i millorant el sistema de beques i ajuts.
- Reforçar i millorar els instruments de planificació de l'oferta, introduint criteris per garantir una oferta de places públiques presencials adequada i suficient, així com una resposta equilibrada a les demandes de futur.
- Promoure un nou acord de formació professional del sistema educatiu per tal d'establir un marc d'organització i gestió de centres que respongui a les necessitats complexes d'aquesta etapa educativa amb l'entorn social, empresarial i laboral. Facilitar també l'encaix de la formació professional inicial en el Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya.
- Promoure, a través del diàleg social, el reconeixement i el valor de la qualificació professional en l'accés al món del treball.
- Establir un programa d'integració de les dones en determinades professions capaç d'equilibrar el biaix de gènere estructural que hi ha en la distribució de la matrícula.
- Revisar la implementació del sistema d'FP dual per assegurar que serveix per reduir l'absentisme i fracàs escolar i no per reduir costos de la formació regular.

1.2.12 Universitats públiques de qualitat al servei de la societat

La universitat ha patit l'efecte de les retallades econòmiques i el bloqueig normatiu dels governs espanyol i català. Les conseqüències comencen a sentir-se ara: un dèficit d'infraestructures de recerca d'alt nivell, taxes abusives i un col·lapse total en els sistemes de contractació. D'altra banda, i a conseqüència del predomini dels valors que impulsa el neoliberalisme, s'ha primat la col·laboració amb empreses privades, en detriment d'accions que reverteixin sobre el territori i sobre la societat que les sustenta.

Per això, proposem:

- Revisar, de manera crítica, per part de les universitats públiques i la Generalitat, l'oferta de títols actuals, amb vista a fer el sistema més eficient, intel·ligible i estable.
- Elaborar un pla plurianual amb cada universitat pública, que eliminarà les situacions d'irregularitat i precarietat de les plantilles de personal.
- Reduir progressivament els preus públics per recuperar, en el termini d'aquesta legislatura, els valors anteriors al curs 2012-2013, en la perspectiva d'assolir la gratuïtat. La reducció serà paral·lela a l'increment de la subvenció, tant per compensar la reducció d'ingressos per matrícula com per recuperar, en relació amb les activitats programades, els nivells de finançament públics anteriors a les retallades.
- Crear noves residències públiques, nous sistemes d'ajuts per a desplaçaments i allotjaments, així com la implementació de beques salari.
- Suprimir les subvencions amb recursos públics a universitats que funcionen en règim jurídic privat.
- Garantir unes retribucions dignes per als i les docents amb l'objectiu d'eliminar les condicions laborals abusives i la precarietat del personal docent i investigador. Establir un pla plurianual que restableixi les plantilles del personal docent i investigador i del personal d'administració i serveis en els nivells anteriors a la crisi.
- Promoure un Pacte per la Universitat i la Ciència que garanteixi el seu futur. Un gran acord de país que impulsi la universitat, la ciència, el coneixement i la innovació com a valor estratègic i pilar central del desenvolupament. És el moment de fer explícit l'acord.

1.3 L'habitatge: un dret essencial inherent a la pròpia vida

1.3.1 Coproducció dels nostres pobles i barris

Cal disposar d'un pressupost per a les polítiques públiques d'habitatge homologable a la mitjana de la Unió Europea (1,5% del PIB en lloc de l'insuficient 0,05% actual). Els països amb millors pràctiques d'habitatge, parcs públics robustos, programes de construcció ambiciosos, ajudes al pagament del lloguer previstes de manera estructural en funció de determinades característiques i no de la disponibilitat pressupostària... dediquen entre un 1,5% i un 2% del PIB a habitatge.

Per això, proposem:

- Aprovar, conjuntament amb els municipis, un nou Pla Territorial Sectorial d'Habitatge i desenvolupar el Pla pel Dret a l'Habitatge 2020-2030, amb recursos pressupostaris suficients perquè hi hagi una veritable política d'habitatge que incrementi la quantitat fins a la mitjana europea en cinc anys.
- Dotar de partides els pressupostos per rehabilitar el parc existent, adquirir habitatges i construir-ne de nou, així com crear un fons de suport financer del Govern per als municipis.
- Recuperar el Pacte Nacional pel Dret a l'Habitatge com a espai de trobada i seguiment de les polítiques d'habitatge en curs.
- Elaborar una nova Llei pel dret a l'habitatge que destaquï per la seva funció social, i que doni elements tant pel foment de l'habitatge social (promogut i/o en coproducció entre les administracions públiques i el Tercer Sector) i l'habitatge públic i de lloguer com per a la millora del parc construït, dotant de noves eines a les administracions per poder fer efectiu el dret a l'habitatge.
- Instar el govern de l'Estat a una regulació del preu del lloguer.

El nou marc legal impulsat en habitatge haurà de garantir, en combinació amb la reforma de la Llei d'urbanisme, la regulació del mercat privat d'habitatge.

Per això, proposem:

- Destinar tots els recursos econòmics i tècnics necessaris per desplegar de manera immediata la Llei 11/2020, de 18 de setembre, de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatge, implementant els mecanismes d'inspecció i sanció previstos per fer-lo efectiu.
- Impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, l'elaboració de censos de pisos buits per realitzar les accions pertinents que permetin incorporar-los al parc de lloguer (cessió d'ús, tempteig i retracte, etc.).

- Establir convenis de cessió d'ús d'habitatges buits d'entitats financeres i fons d'inversió, especialment de la SAREB, per tal d'incorporar-los al mercat de lloguer assequible, tot acomplint allò que preveu la Llei 24/2015.
- Implementar estratègies per incentivar la mobilització d'habitatge privat de petits propietaris cap a bosses de lloguer assequible.
- Ampliar i facilitar procediments per accedir als ajuts al pagament del lloguer. Facilitar la tramitació online.
- Dotar els municipis amb conveni amb l'Agència d'Habitatge de Catalunya de tots els recursos tècnics, econòmics i telemàtics necessaris per desenvolupar la gestió delegada de la forma més eficaç i eficient i, com a conseqüència, millorar l'accés i la tramitació a la ciutadania.

1.3.2 Reforçar el parc d'habitatge públic

Cal generar un gran parc de lloguer protegit social i públic arreu del país inspirat en el concepte de solidaritat urbana present a la legislació. Transitarem cap a l'objectiu d'aconseguir que el parc d'habitatge social i públic català esdevingui el 15% del total i estigui distribuït per tot el territori, amb una presència especial a les zones en què el mercat exclou més famílies del dret a l'habitatge i les que tenen més risc de gentrificació i de guetització.

Per això, proposem:

- Garantir que cada municipi tingui un 15% de parc d'habitatge social i públic en el 2030 distribuït territorialment. La distribució de les promocions d'habitatge públic es farà de manera que no alimentin les grans constructores, que redistribueixin oportunitats econòmiques, i que estiguin a l'abast de les petites promotores constructores i cooperatives.
- Agilitzar la normativa de contractació pública per generar habitatge protegit.
- Augmentar els recursos destinats a l'INCASÒL per convertir-lo en el principal operador públic català de construcció d'habitatge públic de lloguer, establint mecanismes de cofinançament i corresponsabilitat amb inversors privats, per tal de, com a mínim, duplicar el nombre de promocions d'habitatge públic de lloguer.
- Crear una Banca Pública de Finançament de l'Habitatge de lloguer a partir de les dotacions ampliades de l'Institut Català de Finances (ICF).
- Crear un Operador Públic del Tercer Sector que gestioni l'aportació privada a la construcció d'un parc d'habitatge protegit sobre sòl públic, així com la creació i el manteniment d'un registre d'habitatge públic de Catalunya per aportar transparència i per evitar-ne la privatització.

1.3.3 Promoure la rehabilitació amb criteris de cohesió social i sostenibilitat

Promoure la rehabilitació dels habitatges, de l'espai públic i dels barris amb criteris de cohesió social i de sostenibilitat ambiental i social. La rehabilitació ha de garantir el dret a l'habitatge.

Per això, proposem:

- Dotar els nous plans d'habitatge amb fortes subvencions per a la rehabilitació i la prioritització de mesures de sostenibilitat ambiental (estanquitat, producció i estalvi energètic i d'aigua, etc.), d'arranjament de patologies i d'accessibilitat universal (barreres arquitectòniques, ascensors, etc.).
- Impulsar "plans renove" de finestres, terrats, fusteria. Redireccionament d'ajuts a la rehabilitació a petites empreses i autònoms per millorar l'eficiència energètica a través de l'aïllament i millora dels elements comunitaris.
- Impulsar la rehabilitació pública d'habitatges privats, sempre que aquests siguin cedits per al lloguer social o a les administracions públiques.
- Impulsar de manera urgent una nova Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles, en el marc d'una transició ecològica, urbana i comunitària als barris i viles de Catalunya; declaració d'àmbits com a àrees de conservació i rehabilitació, o àrees de regeneració i renovació urbana, amb un fons econòmic dotat per l'Estat i la Generalitat que garanteixi la viabilitat de les operacions.
- Permetre l'accés de les entitats socials als ajuts i les mesures de rehabilitació, regeneració i renovació del parc destinat a habitatges d'inclusió social.

1.3.4 Estimular i promoure processos publicocomunitaris d'habitatge

Cal explorar les fórmules publicocomunitàries d'habitatge que defugen de les grans constructores i creen projectes molt més sostenibles i arrelats al barri.

Per això, proposem:

- Cedir sòl públic a cooperatives per construir habitatge, preferentment de lloguer, i promoure especialment el cohabitatge en totes les seves modalitats.
- Facilitar l'accés al crèdit a través de l'Institut Català de Finances per promoure habitatge assequible.
- Generar mecanismes perquè públicament sigui possible avalar cooperativistes. Facilitar avals a les empreses cooperatives, i als i les cooperativistes, i també a les famílies per a l'accés a contractes de lloguer en el mercat privat.
- Crear comptes d'estalvi per a habitatge bonificats fiscalment per a l'impuls de l'habitatge cooperatiu

- Impulsar aliances amb el sector privat per fer habitatge públic de lloguer. Facilitar la creació d'empreses publicoprivades de lloguer protegit a través de marcs normatius i fiscals favorables, accés a finançament, sense perdre la qualificació pública del sòl i impeding privatitzacions futures.

1.3.5 Reconstruir serveis públics des de l'acció comunitària per donar resposta a l'emergència habitacional i lluitar contra el sensellarisme

Cal repensar els serveis públics des d'una perspectiva comunitària que ofereixi respostes innovadores pel desenvolupament de serveis socials, de salut, educatius, ocupacionals, també d'habitatge. Cal, per tant, dissenyar i implementar mesures preventives, des d'una perspectiva integral i comunitària, perquè la gent no es quedi sense llar i acabi al carrer.

Per això, proposem:

- Treballar per la prevenció de les situacions de sensellarisme:
  - Desplegar íntegrament i plenament tots els mecanismes previstos a la Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, dotant-la de tots els recursos econòmics, tècnics i jurídics necessaris.
  - Aplicar la Llei 24/2015, mitjançant les eines jurídiques necessàries, pel que fa a la garantia de real·lotjament en els desnonaments de persones en situacions de vulnerabilitat.
  - Promoure la creació d'equips d'intervenció i mediació, en col·laboració amb els ajuntaments, per fer front a situacions de pèrdua o ocupació de l'habitatge.
  - Vincular les polítiques d'atenció a les persones sense llar a les polítiques d'habitatge. Impulsar el programa "Primer l'habitatge" (Housing First) per fer efectiu el dret a l'habitatge en les situacions de persones sense llar, amb reserva d'habitatge per a persones sense llar al parc d'habitatge social, per substituir altres solucions temporals com pensions o albergs que no garanteixen el dret a l'habitatge.
  - Incrementar el nombre d'ajuts urgents per al pagament del lloguer, incloent-hi les persones sense ingressos.
  - Dotar els municipis de recursos específics per a l'atenció a les situacions d'emergència habitacional de forma urgent i prioritària.
  - Preveure els processos de desinstitucionalització. El moment de sortida de certes institucions (presons, hospitals, centres de tractament, CRAE, etc.) que proporcionen a les persones allotjament continuat durant llargs períodes de

temps pot esdevenir un desencadenant de processos cap a l'exclusió severa i cap a la situació de sensellarisme.

- Lluitar contra la discriminació i la violència per causa d'odi contra les persones sense llar.
- Dotar les polítiques de lluita contra l'exclusió residencial de visió territorial, promovent l'atenció de les persones als seus municipis d'origen i evitant el desarrelament que suposa haver de cercar atenció i serveis a les ciutats grans. Inversió suficient per dotar als municipis de recursos mancomunats per atendre el sensellarisme.
- Garantir la perspectiva de gènere en el disseny de les polítiques de lluita contra el sensellarisme, evitant la invisibilització que pateixen les dones sense llar pel fet de tenir menys presència en l'espai públic que els homes.

1.3.6 Equiparar el dret d'habitatge en l'àmbit europeu

El dret a l'habitatge, reconegut a la Carta Social Europea, necessita la definició d'uns estàndards europeus com a garantia de les condicions habitacionals de la població. Arreu d'Europa, els fons voltor i els grans tenidors monopolitzen la propietat d'un bé tan preuat i transcendent per a la qualitat de vida de la ciutadania europea. La normativa comunitària no pot seguir sent un impediment a la sobirania municipal i la gestió urbanística de les ciutats, especialment pel que fa als usos en entorn urbà per lluitar de forma efectiva contra la gentrificació dels nostres pobles i ciutats.

Per això, proposem:

- Ratificar per part de l'Estat espanyol la Carta Social Europea revisada (1996), encara pendent.
- Fomentar la iniciativa ECI Housing For All, posada en marxa per la ciutadania europea, que reclama modificacions relatives a les limitacions d'inversió imposades als tractats europeus.
- Revisar el manual de transposició de la Directiva Bolkestein del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea pel que fa als impediments a la sobirania municipal en la gestió urbanística de les ciutats i, en concret, a la limitació d'usos en entorn urbà, que no permeten lluitar de forma efectiva contra la gentrificació dels nostres pobles i ciutats.

1.3.7 Modificar la fiscalitat de l'habitatge

Cal instar i treballar conjuntament amb el govern de l'Estat una reforma fiscal que incentivi la rehabilitació i promoció d'habitatge protegit (reducció de l'IVA, limitació de beneficis fiscals a les empreses de lloguer assequible) i penalitzi l'especulació (congelació de preus, llei de transmissions patrimonials...).

Per això, proposem:

- Una reforma fiscal que incentivi la rehabilitació i promoció d'habitatge protegit (reducció de l'IVA, limitació de beneficis fiscals a les empreses de lloguer assequible) i penalitzi l'especulació.
- Eliminar els instruments financers com les SOCIMIS, si fóra viable, expropiant la seva cartera de pisos per augmentar el parc públic d'habitatge o implementant taxes a la gestió d'aquestes.
- Suprimir les exempcions de l'IBI i els privilegis fiscals de l'església
- Introduir instruments tributaris que gravin el luxe i els béns sumptuaris, crear un impost sobre els lloguers que depassin els preus de referència del lloguer.
- Modificar la legislació hipotecària a fi d'establir mecanismes de segona oportunitat com la dació en pagament i la mediació obligatòria.

1.3.8 Protegir l'ús de l'habitatge front altres usos en àmbits de forta demanda d'habitatge

Cal garantir la funció social de l'habitatge, restringint llicències de pisos turístics en zones d'alta demanda i modificant la regulació de les llicències turístiques.

Per això, proposem:

- Restringir les llicències de pisos turístics en zones d'alta demanda i modificar la regulació de les llicències turístiques, establint límits de caducitat a les llicències, evitant-ne l'actual durada il·limitada i incondicional.
- Implantar les mesures necessàries perquè els pisos turístics no tinguin llicència permanent i una part dels mateixos passi a formar part del parc d'habitatges de lloguer.
- Regular restrictivament fórmules com el "lloguer per dies" o el "lloguer d'habitacions" en àmbits de forta demanda d'habitatge.
- Regular a través de la LAU el mercat de "lloguer d'habitatge de temporada", per a contractes superiors a un mes però inferiors a onze mesos, per evitar els fraus de llei.
- Implementar polítiques de sostenibilitat, de control del turisme i recuperació de la pèrdua d'habitatge en els barris centrals amb processos de despoblament residencial.

1.3.9 Evitar l'especulació amb els pisos buits

Una de les estratègies per promoure el dret a l'accés de l'habitatge és la incorporació al mercat de lloguer dels habitatges buits o permanentment desocupats amb coordinació amb les administracions locals, reforçant els programes d'inspecció que vetllin per evitar situacions de desocupació permanent d'habitatges, d'acord amb la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge.

Per això, proposem:

- Impulsar polítiques de foment per incorporar al mercat de lloguer els habitatges buits o permanentment desocupats amb coordinació amb les administracions locals, reforçant els programes d'inspecció que vetllin per evitar situacions de desocupació permanent d'habitatges, d'acord amb la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge, així com la creació d'un cos d'inspectors i inspectores habilitades en matèria d'habitatge.
- Declarar l'obligatorietat d'inscripció en el registre d'habitatges buits i d'habitatges ocupats sense títol, reduint a un any el termini de consideració d'habitatge desocupat. Desenvolupar un reglament sobre les condicions per considerar habitatges buits.
- Promoure un registre d'habitatges desocupats d'obligat compliment per a totes les tipologies de propietat, a partir de la finalització dels contractes o del llançament, condició per als habitatges que s'incorporen de nou als portals d'oferta immobiliària.
- Promoure un registre general de tots els solars i edificis desocupats, independentment del seu ús i de la seva situació de comercialització, amb aplicació de règim disciplinari.

1.3.10 Atendre les necessitats habitacionals de la gent gran

Una altra de les estratègies fonamentals per garantir la funció social de l'habitatge és la seva adaptació a les necessitats de la gent gran, fomentant la rehabilitació, promovent l'accessibilitat per garantir la vida autònoma.

Per això, proposem:

- Desenvolupar programes de rehabilitació residencial per adaptar-los a les necessitats de la gent gran, evitant que caiguin en fórmules privades abusives (hipoteques inverses).
- Millorar les polítiques de rehabilitació d'aquest parc d'habitatges. Aprovació de normativa que reconegui i fomenti la rehabilitació, especialment pel que fa a la supressió de barreres arquitectòniques als espais comuns de l'edifici i les adaptacions necessàries dins de l'habitatge.
- Augmentar els pressupostos de polítiques de rehabilitació i prioritzar els criteris sobre accessibilitat per garantir la vida independent d'aquestes persones.
- Fomentar fórmules que permetin incorporar aquests habitatges al parc de lloguer social i públic, tenint present que la incorporació d'aquests habitatges és més ràpida que la construcció d'obra nova.
- Potenciar la participació d'entitats socials amb experiència en el camp de la rehabilitació per a gent gran.

1.3.11 Prohibir la venda de béns públics

L'increment del patrimoni de les administracions és essencial per a disposar d'un parc públic potent que permeti l'accés a l'habitatge, especialment als col·lectius més vulnerables. Alhora cal prohibir les subhastes de béns intestats que poden ser reutilitzats per a equipaments o habitatge.

Per això, proposem:

- Prohibir les subhastes de béns intestats susceptibles de ser reutilitzats per a equipaments o habitatge, de la Generalitat de Catalunya, o de qualsevol altre organisme públic, autonòmic o estatal.
- Elaborar un inventari del patrimoni públic, tant ocupat com desocupat, de totes i cadascuna de les administracions públiques.

1.3.12 Protegir a les persones garantint els subministraments bàsics

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per satisfer el mínim de serveis energètics i, d'aquesta manera, garantir les necessitats bàsiques, tenint en compte els factors personals, geogràfics i materials, per poder disposar d'un habitatge digne com a dret humà bàsic. Cal aplicar i consolidar la Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.

Per això proposem:

- Aplicar la Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, instant les companyies subministradores a la signatura de convenis, en aplicació del principi de precaució, que evitin talls de subministraments per raons econòmiques. Responsabilitzar les empreses subministradores per garantir els subministraments bàsics d'aigua, llum i gas a les llars. Condonar els deutes de les famílies.
- Incorporar els circuits de detecció i atenció de pobresa energètica a altres serveis autonòmics i/o locals com: els serveis de salut, els serveis d'atenció a la gent gran, els cossos de seguretat o els serveis educatius.
- Orientar en la millora de la gestió i l'eficiència energètica dels habitatges.
- Promoure la cultura energètica amb campanyes de sensibilització amb l'objectiu d'apoderar al ciutadà davant les campanyes de desinformació de les companyies subministradores de l'oligopoli elèctric.
- Crear un programa d'auditories i intervenció als habitatges en situació de pobresa energètica per enfortir les respostes preventives i educatives del món local, amb la finalitat de millorar l'eficiència energètica dels habitatges en situació de pobresa energètica, reduir les despeses de subministraments bàsics (electricitat, aigua i gas o altres combustibles) i millorar la qualitat de vida de les persones beneficiàries.

1.4 El quart pilar de l'Estat del benestar. Universalitzar als drets socials.

La crisi sanitària de la Covid-19 ha posat en evidència la situació d'afebliment que pateix el nostre sistema de protecció social, ja de per si insuficient en comparació amb els sistemes de protecció social dels països més avançats d'Europa. Les polítiques de protecció a Catalunya havien quedat especialment afeblides per les retallades de la darrera dècada de domini de les polítiques neoliberals.

La desigualtat, la precarietat, el risc de pobresa, les situacions de pobresa extrema ja existien als nostres pobles i ciutats abans del coronavirus. Però aquesta pandèmia està agreujant la desigualtat i la pobresa. El confinament per evitar l'expansió del virus ha aturat les economies, i les persones més afectades són les que ja es trobaven en situació de vulnerabilitat.

Aquestes febleses del sistema de protecció social determinen, en part, una estructura social amb profundes desigualtats, creuades també pel component de gènere, el d'edat i el d'origen estranger. Amb una quarta part de la població en situació de pobresa i exclusió social, el sistema de prestacions per desocupació i les prestacions assistencials no donen la resposta adequada a les necessitats de les persones treballadores.

Aquesta crisi ha constatat, altra vegada, la persistència d'una divisió sexual del treball que desvalora les tasques de cures, tant en l'àmbit domèstic i familiar com en l'àmbit laboral. El treball de la llar, la cura de les persones dependents a la llar, el treball als centres geriàtrics, en menjadors escolars i monitoratge de lleure, etc. l'ocupen massivament dones i és un dels factors de la segregació ocupacional i de les desigualtats entre dones i homes; a més, es realitzen en condicions de màxima precarietat (des del treball informal, el treball sense drets, parcialitat, salaris baixos...) Aquestes feines s'han evidenciat fonamentals per garantir la vida de les persones i el funcionament social.

És per això que, ara més que mai, necessitem fer una aposta per una reconstrucció econòmica del país basada en la justícia social i l'enfortiment del sistema de protecció, que combati les desigualtats i promogui la responsabilitat entre tots els actors socials.

1.4.1 Treballar per construir el quart pilar de l'Estat de benestar i recuperar l'agenda social

Cal promoure el desenvolupament i reorientació dels serveis d'ajuda a les famílies, que inclouen les escoles d'infància i els serveis d'atenció a la dependència a Espanya: el quart pilar de l'Estat del benestar, que complementa el primer pilar (el dret a la sanitat), el segon (el dret a l'educació) i el tercer (el dret a la jubilació i a la Seguretat Social). És el dret individual i universal de tot ciutadà i ciutadana a accedir a aquests serveis, i que és

clau per avançar cap a la igualtat de gènere i facilitar la integració de les dones al mercat de treball en igualtat de condicions que els homes, permetent la conciliació de la vida laboral i familiar.

L'establiment i l'expansió d'aquests serveis com un dret és una necessitat urgent des del punt de vista social i econòmic, ja que el seu enorme dèficit s'ha de resoldre mitjançant la cobertura necessària de cures, i que crearien milers nous llocs de treball de qualitat, que són més necessaris que mai donat el context social i econòmic actual.

Fem nostre i ens comprometem a impulsar el document, presentat a les Corts espanyoles, *El quart pilar de l'Estat de benestar: una proposta per cobrir necessitats essencials de cura, crear ocupació i avançar cap a la igualtat de gènere*, que mostra en detall com podria finançar-se, tant en l'àmbit de tot l'Estat espanyol com pel que fa a Catalunya. Amb això, es crearien un milió de llocs de treball directes que corregirien, en gran manera, el gran dèficit existent a Catalunya. En resum, n'hi hauria prou amb un increment pressupostari net d'uns 6.500 milions d'euros durant deu anys (una mitjana de 650 milions anuals recaptats per l'Estat central i gestionats per les comunitats, inclosa Catalunya).

1.4.2 Impulsar uns serveis socials universals, de proximitat, qualitat garants de benestar

És urgent fixar un mínim d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incrementant en una legislatura la inversió fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB.

Per avançar cap a un veritable sistema de serveis socials, proposem:

- Reformar la llei de serveis socials per aconseguir la universalització de l'accés als serveis socials, centrant els serveis en la promoció de l'autonomia, l'autodeterminació de les persones, i el desenvolupament i cura de les seves relacions familiars i vincles comunitaris. La llei ha de donar coherència i integrar el conjunt de legislacions desenvolupades en dependència, infància, lluita contra l'exclusió i establir un sistema transparent de governança i codecisó amb les administracions implicades, especialment els ens locals. Cal ampliar la cartera de serveis assegurant cobertures suficients i donant resposta a les necessitats socials de manera efectiva, des de la infància a l'envelliment o l'accés a habitatge i l'allotjament digne.
- Implementar el Pla estratègic de serveis socials aprovat al Parlament per actualitzar les funcions i recursos dels serveis socials bàsics i especialitzats a les necessitats, que posin a les persones al centre, potencien la participació de les persones ateses i assegurin un sistema de resposta àgil, equitatiu i de qualitat. Aquest ha de potenciar els serveis socials bàsics com a peça clau del sistema en actuacions transversals i impulsors de l'acció comunitària.

- Elaborar un mapa d'equipaments i un pla d'inversió social per als pròxims deu anys i dissenyar zones territorials d'accés als serveis socials especialitzats, garantint ràtios equitatives al territori per població i necessitat.
- Apostar decididament per la integració social i sanitària, i desenvolupar un ecosistema de recerca i creació de coneixement, que permeti un canvi en els mètodes d'atenció i intervenció social i la digitalització del sector amb una història social única i compartida amb salut, treball i educació.
- Treballar per la desburocratització dels serveis socials per tal que els professionals socials estiguin orientats a la inclusió i el treball comunitari.

1.4.3 Impulsar una economia de les cures al servei del bé comú

L'economia de les cures és el conjunt d'activitats que es desenvolupen quotidianament per sostenir i reproduir la vida, i que permeten fer front a les necessitats al llarg del nostre cicle vital. Són activitats bàsiques per al sistema econòmic i social, però resten amagades al PIB i altres índexs de riquesa.

El nou model que defensem ha de contemplar les cures com un dret col·lectiu i bé comú, sustentat en serveis públics, en el repartiment equitatiu entre dones i homes, i en un mercat de treball corresponsable. Entendre la cura com a bé comú implica una transformació social i econòmica profunda cap a un nou paradigma que reconegui el treball reproductiu com imprescindible pel sosteniment de la vida. Al mateix temps, cal dignificar aquests sectors professionals encara molt feminitzats i racialitzats, invisibilitzats, precaritzats, desprotegits i poc reconeguts socialment.

Per això, proposem:

- Crear al Departament de Presidència de la Generalitat una taula institucional transversal per l'economia social i de les cures que impulsi un observatori amb informes anuals i proposi modificacions en les polítiques dels diversos departaments de la Generalitat.
- Establir un sistema públic de cures i d'atenció a la dependència amb perspectiva de gènere, integrat en la xarxa de serveis socials, amb recursos, per garantir una atenció digna que reconegui i dignifiqui el treball de cures i d'atenció a la dependència com una activitat professional fonamental.
- Crear un marc legislatiu d'àmbit català que doni seguretat jurídica als projectes de cria de base sociocomunitària.
- Elaborar un mapa de recursos públics per a la cura i l'impuls d'un pla millora amb una dotació pressupostària suficient per ampliar serveis com les escoles bressol, centres ocupacionals, centres de dia, residències o altres recursos per a persones en situació de dependència.

- Professionalitzar els programes formatius en l'àmbit de les cures, incorporant una perspectiva integral i posant èmfasi en aspectes de salut laboral, física i emocional dels i les professionals.

1.4.4 Promoure la promoció de l'autonomia personal i les polítiques de cura

Cal garantir el dret a la cura amb l'accés efectiu als serveis sota criteris d'eficiència, eficàcia i equitat, pròxims a la comunitat i ajustats als moments vitals de les persones. Uns serveis i recursos que promoguin les capacitats i autonomia de les persones, que facilitin la presa de decisions compartida i apoderin les persones en el desenvolupament del seu projecte de vida.

Per això, proposem:

- Impulsar un sistema de prestació de cures proper a la comunitat. Els serveis han de ser flexibles i ajustats als moments vitals de les persones amb dependència i a les persones que en tenen cura, afavorint projectes de vida independent i esquemes de vida que potenciïn la permanència de les persones en el seu entorn social (assistent personal, productes de suport, mitjans d'accessibilitat, etc.) i superant el model residencial de macrocentres.
- Crear una nova prestació, SAD+ que doni un servei a domicili 24x7 en cèdules d'equips descentralitzades, seguint el model de les superilles socials de Barcelona.
- Potenciar un sistema d'atenció social i sanitària que integri la intervenció d'acord amb l'evolució de les necessitats, promovent la innovació, la pràctica col·laborativa i la corresponsabilitat. Garantir l'atenció sanitària a les residències des del sistema públic de salut.
- Incrementar els costos dels mòduls d'atenció a la gent gran i dependent (residències, SAD i altres serveis) per a l'equiparació de salaris al sector social i al sanitari, segons els principis d'igualtat de responsabilitat i nivell d'estudis-expertesa. L'increment ha de cobrir el 100% de les despeses.
- Crear l'Agència Catalana per a l'Autonomia Personal i Envel·liment que lideri des de la Generalitat i el sistema públic el conjunt de serveis i els de nova creació per abordar les necessitats de cura i reptes de l'envelliment poblacional. Caldrà garantir una gestió transparent dels serveis, l'accés igualitari i per territoris, i que impulsi un pla d'inversió en residències i habitatges amb suport per a persones amb necessitats diverses. Reduir el temps d'accés a equipaments residencials a sis mesos.
- Crear l'Agència d'Avaluació Social de Catalunya per inspeccionar i fer transparents els resultats de les residències i el conjunt de serveis especialitzats, incloent-hi les condicions de treball, formació...
- Dignificar les condicions de treball dels i les professionals, actualitzant els mòduls, equiparant sota al sector social i al sanitari a igual responsabilitat, garantint

des de l'administració els increments fruit de la negociació col·lectiva.

- Establir un mecanisme per regularitzar la situació dels treballadors i treballadores de la llar i la dependència irregulars, creant cooperatives públiques o privades que les permetin accedir a contractes per regularitzar la seva situació. Facilitar xecs família a les llars perquè les puguin contractar.

1.4.5 Fomentar la coproducció de polítiques socials

El sistema públic dels serveis socials ha de poder incorporar un diàleg transparent i un marc de coordinació, assessorament i col·laboració estable amb les associacions representatives del tercer sector i la societat civil organitzada, així com promoure polítiques coproduïdes dirigides no solament a pal·liar les problemàtiques socials, sinó també a prevenir-les abans que sorgeixin i esdevinguin cròniques.

Cal apostar per les entitats socials i comunitàries com a aliades estratègiques de les administracions a l'hora de desplegar i amplificar les polítiques de recuperació econòmica i social del país. Aquesta aposta implica acompanyar i donar suport al sector en les estratègies d'innovació i qualitat, en la transformació digital o en la sostenibilitat ambiental de les organitzacions, entre d'altres. En aquest sentit, és important aprofitar les oportunitats que ofereixen els fons europeus de recuperació per dissenyar i impulsar projectes transformadors amb alt impacte.

Per això, proposem:

- Aprovar una llei reguladora dels serveis a les persones, que constati la importància i l'especificitat dels serveis dedicats a l'atenció a les persones i la necessitat de prioritzar en la selecció dels contractistes les qüestions de qualitat i les necessitats específiques de les persones usuàries, sobretot les més vulnerables, per sobre de consideracions econòmiques.
- Impulsar una llei del tercer sector social de Catalunya a partir del treball conjunt, participat i consensuat amb les entitats representatives del tercer sector social de Catalunya. Aquest nou marc legislatiu que, entre altres qüestions, ha de reconèixer el tercer sector social com a servei públic i garantir-ne la sostenibilitat.
- Impulsar una llei d'acció concertada per a la prestació de serveis de caràcter social i d'atenció a les persones. Un marc legislatiu que assegurui la qualitat en l'atenció, la no mercantilització dels serveis i la prioritització del sense afany de lucre en la gestió dels recursos públics per transitar cap a un nou model de col·laboració públic-social que estableixi un marc de relació estable i permanent amb les entitats socials i el tercer sector.

- Impulsar un pla de xoc de suport al tercer sector que doni resposta a l'impacte econòmic i financer provocat per la crisi, amb mesures efectives que garanteixin el pagament puntual tant de les factures per la gestió de serveis públics com de les subvencions per a l'execució de projectes i activitats socials, per no posar en risc la viabilitat de les entitats socials del país.
- Eliminar el règim de subvenció com a mecanisme de relació amb les entitats socials i, en el seu lloc, fomentar els contractes programa i concerts per garantir l'estabilitat de les polítiques al sector social.
- Exigir les clàusules socials en les contractacions públiques, que esdevindrien obligacions legals essencials dels concerts socials i de la gestió delegada, facilitant les ofertes de les entitats del tercer sector.
- Promoure l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social. Seguir implementant la Llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.
- Fomentar i millorar la qualitat de l'ocupació, tant la que es deriva de l'activitat econòmica que desenvolupen les entitats i empreses socials del sector com la vinculada als col·lectius més vulnerables de la nostra societat.

1.5 Garantir rendes per una vida digna: Renda Garantida de Ciutadania

1.5.1 Garantir els recursos necessaris i uns ingressos suficients per cobrir les necessitats bàsiques per una vida digna i equitativa

La Renda Garantida de Ciutadania, els complements i altres prestacions de dret són una eina fonamental per tal d'assegurar la cobertura de necessitats bàsiques i el desenvolupament d'un projecte vital propi.

Volem impulsar una reforma de la Llei de la Renda Garantida de Ciutadania per millorar la seva gestió, eliminar els requisits i condicionalitats que exclouen col·lectius vulnerables, així com garantir la seva compatibilitat amb l'Ingrés Mínim Vital i altres prestacions, per esdevenir un autèntic instrument per a la garantia de rendes i combatre la pobresa.

La garantia a la plena implementació de la Renda Garantida de Ciutadania, la millora de la seva gestió, han de ser el marc de la política de rendes a Catalunya. Alhora cal actualitzar anualment l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya (IRSC) al cost de la vida, creant un comitè d'experts multidisciplinari que en defineixi els criteris objectius per fer-ho.

Per això, proposem:

- Reformar la Renda Garantida de Ciutadania per incloure a tots els empadronats i les empadronades amb més de dos anys a Catalunya, ampliar el dret als i les joves majors de vint-i-un anys, i evitar la discriminació a col·lectius especialment vulnerables que viuen en establiments o llars compartides.
- Incrementar la quantitat de la Renda Garantida extra per fill o filla a càrrec.
- Fer compatible la Renda Garantida amb les rendes del treball a temps parcial en tots els casos.
- Afegir a la Renda Garantida una prestació vinculada a les despeses d'habitatge.
- Adaptar la Renda Garantida de Ciutadania a les noves situacions: amb un import flexible i compatible amb la percepció d'altres rendes.
- Eliminar la condicionalitat a seguir un pla d'ocupació o social, i crear el dret a les polítiques d'inclusió social en substitució de les obligacions de fer itineraris d'inserció.
- Confeccionar la Renda Garantida de Ciutadania individual, on els ingressos estimats per llar es reparteixen equitativament entre els adults sense que hi hagi un únic titular.

- Revisar tot el procés de gestió de la Renda Garantida de Ciutadania per reduir el nombre de persones que no poden accedir-hi. Realitzar una avaluació de tots els requisits que contempla la llei, de les obligacions d'aportació de documentació i dels terminis, incorporant recursos humans i tecnològics necessaris, dissenyant procediments que posin les persones al centre, amb mecanismes d'informació i orientació adients, i en col·laboració amb els serveis socials municipals per poder desbloquejar situacions de manca de documentació.
- Establir un acord amb el Ministeri d'Inclusió i de la Seguretat Social per a la gestió de l'Ingrés Mínim Vital per tal d'incorporar aquesta prestació a les polítiques de rendes de Catalunya.
- Crear una finestreta única amb l'Estat i les administracions locals que garanteixi que totes les persones d'ingressos i capacitats econòmiques baixes accedeixen a algun tipus d'ajut fins a cobrir les seves necessitats bàsiques, inclòs l'habitatge. L'estalvi que queda cobert per l'Ingrés Mínim Vital es destinaria a millorar la cobertura i suficiència de la RGC.
- Fixar un mínim d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incrementant en una legislatura la inversió social fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB.
- Avençar cap a la renda bàsica a través d'una prova pilot a escala catalana per testejar-ne els efectes. Hauria d'incloure diverses proves, entre elles, alguna àrea territorial especialment empobrida. També podria incloure proves sobre noves formes de repartiment del treball i implicació comunitària de les persones combinades amb la renda bàsica.
- Constituir, de forma immediata a l'inici de la legislatura, la Comissió de Seguiment de l'Aplicació de la Renda Garantida de Ciutadania, que, entre d'altres, haurà de revisar el conjunt de prestacions econòmiques i de serveis per racionalitzar i simplificar les prestacions.

1.6 Apoderament digital de la ciutadania

1.6.1 Democratització de la tecnologia

El fàcil accés de la ciutadania a la tecnologia digital, especialment la relativa a la connectivitat a internet i a l'ús de dispositius digitals (telèfons, ordinadors), comporta una transformació de la nostra societat cap a una nova cultura digital.

Cal la implantació de polítiques que redueixin l'esclletxa digital i que millorin la participació de la ciutadania en la presa de decisions en l'àmbit públic. Aquesta presa de decisions es dificulta quan aquestes se solen prendre en grans corporacions no democràtiques, orientades al benefici privat i a pràctiques monopolístiques.

Per tot això, proposem:

- Posar en marxa programes de formació i capacitació digital per a la ciutadania, fomentant l'esperit crític respecte a la dependència tecnològica, així com reforçar els existents.
- Promoure espais i mecanismes de connexió i ús digital que ofereixin eines i recursos de manera gratuïta, així com dotar de recursos als existents (biblioteques, centres cívics o telecentres).
- Oferir programes pedagògics en coordinació amb centres educatius de diferents nivells que permetin abordar com treballar la tecnologia digital de manera inclusiva i respectuosa amb la ciutadania, introduint-hi la perspectiva de gènere.
- Garantir l'accessibilitat a persones amb discapacitats. Cal que els formats de representació d'informació compleixin els estàndards i recomanacions quant a la representació d'informació per a persones amb capacitats diverses.
- Garantir que models i algorismes, especialment en el context de l'aprenentatge automàtic, no introdueixen esbiaixos que perjudiquin les persones, com per exemple sexe, raça, religió o orientació sexual.
- No establir convenis amb corporacions amb males pràctiques oligopolístiques i de creació de dependència tecnològica; promoure alternatives per fomentar un ecosistema divers i cooperatiu de desenvolupament de tecnologies lliures i tecnoètiques.

1.6.2 Superar la discriminació de gènere als sectors tecnològics

A Catalunya, segons l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari, aproximadament el 13% de l'alumnat matriculat en TIC són dones. En canvi, de cada 1.000 dones, només quatre treballen en aquest sector. Cal treballar per disminuir la bretxa digital per raó de gènere i promoure i impulsar amb polítiques públiques el paper

de les dones en aquells estudis relacionats amb l'ús i el desenvolupament de les noves tecnologies i les TIC.

- Potenciar la contractació de les dones en la indústria tecnològica per acabar arribant a la paritat real en aquest sector.
- Oferir formacions gratuïtes relacionades amb l'ús de les TIC en dones majors de quaranta-cinc anys, que són les que mostren més dificultats.
- Impulsar ajudes per dotar d'internet i ordinadors les llars de les famílies més vulnerables, especialment si tenen nens i nenes en edat escolar.

1.6.3 Apostar per centres pioners i dades comunes

Cal apostar per les dades obertes i comunes. Això implica incrementar la quantitat, freqüència i qualitat de les dades públiques disponibles, en formats oberts, processables i amb llicències obertes, perquè puguin ser aprofitats per l'economia social, solidària i digital de la comunitat. Alhora cal introduir requisits garantistes davant de diferents iniciatives tecnològiques i de vigilància (passaport de seroprevalença, braçalets biomètrics...) que estan emergint com a noves aplicacions, sistemes de *tracking* social, etc.

Paral·lelament, hem de facilitar el desplegament de noves infraestructures de telecomunicacions de màxima qualitat i capacitat, com pot ser el 5G, amb el mínim cost per a la ciutadania i amb les màximes garanties de sostenibilitat.

Per això, proposem:

- Disputar l'espai nínxol de les aplicacions privades del capitalisme de plataforma que tant de mal estan generant a les nostres ciutats, llançant prototips públics de plataformes que ofereixin serveis que poden seguir el model de cogestió publicocomuna, amb programari lliure i governança democràtica.
- Implementar un pla d'intervenció en les zones amb insuficient connectivitat. La solució passaria, entre d'altres, per la creació d'un operador públic que aportés part de la fibra pública tant en espai publicocomú com als habitatges de les zones no connectades.
- Impulsar l'apoderament digital per generar processos bàsics d'alfabetització, reduint l'esclletxa digital.
- Apostar estratègicament per les dades obertes i comunes, incrementant la quantitat, freqüència i qualitat de les dades públiques disponibles. Iniciar el trànsit del model de dades obertes a un de data-commons en el qual es busquin fórmules per a la propietat i governança col·lectiva de les dades.
- Potenciar la neutralitat, l'eficiència i la sostenibilitat de les infraestructures de telecomunicacions.

1.7 La cultura és vida

La cultura ha estat menyspreada, si no relegada, a l'àmbit de la llengua al llarg dels anys dels diferents governs conservadors a la Generalitat de Catalunya.

Des d'En Comú Podem creiem que la cultura suposa una font de cohesió social i de ciutadania. Tenim el ferm convenciment que la cultura i l'accés a ella són un dret fonamental i bàsic del nostre Estat del benestar. Per això, proposem desenvolupar polítiques culturals que basteixin una cultura oberta, diversa, inclusiva i actual, que formi una ciutadania crítica mitjançant un accés just a aquesta, que sigui pilar de l'Estat del benestar, que es doti d'instruments per avançar i sobreviure, que creï vincles comunitaris i abordi les desigualtats amb un gran impuls legislatiu, reforma de la fiscalitat, aposta per la innovació i la recerca, i la reversió de retallades.

El Govern va declarar la cultura com a bé essencial el passat mes de setembre de manera simbòlica, però no ha desenvolupat normativament aquesta declaració, fet que ha provocat que el sector continuï patint la precarietat del sector, les traves d'un accés universal, les conseqüències de la pandèmia i la gestió que el Govern n'ha fet d'ella.

A més, la crítica situació que travessa el país avui, provocada per la pandèmia de la Covid-19, ha fet palès que rere la cultura hi ha milers de treballadors i treballadores que històricament ja vivien en situació d'intermitència i precarietat laboral, i que ara observen amb pànic la probable mort del sector.

Tanmateix, les qüestions de gènere, racials i la vulnerabilitat econòmica continuen sent motiu de discriminació tant en l'accés com en la producció cultural. Aquesta discriminació no es produeix tan sols en termes quantitius, sinó també qualitius: cal que erradiquem les regles masculinitzades i racistes del sector i abordem els vectors socioeconòmics per tal de crear metodologies noves que permetin la construcció d'imaginari més democràtics, diversos i igualitaris.

Les propostes s'orienten a construir, amb la complicitat dels sectors i de la comunitat, les bases per fer de la cultura part troncal de les polítiques del país; donant resposta a les emergències del present; consolidant una estructura cultural pública potent, ressaltant el valor social de la cultura; dignificant als seus i les seves professionals; impulsant una governança estratègica; reforçant les xarxes territorials; mantenint els espais de base i les iniciatives comunitàries; establint programes d'ajudes a la creació, la producció i la distribució; compartint i reconeixent el paper cabdal del món local; participant de la seva transversalitat, no sols amb les humanitats, la ciència o la tècnica, sinó també en l'educació, la salut, l'urbanisme...; i projectant internacionalment els nostres sabers i la nostra creativitat. En definitiva, dret a la creació i dret a l'accés a un bé comú de primer ordre.

Per tot això, considerem que:

1.7.1 La cultura és un bé essencial

- Per fer polítiques culturals, com per fer qualsevol altre tipus de polítiques, calen recursos, i tot i ser la cultura fonamental per al desenvolupament humà i del país, el percentatge del pressupost que s'hi dedica és ínfim. Per tant, ens comprometem a dotar del 2% el pressupost destinat a polítiques culturals durant la legislatura. El primer pressupost de la Generalitat inclourà com a mínim 60 euros per habitant. I treballarem perquè aquest augment s'executi efectivament i estigui blindat. A més, l'essencialitat de la cultura ha de desenvolupar-se normativament per garantir tant el dret al seu accés, la formació i l'exercici laboral de les seves treballadores com la contractació digna i les prestacions socials adients.
- Un acord nacional obert, projecte compartit i concertat amb els sectors culturals i els nous moviments, les institucions, els governs i els partits que estableixi les bases comunes per una política cultural pública forta i amb compromisos culturals que donin estabilitat a les polítiques del comú.
- Modificar el marc normatiu actual i crear-ne de nous, especialment aprovar una Llei de les Arts que garanteixi els aspectes formatius, educatius, creatius, laborals i de difusió de les arts i la creativitat, així com reformar les actuals lleis de patrimoni cultural i del cinema.
- Desenvolupar el mapa de lectura pública i la xarxa de biblioteques públiques com una de les principals portes d'accés al coneixement i l'aprenentatge.
- Formar i orientar les noves professions culturals i els criteris de sostenibilitat cultural al conjunt d'equipaments per tal de permetre una millor qualificació professional i laboral, la generació d'ocupació i garanties al desenvolupament de la cultura de proximitat. Així mateix, considerar els ensenyaments artístics com a baula imprescindible des de l'aprenentatge dels llenguatges, la pràctica, la professionalització i la iniciativa comunitària.
- Cal que la cultura esdevingui essencial per conformar ciutadania i comunitat, i per això cal garantir l'accés a ella. Per això, treballarem per desplegar el Tiquet Cultural, aprovat per unanimitat al ple del Parlament de Catalunya i que no ha estat ni desenvolupat ni aplicat. Establirem uns indicadors d'ingressos per a les famílies segons l'IRSC i el tiquet per a joves. Aquest tiquet ha de permetre als sectors socials amb més vulnerabilitat socioeconòmica disposar de recursos per accedir a esdeveniments, institucions i serveis culturals, així com per a l'adquisició de fons culturals. Treballarem també per garantir un accés a les activitats extraescolars de qualitat perquè els infants i el jovent puguin gaudir-ne, especialment els col·lectius més vulnerables.
- Crear nous instruments financers per facilitar la creació i la producció que garanteixin la sostenibilitat i l'autonomia i fomentin la diversitat de creació i el retorn social.

1.7.2 La cultura és feina

- Cal regular les condicions laborals dels treballadors i les treballadores de la cultura, en l'àmbit estatal, però també pel que fa a Catalunya. L'actual projecte d'Estatut de l'Artista impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya posa el focus en els i les creadores, obviant gran part del sector que fa possible la cultura de forma invisible. Cal doncs, ampliar el focus i obrir aquest estatut a la totalitat dels i les treballadores que possibiliten el desenvolupament cultural. Prenem com a referència el Règim d'Intermitència de l'Estat francès, on a més d'artistes, tot el personal tècnic, formador, productor, distribuïdor, etc. són considerats treballadors i treballadores de la cultura, tot i no formar part de l'estament creador del sector.
- Derivat d'això, cal atendre una reclamació històrica del sector tècnic, que demanda ser contractat en règim especial d'artistes i no en règim general.
- Per aprofundir en el desenvolupament de l'Estatut de l'Artista (en l'àmbit tributari, laboral, contractual i formatiu) i la seva aplicació, és urgent realitzar un cens de treballadors i treballadores de la cultura. Sent conscients de les dificultats per fer aquest cens, derivades de la complexitat del sector i l'intrusisme laboral que hi ha, creiem que cal valentia per engegar-lo. Tothom que fa possible una manifestació cultural és treballadora de la cultura, i com a tal, ha de tenir els seus drets laborals garantits. En aquest sentit, treballarem per fusionar els dos censos de persones creadores i treballadores iniciats pel CoNCA, sense diferenciar entre persones creadores i treballadores, ja que la cultura no pot manifestar-se si cap dels seus partícips està desprotegit.
- Obrir processos d'acreditació professional perquè els i les treballadores obtinguin certificats de professionalitat i puguin veure reconeguda la seva experiència professional.
- Crear una família específica de titulacions professionals on unificar totes les especialitats de les arts i la cultura i esdeveniments actualitzades, i que s'adeqüi a la realitat laboral del sector.
- Pla integral de rescat per als i les treballadores de la cultura. Cal revisar la taula del sector per tal d'incloure-hi la part més vulnerable, que en són les professionals invisibilitzades. Quan un sector precari es tanca per causa de força major, les institucions han d'intervenir per rescatar les persones que hi treballen. Per això, i mentre duri la crisi de la Covid-19, calen ajuts directes, estables i retroactius per als i les treballadores de tot el sector.
- Cal fiscalitzar els diners públics que s'inverteixen en cultura perquè arribin a la ciutadania i als i les treballadores, així com garantir unes condicions laborals dignes. Això passa, a més, per protegir en els equipaments públics les professions culturals en estat d'extinció.

- Accessibilitat i dignitat laboral. Les institucions públiques han de garantir rotació dels i les professionals que hi treballen, obrir convocatòries regulars per a intèrprets, creadores i tècniques diverses, i agafar el compromís de generar una programació que generi imaginari inclusius i diversos, fugint dels habituals patrons classistes que exclouen a una gran part de l'imaginari contemporani.

1.7.3 Cultura és feminisme

- Ens comprometem a corregir el dèficit històric i la invisibilitat a la qual s'han vist sotmeses les dones artistes mitjançant mesures positives en l'adquisició i la gestió del patrimoni.
- Treballarem per la incorporació efectiva de la perspectiva de gènere i diversitat en la valoració de projectes que reben fons públics, incorporant expertesa professional en aquest àmbit a les comissions de valoració dels organismes que gestionen les subvencions culturals, amb la finalitat de promoure la creació artística feminista i creada per dones.
- Garantir que els esdeveniments culturals de titularitat pública o que comptin amb ajudes o subvencions adoptin la igualtat de gènere com a principi, tant pel que fa als participants com als continguts.
- Incloure una guia de bones pràctiques en matèria de gènere a totes les institucions culturals de titularitat pública i l'adopció per part de les de titularitat privada, així com vetllar pel compliment dels plans d'igualtat i per la presència d'agents d'igualtat a les institucions.

1.7.4 La cultura és democràcia, la cultura és transparència

- Promoure la transparència i la democràcia en la gestió pública. S'ha d'assumir per part de les institucions culturals que allà on hi ha diners públics, la transparència ha de ser total; el retiment de comptes, una obligació; la democratització, un compromís; i l'avaluació qualitativa i quantitativa, indispensable. L'actual model de governança, que deixa en mans de les direccions artístiques el poder absolut de la gestió dels equipaments ha de canviar per tal de democratitzar-ne l'accés i per fer d'aquests equipaments la casa de tots i totes les treballadores de la cultura. Aquest canvi de model de governança ha de passar per una revisió del marc de funcionament de cada equipament, generant equipaments sòlids i amb continuïtat de projecte vinculats al contracte-programa, a la seva missió de servei públic, i amb procés obert i públic en les convocatòries de les direccions.
- Garantir les condicions laborals de la totalitat dels i les treballadores que hi contribueixen, garantint condicions materials de vida dignes en aquest model de governança.

- Donar continuïtat, fomentar i reforçar la Mesa Interdepartamental, creada pel Govern recentment, que ha d'acollir la globalitat del sector. En aquest sentit, totes les expressions artístiques i culturals, així com les administracions de diferents nivells i els grups parlamentaris, n'han de formar part, per tal de permetre la fiscalització social i fer que les propostes concretes millorin la situació del sector i siguin les bases d'una política cultural pública, forta i compromesa
- Impulsar la transparència, la participació i la capacitat de decisió en els acords basats en el diàleg, la concertació, les complicitats i el principi de subsidiarietat en l'impuls de la cultura pública i amb el sector privat amb compromís públic.
- Recuperar el Consell Nacional de Cultura i de les Arts (CoNCA) per tal que disposi de recursos, contracti programa, independència i capacitat de decisió en els àmbits creatius. I que alhora esdevingui observatori cultural, posant èmfasi en la valoració qualitativa i els impactes comunitaris, de manera que trobi eines que no permetin la precarietat laboral del sector cultural.
- Promoure contractes programa, convenis plurianuals i retiment de comptes que donin l'estabilitat als sectors culturals i creatius i als equipaments integrants de les xarxes, tot vetllant per les garanties contractuals en els programes d'ajudes al sector.

1.7.5 La cultura és país

- La democratització en l'accés a la cultura ha d'enfocar-se també territorialment i en xarxa. Les polítiques culturals de la Generalitat són profundament BCNcèntriques, i això impossibilita a gran part de la població catalana la pràctica i l'accés a la cultura. Calen plans d'acció i línies pressupostàries determinades per dotar de recursos culturals al territori, amb la participació del món local. Aquesta necessitat afecta de manera especialment crua al sector patrimonial, de formació, de les arts vinculades a equipaments i d'exposició. Cal implementar el PECCat (Pla d'equipaments culturals de Catalunya) revisat.
- Cal revisar la normativa de llicències d'activitats per donar suport al sector de la música en viu i les sales on s'exhibeix, que en l'actualitat romanen tancades i això amenaça amb la mort del sector.
- Articular en xarxes els sistemes culturals, tenint present els equipaments territorials amb compromís públic, on les infraestructures culturals no poden ser només espais d'exhibició, sinó veritables motors pels creadors i les creadores com espais d'acollida, laboratori, recerca, experimentació i projecció al servei de la ciutadania.
- Crear nous serveis i programes culturals que satisfacin i participin de les necessitats en educació, salut, urbanisme, turisme, sostenibilitat. Entre d'altres, residències als equipaments culturals, creadors i creadores a les escoles, programes en l'àmbit de la salut, intervencions comunitàries amb accent en col·lectius

de risc i alta vulnerabilitat, pla de turisme sostenible en l'àmbit del patrimoni arqueològic, arquitectònic, industrial, arxivístic i documental, i polítiques formatives per donar respostes als col·lectius amb diversitat funcional.

- Desenvolupar un pla de suport a les programacions dels municipis i a la dinamització sociocultural comunitària.
- Garantir que la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals exerceixi el seu paper de motor de la producció, difusió i suport de la cultura catalana, entesa aquesta en tota la seva amplitud i diversitat.
- Reclamar el doblatge en català al contingut audiovisual doblat en castellà i subtítols en català al contingut audiovisual dels catàlegs de totes les grans plataformes de vídeo a la carta amb presència a Catalunya.
- Impulsar el català a totes les pel·lícules doblades en castellà i subtítols en català a totes les pel·lícules que arribin als cinemes de Catalunya.
- Internacionalitzar la cultura catalana, amb l'impuls de les següents mesures: Institut Ramon Llull, organisme impulsor de la internacionalització de la cultura catalana, línies més àgils i transparents en l'impuls i la facilitació de l'exportació cultural.
- Destinar un 30% de l'1,5% cultural a la creació i un 20% de la taxa turística a la preservació i difusió del patrimoni.

1.7.6 La cultura és educació

Els ensenyaments artístics, més enllà de la professionalització, són en el territori escoles de cohesió social, aprenentatge artístic i dinamitzadors de la vida cultural del poble o la ciutat, alhora que persones amb coneixements avançats en les arts són origen de multitud d'iniciatives comunitàries culturals de proximitat. Volem constatar també la necessària coordinació, fins ara inexistent, entre el Departament de Cultura i el d'Educació, no només des del vessant de l'impuls de l'ensenyament artístic no exclusivament professionalitzador, sinó també des de la perspectiva de l'aprenentatge, de la lectura de llenguatges artístics, de la cohesió social o de l'escola de valors. Per poder garantir aquest nou impuls, cal promoure els ensenyaments artístics com a baula cultural imprescindible des de l'aprenentatge dels llenguatges, la pràctica, la professionalització i la iniciativa comunitària.

- Impulsar i desenvolupar l'Institut Superior de les Arts de Catalunya com a organisme coordinador i gestor dels ensenyaments artístics (EEAASS) de totes les disciplines i que n'afavoreixi les transversalitats.
- Mantenir la transversalitat especialment amb els Departaments d'Universitats, Educació i Treball. Han d'incorporar el seu paper estratègic en l'extensió del coneixement amb programes propis de recerca (R+D+I) o amb programes de cooperació amb els equipaments i les institucions culturals.

- Impulsar el pla dels ensenyaments artístics.
- Garantir els convenis amb les escoles de música i dansa segons el conveni amb les entitats municipalistes i la Generalitat, i revisar els criteris que afavoreixen els nous models d'aprenentatge en grup. Ens oposem i revertirem les retallades en uns serveis que aporten aprenentatge, professionalització i cohesió social.
- Definir i aprovar el mapa territorial de les escoles d'ensenyaments artístics (visuals, escèniques, musicals, etc.) i els corresponents recursos econòmics, tenint present les escoles associades.

1.8 Esport: servei públic i dret universal de la ciutadania

L'esport no és només un servei públic, és un dret universal de la ciutadania, emparat per l'art. 43.3 de la Constitució Espanyola i la Carta Europea de l'Esport. L'esport és una pràctica bàsica transversal i saludable que millora la qualitat de vida, a la que s'ha de garantir l'accés universal tant a l'esport formatiu com al competitiu. És una eina socialitzadora, de cohesió i integració en tots els àmbits (persones en situació de vulnerabilitat, diversitat funcional, migrades), i, per tant, inclusiva i cooperativa que vertebrava el territori i fomenta valors comunitaris. Per impulsar aquest dret, calen polítiques públiques efectives i dotació dels recursos necessaris que facin possible un esport per a tothom, erradicant barreres discriminatòries i protegint aquesta pràctica dels efectes negatius de la mercantilització.

Però l'esport també és un motor econòmic que genera llocs de treball de forma estructural, vinculats a la investigació, la innovació, la millora de la pràctica i la metodologia pel seu impacte beneficiós a la salut i el benestar, i que genera també estalvi a la despesa sanitària.

Per això, proposem:

1.8.1 Impulsar polítiques públiques de suport a la pràctica esportiva

- Impulsar una nova Llei de l'esport amb ampli consens i concertació entre els diferents nivells de l'administració (ajuntaments, consells comarcals, Generalitat, Diputació) i els actors del sector privat (clubs, entitats, federacions, consells esportius, AMPA, empreses).
- Invertir en polítiques públiques per impulsar i afavorir l'accés real a la pràctica d'activitat física i esportiva a través d'una oferta pública amb prou diversitat d'activitats, que reculli les necessitats de la població i grups concrets en funció d'edat, preferències, situacions personals i col·lectives, amb objectius quantificables.
- Actualitzar el mapa d'instal·lacions esportives, analitzant la seva distribució i usos.
- Aprovar un Pla d'inversions per a equipaments esportius amb l'objectiu de millorar la xarxa actual, orientada a la sostenibilitat d'instal·lacions tècniques i equipament. Rehabilitar i mantenir les instal·lacions existents i construir-ne de noves: amb visió de gènere al seu disseny i gestió; amb ús de tècniques i materials de construcció sostenibles.
- Habilitar espais amples i verds, sense contaminació perquè l'esport pugui desenvolupar-se a l'aire lliure, de manera segura, saludable, fàcil i gratuïta, sense condicionar la pràctica esportiva al pagament d'abonaments. Impulsar l'activitat esportiva a les platges i a la franja costanera.

- Transferir competències i recursos a les administracions locals amb l'objectiu de fomentar l'esport per a tothom, així com enfortir l'associacionisme esportiu arrelat al territori. Establir eines que facilitin la interrelació institució/ciudadà/usuari de manera ràpida, transparent i eficient.
- Establir un programa de subvencions a les entitats esportives, les federacions i els consells esportius. Les subvencions han de ser atorgades amb procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat, amb bases reguladores concretes i estables per a tota la legislatura, que garanteixin un accés real de les entitats a línies de subvencions autènticament identificades amb les seves necessitats per portar a terme programes amb un interès social mesurable.
- Dotar d'eines a les administracions i entitats perquè es pugui assegurar que les famílies en risc d'exclusió social tinguin accés a l'esport, cercant les sinergies entre els ajuntaments, AFA i la Secretaria General de l'Esport per garantir l'accés mitjançant ajuts directes i beques a famílies amb dificultats econòmiques.
- Establir un programa de beques i ajuts socials per a la pràctica esportiva de base, que es canalitzarà a través dels ajuntaments i altres administracions com el Departament d'Educació, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb el Consell Català de l'Esport i la Secretaria General de l'Esport, en coordinació amb les entitats esportives i les AFA.
- Fomentar la creació d'empreses d'economia social i solidària, de tecnologia aplicada a l'esport, i impulsar un procés de millora de les condicions de treball dels milers de persones involucrades en el món de l'esport. Impulsar la creació d'empreses amb capital públicoprivat, amb més del 50% públic, per evitar que la gestió d'instal·lacions es centri en hòldings.
- Reconèixer el voluntariat esportiu en la gestió de les entitats esportives sense ànim de lucre. Promoure mesures de suport al sector que els permeti conscienciar, regularitzar i fomentar la contractació dels i les treballadores, així com regular les percepcions de personal tècnic esportiu amateur.
- Reconèixer el patrocini i mecenatge per a l'activitat física i l'esport. Promoure un marc legal que reguli el patrocini i el mecenatge en l'activitat física i l'esport de base.
- Introduir un gravamen als grans fitxatges. Els ingressos recaptats tindran caràcter finalista i es destinaran al finançament de polítiques públiques de foment de la pràctica esportiva de base.
- Estudiar la possibilitat de crear la Conselleria de l'Esport i l'Activitat Física. La Secretaria General de l'Esport ha de ser la interlocució amb el teixit esportiu i l'àmbit de decisió de les polítiques esportives, però no ha de ser la gestora.
- Donar suport i reconeixement a les seleccions esportives catalanes per fer realitat la seva participació en competicions internacionals.

1.8.2 Impulsar l'esport com a eina d'igualtat i emancipació personal

- Impulsar mesures, programes i codis ètics per erradicar del món de l'esport el dopatge, la violència, situacions d'assetjament i abús sexuals i per raó de gènere, les pràctiques de risc per a l'esportista, el racisme, la xenofòbia i les empreses d'apostes esportives.
- Garantir la igualtat d'oportunitats de les dones en l'esport en tots els seus vessants, pràctica, docència, representació, govern, salarial. Establir l'obligatorietat del compliment de la llei d'igualtat per accedir a subvencions públiques. Promoure la representació i la presència de dones esportistes i competicions d'esports practicats per dones als diferents mitjans de comunicació, treballant conjuntament amb les federacions, entitats i clubs.
- Crear i implementar un protocol que promogui l'erradicació de les actituds LGTBI-fòbiques i masclistes en les pràctiques i competicions esportives, amb la implicació i la col·laboració dels clubs, federacions i entitats.

1.8.3 Impulsar la pràctica esportiva al llarg de la vida de les persones

- Reconèixer el paper clau de l'educació física a l'escola per al desenvolupament físic i psicològic dels infants. Potenciar el pla de l'esport en edat escolar dins i fora de l'horari lectiu, aprofitant les instal·lacions municipals existents que facin possible la iniciació i continuïtat de la pràctica esportiva de qualitat a través de la coordinació entre centres educatius, entitats, clubs, federacions i equipaments esportius. Implementar la gratuïtat de la mutualitat esportiva fins als setze anys.
- Incentivar el foment de l'esport universitari desenvolupant un Pla de l'esport universitari que garanteixi la continuïtat esportiva dels i les joves.
- Dissenyar un nou sistema educatiu i de formació en l'àmbit de l'esport, amb participació i col·laboració del sistema educatiu. Augmentar els recursos per a la formació dels i les entrenadores, monitores i delegades. Impulsar que l'Escola Catalana de l'Esport dugui a terme processos de formació no reglada d'iniciació i formació permanent.
- Implementar la recepta esportiva. Per això, cal passar de recomanar a receptar i prescriure fer esport des de l'atenció primària, com a element clau per a una vida saludable, per preveure la malaltia i la seva cronificació, fomentar hàbits saludables i preveure el sobrepès, garantint una major autonomia personal en edats avançades.
- Treballar perquè l'esport sigui considerat com a servei essencial, necessari per a la inclusió, la cooperació, la salut, l'educació i la integració de les persones en totes les etapes de la vida.

2

En Comú
Podem

Reconstruïm el model econòmic, accelerem la transició ecològica

Una economia del bé comú que posi la vida al centre

Un model econòmic basat en la sostenibilitat i la solidaritat

La crisi econòmica de 2008, la consciència de la crisi climàtica i l'emergència creada per la pandèmia de la Covid-19 han posat de manifest com mai abans la disfuncionalitat de l'esquema neoliberal. Quaranta anys de rebaixes fiscals, desregulació del mercat financer i degradació de la legislació laboral han multiplicat les desigualtats i han fet empitjorar les condicions de vida de la gran majoria de la població. Cal un nou model econòmic, orientat al bé comú, que permeti sortir de l'estancament i reduir les desigualtats, garantint la biodiversitat i la cura del medi ambient.

Defenseu, en aquest sentit, un model econòmic basat en la sostenibilitat i la solidaritat, que doni prioritat a les persones i a la col·lectivitat sobre el benefici individual, que recuperi el valor de la comunitat i que abordi els greus reptes ecològics i energètics pendents. Si no avancem cap a una economia plural, més democràtica i orientada a les cures, al sosteniment de la vida de la gent i al medi ambient, l'economia actual, dominada per la lògica d'acumulació de capital a mans d'una minoria, ens seguirà portant d'una crisi financera a una altra crisi, mentre mina tota la cadena de sosteniment de les necessitats humanes.

Aquesta nova economia orientada al bé comú i la garantia dels drets de ciutadania només és possible amb una sostenibilitat integral. Cal accelerar la transició socio-ecològica: Catalunya ha de disposar d'un veritable Green New Deal.

La tasca s'ha de fer a totes les baules de la cadena que permet satisfer les necessitats humanes: cal una nova forma de relacionar-nos amb la natura; cal enfortir l'economia de les cures de la vida humana al llarg de tot el cicle vital perquè deixi de ser una activitat menystinguda i superi les herències patriarcal; cal afavorir de forma oberta i inclusiva les comunitats i xarxes socials com a proveïdores de serveis públics no estatals; cal ampliar una economia pública que ofereixi béns col·lectius vitals, posant-la al servei real de la gent comuna en la seva diversitat; i cal, finalment, redissenyar l'economia de mercat amb noves empreses orientades al bé comú, de caràcter múltiple, social i cooperatiu que estiguin organitzades democràticament.

La crisi sanitària, econòmica i social derivada de la Covid-19 requereix un projecte de reimpuls de l'economia que es basi en el lideratge públic per bastir un nou sistema econòmic i productiu més resilient i que posi a les persones al centre. Un dels puntals d'aquesta reconstrucció han de ser els fons europeus Next Generation Europe que, a partir del diàleg i la participació dels agents econòmics i socials, els ens locals i les diverses forces polítiques, ha de ser una eina per impulsar un nou model productiu verd, que avanci en la transició ecològica i la sobirania energètica, i amb capacitat de generar ocupació de qualitat. Aquesta nova economia ha de tenir com un dels elements centrals la ciència, la recerca i la innovació tecnològica per a la millora de la productivitat i de la qualitat de vida de la ciutadania.

2.1 Un model econòmic i productiu al servei de les persones

2.1.1 Introducció

Tot i els desequilibris que calia corregir, una dependència excessiva tant de les importacions de béns bàsics (energia i aliments) com del sector del turisme, fins a l'esclat de la pandèmia, Catalunya tenia una base econòmica relativament diversificada, fonamentada en un potent sector serveis; un important sector industrial, que venia patint crisis en alguns sectors; un sector turístic líder internacional; i una important indústria de transformació agrària. Catalunya és un país on predominen les petites i mitjanes empreses, amb un gravíssim problema de gent sense feina remunerada i uns nivells de pobresa i desigualtat extremadament elevats resultat d'una fiscalitat baixa, un important dèficit fiscal amb l'Estat, salaris poc dignes, despesa social i en R+D+I molt reduïda, i unes polítiques d'inversió pública equivocades.

El Govern de JxCat i ERC han donat continuïtat a un model econòmic esgotat i han estat incapaços de respondre als reptes de la recuperació econòmica en un context de crisi climàtica i d'increment de la pobresa, especialment la infantil, en plena pandèmia.

No és acceptable que en una economia com la catalana que, amb tots els seus desequilibris, és de les més desenvolupades de la UE, la pobresa infantil hagi arribat al 30% en 2019 i es pugui incrementar fins al 35% amb la pandèmia. Això vol dir que 500.000 nens i nenes, un de cada tres estigui en risc d'exclusió social. Això és conseqüència de la baixa inversió social respecte altres territoris de l'Estat i de la Unió Europea, així com de les retallades sofertes que no s'han recuperat igual que a la resta de l'Estat.

Cal, per tant, corregir aquests desequilibris tenint en compte els reptes i el context en què ens trobem avui dia, per passar d'una societat determinada pel lucre privat d'una minoria a una economia democràtica basada en les necessitats col·lectives i en la cura del planeta.

Aquesta transformació suposa, entre d'altres, introduir mecanismes de participació democràtica, establir regulacions adequades del funcionament dels mercats, empreses i agents socials, enfortir el sector públic i la provisió col·lectiva, reforçar les formes d'organització alternativa com el cooperativisme i l'economia social, la planificació democràtica d'activitats bàsiques, tenir en compte els indicadors mediambientals i el seu impacte en l'economia local i global, o dur a terme transformacions en els drets de propietat i control social. Tot això complint amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU, assegurant el bon ús dels fons de recuperació europeus Next Generation i amb cogovernança amb el govern de l'Estat.

2.1.2 Pla de recuperació i reconstrucció de Catalunya

Catalunya necessita un veritable pla de recuperació i reconstrucció de l'economia en la perspectiva de 2030. L'actual Govern no ha dissenyat un veritable pla acordat amb els sindicats i la patronal, els ens locals i el conjunt de les forces polítiques.

El Govern ha estat més dedicat a les seves baralles que a impulsar un veritable pla de rescat de l'economia. No han estat a l'altura de les necessitats dels sectors més afectats: petit comerç, petits restaurants, autònoms de diferents sectors, el sector cultural i de l'esport, entre altres. Els treballadors i treballadores d'aquests sectors patien, ja abans de la pandèmia i especialment les dones, baixos salaris i precarietat.

- Aprovar un pla de recuperació i reconstrucció de l'economia amb concertació amb els agents socials, amb els ens locals i amb les forces polítiques catalanes, que tingui com a objectiu la creació de nous llocs de treball i que enforteixi les pimes, el sector cooperatiu i el treball autònom.
- Impulsar una nova política pressupostària per incrementar la despesa pública aprofitant tots els marges que permet la suspensió dels objectius d'estabilitat pressupostària perquè la Generalitat lideri la recuperació social i econòmica.
- Promoure el desenvolupament del quart pilar de l'Estat de benestar, la reversió de totes les retallades en les polítiques sanitàries i socials, i l'impuls de la transició ecològica com a part fonamental del pla de recuperació.

2.1.3 Reconstruir el sector públic i democratitzar els sectors estratègics

En la mesura amb què l'activitat econòmica té lloc dins de la societat i es beneficia de les estructures i infraestructures, l'empresa mercantil ha d'establir un vincle de corresponsabilitat amb la societat i tenir un paper proactiu tant en la sostenibilitat ambiental com en la pal·liació de les desigualtats.

Per contra, els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat que tenen un paper essencial en la garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un Estat. Això és producte de l'onada privatitzadora i desreguladora que ha deixat qüestions clau com els subministraments d'electricitat, gas o aigua en mans de grans empreses privades que només busquen obtenir el màxim benefici. Cal que la ciutadania torni a actuar sobre aquests sectors clau per posar-los al servei de la gent i avançar cap a uns serveis públics més forts i universals.

- Reconstruir el sector econòmic públic reapropiant-se de sectors estratègics. Això implica en alguns casos, com és l'energia, la creació d'un operador públic potent, que pugui recuperar progressivament la

propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials. En altres casos implicarà que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos privats, com és el cas del suport a la remunicipalització de l'aigua. Aquests processos s'han de dur a terme mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits.

- Treballar per fer possible una economia pública que vehiculi la planificació de les inversions amb criteris de rendibilitat social i ecològica.
- Desenvolupar serveis públics i comunitaris que garanteixin una atenció acurada de les persones, afavorint l'autonomia personal com a eina eficaç de correcció de desigualtats.
- Participació del teixit social i d'economia social: per a una gestió convenient d'aquests serveis, volem que no només hi participin les institucions públiques, sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.
- No utilitzar el creixement del PIB com a mesura de progrés econòmic i social. Proposem definir una bateria d'indicadors socials i ambientals claus i debatre periòdicament sobre la seva evolució: accés a béns i serveis bàsics, desigualtats, justícia de gènere, salut, atur, condicions laborals, qualitat atmosfèrica i de les aigües, dependència respecte als recursos no renovables o contribució a problemes ecològics global.

2.1.4 Situar la recerca i innovació al centre del model productiu

En l'última dècada, Catalunya ha perdut posicions entre les regions europees en matèria d'innovació, passant de trobar-se en els nivells mitjans-alts a ser considerada una regió moderadament innovadora, que inverteix en R+D aproximadament la meitat del que reclama l'Estratègia Europa 2020. La dinàmica innovadora del teixit productiu és clau per generar activitat econòmica i ocupació de qualitat, obre majors oportunitats d'accedir als mercats exteriors, i és alhora bàsica per aconseguir l'autosuficiència en contextos d'emergència. En aquest sentit, és clau combinar R+D+I amb polítiques industrials actives que afavoreixin la transformació del model productiu i a la vegada generin un sector industrial i de serveis d'alt valor afegit. Cal assegurar que no només les grans empreses, sinó especialment les petites i mitjanes, s'incorporen al sistema de recerca i innovació i assoleixen majors graus d'internacionalització, sense deixar d'atendre les necessitats fonamentals del mercat interior.

- Augmentar els recursos destinats a R+D+I fins a assolir l'objectiu d'un 3% del PIB. Una part de l'esforç públic ha d'anar orientada a la mobilització de recursos privats per augmentar la participació del sector privat en la despesa comparable a la mitjana europea. Es

prioritzarà la inversió en matèries que siguin objecte d'aplicació al teixit productiu local.

- Fer una aposta real en el marc de l'estratègia RIS3CAT que permeti treure profit dels recursos procedents dels fons europeus, particularment el FEDER, per impulsar efectivament la recerca i la seva transferència a l'activitat econòmica, així com per abandonar el seu ús clientelar i ineficient vigent fins ara.
- Utilitzar la compra pública per tal d'accelerar els fluxos d'innovació pública, privada i social-comunitària. Introduir en els procediments d'adjudicació, com a criteri de valoració complementària, la potenciació de la transferència tecnològica i la inversió en R+D+I, amb possibilitats d'aplicació al teixit productiu local.
- Impulsar els clústers i la col·laboració entre empreses de cara a afrontar una major penetració en els mercats internacionals.
- Aprofitar el talent i la xarxa de pacients científics de Barcelona i l'Àrea Metropolitana per rellançar-los com a veritable hub de recerca biomèdica del sud d'Europa.
- Impulsar projectes de recerca que tinguin una aplicabilitat pràctica per a la millora del benestar de la ciutadania de Catalunya, que generin avenços en matèria social i mediambiental, i que es construeixin amb criteris d'igualtat de gènere, així com de classe social i amb interculturalitat.
- Treballar per una recerca descentralitzada en el territori i especialitzada segons les característiques del medi natural i social de cada zona, impulsant la xarxa de centres CERCA per tal de generar sinergies entre la recerca científica i el desenvolupament social i econòmic del conjunt del territori de Catalunya, seguint el model del qual són exemples el Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya, situat a Solsona, o l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica de Tarragona.
- Impulsar la transferència de coneixement entre les universitats, els centres i instituts de recerca, l'administració, les empreses i el tercer sector, per tal de generar un model econòmic i productiu d'innovació i major valor afegit.
- Endegar projectes a partir de les entitats, equipaments de proximitat i culturals o centres educatius, per a l'educació i cultura científiques de tota la ciutadania: des de l'escola, especialment, impulsant les vocacions científiques i tecnològiques dels i les nenes i dels i les joves; també de la gent gran, a partir de l'educació al llarg de la vida.
- Avançar en el projecte de Ciutadella del Coneixement per tal de recuperar la idea inicial del Parc de la Ciutadella i el seu entorn com a espai de ciència, incloent-hi la conversió del Mercat del Peix en una zona per a centres de recerca amb projecció internacional; la connexió entre el parc i els centres de recerca de l'Hospital del Mar, el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona i l'Institut de Ciències del Mar-Unitat de Tecnologia Marina; la restauració i obertura a la

ciutadania dels antics edificis del Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Museu Martorell i Castell dels Tres Dragons); la rehabilitació de l'Hivernacle i l'Umbracle, i l'impuls d'activitats de divulgació científica a tots dos equipaments.

2.1.5 Bastir unes economies locals més fortes

La capacitat resilient de l'economia catalana resideix sobre manera en la fortalesa de les seves economies locals i dels vincles que s'estableixen entre elles. L'articulació de baix a dalt de l'activitat econòmica, partint de la comunitat (barri, poble), continuant pel municipi i l'entorn supramunicipal (comarca, àrea metropolitana) i arribant a l'escala nacional ha de ser fruit d'una planificació coherent amb l'ordenament territorial i d'acord amb les capacitats i aspiracions de cada territori. Cal superar l'atomització d'estructures, recursos i projectes habitual de les polítiques de desenvolupament econòmic local amb una nova organització que persegueixi un major impacte i eficiència en l'aplicació dels recursos i que permeti definir itineraris específics, però coordinats, de desenvolupament en cada escala territorial.

- Promoure la realització de plans de desenvolupament econòmic vinculats als instruments de planejament territorial (plans directors territorials i urbanístics) per a tot el territori català que siguin impulsats per agències de caràcter comarcal o supramunicipal finançades mitjançant contractes-programa plurianuals.
- Augmentar la qualitat urbanística i dels serveis d'aquells polígons d'activitat econòmica que, conjuntament amb altres equipaments econòmics clau (vivers, centres de serveis, etc.), permetin configurar polaritats afavoridores d'un major equilibri territorial. Es dedicarà especial atenció a la mobilitat sostenible a aquests.
- Donar suport tècnic i econòmic als ajuntaments i ens locals per a la realització de plans de desenvolupament econòmic de proximitat, basats en l'economia social, solidària i procomú.

2.1.6 Un nou model de comerç i consum per a uns pobles i ciutats més humanes i sostenibles

L'alternativa a l'actual model econòmic passa també per enfortir el comerç de proximitat. El petit comerç català ha de treure profit del renovat interès per la vida de barri i per tot allò que significa proximitat. És molt important que la societat, però també el sector, reconeguin la seva capacitat per generar teixit urbà i el seu rol central en les economies locals. La dinamització de la producció local, que troba sortida en el petit comerç autòcton, i la circulació de la renda dins del territori (especialment si s'estableixen esquemes de moneda complementària local) són els puntals per contrarestar el model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i, més recentment, del comerç electrònic globalitzat.

La revitalització dels centres urbans i dels barris té en l'activitat comercial a peu de carrer un dels seus puntals essencials. La dinamització de la producció local i la

circulació de renda dins del seu entorn immediat són els factors diferencials que indueixen a potenciar el comerç de proximitat davant del model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i el comerç electrònic globalitzat.

És essencial per a una economia més sostenible i justa canviar els models de consum majoritaris. Cal defensar un ús racional dels recursos (especialment l'aigua, els aliments i l'energia) i una economia de durabilitat dels productes, davant de l'obsolescència programada, que minimitzi l'impacte ambiental. La promoció dels productes locals, de proximitat i produïts en condicions netes i justes, així com la prestació de serveis amb garanties de qualitat laboral, haurien de figurar en les prioritats de consum, com també el coneixement sobre l'impacte real sobre les economies locals en termes d'efectes de circulació de la renda i redistribució.

Afavorir un model comercial propi integrat a la ciutat, de proximitat i de qualitat

Un model que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant aspectes normatius que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris, període de rebaixes, etc. Dotar-nos d'un nou marc normatiu per a l'activitat comercial, perquè el sector disposi de les eines necessàries per adaptar-se als canvis accelerats que experimenta, i superar així la Llei 18/2017.

- Realitzar proves pilot d'implantació de figures de cooperació entre el sector comercial, el teixit associatiu local i els ens locals per planificar i gestionar les àrees comercials urbanes. Implicar les grans superfícies comercials i el comerç franquiciat i de grans cadenes en la dinamització del conjunt del petit comerç de les àrees on es troben implantades.
- Fer dels mercats municipals de Catalunya les veritables locomotores comercials dels centres urbans, enfocant-los cada cop més cap a una oferta de més qualitat i més base local i sostenible, i que actuïn al mateix temps com a promotors dels bons hàbits alimentaris de la població.
- Implantar limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model. Impedir situacions d'excepcionalitat normativa laboral, fiscal, edat mínima d'accés, etc. que siguin discriminants en favor de determinats projectes empresarials, en detriment del teixit local i dels drets de la població consumidora i treballadora. Barcelona World constitueix un exemple a no imitar.

Vetllar pels drets de les persones consumidores, i promoure mesures informatives i de conscienciació d'aquestes

- Incorporar i promoure a la legislació actual el concepte de "consum responsable i sostenible" com a dret bàsic dels i les consumidores.

- Crear un centre permanent d'educació al i la consumidora, de caràcter públic, en el qual les associacions de consumidors i consumidoras tinguin un protagonisme ampli.
- Enfortir el sistema arbitral de consum, especialment l'arbitratge electrònic, que suposa un abaratiment important de costos de tramitació, més agilitat i manteniment de totes les garanties jurídiques de les parts.
- Incrementar la representació de les associacions de consumidors i consumidoras en tots aquells organismes i òrgans de control en els quals es debatin qüestions que afectin persones consumidoras i usuàries.

Canviar el model de consum dominant per una economia més sostenible social i mediambientalment

- Crear una regulació específica, actualment inexistent, per al comerç electrònic, afavorint-ne la utilització per part dels petits establiments i evitant l'expansió monopolística dels grans operadors.
- Promoure sistemes de moneda social i moneda local que, a banda d'incentivar el consum responsable, contribueixin a dinamitzar les economies locals.
- Potenciar els instruments públics, privats i comunitaris de suport a la reparació, reutilització i reciclatge en tot el territori català.

2.1.7 Transformar l'activitat turística per recuperar un model integral

El turisme és un sector estratègic a Catalunya que representa entorn del 12% del PIB i del que sovint la nostra economia n'és massa dependent, però amb la crisi de la Covid-19, molts negocis dedicats al sector turístic hauran d'afrontar una "nova normalitat" amb menys recursos, menys clients i normes molt restrictives per vetllar per la salut de totes. D'altres no tornaran a obrir mai més les seves portes, destruint milers de llocs de feina. Volem recuperar activitat, però amb una regulació que eviti els impactes sobre el medi natural i l'habitabilitat d'algunes ciutats. Cal doncs actuar per reactivar el sector, però al mateix temps s'han de fer polítiques públiques que acompanyin una transició cap a un nou model menys massiu i més respectuós amb el territori i la seva gent, un turisme sostenible que garanteixi un model de convivència entre visitants i residents, no malmeti la vida de pobles i ciutats, no n'expulsi habitants, no encareixi els preus de l'habitatge i dels béns de consum, no en canviï els usos productius ni malmeti el patrimoni, amb una menor petjada ecològica i que no en dificulti la mobilitat.

Per tot això, s'han d'impulsar transformacions en el sector turístic que n'afavoreixin el decreixement i la descentralització territorial i estacional, canvis que han de produir una millora dels serveis i de la qualitat de l'ocupació en el sector, garantint que el seu desenvolupament sigui compatible amb el desenvolupament de

la societat i del territori segons els grans Objectius del Desenvolupament Sostenible.

Cal doncs acompanyar els esforços (públics i privats) per la recuperació del sector sense perdre de vista les condicions fonamentals que haurien d'acompanyar una transició cap a la sostenibilitat del turisme en la línia dels SDG:

- Dignificació del treball i millora de les condicions i relacions laborals al sector.
- Model competitiu respectuós amb el territori, i basat en la qualitat del servei i de l'entorn, en el valor afegit a través de la qualitat, diferenciació i profunditat de l'experiència turística, més aviat que en grans números i grans dimensions.
- Defensa del benestar i dels drets dels residents (a l'habitatge assequible, a l'accés a serveis d'interès general, a la defensa de l'espai públic, a la salut i al descans nocturn) enfront de l'acció disruptiva del turisme en aquests àmbits.
- Diversificació de l'economia per reduir la dependència del sector turístic.
- Replantejament dels sistemes i de les infraestructures de mobilitat a gran escala per contribuir a la lluita en contra de la crisi climàtica, i reorientació cap a sistemes no contaminats (mobilitat verda) i a la qualitat dels sistemes de proximitat.

És important el suport al sector, especialment a micro-empreses i les PIME, afavorint el turisme de proximitat, però també abandonar projectes que reproduïen un model de creixement insostenible, com l'expansió dels terminals de ports i aeroports, o Barcelona World, que, a més, potencia les ludopaties. Aquestes instal·lacions que aposten per un turisme de luxe, ocupació d'espai, grans despeses energètiques i consums de recursos, i generen llocs de treball molt precaris.

Cal, en canvi, posar en marxa les lleis, marcs d'ordenació i regulacions necessàries perquè els entorns metropolitans, les petites ciutats i els centres històrics de les grans ciutats, el medi rural, de muntanya i costaners puguin seguir sent atractius i acollidors per a totes les persones, turistes, veïnes i viatgeres de proximitat, assegurant que deixen de ser una amenaça per a la vida, la residencialitat i la salut de les catalanes i, especialment, pels sectors més vulnerables de la població. D'aquest punt de vista es valora bé la posada en marxa d'una taula per l'ordenació sectorial del turisme al conjunt de les lleis catalanes de territori, però fa falta involucrar els actors socials i donar-li un contingut força vinculat als objectius del desenvolupament sostenible.

S'ha d'avançar cap a la valorització del turisme de proximitat, la incorporació de les singularitats i dels recursos territorials, millorant els productes, dotant-los de valor afegit i de qualitat, garantint l'eficàcia en la gestió dels destins i la responsabilitat social associada, millorant la formació, la capacitació i la qualitat dels llocs de treball.

L'activitat turística que Catalunya necessita ha de tenir la versatilitat, la capacitat d'adaptació i la flexibilitat per produir coses diferents que donin resposta al canvi que s'ha produït en les nostres vides i en la societat. Ha de respondre a la nova forma de moure'ns, de relacionar-nos. Ha de garantir que l'experiència turística ajudi a la tranquil·litat, a la reparació i a la recàrrega vital del visitant i de la comunitat acollidora. Ha de tenir com a finalitat i premissa la funció de servei d'atenció, gaudir i tenir cura de la gent, d'aquí i d'arreu: consumidors i consumidores; productors i productores; i treballadors i treballadores del sector i del territori.

- Suport urgent i específic als i les treballadores i les empreses, i plans per solucionar els problemes estructurals que pateixen, com són: baix valor afegit, baixa rendibilitat i absència d'activitats econòmiques complementàries de futur. Planificació territorial de l'oferta de formació, titulacions i capacitacions professionals per donar sortida a la nova demanda laboral.
- Plans de comunicació per incentivar totes aquelles activitats que afavoreixen la pràctica d'un turisme sostenible, especialment el turisme verd, amb el desenvolupament d'activitats de turisme actiu on també es promocionin els productes locals, la restauració i els mercats.
- Plans de conservació de la natura i biodiversitat com atracció turística per a la comunitat científica, així com grups d'estudiants i personal docent.
- Control de l'aforament dels espais naturals amb visites concertades i guiades per tal d'adquirir un estatus d'exclusivitat i fer valdre aquest recurs turístic.
- Redimensionar el turisme en l'àmbit comarcal, identificant les debilitats i les oportunitats de cadascuna d'elles i així poder planificar les accions que siguin necessàries.
- Plans estratègics de turisme "a mida" en l'àmbit comarcal i, en el cas de Barcelona, tenint en compte tota la seva àrea metropolitana, amb segmentació del mercat turístic, tant de l'oferta com de la demanda, per tal de trobar un major equilibri territorial i estacional.
- Desincentivar fiscalment els models basats en el creixement residencial.
- Incentivar fiscalment la creació de les PIME i microempreses que promoguin allotjaments de qualitat, de turisme actiu o de descoberta del territori.
- Promoció pública de nous productes d'oci, basats en la valorització del territori i els seus residents: senderisme, cicloturisme, educació ambiental, valorització de productes agroalimentaris de proximitat, artesanía, gastronomia i enologia local, creativitat artística, aprenentatge de valors culturals.
- Gestió directa per l'administració local de la taxa turística, destinada a la reducció de les externalitats negatives que l'afluència turística produeix en el municipi, especialment les mediambientals i patrimonials.

- Creació d'observatoris turístics supralocals per a un major coneixement de l'impacte del turisme sobre el territori i obertura dels observatoris turístics arreu del territori als agents socials i tota mena d'operadors turístics, amb l'objectiu que la seva tasca sigui més representativa de la riquesa i diversitat del sector.
- Donar participació a la comunitat en aquests observatoris per a la definició d'un model turístic respectuos amb els seus valors i formes de vida i la defensa del patrimoni (natural, paisatgístic, històric, cultural, etnològic...). Introducció d'elements de mobilitat sostenible que desvinculin el turisme de l'ús del vehicle privat i democratitzin la participació de la població en aquestes activitats.
- Impulsarem, per tant, un pla econòmic general, un pla industrial i un pla sobre turisme.

2.1.8 Actualitzar el sector de la construcció com a palanca de transformació del model de país

Abans de la pandèmia de la Covid-19, els indicadors de l'activitat productora havien començat a remuntar i ja s'apuntaven algunes dinàmiques molt similars a les prèvies a la crisi, que tant van tenir a veure amb la gravetat de la mateixa al nostre país. És necessari revertir aquest model de funcionament del sector, dominat per un conjunt de grans empreses multiactivitat altament vinculades al sector financer, que acaparen les grans obres públiques i de les que depenen un densíssim teixit productiu de petites empreses locals, tant de construcció com de béns d'equip i gamma blanca, obligades a competir ferotgement per tal d'accedir a les subcontractacions de les primeres. Cal una actualització del sector de la construcció, com a palanca de transformació dels nostres barris, pobles i ciutats, amb l'impuls de polítiques de rehabilitació energètica i estructural, que permetin un desenvolupament més sostenible del territori sobre la base del control del creixement urbanístic. Per fer front a la situació, proposem:

- Impulsar polítiques de rehabilitació energètica i estructural d'edificis públics, locals comercials i habitatges privats com a alternativa al creixement extensiu i la construcció d'habitatges nous.
- Impulsar polítiques de rehabilitació de barris vulnerables, centres històrics de les nostres viles i ciutats.
- Creació de llocs de treball associats a aquestes polítiques, atès el caràcter intensiu en mà d'obra de l'activitat rehabilitadora, amb especial esforç per formar i donar ocupació als col·lectius amb risc d'exclusió.
- Apostar per controlar el creixement urbanístic, vinculant tota nova construcció a la disponibilitat de recursos en el mateix territori.

2.1.9 Un model d'activitat agrària, ramadera, forestal i pesquera més sostenible. Cap a la sobirania alimentària.

Les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres tenen un paper estratègic. No només com a puntal econòmic i sectors fonamentals en les exportacions, sinó també com a activitat vinculada a l'equitat territorial, l'arrelament de la població, la preservació del medi i de la biodiversitat, i la generació de riquesa i identitat, conjuntament amb l'aposta per la qualitat dels aliments i l'avenç cap a les sobirania alimentària i energètica.

Hem de garantir l'activitat agrícola, ramadera, forestal i pesquera i preservar el seu capital principal: el medi natural en el qual es desenvolupen. Volem impulsar un model de producció agrària i ramadera de proximitat, centrat en els objectius de sobirania alimentària, preu just agrari i sostenibilitat mediambiental, defensant el teixit de petites i mitjanes explotacions, establint topalls antioligopolis i un marc de relacions amb les persones consumidores, comerç de proximitat, traçabilitat del producte, que apliquin uns models laborals i socials justos. Volem donar impuls a un model alimentari basat en producte sa, de proximitat, de temporada, sostenible, responsable i amb valor afegit, especialment des de les administracions públiques, i de foment en la població de cultura alimentària i alimentació saludable.

Per això, cal:

Impulsar l'activitat agrícola i ramadera

- Garantir la permanència de les terres de conreu per a ús agrícola, particularment els regadius propers a les ciutats. Adoptar amb urgència plans urbanístics i/o territorials (PDU i Plans Territorials Parcials) que protegeixin els sòls agrícoles d'alt valor mitjançant la desqualificació dels seus aprofitaments urbanístics. Fer efectiva la llei d'espais agraris que garanteixi l'equilibri entre els usos agraris i els altres usos del territori i faci possible que les infraestructures i el sòl urbà, industrial i logístic no envaeixin els espais d'alt valor agrari. Desenvolupar el reglament de la Llei 3/2019 d'espais agraris, així com els plans territorials sectorials agraris que aquesta contempla, tot integrant una perspectiva agroecològica. Promoure la recuperació de sòl rural de secà i la protecció del paisatge de mosaic agrari.
- Concebre el sòl agrari com un bé comú, i planificar-lo i dinamitzar-lo com a tal, prioritzant el desenvolupament d'activitats agràries ambientalment sostenibles, socialment justes i arrelades al territori. En aquest sentit, en el marc de la Llei 3/2019 d'espais agraris i/o d'altres, cal articular mecanismes per tal de:
  - Protegir les terres més fèrtils davant del creixement urbanístic i el desenvolupament d'infraestructures (àrees agrícoles deltaïques i de fons de vall).
  - Fomentar i facilitar la transhumància i recuperar la xarxa de carrerades i vies pecuàries.

- Facilitar l'accés a la terra i la seguretat en la tinença de la terra a la nova pagesia compromesa amb la conservació dels valors naturals i amb projectes de producció agroecològica
- Regular el preu del sòl agrícola, de manera directa (intervenint en el preu a mercat) i/o indirecta (donant credibilitat a les figures de protecció dels espais agraris).
- Gravar fiscalment la terra en desús i, quan sigui necessari, introduir i aplicar el procediment d'expropiació de l'ús de terra agrària abandonada. Implementar fórmules innovadores per a la dinamització de terres que presenten risc d'abandonament per un baix potencial agronòmic.
- Dissenyar mecanismes per evitar l'acapament de terres.
- Posar a disposició terres agrícoles públiques per desenvolupar projectes agroecològics, assegurant-ne la tinença, i instar i acompanyar als ens públics que ho facin també. De la mateixa manera, facilitar convenis de silvopastura a tots els municipis amb masses forestals públiques.
- Implementar el registre de parcel·les en desús que contempla la Llei 3/2019 d'espais agraris, i vincular-ho a compromisos agroecològics per afavorir l'accés a la terra i evitar l'especulació i la concentració de la propietat de terres, ja que obliguen al desplaçament de la població i posen en risc la seguretat alimentària. Acompanyar el registre amb mesures proactives de suport a la dinamització de parcel·les abandonades i de baix potencial agronòmic, tals com incentius fiscals, assessorament, pagament per serveis ambientals, finançament, ajudes per a l'articulació de la comercialització, ajudes per a la implementació de mesures de gestió per a la conservació de la biodiversitat, etc. Foment de lloguers socials de terres entre persones amb pocs recursos.
- Impulsar mesures per difondre i incentivar la titularitat compartida de les explotacions agràries, o amb fórmules de custòdia del territori, mitjançant fórmules com les organitzacions agràries, cooperatives i associacions de productors, amb especial atenció al foment de la igualtat de gènere en aquesta titularitat.
- Fixar preus mínims de mercat, per protegir la pagesia i reduir el poder dels grans intermediaris i de l'economia especulativa, tenint en compte els costos de producció i establint mecanismes d'intervenció quan aquests estiguin per sota del seu cost.

Impulsar el canvi a un model agroecològic

Fomentar una agricultura i una ramaderia ecològica i regenerativa, així com circuits alimentaris curts, mitjançant la col·laboració pública-cooperativa-comunitària i a través de la compra pública, la regulació, les línies de finançament, i altres instruments i serveis.

Promoure models de producció agroecològica: implantant nous cultius per donar valor afegit a l'agricultura de muntanya; impulsant la generació d'energia elèctrica en les explotacions agràries a partir de fonts d'energies renovables; promocionant l'autoabastiment i el model distribuït de producció energètica; preservant la diversitat genètica vegetal i animal del nostre país; promovent una Catalunya lliure de transgènics i la recuperació de les llavors antigues; i impulsant un pla per reduir l'ús de pesticides en l'àmbit agrícola.

Fomentar i acompanyar la reconversió a ecològic, facilitant també els processos administratius de la certificació i reduir-ne notablement les despeses.

Fomentar la integració de l'agricultura i ramaderia per incrementar l'eficiència en fertilització del sòl, el segrest de carboni i la reducció de biocides.

Reforçar els vincles entre la protecció de la biodiversitat i l'activitat agrària i ramadera

- Fomentar la conservació i restauració de basses, sèquies, boscs, franges herbàcies i murs de pedra seca en espais agraris, promovent així la biodiversitat i determinats processos ecològics.
- Fomentar el desenvolupament de projectes agroecològics en zones en risc d'abandonament pel seu baix potencial agronòmic, afavorint així el manteniment d'espais oberts, l'heterogeneïtat d'hàbitats i els valors del paisatge, i reduint el risc d'incendis.
- Fomentar el desenvolupament de projectes agroecològics de secà, promovent així el manteniment de determinats hàbitats i la resiliència davant l'escassetat d'aigua.
- Fomentar la millora de l'eficiència energètica de la producció (reduint el consum d'energia fòssil en el cicle), promoure l'eficiència en l'ús de l'aigua, minimitzar els regadius i fer-los sostenibles.
- Impulsar un pla de transició agrària en reducció progressiva d'agroquímics i prohibició dels cultius transgènics: desenvolupament d'inputs agraris (fertilizants, plaguicides, llavors, etc.) sostenibles, no contaminants i de producció i comercialització local que substituïxin progressivament els productes agroquímics en mans d'oligopolis i agressius al medi; aplicació del principi de precaució en totes les polítiques d'innovacions agràries, amb l'establiment de moratòries en totes aquelles que no garanteixin la seva innocuïtat. Vincular i reforçar aquests aspectes a través de diferents instruments legals en procés d'elaboració, com la futura Llei d'agricultura sostenible, el reglament de la Llei 3/2019 d'espais agraris, les diferents mesures del segon pilar de la PAC, etc.

Reduir la petjada climàtica de l'activitat agrícola i ramadera

- Modernitzar progressivament els regadius perquè assegurin l'eficiència i l'estalvi de l'aigua. Limitar els ajuts públics a una disminució real del consum d'aigua i a l'autoabastiment energètic per mitjà d'energia hidràulica.
- Replantejar part de les mesures del Pla de desenvolupament rural relacionades amb conservació de la natura, aprofitant la reforma de la PAC i el procés de definició del Plan Estratégico Nacional, per tal que siguin més rellevants, ambiciosos i pressupostàriament adequades, i realització d'un seguiment i avaluació de la seva efectivitat de conservació i de la seva contribució a l'adaptació al canvi climàtic.

Fomentar la transformació social del camp

- Desenvolupar un pla d'FP agrària i ramadera, dotant de més recursos les escoles de capacitació i invertint en programes d'R+D+I que garanteixin la transferència de coneixements entre les persones investigadores, tècniques del departament, la pagesia i els ramaders. Ajudar a la tasca de centres tecnològics i altres agents, intermediaris... que puguin facilitar aquesta transferència de coneixement entre investigadores, pagesia i ramaders.
- Implementar estratègies autonòmiques i locals per tal que les zones rurals presentin demografies revitalitzades i un augment de la població agrària activa recolzada en un sector agroalimentari sostenible, dinàmic i diversificat. Cal parar especial atenció a facilitar el relleu generacional en el sector agrari i a revertir la precarització del sector, desenvolupant polítiques concretes, com ara:
  - Els contractes de "parrainage", els espais test agraris, el "reempresa" agrari i el foment i acompanyament a la transmissió d'explotacions a noves entrants.
  - Els serveis de substitució (borsa de professionals que substitueixin titulars d'explotació en baixes laborals i festius).
  - Fomentar i acompanyar la reconversió a ecològic, facilitant també els processos administratius de la certificació i reduir-ne notablement les despeses.
  - Engegar infraestructures compartides (escorxadors, obradors, transport d'aliments i d'animals).
  - Potenciar i replicar els serveis gratuïts d'assessorament a la pagesia i ampliar-los per tal de cobrir també aspectes essencials per a la transició agroecològica i la conservació de la biodiversitat.
- Reduir dràsticament la injustícia social i la petjada ecològica causada aquí i en altres països a conseqüència del model alimentari actual:

- Incrementar la capacitat d'autoabastiment.
- Disminuir (+50%) les importacions de soia i moresc el 2030 i el 90% el 2050.
- Regularitzar i atorgar permís de treball i residència per a les persones migrades que treballen en les campanyes agràries.
- Fomentar i donar suport a l'emprenedoria rural i ecofeminista, de cara a valorar actius locals amb potencial per contribuir al desenvolupament social i econòmic del món rural. Exemples en són l'agricultura ecològica i de proximitat, però també serveis d'ecoturisme o la recuperació d'activitats artesanals basades en els recursos del territori, per a nous usos. Les accions de suport a l'emprenedoria rural poden incloure serveis de consultoria aportats per organitzacions amb competències en aquest àmbit com l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA).

Avançar cap a un model de ramaderia sostenible

Un model que permeti l'equilibri territorial, sigui respectuós amb l'entorn i amb els animals, sigui una palanca d'activitat econòmica i ajudi a desenvolupar un nou model de producció. Per això, proposem:

- Fer un pla de rescat urgent dels últims ramaders extensius i transhumants i de les petites explotacions agrícoles familiars, que són les més arrelades al territori i les que sovint més treballen amb pràctiques ambientals que garanteixen un equilibri socioecosistèmic.
- Elaborar i fer efectiu un pla de reconversió de la ramaderia industrial a ecològica i/o extensiva, incloent-hi la formació, el reciclatge professional, una campanya social de canvi d'hàbits de consum i ajuts associats a la transició.
- Fomentar la ramaderia extensiva a les zones despoblades, especialment en àrees de muntanya, tot donant suport a la instal·lació de nova ramaderia i reactivant la xarxa d'escorxadors locals. Ajuts al manteniment d'espècies autòctones. Flexibilitzar realment el paquet higiènic-sanitari i facilitar els tràmits administratius de les activitats ramaderes extensives.
- Elaborar un pla de reducció de la ramaderia intensiva i els seus impactes negatius, aplicant polítiques de control, sancions i integració dels costos de les externalitats negatives en els preus.
- Establir un pla integral per a la conversió de les dejeccions ramaderes en oportunitats d'obtenció d'energia (metà) i adobs orgànics d'alt rendiment. Promoure la reducció de la producció ramadera intensiva, especialment de pollastres i porcs, com a mesura per resoldre a llarg termini el problema dels purins i fomentar les petites i mitjanes explotacions de carn ecològica en circuit tancat.

- Impulsar un programa d'ajut per a l'adequació de les granges al benestar animal, així com un programa d'ajut a la instal·lació de sistemes de generació d'energia renovable en granges.
- No concedir cap nova llicència per a instal·lacions de ramaderia industrial, adoptant una normativa sectorial especialment restrictiva i que porti a un control molt estricte de les existents.
- Planificar el decreixement de la cabana ramadera en zones vulnerables. Abordar la problemàtica dels nitrats i la bombolla porcina.
- Fomentar un nou model de producció per a la indústria agroalimentària, que inclogui un pla de sensibilització sobre de l'impacte de la producció càrnia industrial sobre el canvi climàtic en contrast amb els beneficis de les produccions extensives i de pastoreig per als ecosistemes de muntanya; ajudant les petites empreses explotacions de ramaderia ecosostenible per augmentar-ne l'eficiència, el foment de cooperatives agroalimentàries; reduint els tràmits i augmentant ajudes, la fiscalització progressiva a partir de la producció de carn, i la reducció d'impostos a l'agricultura ecològica i la producció animal extensiva i ecològica.

Sobirania alimentària i alimentació de proximitat

Des de 1994, Catalunya ha perdut el 50% de la pagesia i han desaparegut prop de 25.000 productors, amb una creixent concentració de la titularitat de la terra, sovint en mans de grans terratinents o multinacionals. Aquest fet se situa directament contra l'equilibri ambiental i territorial, i contra la nostra sobirania alimentària, i volem revertir-ho. A més, l'agricultura i la ramaderia intenses són una de les majors fonts mundials de gasos d'efecte hivernacle, fet que s'agreuja amb els milers de quilòmetres que fan els aliments per arribar a la nostra taula, la pèrdua de biodiversitat i les conseqüències derivades de la desforestació causada per les grans plantacions. Per això, volem impulsar una nova cultura alimentària, un model de consum alimentari basat en producte sa, de proximitat, de temporada, sostenible i responsable, especialment des de les administracions públiques, i fomentar en la població la cultura alimentària i l'alimentació saludable. Per promoure la sobirania alimentària, una nova cultura de l'alimentació i la sostenibilitat de la nostra pagesia, volem:

- Minimitzar la mobilitat dels aliments amb plataformes de concentració d'oferta i sistemes de mobilitat tan ecològics com sigui possible. Crear Centrals de Distribució d'Aliments agroecològics publicocomunitaris. Assegurar aliments frescos i nutritius per a les poblacions més vulnerables.
- Executar un pla de promoció de les xarxes de consum de proximitat, distribució i venda de "quilòmetre zero", amb especial atenció a les cooperatives de consum.
- Fomentar la comercialització i el consum de proximitat mitjançant campanyes educatives, el suport a la distribució en la restauració i la promoció de la venda

directa. Fomentar del seu ús en la restauració col·lectiva en l'àmbit públic (menús escolars, etc.). Substituir, en la mesura del possible, tota la compra pública d'aliments per compra pública de proximitat i aliments ecològics i frescos. En aquest mateix sentit, regular a la normativa en matèria de contractació pública la possibilitat d'introduir clàusules a la contractació que incentivin aquestes pràctiques.

- Donar suport de les cooperatives de producció d'aliments en aspectes concrets com la reformulació de "plans sectorials d'internacionalització", potenciació dels sistemes de comerç electrònic de venda directa a les cooperatives, suport per a la conservació del patrimoni cultural i històric de les cooperatives agràries. Potenciar la intercooperació entre cooperatives i establir mesures d'acompanyament per a la implantació de les polítiques ambientals.
- Fomentar la creació de cooperatives de consum, amb suport tècnic i financer, en barris i també als pobles més dispersos en el territori.
- Donar suport a les petites explotacions familiars de productes artesans i a la producció de qualitat, tot impulsant els distintius de qualitat (denominacions d'origen, distintius propis per a productes de proximitat, etc.) i mecanismes de coneixement i diàleg entre els dos extrems de la cadena alimentària (producció-consum).
- Impulsar mecanismes d'educació nutricional i cultura alimentària entre la població, amb un pla territorial que arribi als centres escolars, i també a les residències de gent gran i als centres de treball, que garanteixin el coneixement dels productes de proximitat i d'una dieta equilibrada, amb l'objectiu de millorar la salut de la població i posar en valor els aliments propis de la dieta mediterrània.
- Crear una marca de qualitat alimentària de l'estil de la Q de Turisme de Qualitat per als productes agrícoles, ramaders i pesquers que siguin ambientalment sostenibles i de quilòmetre zero, amb especial detall de la seva contribució a la conservació d'hàbitats i espècies.

Promoure una gestió activa de la massa forestal que permeti una explotació òptima dels recursos dels boscos

Proposem:

- Fomentar projectes de col·laboració amb centres de recerca i tecnologia, com el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, amb capacitat per estimular la inversió en R+D+I en el sector forestal, com els relacionats amb l'energia de la biomassa.
- Desenvolupar un pla sectorial de política forestal, amb la redacció d'un pla estratègic dels boscos i les forests de Catalunya, que inclogui un catàleg i un mapa de situació i estat d'aquests importants ecosistemes amb l'aportació d'agents representatius, tant del sector de l'explotació forestal com del sector de la conservació

de la natura, i obert a formes de participació ciutadana que defineixi els criteris d'actuació en l'àmbit forestal, primera font de recursos naturals del país. Aquest pla sectorial ha de zonificar les masses forestals, establint boscos d'evolució natural (reserves), boscos d'ús social i boscos d'explotació professional.

- Aprovar amb caràcter d'urgència el Catàleg de Boscos Madurs i Singulars de Catalunya, amb les mesures de protecció que en garanteixin la conservació.
- Gestionar correctament el recurs primari, ambiental i econòmicament, amb especial atenció al desplegament d'estratègies de prevenció d'incendis forestals, especialment en zones d'alt risc.
- Fomentar l'explotació dels productes amb més valor afegit, com els productes vinculats a la conservació d'espècies protegides o d'espais naturals sensibles.
- Fomentar, amb la participació de propietaris, actors del sector forestal i experts la realització de projectes que ajudin a valorar recursos forestals poc reconeguts fins a l'actualitat, que es puguin aprofitar de forma sostenible i donant oportunitats econòmiques a les zones rurals del país.
- Aplicar tecnologies i inversió en R+D+I com a elements generadors de llocs de treball de qualitat.

Impulsar una política de pesca sostenible i responsable

- Desenvolupar una política de pesca sostenible i responsable, respectuosa amb les quotes establertes als caladors, amb l'establiment de plans específics de zona, que dediqui els recursos públics a la transformació del sector, al manteniment dels llocs de treball i a la recerca de noves activitats lligades a la diversificació del sector.
- Cap a una pesca 100% selectiva i lliure d'arts de pesca destructives com la d'arrossegament o el rastell de cadenes: es fixarà una data límit de tres anys per a la seva prohibició, aprofitant el període de transició per a la reconversió de la flota.
- Establir una línia d'ajuts directes del Fons Europeu Marítim i Pesquer per pagar els mariners forçosament aturats durant els períodes de veda, a fi que no hagin d'utilitzar la prestació d'atur durant aquests períodes, al mateix temps que s'implementen fórmules de formació durant aquests períodes.
- Ampliar les reserves marines fins a arribar el 2020 al 30% de la superfície marina, tant a les aigües interiors com a les exteriors, en coordinació amb l'Estat, tal com s'estableix a l'Estratègia Europea de Biodiversitat 2030, i dotar els recursos públics que garanteixin el manteniment i l'efectiva protecció, amb equips humans suficients per a la gestió i la vigilància de la normativa.
- Impulsar les instal·lacions d'aqüicultura de baix impacte ambiental, especialment l'aqüicultura ecològica.

Fomentar la pesca artesanal i costanera litoral

- Prioritzar els ajuts a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral i afavorir el reconeixement positiu del peix de proximitat (km 0) i del procedent de la pesca artesanal.
- Impulsar la creació, certificació i promoció de productes amb denominació d'origen, així com de productes de la pesca i l'aqüicultura sostenibles.
- Implantar mesures efectives per garantir la informació, la traçabilitat i l'etiquetatge de comercialització dels productes pesquers de cara al consumidor final.
- Potenciar els comitès de cogestió pesquera.

2.1.10 Cooperativisme i economia social: un model de producció social i solidari

Catalunya té una llarga tradició en matèria d'economia social i solidària, que té un pes important en l'economia del país, ja que representa al voltant del 12% del PIB en facturació. La seva diversitat, capacitat i implantació permet fer una aposta decidida en els àmbits social, polític i econòmic.

L'economia social i solidària pot ser una eina molt apropiada per a una intervenció econòmica basada en la proximitat i el desenvolupament local, la producció col·laborativa, i orientada al benefici col·lectiu, les necessitats de la població i l'interès general en lloc del lucre privat. La vinculació territorial dels seus membres, la utilització de recursos autòctons, la propensió a l'enxarxament des de la intercooperació o la resistència a la deslocalització són elements característics d'aquesta economia. Creiem que s'ha d'impulsar aquest àmbit, no solament com a proposta democratitzadora i de millores laborals, sinó com a eina de transformació social clau tant en la reducció de desigualtats com en la satisfacció de necessitats, especialment al sector de l'economia digital. La capacitat de donar solucions, béns i serveis i a l'hora d'estendre pràctiques democràtiques, retorn social i arrelament al territori fan de les cooperatives una eina imprescindible per a la gestió del bé comú.

L'horitzó que proposem és una realitat empresarial transformadora basada en l'autogestió i la cogestió, la presa democràtica de decisions, la propietat en mans de les persones treballadores i cooperativistes que adquireixen la capacitat de decisió sobre l'empresa i la manera d'organitzar-se. S'orienta, per tant, al benefici col·lectiu i a les necessitats de la població, i no al lucre privat, i destina els excedents a la consecució d'objectius a favor del desenvolupament sostenible, de l'interès dels seus integrants i de l'interès general.

Creiem que cal promoure el desenvolupament del sector d'economies col·laboratives procomú, és a dir, aquelles que prioritzen els models de col·laboració entre iguals a partir de plataformes amb sistemes de governança democràtics i accessibles (amb llicències i codis oberts). Les possibilitats de comunicació que han obert les noves tecnologies han tingut com a resultat un augment de

dinàmiques de col·laboració al voltant d'objectius o interessos comuns, la qual cosa s'ha traduït en la construcció col·laborativa de recursos (de vegades, a gran escala) a través de plataformes en línia.

Cal una regulació d'aquestes noves modalitats de producció, tant pel que fa a l'activitat de les empreses transnacionals que ofereixen infraestructura i serveis a l'economia procomú a Catalunya com a aquelles empreses pretesament de l'economia col·laborativa i que depreden els drets ciutadans i laborals a escala transnacional.

Enfortir l'economia social i solidària per democratitzar l'economia

- Dotar Catalunya d'un nou marc legal català que doni àmplies facultats i capacitat d'autoregulació a les empreses socials, que permeti generalitzar més el model cooperatiu.
- Incloure el model d'economia social i solidària als plans d'estudi, tant en l'àmbit universitari com en la formació bàsica, i també en l'àmbit de la formació professional.
- Impulsar polítiques específiques de finançament per al sector per mitjà de l'aplicació de deduccions en l'IRPF per a la inversió tant en capital social com en préstec en qualsevol de les seves modalitats a cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, equiparables a les deduccions per inversió en empreses noves o de recent creació.
- Potenciar la posada en marxa de fons d'inversió socials per mitjà d'una normativa pròpia i d'estímul fiscal.
- Establir programes d'ajuts a entitats representatives de l'economia social per crear plataformes empresarials que possibilitin la intercooperació, creant sinergies que millorin la capacitat competitiva de les empreses d'economia social.

Promoció de l'economia col·laborativa procomú

- Impulsar una nova llei de promoció de l'economia col·laborativa i procomú que tingui en compte:
  - Determinar els requisits que ha de complir per ser considerada economia col·laborativa: no establir relació de lucre entre persones usuàries i que no es donin situacions d'explotació laboral encoberta.
  - Promoure marques i mecanismes de qualitat a partir dels mateixos sistemes de reputació col·laboratius.
  - Establir mesures de control perquè els termes d'ús i política de privacitat no siguin abusius, drets i responsabilitats legals de les persones que participen en aquestes plataformes d'economia col·laborativa.

- Desenvolupar un pla d'economia col·laborativa procomú basada en el coneixement obert, que desenvolupi un model productiu integral i sostenible basat en el coneixement col·laboratiu i lliure (que garanteixi els drets d'ús, còpia, modificació i redistribució).
- Afavorir la creació de nous sistemes de distribució col·laboratius i basats en la intel·ligència col·lectiva per promoure xarxes col·laboratives globals en favor de la producció i el consum locals, així com les PIME (enfrent de grans conglomerats econòmics deslocalitzats).
- Potenciar la figura del ciutadà i ciutadana com a generador de valor, reconeixent el valor procomú generat, afavorint l'activitat econòmica col·laborativa en xarxa i del col·lectiu d'autònoms.
- Potenciar les ciutats col·laboratives, amb protocols que permetin tenir iniciatives de cura i cobrir necessitats en l'espai comú.

Fomentar l'economia digital i col·laborativa

- Donar suport a l'emprenedoria col·lectiva en aquest sector, mitjançant l'impuls de centres i comunitats d'innovació.
- Afavorir l'accés a espais de treball i de coworking a les incubadores d'emprenedors i emprenedores i empreses start-up, fent possible una xarxa de mutualització de recursos, serveis compartits i accés descentralitzat a la innovació.
- Definir un marc de desenvolupament sectorial integrat, basat en la integració de petits proveïdors de serveis per a la creació conjunta de grans indústries competitives.
- Afavorir sinergies entre economia digital i economia social i solidària a Catalunya.

2.1.11 Economia financera. Un sistema al servei del benestar de la majoria social

El sector financer s'ha anat autonomitzant del sector productiu. La desregulació neoliberal ha propiciat un creixement incontrolat dels actius financers que està en l'arrel de les crisis periòdiques dels últims anys. El sistema financer té el control sobre totes les iniciatives de creació de riquesa. El biaix ideològic de la seva concessió de crèdits condiona l'orientació a mitjà i llarg termini de l'aparell productiu. És necessari trencar aquesta lògica. Durant molts anys s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient. La crisi financera va deixar en evidència la falsedat d'aquesta premissa. Cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes. La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'Estat per superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional i impulsar polítiques socials i estratègiques, guardant equilibri entre una gestió tècnica i eficaç i una vocació de servei públic.

Impulsar el control democràtic del control financer

Realitzarem les actuacions necessàries davant l'Estat i la Unió Europea per:

- Impulsar la separació radical de banca comercial i banca d'inversió. Prohibició del shorting i dels productes sintètics (futurs, derivats, etc.) a la borsa. Amortització obligatòria dels actius financers fallits.
- Promoure el control parlamentari de l'activitat dels bancs centrals i molt especialment del Banc Central Europeu.
- Impulsar una millor supervisió de l'activitat bancària, així com les seves operacions amb paradisos fiscals, per tal de posar fi al frau i als excessos especulatiu.
- Promoure la creació de comissions d'investigació sobre les vendes fraudulentament dels actius immobiliaris del FROB i la privatització de les caixes d'estalvi.
- Desenvolupar accions per a impulsar les llicències bancàries de forma que hi hagi molts bancs petits en comptes de pocs enormes, facilitant el tancament dels que no compleixin sense provocar una crisi sistèmica.
- Fomentar les cooperatives de crèdit i les monedes socials.
- Realitzar una auditoria ciutadana del deute, analitzar la possible existència de deute il·legítim i refinançar el deute sobirà, amb retirada de les limitacions sobre la capacitat d'endeutament dels països.
- Promoure la banca ètica i les cooperatives bancàries des de les institucions.

Crear una banca pública

- Impulsar una gestió i comercialització de bons de les administracions públiques, directament per les mateixes i accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent, sense necessitat de recórrer als mercats privats de deute.
- Promoure el crèdit a les famílies amb dificultats i a les petites empreses.
- Treballar per una mobilització dels recursos financers suficients per recuperar el control dels sectors estratègics de l'economia i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.
- Proposar que s'impulsin des de la banca pública línies de crèdit especials per a persones, petites empreses, emprenedores, entitats socials i per a projectes d'investigació, innovació i desenvolupament, així com donar suport al desenvolupament de sistemes de monedes complementàries d'abast regional i local.
- Desenvolupar una proposta per a la creació de comptes per a ciutadans exclosos del sistema financer privat, on puguin dipositar els seus diners a cost zero.
- Avançar en la reconversió de l'Institut Català de Finances en una banca pública.

2.2 Sistema fiscal just, verd i solidari. Redistribuir la riquesa per impulsar la justícia social

2.2.1 Introducció

La despesa social és inversió de present i de futur, assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia de present i de futur com a societat. Però disposar d'un Estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que garanteixi els recursos necessaris i, per això, cal complir amb el principi de progressivitat fiscal (que pagui més qui més té i més guanya), recuperar i augmentar la capacitat recaptatòria perduda, lluitar contra el frau fiscal i incorporar una perspectiva de gènere. Catalunya ha de promoure una política d'ingressos justa, solidària i ambiental i, per fer-ho possible, hem estat claus a Catalunya i Espanya en els acords pressupostaris i en matèria fiscal que avancen en aquest model de justícia social basat en la redistribució de la riquesa a través d'un sistema impositiu sòlid i progressiu. Ara cal assegurar que s'esdevenen realitat; al cas català, mitjançant l'execució de l'acord de pressupostos; i al cas de l'Estat, aconseguint els suports necessaris per als projectes de llei en curs.

2.2.2 Garantia de drets socials: drets de ciutadania per una societat més justa

- Entenem que la despesa social és inversió de present i de futur, ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia per al present i per al nostre futur com a societat. Fixar un sòl d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incrementant en el període de dues legislatures, equivalent a vuit anys, la inversió social fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB.
- Ampliar la cobertura pública d'aquells programes i serveis socials que són generadors d'ocupació i que creen condicions favorables per a la incorporació de les dones al mercat de treball en condicions d'igualtat (servei d'ajut a domicili, assistent personal, etc.).
- Aplicar la metodologia SROI (Social Return on Investment), que mesura el retorn social de les inversions dutes a terme i ens permet assignar els recursos als programes que generen més impacte social.

Implantar un sistema fiscal més just i solidari

Disposar d'un Estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que tingui capacitat de subministrar els recursos necessaris i que compleixi amb el principi de progressivitat fiscal, que recuperi la capacitat recaptatòria perduda i l'augmenti, i que incorpori també a aquesta normativa fiscal la perspectiva de gènere. Entenem que el principal problema de les finances de la Generalitat és la seva baixa recaptació efectiva en relació amb les economies europees del nostre entorn. Cal, doncs, restituir les càrregues impositives vers les rendes més altes a fi que contribueixin en major mesura a l'esforç de generar els recursos fiscals necessaris per a uns serveis públics de qualitat.

En aquest sentit, augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més alts, mitjançant modificacions en l'impost de successions i donacions i l'impost de patrimoni, o eliminant els beneficis fiscals que gaudeixen els sectors més privilegiats, constitueix un factor de justícia social i reequilibri pressupostari. A més, la decidida lluita contra el frau fiscal, la introducció d'elements de fiscalitat ambiental i l'anul·lació de la reducció en l'impost del joc (nou exemple de com la fiscalitat es posa al servei dels interessos econòmics dels més poderosos) contribuirà a recuperar un sistema fiscal per a Catalunya més just i progressiu.

Els incentius econòmics són un potent instrument per orientar l'economia per trajectòries més sostenibles. Cal aplicar el principi "qui contamina, paga" de manera decidida, evitar ajuts a activitats amb efectes ambientals negatius i bonificar les millors pràctiques.

A Catalunya i a Espanya hem participat d'acords pressupostaris i de mesures legislatives en matèria fiscal que avancen en aquest model de justícia fiscal basat en la redistribució de la riquesa a través d'un sistema impositiu sòlid i progressiu. No obstant això, ara cal assegurar que aquests acords es converteixen en una realitat; en el cas català, mitjançant l'aprovació de l'acord de pressupostos; i en el cas del conjunt de l'Estat, aconseguint els suports necessaris per als projectes de llei que ja estan en curs.

- Eliminar els beneficis fiscals dels sectors més privilegiats per tal de finançar i consolidar l'Estat del benestar.
- Impulsar la implementació de les mesures incloses en l'acord de pressupostos de la Generalitat per al 2020 en matèria fiscal.
- Seguir avançant en la reforma de l'impost de successions i donacions, per tal d'augmentar-ne la progressivitat, especialment a través de la modificació de la regulació catalana de les reduccions i impulsant la modificació de les estatals a través del Parlament de Catalunya.
- Reformar l'impost de patrimoni per tal d'augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més elevats: situar el mínim exempt en 350.000€.

- Anul·lar la reducció en l'impost del joc, eliminant els privilegis als casinos.
- Reformar l'impost als habitatges buits en l'àmbit català i impulsar la creació d'un nou impost de les mateixes característiques a l'Estat d'aplicació subsidiària, que gravi les entitats financeres i entitats posseïdores d'habitatges desocupats o per les plusvàlues obtingudes amb la venda d'habitatges, i adquirits en tots dos casos mitjançant processos hipotecaris, desnonaments o dacions en pagament de deutes. Gravarà dos fets imposables: a) la propietat d'habitatges com els descrits, que sis mesos després de l'adquisició no s'hagin venut o no estiguin llogats a preus socials, en aquest cas es gravarà el propietari amb un impost creixent en funció del temps que quedi buit; i b) l'increment del valor obtingut pel propietari amb la seva venda es gravarà al tipus únic del 99% de la plusvàlua obtinguda. S'entendrà per plusvàlua obtinguda la diferència entre el valor registral d'adquisició i el valor real de mercat en la venda a un tercer
- A més, reformar l'impost als habitatges buits a nivell català en els elements que es comenten a continuació i impuls d'un nou impost de les mateixes característiques d'aplicació subsidiària a tot l'Estat: 1) aplicació a subjectes passius persones físiques i jurídiques; 2) eliminar el mínim exempt; 3) reforma dels trams per crear un nou tipus de 0 a 1.000 metres quadrats de 5 euros el metre quadrat.

Continuarem treballant per una fiscalitat més justa a l'Estat

- Modificar l'IRPF. No discriminar les rendes del treball en relació amb les del capital, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de rendiments.
- Garantir un tracte igualitari en l'impost sobre societats per a les societats productives i les d'inversió, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de societats.
- Treballar per aplicar el tipus d'IVA superreduït a tots els productes de primera necessitat (alimentació, productes sanitaris, articles d'higiene...) i reduït a aquells béns com els serveis culturals, material escolar o ulleres, tots ells gravats actualment a tipus ordinari. Incloure en aquesta mesura tots els productes per a la higiene i cura íntima femenina.
- Aplicar un impost sobre béns de luxe. Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'Estat i a la UE per establir un impost indirecte sobre l'adquisició de béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus ordinari de l'IVA.
- Impulsar una reforma de la llei estatal d'hisendes locals per tal d'introduir elements d'equitat i progressivitat a l'IBI, establint una escala de gravamen creixent en funció del valor de l'immoble, així com bonificacions en funció de les circumstàncies econòmiques, personals i/o familiars.

- Propiciar un acord amb l'Estat sobre el ritme i mapa de revisió cadastral.
- Evitar el dúmping fiscal a les taxes i impostos en què les administracions catalanes disposin de capacitat normativa. Establiment d'unes normes mínimes sobre IRPF, impost de patrimoni i successions i donacions a totes les comunitats autònomes per tal d'evitar la competència fiscal entre territoris.
- Avançar en una major homogeneïtzació/homologació fiscal, tant en el marc estatal com europeu de determinades figures impositives, en especial impost de societats i d'instal·lació d'empreses, que evitin l'espiral de devaluació fiscal en forma de competició pels regals i/o rebaixes fiscals entre territoris per atreure inversions o fixar capitals.

Per una fiscalitat verda

- Generalitzar la fiscalitat sobre abocament i incineració de residus sòlids amb tipus impositius prou significatius per estimular la reutilització i el reciclatge. Introduir sistemes de dipòsit, devolució, retorn per recuperar determinats residus (com ara els envasos de begudes).
- Ampliar l'abast dels impostos sobre emissions de contaminants atmosfèrics que afecten la qualitat de l'aire i sobre activitats i productes especialment problemàtics ambientalment.
- Revisar la imposició energètica per modular-la en funció de les emissions de CO2 i defensar a escala europea crear un impost sobre el carboni i/o reformar el mercat de permisos de contaminació per assegurar un preu prou elevat.
- Reformar la fiscalitat sobre els vehicles, tant a escala de Catalunya com a escala local, perquè tingui en compte la contaminació, i donar suport a iniciatives locals de taxes o peatges per combatre la congestió i la contaminació.
- Revisar el conjunt de subvencions i bonificacions fiscals, tendint a suprimir les que tenen efectes ambientals perjudicials i ampliar-ne l'ús per estimular pràctiques i productes.
- Aprovar mesures fiscals i financeres d'ajudes agroambientals, suport públic per assolir la viabilitat de les explotacions agrícoles, ramaderes i silvícoles que desenvolupen la seva activitat integrades en el medi natural i que són agents de la preservació i posada en valor dins l'equilibri socioecosistèmic. Entre d'altres, es proposen:
  - Partides destinades a les activitats agràries i forestals que contribueixen a la conservació de la biodiversitat.
  - Finançament per a la conservació dels espais protegits que reverteixin en la població local i les explotacions agrícoles i forestals incloses.

- Fiscalitat “verda” especial que gravi activitats privades que es beneficien directament, o que afectin directament o indirectament el patrimoni natural, i que es destini a la creació d’un fons públic de conservació del medi natural, el paisatge i la biodiversitat.
- Línia d’incentius fiscals per a les persones i entitats que gestionin o aportin recursos propis (“mecenatge verd”) per a la gestió i custòdia del territori coherent amb la necessitat de conservar-ne els valors naturals.
- Instaurar l’1,5% de les obres públiques destinat a mesures de correcció dels impactes ambientals ocasionats per les infraestructures construïdes abans de l’obligatorietat de les avaluacions d’impacte ambiental.
- Pla d’inversions en la Xarxa de Parcs Naturals dependent de la Generalitat.

Lluitar contra el frau fiscal i l’economia submergida

Si volem canviar el model econòmic al nostre país, cal reformar el sistema i l’administració fiscals per tal d’assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l’equilibri pressupostari, així com arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, prioritzant els impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l’evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. Avui una de les causes principals del dèficit públic és el nivell elevat de frau fiscal que practiquen, principalment, les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida que algunes fonts xifren en l’equivalent al 26% del PIB.

- Crear censos obligatoris de béns i drets a Catalunya, a la resta de la UE i extracomunitaris.
- Dotar de prou recursos humans, pressupostaris, tècnics i legals l’Agència
- Tributària de Catalunya, per tal de garantir el correcte compliment de les
- obligacions tributàries a càrrec de la ciutadania i les persones jurídiques.
- Avançar cap a la finestra única fiscal i cap a una dotació de personal per a la gestió fiscal equivalent a la mitjana dels països de la UE.
- Dotar l’Agència Tributària de Catalunya d’un estatut orgànic, per tal de garantir la seva independència política i el servei a tots els nivells d’administracions públiques.

A més, treballarem en l’àmbit de l’Estat per:

- Impulsar una taxació mundial per a les persones físiques amb passaport nacional, amb independència del seu lloc de residència, tal com fan els Estats Units.
- Lluitar contra els paradisos fiscals. En aquest sentit:
  - Prioritzar les entitats financeres i empreses que no hi operin. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en aquests paradisos fiscals per operar en el tràfic mercantil al nostre país.
  - Reduir al màxim els pagaments en efectiu. Avançar cap a un model de transaccions electròniques 100%, amb monedes complementàries traçables, prohibint l’ús de criptomonedes i altres sistemes de pagament electrònic que no tinguin traçabilitat.
  - Aprovar la legislació necessària per poder investigar el frau fiscal internacional, amb independència de l’origen de la informació que el denunciï.
- Impulsar l’aprovació al Congrés dels Diputats de normes estrictes de protecció dels alertadors com a element central per a la lluita contra el frau fiscal, la corrupció i el blanqueig de capitals.

2.3 Política industrial.

Reconvertir per recuperar el protagonisme de la indústria al model productiu català

2.3.1 Introducció

La indústria en totes les seves formes s'ha demostrat com el sector econòmic fonamental sobre el qual bastir una societat productiva amb llocs de treball de qualitat i duradors. Els últims anys hem assistit a un progressiu desmantellament del teixit productiu català, afeblint la indústria, contribuint a la destrucció i la precarització de l'ocupació, el desequilibri territorial i la pèrdua de cohesió social. En aquest moment, el sector industrial mundial està experimentant una doble revolució que canviarà completament la seva fesomia i que pot representar una oportunitat de redreçar la situació. En primer lloc, l'anomenada Quarta Revolució Industrial basada en la utilització tant en els processos de producció com en els productes finals d'una nova gamma de tecnologies com són la intel·ligència artificial, la robòtica, la biotecnologia, la nanotecnologia, la impressió en 3D i potser aviat la computació quàntica.

En segon lloc, l'excepcionalitat creada per l'escalfament global imposa una transició cap a una nova lògica de sostenibilitat que afecta també tant els processos industrials com als productes finals.

Aquestes dues revolucions simultànies impliquen l'obsolescència de moltes infraestructures, molts equips i moltes maneres de fer. Reclamen una acció enèrgica dels poders públics per evitar que impliquin la desaparició de la indústria de Catalunya, amb la consegüent pèrdua de llocs de treball i destrucció de teixit econòmic. Però aquestes dues revolucions creen també una gran oportunitat per a la indústria catalana de tornar a començar en un nou entorn i recuperar l'avantguarda que sempre havia tingut.

Necessitem que, en el context de les accions europees en favor d'un Nou Horitzó Verd, es produeixi la implantació a Catalunya d'empreses d'avantguarda dels sectors emergents que lideraran la indústria del futur.

2.3.2 Impulsar un nou model productiu per a una ocupació estable i de qualitat

Els últims anys hem assistit a un progressiu desmantellament del teixit productiu afeblint la indústria, contribuint a la destrucció i la precarització de l'ocupació, el desequilibri territorial i la pèrdua de cohesió social.

La nostra aposta implica tornar a fer de la indústria el motor central de l'economia catalana, amb capacitat per a generar nous llocs de treball. Cal treballar per desenvolupar i dur a terme una política industrial i productiva pròpia, establint un consens ample amb el món empresarial i sindical per a la transformació del teixit industrial

i garantir una transició justa cap a un nou model; aprofitant els nostres avantatges competitiu amb una estratègia d'especialització intel·ligent, tant per abordar el post Covid-19 com per relançar el sector industrial a mitjà i llarg termini. Una indústria orientada cap a la producció de béns i serveis amb més valor afegit, més valor social i menys petjada ecològica.

Al mateix temps, s'ha de possibilitar el reequilibri territorial, amb plans d'industrialització a les comarques que han patit un procés de desindustrialització traumàtic (per exemple, pel progressiu afebliment del tèxtil), amb un nivell d'atur més alt o major afectació econòmica per la pandèmia de la Covid-19, revertint l'escassa inversió en infraestructures fonamentals per a la digitalització.

És necessari també desenvolupar les polítiques proactives necessàries per evitar noves deslocalitzacions d'empreses de Catalunya, especialment aquelles amb coneixements estratègics per al desenvolupament industrial de Catalunya.

Per això, proposem:

- Dotar de recursos una estratègia industrial que promogui i faciliti el relançament de les nostres indústries, tant en termes d'inversions com en innovació, formació i qualificació de la seva principal riquesa: les persones treballadores del sector industrial.
- Realitzar un mapa productiu de Catalunya com a pas previ per establir una nova forma d'industrialització i recuperar el múscul productiu que ha anat perdent els últims anys. Cal realitzar un estudi detallat sobre la nostra realitat productiva que ajudi a definir els sectors clau, detectant els dèficits i fortaleces del nostre model.
- Creació d'un espai de participació per a la planificació econòmica on s'incloguin l'Estat, les comunitats autònomes, els ajuntaments i els agents socials, que defineixi les principals línies d'actuació per promoure les condicions favorables de progrés social i econòmic i una distribució de la renda més equitativa, dins del marc d'una política d'estabilitat econòmica orientada a la plena ocupació.
- Avençar cap a un model productiu més resiliència i diversificat, que generi valor afegit i ocupació, amb una dotació pressupostària adequada per part de la Generalitat. Un model que tingui present l'emergència climàtica i permeti avançar cap a una transició ecològica justa, impulsant de manera concreta la prevenció dels impactes de l'emergència climàtica sobre l'activitat productiva, per desenvolupar sectors estratègics d'un sistema productiu més net i sostenible: energies renovables, mobilitat sostenible, química verda, rehabilitació d'edificis, agricultura ecològica, etc.
- Basat a la modernització concertada de les relacions laborals, a partir de la participació de les persones treballadores a la gestió i decisió sobre els aspectes rellevants de les empreses.

- En el cas d'empreses en crisi o que la propietat hagi decidit liquidar-les, s'afavorirà la presa de posicions accionaries per part de la plantilla amb l'objectiu de salvar l'activitat.
- Establint col·laboracions públicoprivades en àmbits estratègics.
- Creant un entorn favorable a les *start-up* vinculades a les tecnologies de la informació.
- Amb suports públics, tant financers com humans, als clústers actuals o de nova implantació, que facin possible una recuperació dels indicadors d'innovació i internacionalització als nivells de les principals regions europees.
- Impulsar un pla per a la transformació del sector automobilístic. Cal parar especial atenció a la indústria automobilística que amb la seva importància cabdal en el nostre territori ha de rebre una atenció prioritària. Els nous cotxes seran elèctrics, autònoms, amb molt poca petjada ambiental, i hauran de ser fabricats de manera flexible i respectuosa amb el medi ambient. Els i les treballadores que actualment treballen en aquesta indústria requeriran una inversió massiva en formació per tal d'adaptar-se a unes tecnologies que avui tot just estan començant a generalitzar-se i, per tant, és molt urgent posar en marxa el Centre de Formació Professional de l'Automòbil de Martorell.
- Exigir a la Generalitat que reti comptes, davant de la impossibilitat de realitzar una avaluació exacta del Pacte Nacional per la Indústria, però havent constatat la seva manca de compliment, sobretot pel que fa a aquelles inversions relacionades amb mesures amb un major impacte en la transformació del model, com poden ser: el suport a la indústria d'impressió 3D, el desplegament de la xarxa de banda ampla, la indústria 4.0, la implantació de les energies renovables cap a la descarbonització, l'impuls del vehicle elèctric, les tecnologies d'emmagatzematge d'energia, el pla d'eficiència energètica de la indústria, R+D+I o la formació.
- Plantejar la nova etapa que comença el 2021 impulsant i aprovant amb els actors socials integrants del Pacte Nacional per a la Indústria, un pacte per a la reactivació industrial amb l'objectiu d'avaluar i acordar les intervencions necessàries en el curt termini per minimitzar l'impacte de la crisi derivada de la Covid-19 en aquest sector, garantint la reactivació d'activitats i sectors en risc i mantenint tant l'activitat productiva com l'ocupació. El pacte, de durada limitada, no substituirà el Pacte Nacional per a la Indústria.
- Impulsar un Pacte Nacional per a la Indústria 2020-2030, amb l'objectiu d'acordar les polítiques necessàries per abordar una estratègia de reindustrialització i de transformació del model productiu sobre els eixos de l'Agenda Europea 2030, que serà objecte d'avaluació periòdica tant pel que fa a la seva execució com a l'eficiència de les mesures i l'adequació dels objectius.
- El Pacte garantirà l'execució dels compromisos no complerts del PNI 2017-2020, centrals per a la transformació del model productiu català, especialment en matèria de:
  - Transició energètica, amb l'aprovació de la Llei de transició energètica i el desplegament del Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima a Catalunya; la transformació de l'Institut d'Energia de Catalunya (ICAEN) en l'Agència d'Energia de Catalunya, amb capacitat de planificació i governança en aquesta matèria; i la implementació del Pla d'Acció d'Eficiència Energètica a la indústria catalana amb la finalitat de reduir la intensitat energètica dels processos productius.
  - Economia circular, amb l'aprovació d'una nova llei de residus de Catalunya adequada als compromisos europeus; la transformació de l'Agència de Residus de Catalunya en un organisme amb capacitat de planificació i governança sobre la transició a l'economia circular i l'Impuls d'una estratègia catalana de simbiosi industrial, així com plans i programes d'ecodisseny, recuperació i reutilització de subproductes industrials.
  - Indústria 4.0, desplegant l'accés a la xarxa de banda ampla a tot el territori català; desenvolupant el hub d'impressió 3D amb coparticipació dels agents econòmics i socials, i la garantia de suficiència pressupostària dels plans i programes de suport a les pimes en la transició a la indústria 4.0.
  - Fer una política activa del teixit productiu i industrial que afavoreixi la relocalització i territorialització d'activitats industrials. Que doni suport a noves activitats i empreses, dotant dels serveis i infraestructures necessàries els polígons d'activitat econòmica.
  - Promoure la creació de pactes territorials per a la indústria amb la participació del conjunt de les administracions municipals i supramunicipals i dels actors socials implicats, amb l'objectiu d'adequar les polítiques industrials a la diversitat del territori català i d'implicar al conjunt d'administracions en el desplegament de l'estratègia industrial catalana.
  - Afavorim l'acció col·lectiva dels treballadors i treballadores per recuperar empreses industrials en crisi, o en processos de relançament empresarial, mitjançant fórmules d'economia social, vetllant per la participació de les persones treballadores en els processos, amb l'objectiu de la reindustrialització.
  - Garantir que els ajuts públics a empreses multinacionals es tradueixin en compromisos de creació de treball estable, de qualitat i de permanència a llarg termini a l'Estat. L'incompliment

dels compromisos d'inversió donaran lloc al retorn dels ajuts i la penalització en l'accés futur a ajuts o contractacions públiques.

- Participació pública en empreses que puguin ser considerades estratègiques i que estiguin passant per dificultats econòmiques, amb entrada a l'accionariat, com ja fan altres estats europeus dins del marc de la política industrial, en l'horitzó d'un sector industrial públic o amb participació publicoprivada.

2.3.3 Recuperar la indústria com a motor del model productiu català

Com s'ha dit més amunt, l'anomenada Quarta Revolució Industrial pot representar un perill, però és sobretot una gran oportunitat. Existeix la possibilitat que la indústria que tenim actualment marxi o desaparegui, amb el consegüent desequilibri al mercat de treball i pèrdua de cohesió social, màxim si tenim present la gran feblesa amb què el sector industrial català entoma aquesta necessitat de canvi, després de molts anys de decadència i desinversió. En quedar obsoleta molta part de la indústria mundial, Catalunya pot aspirar a fer que una part de les infraestructures i els equipaments nous s'instal·lin aquí, creant ocupació i generant major cohesió social.

Les transformacions en la producció industrial que suposen la digitalització i la robotització només tindran efectes positius en la nostra economia si es disposa d'una estratègia industrial clara i consensuada.

Potenciar la formació professional, contínua i ocupacional dels i les treballadores en oficis i ocupacions industrials

- Potenciar la formació contínua dels i les treballadores actuals per tal de permetre la seva permanència en el nou model d'indústria flexible, altament tecnològica i que està obligada a competir en un mercat global.
- Promoure la formació professional i la seva relació amb el món de l'empresa com un element d'innovació dels sectors econòmics i productius, de forma que la gent jove que s'incorpori a la indústria aportí noves idees i coneixements.
- Crear vincles entre universitat i empresa que permetin a la indústria catalana aspirar al lideratge tecnològic en els sectors industrials emergents (biomèdic, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs, etc.).
- Protegir els drets dels i les treballadores i promoure una cultura d'empresa basada en la formació contínua, la conciliació familiar, la igualtat de gènere i l'autoexigència, tot actuant amb contundència en aquells sectors en què existeix una inèrcia de sous baixos, de condicions de treball dolentes, de precarietat o de destrucció ambiental, forçant-ne el relançament.

- Dotar a tot el territori d'infraestructures físiques i digitals que afavoreixin la implantació d'empreses industrials a Catalunya.

Realitzar les inversions en infraestructures pendents necessàries

- Afavorir el desenvolupament industrial i l'exportació: el corredor mediterrani, el transport de mercaderies per ferrocarril i l'adequació dels polígons industrials.
- Impulsar i actualitzar els sectors estratègics, com a garantia de seguretat i condicions de vida de la població, assegurant els subministraments necessaris. Lideratge del sector públic amb participació en l'accionariat.
- S'ha de garantir una reserva estratègica d'equips sanitaris i tenir una capacitat de producció pròpia per fer front a les emergències, sense dependre en exclusiva dels mercats internacionals per a la provisió d'aquest tipus d'equips.
- Fomentar el teixit productiu local, amb una major compactació d'usos urbans. Una indústria de proximitat, als ara semideserts polígons industrials, per a un menor cost logístic i una major capacitat de resposta davant de situacions de necessitat, reduint la petjada ecològica.
- Crear espais de cogovernança de les àrees industrials i dels polígons amb la participació dels ajuntaments, empreses i treballadores per acordar mesures que millorin la mobilitat, generar sinergies, crear comunitats energètiques, l'accés a xarxes energètiques i tecnològiques.
- Impulsar la recerca i la innovació públiques. Cal augmentar els recursos destinats a R+D+I fins a assolir l'objectiu d'uns nivells d'inversió del 3% del PIB, tot millorant els lligams amb els sectors productius, especialment amb les PIME, i prioritzant la transició ecològica i la inversió en línies que siguin objecte d'aplicació al teixit productiu local. Cal també orientar esforç públic a la mobilització de recursos privats per augmentar la participació del sector privat en la despesa a nivells comparables a la mitjana europea.
- Analitzar les futures demandes de productes industrials i serveis auxiliars derivades de l'Estratègia de Desenvolupament Sostenible a Catalunya per reorientar indústries, tant en termes d'inversions en equipaments i infraestructures com en innovació, qualificació i adaptació de la mà d'obra.
- Establir de manera concertada una estratègia ambiciosa que contempli tot el cicle dels productes.
- Impulsar sectors industrials emergents (biomèdica, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs, etc.) apostant per la innovació i la recerca i la transferència de coneixements entre universitat i indústria d'acord amb l'Estratègia Europea 2020.

2.4 Treballar amb drets per viure amb dignitat

2.4.1 Introducció

La globalització neoliberal ha utilitzat com a eina per obtenir guanys il·limitats la falta de regles de joc al món del treball, i ha destruït gran part de les regulacions laborals anteriorment conquistades. A l'Estat espanyol, els anteriors governs del PSOE i el PP van imposar reformes legals que han provocat forts desequilibris en les relacions laborals.

Una situació de precarietat preexistent que les exigències de la gestió de l'actual alerta sanitària accentuen encara més, situant sectors molt amples de la població en la necessitat de posar en risc la seva salut i la seva vida per no caure en l'exclusió social, i que només la condició dels i les treballadores en actiu evita la majoria de vegades.

Catalunya ha de treballar per a la creació d'un espai d'autogovern en el marc del model de treball. Un espai que ens porti a reflexionar sobre el model d'ocupació que volem per al nostre territori i quin és el que més s'ajusta a les nostres necessitats i, per tant, com és el model que hem de fomentar des de les nostres institucions.

La crisi de la Covid-19 ha reforçat l'evidència que, davant del fracàs d'aquest model basat en la desregulació, la precarietat i els baixos costos laborals, cal apostar per crear ocupació digna, estable, segura, de qualitat i amb drets.

2.4.2 Impulsar un pacte nacional per a la creació d'ocupació i la igualtat d'oportunitats

Necessitem un pacte que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i ecològica i de l'Estat del benestar.

Cal combatre l'opció política del repartiment insolidari de l'ocupació amb l'objectiu, en primer lloc, de promoure el dret al treball. Un objectiu que no depèn només de mesures legals, que no obstant són absolutament necessàries, sinó també d'un canvi radical que posi les persones i les seves necessitats al centre de la política econòmica, com a resultat de promoure canvis culturals i d'hàbits en la societat que posin en valor els temps per a la conciliació laboral i personal, regulant els horaris socials, controlant les hores extraordinàries i promovent la reducció de jornada laboral, en un marc català resultat del reconeixement de la capacitat reguladora dels agents socials. Per això, ens comprometem a:

- Proposar el repartiment del treball mitjançant la reducció generalitzada de la jornada laboral, per llei, sense reducció de sous. Penalitzar les empreses que realitzin hores extra. Combatre la feminització del treball involuntari a temps parcial. Fomentar noves formes de repartiment sense biaix de gènere, com

permisos retribuïts de maternitat i paternitat obligatoris i intransferibles, jubilacions parcials amb noves contractacions, etc.

- Crear ocupació en sectors clau com l'economia verda (combat canvi climàtic, impuls energies renovables, mobilitat sostenible, rehabilitació estructural i energètica d'habitatges), serveis públics bàsics (cura de les persones, autonomia personal, educació, salut, cultura, polítiques laborals actives) fins a assolir les ràtios de la UE-15, recerca, innovació i cultura finançats amb un avenç en la convergència en pressió fiscal amb la UE-15.
- Comprometre l'administració perquè, mitjançant la contractació directa i indirecta (compra pública de béns i serveis) garanteixi l'ocupació d'aquells col·lectius amb més risc d'exclusió social o menor ocupabilitat.
- Impulsar una regulació del dret a la jubilació avançada i a la jubilació parcial com a mecanismes de rejuveniment de plantilles i creació d'ocupació.

2.4.3 Impulsar una llei per garantir el dret a un treball digne

Els anteriors governs de l'Estat encapçalats per PSOE i PP, amb el suport parlamentari de l'antiga CDC, van imposar reformes legals que han provocat forts desequilibris en les relacions laborals, augmentant la capacitat d'imposició de les empreses, i afeblint el sistema de convenis col·lectius amb conseqüències com la destrucció massiva de llocs de treball, la precarització extrema dels drets i condicions laborals, i una disminució preocupant dels salaris. Aquestes reformes, conjuntament amb unes retallades de l'Estat del benestar que s'han traduït en una reducció dramàtica del salari indirecte (serveis públics) i diferit (pensions) de les classes populars, han situat a una part important de la població en risc d'exclusió social. Cal un canvi en profunditat en l'orientació del model de relacions laborals. Per fer front a aquesta realitat, proposem impulsar a l'Estat mesures que facin possible:

- Superar les reformes laborals de PP i PSOE per injustes i inútils. Donar compliment als tractats internacionals a la matèria, entre els quals cal destacar: Carta Social Europea, Directiva de Treball Temporal, Convenis de l'OIT.
- Ratificar el Conveni 189 OIT relatiu als drets laborals dels i les treballadores de la llar, i garantir la seva equiparació en condicions i drets a la resta de llocs de treball, inclosa la seva incorporació al règim general de la Seguretat Social amb totes les conseqüències; també prestació per desocupació i cobertura de llacunes de cotització a partir d'1 de gener de 2016.
- Substituir la normativa actual per una llei que impulsi un marc català de relacions laborals i defineixi un sistema garantista del dret a un treball digne, en les següents matèries: igualtat a l'accés a l'ocupació, relacions laborals, salaris, formació professional,

contractació, organització del treball, acomiadament, negociació col·lectiva, mútues col·laboradores de la Seguretat Social.

- Reformar el sistema de pensions per garantir pensions dignes per a tothom. Superar les reformes del sistema públic de pensions de PP i PSOE. Increment de la pensió mínima contributiva i no contributiva a l'SMI.
- Derogar la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació.

2.4.4 Impulsar un marc català de relacions laborals i socials

Les relacions laborals han de ser un reflex de l'estructura productiva i social del nostre país. Per aquest motiu, promourem un marc català de relacions laborals, de caràcter tripartit, adequat a la realitat productiva de Catalunya i els seus agents socials, que doni resposta als principals reptes de les relacions laborals a Catalunya, que respecti el paper de l'Administració i reconegui i potenciï la interlocució dels principals agents socials com a factor de progrés i cohesió social. En aquest marc i, per tal de fer-lo efectiu, promourem:

Un marc de negociació col·lectiva catalana

- Potenciar els convenis sectorials d'àmbit català, adaptats a les problemàtiques i característiques pròpies de l'economia catalana i el sector productiu, com a marc propi de regulació de les condicions laborals, que doni cobertura a la totalitat de la població assalariada del país.
- Desenvolupar un espai català de concertació social, negociació col·lectiva, resolució extrajudicial de conflictes, potenciant la funció d'organismes com el Consell de Treball Econòmic i Social (CTESC) i el Consell Català de Relacions Laborals (CCRL), garantint-ne els recursos suficients per al seu funcionament, posant a consulta prèvia dels agents econòmics i socials les iniciatives socioeconòmiques del Govern, i recollint informes i recomanacions d'aquests.
- Marc català de concertació social per canviar el model, amb la necessària participació dels agents socials en un moment de canvi de model productiu, basat en treball de qualitat, sostenibilitat i producció d'alt valor afegit, que abordi plans de transició justa davant de l'emergència climàtica o la digitalització de l'activitat econòmica, per al desenvolupament i millora del teixit productiu.
- Implementar el Pacte Nacional per la Indústria, des d'un vessant associat a la qualitat de vida de la població i amb compliment dels compromisos pressupostaris adquirits, especialment pel que fa a la transformació del model en qüestions com: suport a la indústria d'impressió 3D, desplegament de la xarxa de banda ampla, indústria 4.0, lideratge de la transició energètica i eficiència energètica.

Respectar el paper de l'Administració en la vigilància i control de les normes laborals, tràmits relacionats amb expedients de crisi empresarial, i tutela de drets dels i les treballadores

La Inspecció no compta amb els recursos necessaris per fer front a les exigències pròpies de la seva tasca. Ja abans de l'inici de la pandèmia, Catalunya patia un greu dèficit d'inspectors que ha impedit realitzar les actuacions necessàries per a la garantia dels drets laborals durant els mesos més crítics de la Covid-19, per la seva feblesa, amenaçant seriosament sobretot la seguretat i salut de la població laboral catalana.

- Lluitar de forma prioritària contra l'explotació laboral. La inspecció de treball ha d'intervenir prioritàriament en els sectors que concentren més precarietat, hores extres no declarades, economia submergida, sinistralitat laboral i contractació fraudulenta. Per fer-ho possible, cal dotar la inspecció laboral dels mitjans humans i materials necessaris per a la lluita contra l'explotació i la discriminació laboral. Cal una inspecció de treball que garanteixi una ocupació amb drets i qualitat.

- Incrementar la dotació pressupostària, amb una dotació adequada de recursos materials (en retrocés des del 2008).

- Augmentar la dotació de recursos humans de la inspecció de treball a Catalunya, augmentant els membres tant del cos d'inspectors com de la resta de l'escala administrativa assignada a la mateixa, conforme a les ràtios recomanades per l'OIT.

Disposar d'un inspector per cada 10.000 persones ocupades, cosa que suposaria un increment proper a les 250 noves inspectores a Catalunya,

Procedir, de manera provisional, a realitzar nomenaments interins per tal de poder atendre les necessitats actuals, sobretot en PRL, amb possibilitat de posterior incorporació superant el procés de selecció habitual segons la normativa.

- Potenciar el paper de la inspecció de treball i la Seguretat Social com a eina de garantia d'una ocupació amb drets i de qualitat, respectuosa amb el compliment de la normativa laboral i, per tant, dels drets dels treballadors i les treballadores.
- Crear un òrgan paritari administració-organitzacions sindicals per a la coordinació de tasques en la matèria.

2.4.5 Garantir igualtat en l'accés als serveis d'ocupació

Garantir l'ocupació com un dret fonamental, sense discriminació en l'accés als serveis públics d'intermediació, ha esdevingut gairebé impossible a partir del moment en què es va autoritzar el paper d'intermediació de les agències de col·locació privades amb finalitats lucratives. Això, conjuntament amb el paper preponderant de les ETT i la retallada dels recursos destinats a aquest servei públic, ha portat a una situació de greu discriminació en l'accés als sistemes públics d'ocupació a l'Estat espanyol. Per revertir aquesta situació, proposem impulsar a l'Estat canvis normatius que facin possible:

- Reformar íntegrament el SOC i recuperar el caràcter públic de les activitats dels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació amb finalitats lucratives.
- Prohibir que les empreses de treball temporal puguin actuar en funcions d'agències de col·locació o intermediació.
- Potenciar els serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives d'ocupació.
- Recuperar les polítiques actives d'ocupació (PAO), coordinant l'actuació del SOC amb els ajuntaments; configurant una única xarxa de serveis per a l'ocupació sense duplicitats i aprofitant els recursos; vinculant la seva activitat a les necessitats i perspectives d'ocupació als sectors productius del territori. Assumir les funcions del SEPE i, en les poblacions que disposen d'agències de promoció local, crear consorcis per a la gestió unificada de les polítiques actives i passives.
- Dotar al Servei Públic d'Ocupació dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per a l'eficàcia en el compliment de les seves funcions.

2.4.6 Garantir unes relacions laborals en igualtat i lliures de discriminació

Catalunya necessita un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones migrants, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per assolir la igualtat, tenint en consideració que al nostre Estat del benestar els drets laborals són, en la majoria d'ocasions, la porta d'entrada als drets de ciutadania, però també hem de fer polítiques que estimulin que totes les persones hi tinguin accés a un lloc de treball amb els mateixos drets i condicions, sense discriminacions. Per fer-ho possible, ens comprometem a promoure, tant a l'Estat com a la Generalitat, mesures per:

- Posar fi a la discriminació laboral per raó d'edat, garantint que tant el jovent com les treballadores majors de quaranta-cinc anys disposen dels mateixos drets laborals que la resta de la població activa.
- Acabar amb la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat laboral de gènere,

particularment en matèria salarial. Nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en el treball de cura.

- Crear en l'àmbit de gestió directa de l'administració de la Generalitat, de forma negociada amb la representació sindical dels empleats i empleades públiques, nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en els treballs de cura. Impulsar els mecanismes que facilitin la seva negociació i acord tant en l'administració local com en el sector privat.
- Complir, preferentment amb contractació laboral directa, la quota de reserva de la LISMI, per tal de fer possible l'accés al mercat de treball de les persones en diversitat funcional, més enllà de la tasca professionalitzadora i integradora dels centres de treball especial i el seu paper de pont cap a la contractació laboral al mercat ordinari. Les mesures alternatives a la reserva de lloc de treball han de ser l'excepció i no la norma.
- Introduir la dimensió laboral en un Pacte Nacional per la Immigració, com a instrument útil per a la integració de les persones migrants. Impulsar, en l'àmbit estatal, el reconeixement de les competències professionals de la població nouvinguda, atesa la seva trajectòria laboral en origen.
- Implantar de forma concertada el teletreball, també com a eina d'inserció laboral de col·lectius de difícil ocupabilitat, o amb necessitats de conciliació associades als treballs de cura i atenció.
- Per a una aplicació equitativa, caldrà una adequada tasca d'alfabetització digital, així com desenvolupar la recent regulació del teletreball, potenciant el paper de la negociació col·lectiva com a eina de reconeixement de nous drets i condicions laborals, evitant la seva utilització per a la desregulació de les relacions laborals i la reducció de plantilles.

2.4.7 Garantir els drets laborals del jovent

La gent jove necessita una proposta política forta i real contra l'atur que no es quedi en mesures de maquillatge com l'actual desenvolupament de la Garantia Juvenil. Així mateix, necessitem mesures per acabar amb les formes de precarietat com les beques de col·laboració o els contractes formatius i de pràctiques, i substituir-les per contractes laborals dignes. Cal acabar amb les formacions laborals selectives no remunerades i les pràctiques no remunerades als cicles formatius o als cursos de formació ocupacional, ja que faciliten a les empreses mà d'obra juvenil gratuïta sense les garanties de tenir un lloc de treball. Per fer front a aquesta realitat, ens comprometem a treballar al govern de l'Estat per impulsar una normativa que faci possible:

- Garantir que els i les joves en pràctiques a empreses gaudeixen dels mateixos drets laborals que reconeixen els contractes en pràctiques, és a dir, contracte laboral i cotitzacions a la Seguretat Social.

- Equiparar salarialment els contractes en pràctiques o formatius als contractes ordinaris per evitar la segregació laboral dels i les joves. Regulació que eviti utilitzar aquests contractes per a la substitució de llocs de treball amb plenitud de drets per estudiants sense dret ni sou.
- Intervenir per garantir que les persones becàries i del personal de recerca d'universitats i institucions realitzen tasques essencialment lligades a la seva formació en recerca. Recuperació de la cotització a la Seguretat Social d'aquests col·lectius.
- Crear un pla integral que faciliti el retorn amb feina del jovent que ha hagut de marxar a l'estranger. Superar el desemparament social, polític i econòmic dels i les joves que han emigrat per causes econòmiques, garantint el dret a l'acompanyament i el dret al retorn, buscant oportunitats laborals que no tenen al nostre país.
- Aplicar de forma complerta i estructural el Programa de Garantia Juvenil perquè cap menor de trenta anys passi més de quatre mesos sense una oferta formativa, laboral, de pràctiques o d'aprenentatge.

2.4.8 Garantir els drets laborals de les persones majors de quaranta-cinc anys

Les persones majors de quaranta-cinc anys pateixen avui en dia moltes dificultats per poder desenvolupar el seu projecte de vida. Cal evitar que les persones de mitjana edat siguin expulsades del mercat laboral en l'etapa més activa de la seva carrera professional i, si això succeeix, cal fer un esforç per no desapropiar la seva experiència i evitar que quedin en situacions de vulnerabilitat. Cal crear ocupació de qualitat, que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida, i cal que les empreses tornin a valorar l'ocupabilitat de les persones majors de quaranta-cinc anys. Per revertir la situació, promourem un canvi de la normativa estatal que permeti:

- Revertir la reforma dels subsidis per atur amb què es va acompanyar la reforma laboral, de manera que augmenti el grau de cobertura en aquest col·lectiu.
- Establir mecanismes perquè no vegin empitjorades les seves expectatives de pensió com a resultat de la seva situació laboral.
- Impulsar l'ocupabilitat de les persones majors de quaranta-cinc anys i persones en situació d'atur de llarga durada:
  - Posar en marxa itineraris formatius específics i tutoritzacions individualitzades per a qui necessiti superar dèficits de coneixements lligats a l'edat, amb especial atenció a la bretxa digital, per a la seva inserció laboral. Desenvolupar el reconeixement de competències professionals associades a l'experiència laboral.

- Establir programes específics de contractació indefinida a jornada completa per a aquest col·lectiu, posant en valor aquests treballadors i treballadores.
- Implementar un pla de garantia sènior que asseguri que qualsevol aturat de més de dos anys té un pla personalitzat d'inserció i que aquest pla finalitza amb una contractació.

2.4.9 Treballar en igualtat sense discriminació per raó de gènere

Les dones continuem patint l'opressió i les desigualtats en el món del treball. La bretxa salarial entre dones i homes que desenvolupen la mateixa feina i tenen la mateixa categoria està estabilitzada en xifres superiors al 20%. Cal acabar definitivament amb les prestacions d'atur més baixes, amb les pensions més baixes i amb l'exclusió de la possibilitat de rebre una pensió. En definitiva, cal posar en qüestió el paradigma de la contributivitat que barra l'accés a drets socials bàsics a, entre altres col·lectius, les dones. Per fer-ho possible, ens comprometem a impulsar l'adopció de mesures en l'àmbit estatal per:

- Lluitar per acabar amb la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat que evitin qualsevol discriminació de gènere i, en especial, la discriminació salarial. Mesures de suport a la participació de les dones als consells d'administració; la Generalitat garantirà composició paritària de gènere als consells d'administració i patronats de fundacions als que tinguin participació majoritària.
- Vetllar pel compliment de l'obligació de fer plans d'igualtat a les empreses, promovent campanyes de control i denúncia per part de la inspecció de treball.
- Acabar amb la violència masclista en l'àmbit laboral. Fomentar el compliment de l'obligatorietat de protocols de prevenció i atenció a l'assetjament sexual i per raó de gènere.
- Augmentar la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones. Estudiar i potenciar fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, aturades de llarga durada, immigrants i dones en situació d'exclusió social. Implementació de plans específics per a la creació d'ocupació en sectors on les dones estiguin infrarepresentades, així com adreçats a dones víctimes de violència masclista.
- Incorporació d'indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de serveis i recursos estatals de formació i ocupació, de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i el seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i incorporació de mesures correctores.
- Treballar per reduir la bretxa a les pensions entre homes i dones, conseqüència del biaix de gènere a les carreres de cotització de les dones, a conseqüència de la bretxa salarial, l'economia submergida, el treball no voluntari a temps parcial, entre d'altres.

2.4.10 Bastir un sistema de suport i protecció per a treballadors i treballadores autònoms

A Catalunya cal promoure un model d'emprenedoria, d'autoocupació i de treball autònom de qualitat, i desplegar un marc normatiu a favor de les condicions de treball d'autònoms i de totes les persones que treballen per compte propi, que estan patint de forma molt crua les conseqüències de l'emergència social i econòmica relacionada amb la pandèmia de la Covid-19. Aquesta regulació hauria d'incloure millores tributàries, de les cotitzacions a la Seguretat Social, i de pensions per jubilació o incapacitat. D'altra banda, cal combatre, fins a erradicar, les males pràctiques habituals que abusen dels "falsos autònoms" o autònoms dependents. Per revertir la situació, ens comprometem a promoure actuacions legislatives a l'Estat i a Catalunya per:

- Crear línies específiques d'assessorament i suport tècnic per autònoms, tant per a noves activitats com per a la seva consolidació i continuïtat
- Impulsar, a través de l'Institut Català de Finances (ICF), línies especials de finançament per autònoms i microcrèdits, especialment per a projectes industrials en sectors mediambientals i energètics, de noves tecnologies i d'innovacions aplicades als serveis socials.
- Impulsar iniciatives per reformar el règim jurídic de les treballadores autònomes, que facin possible:
  - Incorporar els i les autònoms al règim general de cotització a la Seguretat Social, perquè les formes de cotització responguin als ingressos reals, i tenint accés a totes les prestacions pròpies d'aquest. Possibilitar el pagament trimestral, en lloc de mensual i analitzar la possibilitat de desenvolupar un règim de cotitzacions a temps parcial.
  - Introduir mesures de salvaguarda del patrimoni, quan aquest està format per l'habitatge habitual, en el cas de projectes no reeixits.
  - Promoure una reforma integral de l'actual llei de segona oportunitat, excessivament restrictiva, per homologar-la a models de països del nostre entorn com França, Bèlgica, Dinamarca, Finlàndia, Noruega o Suècia; que protegeixen al deutor, re-negociant o eliminant total o parcialment el deute, però sobretot salvaguardant els seus drets socials, financers, d'accés a l'habitatge, d'inserció professional i de dignitat social.
  - Impulsar una modificació de l'Estatut del Treball Autònom que garanteixi i amplii els drets dels i les autònoms dependents i, entre d'altres, reguli mecanismes d'organització, representació i defensa de les persones autònoms dependents.
  - Establir un pla específic per a la detecció de falsos autònoms i el reconeixement de la condició de treballadores assalariades amb els drets inherents.

- Realitzar estudis per actualitzar el concepte de treball autònom, amb la finalitat de lluitar contra el frau a la contractació i cotització a la Seguretat Social; dedicant especial atenció a l'enquadrament de treballadors i treballadores de règim general com a falsos autònoms, així com als TRADE.
- Renovar les formes de recollida de les dades per estudis estadístics públics, amb l'objectiu d'obtenir informació de qualitat que distingeixi entre els diversos tipus d'autònoms: autònoms, autònoms econòmicament dependents i TRADE. Donar compliment a la Llei 17/2015 sobre la igualtat efectiva de dones i homes, incloent-hi de manera destacada en aquestes estadístiques la variable de gènere.

2.4.11 Implantar un nou sistema de relacions laborals més democràtiques

Les mesures legals dels anys anteriors al govern de coalició a l'Estat, aprovades pel PSOE i el PP, moltes amb el suport parlamentari de CiU, han estat una màquina de generar atur, però sobretot la causa de pèrdua de drets socials i laborals més important des de l'Estatut dels Treballadors, amb la consegüent desregulació del mercat de treball, individualització de les relacions laborals i pèrdua de força dels representants dels i les treballadores. Cal impulsar la introducció de la democràcia als centres de treball com a element essencial de regulació de les relacions laborals a l'Estat espanyol. Així doncs, promourem a l'àmbit estatal iniciatives per:

- Introduir la flexibilitat interna negociada, basada a la negociació col·lectiva i major participació en l'organització del treball.
- Restringir la regulació de la classificació professional i la mobilitat funcional al conveni col·lectiu sectorial.
- Recuperar l'autorització administrativa prèvia tant per a la modificació substancial de les condicions de treball com per als ERO d'extinció i els ERTO de suspensió i reducció de jornada.
- Garantir els drets dels treballadors i treballadores en cas d'externalització productiva. Responsabilitat solidària de l'empresa principal, respecte al compliment de totes les obligacions laborals, i limitació de la cadena de subcontractes amb garantia del conveni col·lectiu aplicable, amb la finalitat d'evitar el dúmping empresarial. Reconeixement dels mateixos drets laborals i socials a totes les persones treballadores que participin en un mateix procés productiu, tant de l'empresa principal com de les subsidiàries, amb aplicació d'un únic conveni col·lectiu de referència.
- Estendre el concepte de successió d'empresa a la transmissió de l'activitat empresarial que no vagi acompanyada de mitjans de producció.

2.4.12 Seguir recuperant capacitat adquisitiva dels salaris per reactivar l'economia

La reactivació de l'economia necessita seguir aprofundint en la recuperació de la capacitat adquisitiva dels salaris iniciada pel govern de l'Estat amb una primera actualització de l'SMI, fins a recuperar per complert el perdut als anys de la crisi. Els guanys empresarials d'aquests últims anys s'han produït sobre una retallada salarial sense precedents, traspasant el cost de la crisi a aquells que no havien estat els seus causants, fent necessària una reversió d'aquest procés per motius de justícia social. La recuperació dels salaris seria així un dels factors (conjuntament amb la millora de les prestacions d'atur i la despesa en serveis públics) que poden fer augmentar la demanda interna i generar ocupació estable i de qualitat, així com un augment de recaptació fiscal, imprescindible per finançar el gir social que comença a fer la política econòmica al nostre país. Per revertir la situació, ens comprometem a seguir treballant en l'impuls de mesures des de l'Estat com:

- Donar continuïtat al procés d'increment del salari mínim interprofessional iniciat per l'actual govern de l'Estat fins a arribar a l'objectiu de la Carta Social Europea, del 60% del salari mitjà pactat en conveni col·lectiu (actualment 1.000 €). Aplicar la mateixa ràtio a la pensió mínima contributiva. Suprimir les dobles escales salarials.
- Derogar la llei de desindexació de l'economia espanyola, tornant a fer de l'IPC l'índex de referència per a l'actualització de preus en tots els sectors de l'economia.
- Introduir clàusules de revisió salarial, en funció de l'IPC real.
- Ampliar els nivells de cobertura del Fons de Garantia Salarial, augmentant el nombre de mensualitats i els imports màxims, tant pel que fa a indemnitzacions com a salaris.

2.4.13 Millorar el sistema de formació professional per garantir la igualtat d'oportunitats

La formació professional, la formació contínua i ocupacional, així com el sistema d'acreditació de les competències professionals han de ser el pilar fonamental per a la millora de la qualificació de la població activa, amb l'objectiu de garantir el principi d'igualtat d'oportunitats. Unes polítiques formatives que han de garantir l'accés a la formació professional al llarg de la vida, i permetre també el nostre enriquiment i creixement com a persones. Un objectiu que requereix un disseny i execució amb participació dels agents socials. Per tal de fer-ho possible, promourem a Catalunya i l'Estat espanyol actuacions per:

- Regular totes les etapes de l'FP, tant la inicial com les accions d'inserció i reinserció laboral, i la formació contínua, amb especial atenció a la formació i reciclatge dels i les treballadores majors de quaranta-cinc anys.

- Solucionar el desequilibri entre educació superior i FP, així com el gran dèficit en formació professional de grau mitjà. Ampliar i facilitar el sistema d'acreditació de competències professionals, desenvolupant l'orientació per a l'accés a la qualificació.
- Invertir en la millora de l'FP de grau mitjà com a eina d'accés a nous sectors productius i nous llocs de treball, particularment als vinculats a conceptes com la sostenibilitat, la digitalització i la inclusió, prestigiant-la i vinculant-la a les necessitats i apostes estratègiques dels nostres sectors.
- Establir el model d'FP dual català, un model únic que garanteixi una oferta formativa estratègica, amb plenes garanties, potenciadora de la relació entre els centres d'FP i les empreses, i vinculada a uns estàndards de qualitat tant per a les empreses com per a l'alumnat i els centres educatius.
  - Elaborar un marc normatiu per regular els drets i deures de les persones en pràctiques i aprenents a les empreses que els acullen, i les condicions a reunir pels centres formatius i les empreses.
  - Garantir que les persones que hi participin disposen de contracte laboral i estan vinculades al conveni col·lectiu de referència.
  - Promoure xarxes cooperatives entre centres d'FP, empreses i agents socials.

2.4.14 Impulsar un nou sistema de contractació laboral: ocupació estable i amb drets

L'aposta per polítiques laborals que descausalitzen la contractació ha augmentat la temporalitat, alhora que ha provocat un important augment del contracte de treball a temps parcial; només el 13,80% de les noves contractacions a Catalunya pertanyen a la categoria d'indefinites a jornada completa, causant també una important caiguda dels ingressos per cotitzacions a la Seguretat Social, així com una gran inseguretat jurídica i precarització extrema de les condicions de treball. Per tal de superar aquesta situació, impulsarem mesures legislatives estatals cap a un nou sistema de contractació estable i amb drets per:

- Recuperar el principi de causalitat laboral, fent del contracte indefinit el contracte de referència i derogant qualsevol modalitat que pugui implicar la desaparició de la causa al contracte.
- Derogar l'última reforma legal del contracte de treball a temps parcial. La jornada no superarà el 80% de la jornada a temps complet. Suprimir la possibilitat de realitzar hores extra o complementàries voluntàries, sota sanció de conversió automàtica del contracte en contracte a jornada completa. Garantir la plena protecció social.
- Convertir en indefinit el contracte subscrit en frau de llei. La utilització d'una modalitat contractual desconnectada de la causa del contracte implicarà la seva conversió automàtica en indefinit.

- Reformar els programes d'incentiu a la contractació i canalitzar-los cap a ajuts directes a programes i actuacions de creació d'ocupació. Implementar sistemes de bonus-malus per bonificar l'estabilitat a la contractació i penalitzar la precarietat, l'acomiadament i l'eventualitat a la contractació. Penalitzar els contractes temporals amb costos d'acomiadaments superiors als dels contractes fixos.

2.4.15 Millorar la qualitat laboral al turisme

El turisme és una de les principals activitats econòmiques a Catalunya, però malgrat la seva importància com a generador d'ocupació, una part molt rellevant del treball creat es caracteritza pels baixos salaris i la precarietat: temporalitat, parcialitat, segmentació de plantilles, externalitzacions, ritmes inhumans de treball, ús fraudulent de contractes formatius i en pràctiques, falsa economia col·laborativa o economia en són només alguns exemples. Amb la crisi del post Covid-19, molts negocis del sector hauran d'acarar una nova realitat amb menys recursos, menys clients i normes restrictives per salvaguardar la salut de totes les persones, mentre d'altres no tornaran a obrir mai més, destruint milers de llocs de feina. Cal doncs fer compatible la defensa dels llocs de treball i de les petites i mitjanes empreses del territori amb un nou model turístic menys agressiu, més respectuós amb el territori i la seva gent, i amb menors costos ambientals, socials i laborals, que no és compatible amb una precarietat i deteriorament de la qualitat laboral que hipoteca la qualitat del servei i amenaça el propi futur de l'activitat turística. És per això que proposem impulsar a Catalunya i a l'Estat mesures per tal de:

- Reconvertir el sector turístic, obrint nous nínxols d'ocupació vinculats a una oferta turística de major valor afegit, més sostenible, de proximitat i amb menor petjada ecològica, amb mesures articulades des del diàleg social.
- Promoure una política de promoció turística vinculada al respecte de drets laborals i millora de la qualitat a l'ocupació. Impulsar la creació d'un segell de qualitat laboral i social pels establiments respectuosos amb els drets laborals, que no externalitzin les activitats troncales de l'establiment com poden ser les cambres de pis, i amb índexs de sinistralitat que no superin la mitjana del sector.
- Introduir una targeta professional com a línia de millora de l'ocupabilitat i productivitat del treball.
- Desenvolupar una estratègia de formació i requalificació de plantilles, basada en programes d'FP dual i FOC específics, amb especial atenció a la formació digital, per donar resposta als nous perfils professionals demandats pel sector.
- Apostar pel sosteniment del teixit empresarial condicionat al manteniment dels diversos tipus i nivells d'ocupació, amb mesures socials de renovació de plantilles.

2.4.16 Impulsar el desenvolupament d'una nova regulació de l'acomiadament més segura i garantista

L'augment de la disponibilitat unilateral per part de l'empresari en les condicions de treball, inclosa la modalitat de contractació, l'ús fraudulent d'aquestes, la facilitat i la reducció de costos en l'acomiadament, han portat a una situació de gran inseguretat jurídica respecte a la durada i vigència dels contractes, i han contribuït a crear un clima social en què la rotació de plantilles ha esdevingut una eina de gestió més, en lloc d'un error estratègic que perjudica greument els resultats de les empreses; també és un element determinant en la precarització extrema en què viu la població catalana. Cal substituir el sistema actual per una nova regulació més segura i garantista. Per això, ens comprometem a desenvolupar acció política de caràcter estatal per tal de promoure:

- Recuperar la causalitat als supòsits d'extinció de la relació laboral.
- Que la falta de causa, el frau de llei i la falta d'activitat probatòria per part de l'ocupador determinin la nul·litat de l'acomiadament.
- Considerar als supòsits d'acomiadament per causes econòmiques, el grup empresarial en el seu conjunt com a àmbit per a l'acreditació de la causa.
- Recuperar la capacitat d'opció de les persones treballadores en cas d'acomiadament improcedent.
- Recuperar la capacitat contractual de la representació dels i les treballadores en la tramitació dels acomiadaments col·lectius: reimplantar el període de consultes amb emissió d'informe, així com el tràmit d'autorització administrativa de la decisió extintiva.

2.4.17 Enfortir l'exercici dels drets a la negociació col·lectiva i dret de vaga

La llibertat sindical com a dret fonamental ha de constituir garantia de la possibilitat d'establir, mitjançant la negociació col·lectiva, la regulació de les condicions de treball, sense perjudici del compliment de la normativa marc a la matèria. De la mateixa manera, en un moment de desequilibri normatiu extrem entre les parts a una relació laboral, cal garantir i protegir l'exercici del dret de vaga com a eina fonamental per a un exercici més equilibrat dels drets de les treballadores a les seves relacions laborals. Per això, impulsarem a l'Estat mesures per:

- Recuperar la plena eficàcia vinculant dels convenis col·lectius.
- Potenciar la prevalença del conveni col·lectiu sectorial, davant l'aplicació preferent dels convenis d'empresa, com a mecanisme de solidaritat i mecanisme antidumping salarial, que eviti la unilateralitat en la fixació de qualsevol mena de condicions laborals.
- Enfortir l'aplicació i vigència dels convenis col·lectius, garantint la seva ultraactivitat sense límit de temps.

- Garantir i protegir l'exercici del dret de vaga, no podent ser objecte de tipificació penal les activitats informatives associades al legítim exercici d'aquest. Per tal d'evitar regulacions abusives dels serveis mínims, es pactarà amb els agents socials un marc general aplicable a qualsevol convocatòria de vaga.

2.4.18 Impulsar canvis normatius superadors de la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació

La retallada pressupostària en matèria de protecció a les persones en situació legal de desocupació executada pels governs de PP i PSOE ha anat associada a modificacions normatives que restringeixen les prestacions i, particularment, les adreçades a persones en situació d'atur de llarga durada, una situació que cal corregir en aquest escenari de crisi laboral associada a l'emergència sanitària de la Covid-19. Cal impulsar canvis normatius que emparin a aquells sectors de la població activa que ja han perdut la seva ocupació o que, un cop finalitzin la seva vigència, els actuals ERTO augmentin encara més les ja elevadíssimes xifres de persones en situació d'atur, en alguns casos durant un llarg període de temps i sense accés a prestacions o subsidis de desocupació i, en conseqüència, en risc d'exclusió social.

Amb aquest objectiu, impulsarem mesures legislatives a l'Estat per tal de:

- Incrementar la cobertura en cas d'atur pel que fa a les persones joves. Cal regular les actuals prestacions i ajuts sense cap exclusió, particularment pel que fa a persones joves i majors de quaranta-cinc anys, situades en risc d'exclusió social i sense poder endegar un projecte vital autònom.
- Revertir la reforma dels subsidis per atur que va acompanyar la reforma laboral, pel que fa a les persones de més edat, de manera que augmenti el seu grau de cobertura. Establir mecanismes per tal de no veure perjudicades les seves expectatives de pensió a conseqüència de la pèrdua de cotització en l'últim tram de la seva vida laboral.

2.4.19 Generalitzar la contractació pública social i sostenible i introduir un sistema de compra pública socialment responsable

L'administració pública catalana és la primera operadora econòmica al mercat laboral, a través de la seva activitat de contractista d'obres, subministraments i serveis. El sector públic català genera més de 14.000 milions d'euros anuals que es destinen a compres de serveis i subministraments i en inversions, i sense tenir en compte les transferències a altres entitats o la ciutadania.

Aquesta creixent importància de la contractació administrativa ha donat lloc a una problemàtica molt específica: l'avaluació de la prestació dels serveis públics i els criteris d'adjudicació d'aquests en relació amb la qualitat de l'ocupació necessària per poder-los prestar en condicions adequades i de qualitat. Una qualitat a què

la contractació administrativa i, en especial, els criteris d'adjudicació incideixen directament.

La capacitat de compra ha de ser utilitzada no tan sols per satisfer les necessitats finalistes de les polítiques públiques, sinó també per assolir objectius generals entroncats directament en el bé comú, relacionats amb la sostenibilitat ambiental, el suport als col·lectius en risc d'exclusió social i la millora de les condicions laborals dels treballadors i treballadores.

- Introduir clàusules socials en matèries com l'ocupació, la salut laboral, la igualtat, la subcontractació dels serveis de prevenció de violència masclista o l'ocupació de col·lectius en risc d'exclusió social, entre d'altres.
- Introduir clàusules ambientals per corresponsabilitzar a les empreses en la lluita contra l'emergència climàtica i afavorir la compra de proximitat i ecològica.
- Determinar, de forma negociada amb els agents socials, la quantia d'un Salari Mínim Interprofessional de referència i millorable via negociació col·lectiva, per a totes les licitacions i contractacions públiques que es produeixin a Catalunya, equivalent al 60% del salari mitjà pactat a Catalunya amb una retribució mínima de 1.000 euros.
- Establir l'objectiu que la Generalitat doblí la contractació reservada en els pròxims quatre anys.

A més, i per tal de fer possible una regulació més garantista, promourem una nova regulació estatal per:

- Regular els criteris per a l'acreditació d'empreses i els plecs de condicions.
  - Garantir la participació sindical a l'elaboració dels plecs de condicions i l'adjudicació dels contractes.
  - Introducció de clàusules socials en matèries com: ocupació, salut laboral, igualtat, subcontractació violència masclista o l'ocupació de col·lectius en risc d'exclusió social, entre d'altres. Introducció de clàusules mediambientals per corresponsabilitzar a les empreses en la lluita contra l'emergència climàtica i afavorir la compra de proximitat i ecològica.
  - Determinar, de forma negociada amb els agents socials, la quantia d'un Salari Mínim Interprofessional de referència i millorable via negociació col·lectiva, per a totes les licitacions i contractacions públiques que es produeixin a Catalunya, equivalent al 60% del salari mitjà pactat a Catalunya.
  - En totes les licitacions públiques, les empreses que hi participin hauran de tenir aprovat prèviament el Pla d'Igualtat i el Pla de Prevenció de Riscos Laborals; no haver superat la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu; i no haver realitzat acomiadaments nuls o improcedents en els darrers dos anys.

- Les empreses hauran d'informar prèviament la RLT de les condicions oferides per participar en els concursos públics.
- Introduir el concepte de solvència social, prèvia a l'adjudicació, tant com a criteri per a la classificació d'empreses com a les clàusules de tots els plecs de condicions, amb referències a l'obligació de compliment de la normativa laboral general i el conveni col·lectiu de referència, que no podrà en cap cas regular condicions inferiors al del conveni sectorial.
- Introduir el concepte d'insolvència social sobrevinguda. Es resoldrà anticipadament l'adjudicació en cas d'incompliment reiterat de les obligacions laborals a càrrec de l'adjudicatària.
- Introduir el concepte de baixa temerària social. Per als casos en què una oferta no contempli el compliment de la normativa laboral o el conveni col·lectiu de referència, aquest fet constituirà causa per a la desestimació de l'oferta.

2.4.20 Implantar una adequada política de prevenció de riscos laborals

La prevenció de riscos laborals (PRL) ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, així com per a la competitivitat de les empreses. Per tal d'assolir aquest objectiu, cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir avançar en les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses que, en una situació de pandèmia com la que vivim actualment, esdevé una qüestió de salut pública. Cal garantir una gestió de la prevenció que avantposi la protecció de la seguretat i salut de les treballadores i de la societat en el seu conjunt. Així, treballarem des de l'Estat per promoure iniciatives que facin possible:

- Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques.
  - Actuar d'ofici als casos d'accidents mortals. El Departament de Treball actuarà d'ofici als casos d'accidents mortals, amb la investigació de l'accident i la seva actuació sancionadora; donarà trasllat a Fiscalia i es personarà com a acusació al procediment penal, si s'escau.
  - Realitzar auditories del sistema de gestió de la prevenció en empreses d'alta sinistralitat a càrrec de l'administració. Les estadístiques de sinistralitat de les empreses seran informació pública.
  - Intensificar la capacitat sancionadora de la Generalitat de Catalunya, particularment en matèries com:
    - Subregistre i ocultació de la sinistralitat.
    - Lluita contra el frau i les irregularitats, la

discriminació i assetjament sexual i per raó de gènere, o l'economia submergida.

Es prioritzaran aquells sectors amb major precarietat: temporalitat, rotació, baixos salaris i sinistralitat laboral.

- Desenvolupar polítiques formatives públiques en matèria de PRL: incloure continguts preventius a l'ESO, estudis d'arquitectura i enginyeries tècniques i superiors. Establir una línia de suport a la investigació (R+D+I) en el camp de la prevenció de riscos laborals.
- Dotar de recursos suficients l'Estratègia Catalana de Prevenció de Riscos Laborals, amb participació dels agents socials, especialment pel que fa a la formació pràctica en empreses amb una plantilla inferior a les deu persones treballadores.
- Impulsar polítiques específiques adreçades a les PIMES per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de PRL, amb la creació de la figura de la delegada de prevenció sectorial o territorial.
- Garantir la perspectiva de gènere en totes les accions que es plantegin en matèria de PRL.
- Aplicació al 100% de la legislació de salut pública en matèria de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals. L'agència de Salut Pública de Catalunya controlarà les actuacions sanitàries que realitzen a les empreses els serveis de prevenció i les MATEPSS.
- Potenciar les unitats de salut laboral del Servei Català de la Salut, no només com a eina de diagnòstic, sinó també de determinació de la contingència de la situació d'incapacitat transitòria. Augmentar el nombre d'especialistes en medicina laboral destinats a vigilància de la salut.
- Promoure la investigació en relació amb els efectes sobre la salut de les noves condicions de treball, nous productes, noves tecnologies, i la seva relació amb l'aparició de riscos laborals nous i emergents.

2.4.21 Treballar per fer possible una gestió pública de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social

Cal abordar l'actuació de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social com a entitats que gestionen recursos públics que, per causa de la seva gestió d'acord amb criteris exclusivament privats, no redunden en una millora de la salut dels ciutadans i ciutadanes. Cal treballar per fer possible una gestió pública d'aquestes entitats, sota principis de control democràtic, tutelant administrativament els fons públics que gestionen, en l'horitzó de la plena protecció de la salut de la població laboral. Per això, promourem accions de caràcter estatal que facin possible:

- Introduir un sistema de tutela administrativa de fons públics: nomenament d'un interventor de la Seguretat

Social a cada MATEPSS. Sotmetre-les a la Llei de contractes de l'Estat. Tutela sanitària per l'Administració de la concessió i extinció de la prestació pública. Trasllat al sistema públic d'ocupació del pagament de la prestació de desocupació dels treballadors autònoms.

- Democratitzar el control de la gestió. Gestió independent i pública de les MATEPSS sota tutela de l'administració. Elecció de la modalitat d'assistència sanitària exclusivament per part del o la treballadora. Regular la titularitat pública del patrimoni mobiliari i immobiliari de les MATEPSS. Reversió a les arques de la Seguretat Social dels excedents de prestació.
- Garantir l'accés de les treballadores a la prestació de risc durant l'embaràs o lactància, davant la seva denegació injustificada a partir de criteris aliens als riscos existents al lloc de treball.
- Equiparar els drets de totes les persones usuàries de la sanitat. Control exclusiu de la incapacitat temporal comú d'altres, baixes i seguiment pels facultatius de la Seguretat Social. Retorn de la gestió econòmica d'IT per contingències comunes a la Seguretat Social. Increment de la quantia de la prestació per incapacitat comuna al 75% des del primer dia, i al 100% per contingències professionals.
- Posar fi a la discriminació en el pagament de quotes, entre les empreses cobertes per la Seguretat Social i les empreses cobertes per entitats col·laboradores, equiparant els imports.

2.4.22 Un sistema de pensions dignes per a tothom

Les successives reformes del sistema públic de pensions i les consegüents retallades de drets de la ciutadania en són un exemple més d'una legislació dissenyada per als sectors financers i empresarials, en detriment dels drets de milions de persones treballadores, malgrat haver invertit 90.000 milions d'euros en fons públics per ajuts als bancs i caixes (l'equivalent a un any de pensions). Per això, treballarem des de l'Estat per promoure mesures amb l'objectiu de garantir:

- Derogar els aspectes més regressius de les reformes de pensions de PP i PSOE per garantir un sistema públic de pensions per tothom.
- Incrementar la pensió mínima contributiva i no contributiva i actualitzar les pensions d'acord amb l'IPC. Finançament mitjançant la recuperació dels tipus patronals de cotització per desocupació, l'actualització de la base mínima de cotització al nou SMI i l'enfortiment de l'estructura d'ingressos del sistema, sense modificar l'import de la pensió màxima; revisió de la cotització per pluriocupació. Explorar noves formes de contribució a la Seguretat Social associades a processos d'automatització i robotització.
- Gestionar plans de pensions públics per part de la Tresoreria de la Seguretat Social, via cotitzacions

complementàries, suprimint els incentius fiscals als plans de pensions privats.

- Garantir un finançament suficient del sistema públic de pensions, amb un finançament mixt a càrrec de Pressupostos Generals de l'Estat, i en què la Seguretat Social pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari.

2.4.23 Millorar les condicions de treball per enfortir els serveis públics

L'administració pública catalana pateix una alta taxa de precarietat i temporalitat, amb xifres com el 75% d'interinitat de les treballadores socials, el 70% del cos superior de la Generalitat o el 30% de la institució en general, una situació que l'afebleix com a prestadora de serveis públics, sense deixar de banda els greus efectes sobre les seves treballadores. Per tal de posar-hi solució, cal una organització enfortida i participativa al servei dels drets de ciutadania i un treball més segur i sostenible, amb equitat de gènere. Apostem per unes condicions de treball amb drets i garanties per a tothom al servei d'uns serveis públics de qualitat. Per tal de posar-hi solució, proposem:

Impulsar una organització enfortida i participativa al servei dels drets de ciutadania

- Realitzar un estudi de tots els organismes i dependències de la Generalitat, per tal de conèixer els dèficits de personal per anar-lo cobrint els pròxims anys amb convocatòries d'oferta pública d'ocupació i reforçar especialment els serveis públics d'educació i salut.
  - Establir processos de consolidació efectiva i real de places ocupades per personal interí i temporal de les administracions públiques catalanes, per a la convocatòria de llocs estructurals ocupats per aquestes treballadores, amb un nombre de places suficient amb l'objectiu d'estabilitzar les plantilles per posar fi a la precarietat i l'eventualitat.
  - Impulsar una política d'ocupació que disminueixi la temporalitat. Suprimir la contractació injustificada per via de programes per a tasques estructurals i creació de les places. Revertir les externalitzacions i subcontractacions de personal i activitats.
- Adaptar l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (EBEP) a l'àmbit de la funció pública catalana. Establir la carrera administrativa per al col·lectiu del personal administratiu i tècnic. Redactar una Llei de la funció pública a Catalunya. Impulsar programes per promoure la participació del personal públic.
- Implantar el Decret 77/2020, de 4 d'agost, pel qual es regula la prestació de serveis en la modalitat de teletreball per al personal al servei de l'administració de la Generalitat de Catalunya i els seus organismes autònoms.

Unes condicions de treball amb drets i garanties en igualtat per uns serveis públics de qualitat

- Recuperar les pagues extraordinàries de 2013 i 2014. Recuperar el poder adquisitiu perdut els darrers anys pels empleats al servei de les administracions públiques.
- Reduir i flexibilitzar la jornada laboral, per una millor conciliació de la vida personal i familiar. Implantar la jornada de 35 hores setmanals. Reduir progressivament la jornada per a majors de cinquanta-cinc anys. Establir una borsa d'hores de lliure disposició per conciliació.
- Potenciar l'Escola d'administració pública de Catalunya a fi que esdevingui un lloc de referència de la formació de qualitat i específica per al personal públic. Garantir la formació en competències digitals i l'ús de mitjans electrònics del personal.

Un treball més segur i sostenible, amb equitat de gènere

- Garantir un treball més segur i saludable. Adaptar el Decret de Serveis de Prevenció a un nou model de gestió preventiva. Dotar els serveis de prevenció dels recursos materials i humans necessaris segons la seva plantilla, activitat i nombre de centres de treball. Eliminar l'externalització d'activitats preventives, mitjançant contractes amb els serveis de prevenció aliens. Elaborar un pla d'acció específic sobre sinistralitat laboral. Promoure llocs de treballs més segurs i saludables per a totes les edats.
- Desenvolupar accions que facin possible un desenvolupament més sostenible de l'activitat humana a l'administració. Desenvolupar els plans de desplaçaments a cada departament. Crear la Comissió de Mobilitat del Personal de la Generalitat.
- Millorar l'eficiència a la gestió de residus. Promoure plans de minimització, de reutilització, de reciclatge i de tractament dels residus generats en els centres de treball.
- Treballar en equitat per garantir un accés igualitari de la ciutadania als serveis públics. Implantar de manera efectiva el pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Crear l'agent d'igualtat a cada departament per col·laborar a la implementació del pla d'igualtat.

2.5 Justícia ambiental, transició ecològica i medi ambient: una nova relació amb la natura

En un planeta finit, sotmès a una crisi ecològica global, el model econòmic capitalista posa en perill la vida i el benestar de molta gent en el present, i de totes les generacions futures. És evident que aquest model econòmic és el principal responsable de la crisi ecològica que vivim. Ara bé, no podem deslligar aquesta crisi ecològica de la injustícia social originada per aquest mateix sistema.

2.5.1 Lluitar contra l'emergència climàtica, defensem la justícia ambiental

Cal que el nou model de país que proposem per a Catalunya adopti la mirada de la justícia ambiental i incorpori una visió democratitzadora, tenint en compte qüestions com l'accés, el control i l'apropiació dels recursos naturals. Les solucions a la problemàtica ambiental han de ser democràtiques i socialment justes. Des d'En Comú Podem defensem un nou marc en què el Govern de la Generalitat desenvolupi de forma efectiva i amb els recursos tècnics i econòmics totes aquelles mesures previstes a la Llei catalana de canvi climàtic 16/2017 necessàries per fer front tant a les causes de l'emergència climàtica com als seus efectes.

El programa de Govern ha de ser un veritable pla de transició ecològica que de forma transversal impliqui tots els departaments de la Generalitat. S'ha de crear una vicepresidència de transició ecològica amb les competències de clima, medi ambient, aigua i energia. La vicepresidència coordinarà la comissió de transició ecològica formada pels departaments competents en economia, indústria, urbanisme i territori, mobilitat, infraestructures i agricultura.

Per fer front a aquesta realitat proposem:

- Crear una vicepresidència de transició ecològica amb les competències de clima, medi ambient, aigua i energia. La vicepresidència coordinarà la comissió de transició ecològica formada pels departaments competents en economia, indústria, urbanisme, mobilitat, infraestructures i agricultura.
- Ampliar els compromisos de reducció de gasos d'efecte hivernacle a Catalunya fins al 65% l'any 2030.
- Aplicar i dotar de pressupost plenament la Llei del canvi climàtic, de forma immediata:
  - Presentar al Parlament els objectius concrets i detallats de reducció de mesures de reducció de gasos d'efecte hivernacle i dels contaminants de l'aire.

- Aprovar els pressupostos del carboni, com a eina essencial de planificació general i sectorial per la reducció de les emissions. Dotar el grup d'experts dels mitjans humans i necessaris per fer aquesta tasca.
- Aprovar el marc estratègic de mitigació del canvi climàtic, a proposta de la Comissió Interdepartamental del Canvi Climàtic i amb la participació dels ens locals i els altres actors implicats.
- Aprovar el reglament per calcular la petjada de carboni dels productes i de les condicions que ha de complir l'etiquetatge d'aquests.
- Posar en marxa la taula social del canvi climàtic, garantint una adequada participació de les entitats ecologistes.
- Desplegar plenament els impostos verds establerts en la llei de canvi climàtic: impost de vehicles sobre tracció mecànica, impost sobre les activitats econòmiques que generin gasos amb efecte hivernacle i l'impost sobre les emissions portuàries de vaixells.
- Impulsar un pla de prevenció i adaptació als efectes del canvi climàtic, incloent-hi mesures orientades a reduir la vulnerabilitat i millorar les capacitats socials i comunitàries per fer-hi front, afavorint eines per a la presa de decisions de baix a dalt.
- Incorporar als pressupostos de la Generalitat els objectius i criteris climàtics
- Aprovar un pla de transició a l'economia circular per deixar de malbaratar recursos, amb mesures ambicioses contra l'obsolescència programada.
- Impulsar una nova llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles (nova llei de barris) que impulsi un ambiciós pla de rehabilitació energètica del parc d'habitatge i la millora de la infraestructura verda als pobles i ciutats de Catalunya.
- Crear una Agència catalana ESG per gestionar, fomentar i donar visibilitat al sistema de certificació, donar visibilitat a les empreses certificades, aplicar-ho al sector públic, promoure el desenvolupament i la innovació centrats en la temàtica ambiental i social, així com un fons per a la transició, regit pel sistema d'incentius ESG, i un pla d'inversions ESG de l'Institut Català de Finances.
- Impulsar la formació d'assemblees ciutadanes per integrar de forma activa la ciutadana en l'acció contra la crisi climàtica, com ja ho fan Suècia, França, Irlanda o Regne Unit, seguint les recomanacions de l'ONU. Impulsar un gran debat social, amb suport científic, per implicar la ciutadania en l'acció climàtica i perquè el conjunt de la societat prengui consciència i s'impliqui en la gran transformació que suposa la transició ecològica.
- Realitzar una política d'infraestructures coherent amb els objectius climàtics. Abandonar els projectes que suposen una agressió al territori i contribueixen a l'increment de les emissions. Projectes com BCN World, l'autòdrom de Terramar, l'ampliació de la C-32 entre Tordera i Lloret de Mar, el projecte d'autopista de la Costa Brava amb la variant de Torroella de Montgrí (C-31) o el projecte de desmantellament de la línia ferroviària Port Aventura-Salou-Cambrils.
- Els continguts acadèmics dels diferents nivells educatius han d'incorporar una mirada respectuosa cap al medi ambient i el que suposa l'emergència climàtica.

2.5.2 Preservar i incrementar la biodiversitat i el medi natural

El patrimoni natural de Catalunya té una gran diversitat biològica i ecològica, i gaudeix d'una notable riquesa de paisatges, hàbitats, sòls i espècies. Un 65% del territori manté un alt grau de naturalitat, però alhora és molt vulnerable, per les grans pressions a què està sotmès. Més de set milions d'habitants es concentren en el 20% del territori, principalment al litoral i prelitoral. S'hi afegeix una alta proporció d'urbanització dispersa, una densa xarxa d'infraestructures lineals que fragmenten els ecosistemes i paisatges i una gran aflluència turística, amb més de 20 milions de visitants anuals. El litoral i la xarxa hídrica estan fortament artificialitzats, amb milers de barreres ecològiques i platges en retrocés.

Que els espais naturals protegits cobreixin el 31,8% de tot el territori català és una gran conquesta de la llarga lluita dels moviments ecologistes i les plataformes en defensa del territori. Però amb això no n'hi ha prou, necessitem seguir avançant superant les actuals polítiques de conservació del medi natural (insuficients i poc efectives) que durant els darrers anys s'han esfondrat i desmantellat, amb un model d'administració pública del medi natural burocratitzat, disfuncional, descoordinat i que no disposa dels recursos adients. Per això, ens comprometem a:

- Dotar de continguts a l'Agència de la Natura de Catalunya, amb la finalitat d'establir una veritable estratègia de conservació de la biodiversitat i la geodiversitat. La Direcció General de Medi Natural ha de ser l'òrgan polític i l'Agència de la Natura l'eina executora per dotar-nos de més capacitat de gestió i conservació dels espais naturals. Cal involucrar els gestors del territori i la societat civil en la governança del patrimoni natural de forma transparent i diversificar les fonts de finançament per la conservació de la natura. Des de l'agència, els objectius primordials serien:
  - Pla d'adaptació al canvi climàtic en els hàbitats i ecosistemes més vulnerables
  - Plans d'usos i gestió dels espais inclosos a Xarxa Natura 2000: aprovació dels plans de gestió que garanteixin la conservació dels elements de biodiversitat protegits, alhora que s'afavoreixen

la convivència amb les activitats del medi rural compatibles amb aquests valors naturals, amb mesures tant normatives com fiscals i financeres.

- Pla d'acció del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya: regulació dels EIN (Pla d'espais d'interès natural): la majoria d'espais naturals inclosos al PEIN no disposen d'una veritable protecció. Des de l'any 1992 només estan assenyalats en un mapa a escala 1:50000, amb una legislació general per a tots ells i que bàsicament els declara sòl no urbanitzable. No disposen de cap Pla de gestió específic de cada espai ni d'òrgan de gestió ni dotació pressupostària.
- Pla per a la divulgació i sensibilització ambiental amb el medi natural: planificació de la tasca de divulgació, educació i sensibilització adreçada a tots els sectors poblacionals (població adulta, escolar, agents econòmics...) sobre la importància de conservar el medi natural que els envolta i reforçar els ajuts per incentivar el sector privat (principalment local) dels territoris amb ENPE, que serveixi alhora per implicar-los més en aquests espais protegits de l'entorn on desenvolupen l'activitat econòmica i convertir-los en un valor de desenvolupament local.
- Pla de gestió de la biodiversitat específic pels espais fluvials, hídrics i zones humides: davant la crisi climàtica i el retrocés de pluviometria, moltes espècies que depenen de cursos d'aigua permanents i/o intermitents corren perill de reduir considerablement les poblacions (aus, amfibis, peixos, invertebrats aquàtics, etc.).
- Pla estratègic per a la biodiversitat de Nacions Unides 2011-2020: avaluació dels objectius assolits en conservació de la diversitat biològica, utilització sostenible dels seus components i participació justa i equitativa en els beneficis derivats de la utilització dels recursos genètics i mesures de compliment de les resolucions. Posada en marxa del Pla estratègic per a la restauració dels ecosistemes, tot coincidint en el 2021 amb l'inici del període de declaració de les Nacions Unides.
- Compra pública d'espais d'especial interès natural o paisatgístic i desenvolupament de la seva gestió a través de mecanismes de participació social amb sectors clau i de transparència.
- Aprovació del catàleg de fauna amenaçada de Catalunya, incloent-hi el llop com espècie en perill d'extinció, i desplegament dels plans de recuperació de les espècies vulnerables i en perill d'extinció, tant de flora com de fauna.
- Fomentar els acords i contractes de custòdia del territori amb particulars i entitats de l'economia social i cooperativa, que assumeixin l'aprofitament i gestió sostenible d'espais protegits i de

valors naturals com a part de la seva activitat, complementats amb les corresponents compensacions pels serveis a la comunitat quan calgui.

- Impulsar una Llei de patrimoni natural i biodiversitat: el 17 de juliol de 2018 el Govern de la Generalitat va aprovar l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya, el document de planificació estratègica que defineix el full de ruta de les polítiques de conservació de la natura a Catalunya fins al 2030. Ara correspon realitzar un desplegament efectiu de les seves línies d'actuació i, entre d'altres, aprovar la corresponent Llei, d'acord amb els esborranys existents des de fa més d'una dècada. La Llei ha d'anar més enllà de la Llei espanyola 42/2007 i establir mesures de gestió ambicioses. El text ha de contemplar el desplegament de l'estratègia almenys en els aspectes de custòdia del territori, connectors, diversitat genètica, gestió de fauna i flora, conservació d'hàbitats en llocs no protegits i finançament. Hauria de contemplar també mecanismes de governança, fiscalitat positiva i altres formes de finançament, participació i implicació ciutadana en la corresponsabilitat de la gestió del patrimoni natural.
- Impulsar la restauració del paisatge. El paisatge és un element quotidià que integra un seguit d'àmbits íntimament relacionats: aspectes naturals, històrics, estètics, simbolicoidentitaris, religiosoespirituals, productius i d'ús social. La defensa del paisatge ha de partir de la seva concepció com a element endogen, clau de futur, civilització, riquesa i qualitat de vida i, alhora, element que, posat en valor, és base també d'activitat econòmica sostenible, des d'una perspectiva turística i agrària en just equilibri i simbiosi. Apostem per mesures efectives per endreçar i regenerar els paisatges quotidians, respecte de la seva identitat. La gestió, planificació i ordenació del paisatge ha de reforçar el sentiment de comunitat i pertinença, la bellesa i l'harmonia indispensables per garantir el benestar comú de la societat. Volem:
  - Impulsar un Pla d'ordenació, gestió i restauració paisatgística. Per reimpulsar les polítiques de paisatge a Catalunya, amb recursos destinats no només a la seva ordenació, sinó sobretot a la seva gestió i restauració.
  - Impulsar un Pla integral de descontaminació de sòls afectats per produccions industrials contaminants o per dipòsits incontrolats de residus químics perillosos, com per exemple els pneumàtics.
  - Elaborar i aprovar mesures d'adaptació al canvi climàtic en els hàbitats i ecosistemes més vulnerables i a tots els espais naturals protegits.
- Proposar un Pla territorial de connectivitat ecològica de Catalunya: entre 2010 i 2012 es van fer diversos treballs d'anàlisi territorial vinculats a un avantprojecte de pla territorial de connectivitat ecològica de Catalunya, amb la finalitat d'identificar els principals connectors ecològics terrestres i fluvials així com les

àrees d'interès connector i els punts crítics dels connectors, i es va elaborar una primera aproximació cartogràfica de la connectivitat ecològica, però va quedar paralitzat i no es va concretar en cap norma.

- Impulsar una Llei de política forestal catalana: nou text que posi al dia la gestió dels aprofitaments dels recursos forestals, actualitzant l'actual (de l'any 1988), amb els continguts mínims següents:
  - Establiment d'una zonificació dels terrenys forestals diferenciant aquells orientats a la producció, a la conservació de la riquesa genètica d'espècies forestals i a la conservació estricta de la biodiversitat.
  - Incorporació de condicionants a l'activitat forestal que no posin en risc les espècies i hàbitats protegits
  - Garantir el finançament i suport públic a les explotacions forestals sostenibles
  - Impulsar una llei de protecció d'arbres, marges arbrats, arbredes monumentals de Catalunya i boscos madurs: cal actualitzar la regulació (de l'any 1989) i contemplar que les declaracions (i la corresponent protecció) puguin ser instades de forma fonamentada per qualsevol persona o col·lectiu amb especial vinculació a l'element forestal, i la valoració i resolució del Departament no depengui del consentiment del propietari del predi.
  - Aplicació de l'article 17 de la Llei 16/2017 de canvi climàtic de Catalunya, que estableix una xarxa de reserves forestals destinades a la lliure dinàmica natural representativa de la diversitat dels ecosistemes forestals de Catalunya, centrada en boscos madurs i d'alt valor natural, prioritant les de propietats públiques i comunals, i incentivant les de propietat privada. Propiciar al màxim la constitució de reserves naturals en aquelles forests públiques ja identificades com a d'alt valor ecològic, especialment en boscos patrimonials i boscos madurs.
  - Reforçar la "gestió a dinàmica natural, o amb una mínima intervenció orientada a la conservació de la biodiversitat" com a opció de gestió, que es pugui aplicar de manera planificada allí on sigui recomanable i respongui a la voluntat de la propietat i/o als requisits de conservació.
- Desplegar i reforçar el Fons de patrimoni natural, creat per la disposició addicional 10a de la Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat per al 2017, amb l'objectiu d'impulsar actuacions relacionades amb la protecció, la gestió, la millora, i la valorització del patrimoni natural i la biodiversitat. Articular la recaptació efectiva de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, que ha de nodrir amb el 50% dels seus ingressos el Fons de patrimoni natural. En aquest sentit, cal

garantir que el Fons de patrimoni natural es nodreixi de manera equivalent amb els recursos que estaven previstos de cara als anys 2020-2021, derivats de la recaptació de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni.

- Desenvolupar polítiques participatives de la població del món rural: aplicació del conveni d'Aarhus i desplegament de mesures d'informació i participació en tots els projectes que afectin el territori que comptin amb les persones que hi viuen i les entitats organitzades que hi actuen, actors i còmplices en la planificació del territori socialment justa i ecològicament sostenible. Instrument de superació de l'antagonisme desenvolupament econòmic vs. protecció de la natura i de l'enfrontament aparent entre pagesos i conservacionistes.
- Protegir i fomentar el Cos d'Agents Rurals: principals responsables de la preservació i divulgació dels valors naturals i coneixedors del medi, cal garantir la seva protecció jurídica i laboral, amb l'accés als mitjans de seguretat pertinents i adequats en cada cas i el seu reconeixement com a autoritat pública.

2.5.3 Avançar en sobirania energètica: un nou model energètic democràtic i 100% renovable

Catalunya és un país molt dependent dels combustibles fòssils i de l'energia nuclear, un model dominat per grans empreses energètiques. Els combustibles fòssils i l'energia nuclear suposen el 90% del consum d'energia primària.

Un dels grans reptes de país d'aquesta dècada és impulsar un nou model energètic amb l'objectiu 100% renovable, plenament descarbonitzat, distribuït i democràtic, lliure del domini de l'oligopoli i socialment just. En un període de temps molt curt per complir els objectius climàtics, s'ha de substituir els combustibles fòssils, tancar les centrals nuclears, reduir i electrificar la demanda d'energia: de la mobilitat, dels processos industrials i de les llars. I malauradament estem molt lluny de complir els objectius establerts en la Llei de canvi climàtic: penetració d'energies renovables en el sistema elèctric del 50% en 2030. Això implica realitzar un esforç compartit de tot el país.

Les energies renovables, la solar fotovoltaica i tèrmica, l'eòlica, l'hidrogen verd, la petita biomassa, la geotèrmia i la digitalització de l'energia ofereixen un ampli ventall de possibilitats per sortir de la dependència dels combustibles fòssils i transformar el mercat energètic.

Cal garantir el desplegament de les energies renovables segons els principis de precaució, equitat territorial, participació democràtica, autonomia municipal i preservar la biodiversitat, el paisatge i el patrimoni cultural i natural; sense afectar els espais naturals protegits, la seva flora i fauna (ENPE, ZEPA, PEIN, ZEC).

L'objectiu és passar d'un sistema econòmic i social centralitzat basat en els combustibles fòssils i l'urani a un

nou sistema de producció descentralitzada basat en les energies renovables. I per això, ens comprometem a:

- Aprovar de forma immediata mesures per impulsar el desenvolupament de les energies renovables
  - L'ICAEN (Institut Català de l'Energia) ha d'esdevenir l'Agència de la Transició Energètica, agrupant competències i més recursos per desenvolupar i gestionar les polítiques de transició energètica.
  - Agilitar i reduir els terminis de tramitació de les instal·lacions de les plantes de menys de 5 MW a sis mesos com a màxim.
  - Eliminar els obstacles que encara limiten a Catalunya el desenvolupament de l'autoconsum compartit. Reformar la Llei 5/2015, del 13 de gener, de modificació del llibre cinquè del Codi Civil de Catalunya, relatiu als drets reals, perquè a les comunitats de veïnes la implantació de sistemes d'energies renovables s'adopti per majoria simple. A l'àmbit de la regulació estatal, cal eliminar les limitacions de distància per als punts de connexió i facilitar l'accés i la gestió de la xarxa de baixa tensió.
  - Promoure i donar suport econòmic i tècnic als ajuntaments perquè elaborin els seus plans d'energia i clima per contribuir al compliment dels objectius del conjunt del país.
- Aprovar la Llei de transició energètica de Catalunya i un Pla de transició energètica, amb l'objectiu d'assolir en 2040, deu anys abans de l'establert a l'Acord de París, l'objectiu d'un model energètic 100%. I un pla d'energia i clima de Catalunya (2021-2030). Els ajuntaments també elaboraran el seu propi pla d'energies renovables.
- Crear una empresa pública d'energia que permeti accelerar la transició energètica a Catalunya garantint la participació pública i preservant el dret a l'accés a l'energia com a dret fonamental.
- Garantir el dret fonamental a l'accés a l'energia a tota la població. Crear un pla de xoc per fer front a la pobresa energètica.
- Promoure les comunitats energètiques locals i noves figures com l'agregador de demanda, amb els canvis normatius necessaris, a l'Estat i a Catalunya, transposant plenament les corresponents directives europees. Aprovar un Pla de promoció de les comunitats energètiques de Catalunya amb ajuts directes, bonificacions i incentius. Modificar la Llei de cooperatives de Catalunya per facilitar la creació de societats cooperatives per a la gestió de serveis públics i publicar una Guia per al desenvolupament municipal de les comunitats energètiques a l'àmbit urbà i al rural.
- Aprovar un pla d'auditories energètiques de llars, empreses o edificis i equipaments de tota mena per conèixer la situació en eficiència i consum energètic i afavorir un ús racional de l'energia.
- Impulsar i incrementar els plans d'eficiència energètica per a la indústria, especialment adreçats a les pimes, amb l'objectiu de descarbonitzar els sectors industrials, guanyar en eficiència i reduir el consum energètic.
- Aprovar un Pla d'infraestructures energètiques que, entre d'altres, impulsi la creació de xarxes intel·ligents, de microxarxes per millorar la gestionabilitat de la relació de la generació elèctrica amb la demanda, fomentant a més l'autoconsum compartit. Dur a terme les actuacions necessàries a l'àmbit de l'Estat, per modificar la Llei 24/2013 del sector elèctric, perquè les xarxes de distribució elèctrica puguin ser propietat i gestionades pels ens locals i les comunitats energètiques.
- Realitzar auditories independents en la xarxa de distribució i prendre les mesures necessàries per evitar els talls de subministraments que pateixen algunes poblacions i barris per la falta de manteniment i modernització per part de les empreses distribuïdores.
- Promoure un pla de teulades solars, fotovoltaïques i tèrmiques, amb facilitats financeres i ajuts per les instal·lacions d'autoconsum, d'autoconsum de proximitat i autoconsum compartit amb diferents fórmules de participació del veïnat. Acordar una guia de bones pràctiques amb els ajuntaments. Aquest pla anirà acompanyat de cicles de formació professional relacionats amb les renovables.
- Impulsar i accelerar el pla d'estalvi i eficiència energètica d'edificis i equipaments públics a l'administració pública de la Generalitat i els ajuntaments. Afavorir la contractació dels subministraments energètics públics de fonts renovables i gestionades per empreses i entitats de l'economia social coherents amb l'objectiu de la transició energètica.
- Aprovar plans territorials per impulsar la transició energètica i les energies renovables de forma descentralitzada, diversificada i equilibrada, amb la participació dels ens locals i els agents socials i ciutadans dels diferents territoris, per fer partícips i donar protagonisme a les comunitats locals en el canvi de model energètic. Crear un Fons públic de finançament.
- Dur a terme les actuacions necessàries a l'àmbit català i de l'Estat per impulsar la participació de la ciutadania del territori. Regula l'obertura dels nous projectes energètics renovables a la participació en el capital de la ciutadania, les pimes i els ajuntaments del territori en un 20%. Afavorir les inversions col·lectives en projectes renovables.
- Impulsar un pla per promoure i facilitar les instal·lacions d'energies renovables en equipaments, teulades industrials i polígons, sols urbans, infraestructures viàries, aparcaments a l'aire lliure, canals o depuradores, entre d'altres.
- Activar un pla de política industrial i d'ocupació per identificar i impulsar actuacions i projectes vinculats a la transició energètica de forma relocalitzada en el territori. Impulsar la formació professional i la creació

de llocs de treball verds, seguint l'exemple dels països més avançats. Tenir en compte com a criteri la bretxa de gènere, eliminar els obstacles perquè les dones puguin accedir als llocs de decisió i de treball vinculats a la transició energètica.

- Donar suport amb ajuts i crèdits ICF als ajuntaments i als petits i mitjans projectes d'iniciativa social per impulsar els seus propis projectes d'energies renovables, oberts a la participació ciutadana.
- Acordar un pla de tancament de les centrals nuclears. Fer les actuacions necessàries i acordar amb l'Estat el calendari de tancament de les centrals nuclears. Rebutjar l'allargament de les autoritzacions d'exploració de les centrals nuclears més enllà de la seva vida útil.
- Acordar convenis de transició justa, amb la participació dels ajuntaments, sindicats i patronal, per les comarques on la transició energètica suposi el tancament de centres productius, com les nuclears, de forma que es garanteixi l'ocupació i es dinamitzi l'economia local orientada a les energies renovables (aprofitant la connexió a la xarxa disponible) i la transició ecològica.
- Promoure els canvis normatius necessaris a Catalunya i l'Estat perquè siguin revertits al sector públic (Generalitat, ajuntaments) els salts hidroelèctrics quan acabin les concessions. La gestió pública dels salts hidroelèctrics s'ha de fer amb criteris socials, territorials i respectant els cabals ecològics. Els municipis han de participar en la gestió pública dels salts hidroelèctrics i s'ha de produir reversió dels beneficis econòmics en els territoris on es genera aquesta riquesa.

2.5.4 Minimitzar els efectes de la contaminació sobre la salut

El deteriorament progressiu de la qualitat de l'aire ha fet créixer de manera important el nombre de morts per malalties cardiorespiratòries, especialment en els col·lectius més vulnerables, així com el nombre d'ingressos hospitalaris per malalties respiratòries, cardiovasculars, neurològiques, immunològiques i per càncer.

Catalunya supera amb escreix els límits especificats per l'Organització Mundial de la Salut de partícules en suspensió, òxids de nitrogen i ozó troposfèric a tot el territori, alhora que s'incompleix sistemàticament la legislació europea de qualitat de l'aire.

A més d'afectar la salut, la contaminació té greus impactes sobre l'economia, l'agricultura i els ecosistemes. Per això, proposem:

- Impulsar un nou Pla de qualitat de l'aire, amb objectius concrets i actuacions amb força legal per tal de reduir les emissions contaminants de partícules en suspensió, NOx i ozó a tot el territori català, amb l'objectiu de no superar mai els límits fixats per les directives comunitàries. Aquest pla haurà de contemplar:

- Millorar la Xarxa de Vigilància de la Contaminació Atmosfèrica en cobertura territorial i increment de les substàncies contaminants analitzades (PM2.5, ozó troposfèric, benzè, 1,3-butadiè, etc.) i establiment d'un sistema d'avaluació sanitari per assegurar un correcte desenvolupament i seguiment de les mesures anteriorment proposades.
- Regular la contaminació atmosfèrica en zones portuàries. Regulació obligatòria per limitar, controlar i sancionar les emissions dels vaixells i complir amb les directives 2008/50/CE i 2012/33/UE. Regulació per a la limitació del contingut de sofre per als combustibles d'ús marítim de 0,1% a les aigües territorials dels ports catalans.
- Aprovar una moratòria d'activitats portuàries contaminants. Moratòria a noves activitats portuàries amb potencial contaminant a zones d'especial protecció de l'ambient atmosfèric fins que no es quantifiqui l'augment d'emissions per autoritzar-les o no en funció de les afectacions sobre la qualitat de l'aire.
- Controlar les emissions industrials. Aplicació de la directiva estatal d'emissions industrials i els plans de vigilància integrals a les activitats potencialment contaminants de la zona de protecció especial.
- Incloure criteris ambientals als plecs de clàusules. Incorporació de criteris ambientals al plec de clàusules administratives particulars dels contractes d'obres i monitoratge en continu sobre les emissions contaminants a l'atmosfera amb exposició pública de les dades i de forma comprensible per la ciutadania.
- Impulsar mesures contra la contaminació acústica i odorífera. Impulsarem també les mesures necessàries per reduir la contaminació acústica i una nova llei contra la contaminació odorífera.

2.5.5 Exercir la sobirania hídrica. Convertir l'aigua en un bé comú

Avui dia a Catalunya l'aigua no és gestionada com un bé comú, sinó com una mercaderia. Els processos de privatització que hem viscut durant les darreres dècades, intensificats en els darrers anys, i la falta de mesures valentes que afrontin els problemes de cabals i contaminació dels nostres rius i llacs evidencien que la política d'aigua que tenim respon a un criteri marcadament econòmic, sovint al servei de grans grups de poder. Tanmateix, cada cop més s'aixequen veus que reclamen un enfocament valent en les polítiques d'aigua, respectuos amb les persones i el planeta, fent avançar la capacitat d'actuació del sector públic i democratitzant-ne la gestió, per fer de l'aigua un bé comú. Per tot això, impulsarem les següents mesures:

- Exercir la sobirania hídrica. Catalunya es troba literalment partida en dues parts, la formada per les conques internes, amb rius que neixen i desemboquen en

territori català (Ter, Llobregat, Muga...), i la formada per conques intercomunitàries, on es troben l'Ebre, el Segre, les Nogueres i la Garona. En aquestes segones, les competències es troben repartides entre l'Agència Catalana de l'Aigua i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, que n'ostenta les de gran importància pel que fa a les concessions i la determinació de cabals. Els conflictes competencials, superposicions i situacions quasi esquizofrèniques a les conques compartides no par- teixen d'una relació bilateral entre els dos organismes, sinó subordinada, que impedeix implantar polítiques sostenibilistes. Així mateix, cal dotar d'un nou marc legal i institucional l'enfocament hídric a Catalunya, que unifiqui els criteris de gestió a tot el territori i que incorpori veritablement els principis de la nova cultura de l'aigua i tingui plena capacitat d'incidir, des de la proximitat, en les problemàtiques que afecten el país. Per fer-ho possible, ens comprometem a:

- L'aigua com un dret humà. L'aigua i el sanejament han de ser considerats com un dret humà essencial per a la vida i no objecte de negoci.
- Conques compartides. Establir, amb l'Estat espanyol i les comunitats autònomes afectades per a la gestió de les conques compartides, un conveni bilateral que assegurí la sostenibilitat dels rius.
- Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027: elaborat d'acord amb el marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües, que contempli els usos del domini públic hidràulic català amb temes com inundacions, cabals ecològics, abocaments i reserves fluvials d'acord amb les previsions per als pròxims anys en matèria de canvi climàtic i rius i rieres, i que incrementi l'espai proper al riu susceptible d'inundacions i afectacions.
- Agència Catalana de l'Aigua. Recuperar l'Agència Catalana de l'Aigua com a agència mediambiental capdavantera i no plegada als grans poders econòmics.
- Crear consells de conques amb capacitat de decisió i autonomia.
- Gestió transparent i participativa. Obrir la gestió i els processos de presa de decisió a la participació ciutadana, la transparència i la rendició de comptes.
- Convertir l'aigua en un bé comú. L'any 2010, l'Assemblea de les Nacions Unides va declarar l'aigua i el sanejament com un dret humà fonamental per a la vida. Un bé comú tan essencial no pot ser considerat un producte financer o de negoci. Malauradament, a Catalunya un 83% de la gestió de l'aigua és privada amb el principal fi de fer-ne ús lucratiu o emprar-la com un producte financer a fi de facilitar inversions de tota mena. Ho hem vist amb Aigües Ter-Llobregat i ho estem veient amb els escàndols que van sortint en la gestió municipal.

- El negoci de l'aigua que realitzen grans corporacions (amb centres de decisió ubicats fora del país) conviu amb les mancances de milers de famílies vulnerables que no poden pagar-ne el rebut i veuen en perill el seu accés, acumulant deutes que en molts casos mai no podran afrontar.
- Davant d'això hem vist una resposta social formidable que ha impulsat processos de remunicipalització arreu del país, moviments socials que han aconseguit tirar endavant Iniciatives Legislatives Populares, i una onada municipalista en què les corporacions locals han aixecat la bandera de la justícia social i ambiental. Com que cal acompanyar i impulsar aquesta pluralitat que ens enforteix democràticament i ens acosta a la concepció de l'aigua com un bé comú, apostem per:
  - Recuperar la gestió pública de la potabilitzadora de Sant Joan Despí i impulsar, conjuntament amb el món local, la gestió pública de tots els sistemes d'abastament i sanejament.
  - Impulsar la remunicipalització. Crear una Oficina de suport econòmic, legal i tècnic a la remunicipalització de l'aigua per als municipis de Catalunya. Aquesta oficina també podria donar suport a la creació d'operadors energètics i de telecomunicacions municipals.
  - Facilitar el control ciutadà en la gestió de l'aigua. Crear espais ciutadans de control de la gestió i rendició de comptes.
  - Establir mecanismes de cooperació. Es crearan aquests mecanismes amb altres pobles del món per assolir la universalitat en l'accés a l'aigua i teixir aprenentatges mutus.
  - Prohibir legalment els cànon concessional i imposar que els encara vigents sols es puguin destinar a inversions en la millora dels serveis de l'aigua, sanejament i medi hídric.
- Garantir la disponibilitat d'aigua a tot el territori. Actualment l'abastament d'aigua a Catalunya es basa en un model insostenible per múltiples raons: per una banda, el Ter i l'Ebre aporten recursos permanentment fora de les seves conques, de manera que en posen en risc la supervivència; el canvi climàtic està disminuint el cabal circulant dels rius, amb reduccions que ja superen el 50% a la Muga, el Ter i el Segre; i el model de desenvolupament agressiu afegeix més pressió al territori sense que repercuteixi en una millora de les condicions de vida ni en l'assentament de la ciutadania, com ho demostren el faraònic i polèmic Canal Segarra-Garrigues o la derivació d'aigua que fan les minicentrals hidroelèctriques escampades arreu del territori.
- Alhora tenim una ciutadania fortament conscient de la importància de l'ús racional de l'aigua, amb un espectacular estalvi produït els darrers quinze anys; també hi ha la Directiva marc de l'aigua que ens marca el camí a seguir; i comptem amb una Agència Catalana

de l'Aigua que ha abandonat les seves funcions els darrers anys i necessita recuperar el lideratge d'agència mediambiental pública de referència arreu del món. Amb tots aquests elements hem de poder garantir l'aigua del futur. És per això que proposem:

- Donar compliment a l'Acord del Ter per assegurar el bon estat ecològic del riu.
- Establir sistemes alternatius de subministrament. Impulsar l'ús d'aigües regenerades, millorar els aprofitaments d'aigües freàtiques i pluvials, i augmentar el règim de funcionament de les dessaladores.
- Fer retirar l'actual Pla Hidrològic de la conca de l'Ebre que s'està tramitant i impulsar un nou pla hidrològic que respongui als criteris de sostenibilitat i garanteixi la recuperació i el manteniment dels cabals ecològics en tot el seu curs, millorant la salubritat i el bon estat de les masses d'aigua, recuperant el flux de sediments al llarg del seu curs.
- Reformular el Canal Segarra-Garrigues, actualment inviable, per a usos agraris sostenibles i propers al territori i fomentar el rec de suport.
- Reduir i rescatar les concessions de les minicentrals hidroelèctriques que deixen les capçaleres eixutes pel benefici d'uns pocs.
- Revisar el Pla de regadius de Catalunya basat en els principis d'estalvi i ús eficient de l'aigua per a regadius, amb aplicació de mesures de reducció de consum, reducció de pèrdues i limitant els consums excessius d'aigua associats a determinades produccions extensives.
- Impulsar un nou pacte per la recuperació del Delta de l'Ebre

Amb els objectius de:

- Estimar els impactes del canvi climàtic en la disponibilitat, qualitat i recurrència dels recursos hídrics, a mitjà i llarg termini, tant al Camp de Tarragona com a les Terres d'Ebre
- Determinar els requeriments per recuperar els cabals ecològics i el bon estat de les masses d'aigua tant les superficials com dels aqüífers de l'Ebre, a mitjà i llarg termini, així com dels territoris inclosos en les Comarques del Camp de Tarragona i les Terres d'Ebre
- Reduir progressivament i substancialment la dependència de les comarques del Camp de Tarragona dels cabals d'aigua captats al riu Ebre.
- Conèixer i prevenir els efectes del canvi climàtic tant en els recursos hídrics disponibles i les necessitats de consum, a mitjà i llarg termini, tant a les Comarques del Camp de Tarragona com a les Terres de l'Ebre.

- Recuperar el flux de sediments cap al Delta, per contribuir a la seva preservació de forma no agressiva i respectuosa amb l'entorn natural.
- Impulsar les mesures necessàries per a l'estalvi i l'ús més eficient dels recursos hídrics pels diferents usos: residencials, agrícoles, industrials i terciaris tant a les Comarques del Camp de Tarragona com a les Terres d'Ebre.
- Assolir el bon estat ecològic de rius i aqüífers. La Comissió i el Parlament Europeu van aprovar l'any 2000 la Directiva marc de l'aigua. Mitjançant aquest nou marc legislatiu per a la Unió Europea, l'aigua és un mer instrument per a l'economia per passar a considerar-se un element bàsic dels ecosistemes fluvials i de la bona qualitat ambiental.
- No obstant això, a Catalunya són importants el deteriorament dels ecosistemes fluvials, incompliment del principi de qui contamina paga i el mal estat de moltes masses. Apareixen nombrosos casos d'incompliment del bon estat ecològic i químic sigui per mala qualitat o poca quantitat a les diverses conques fluvials. L'incompliment dels cabals ecològics que permeten el manteniment de la vida dels ecosistemes fluvials, la contaminació dels aqüífers (principalment per nitrats) que són les nostres reserves naturals i l'ocupació de zones fluvials inundables són constants que no ens podem permetre.
- La nova gestió de l'aigua, anomenada al nostre país "nova cultura de l'aigua", es basa en conceptes de sostenibilitat tant des del punt de vista ambiental com econòmic, i també la plena transparència en l'accés a la informació i la participació ciutadana en l'elaboració dels plans i programes de gestió. Per tenir uns rius plens de vida, proposem:
  - Invertir la tendència de la contaminació dels aqüífers per nitrats procedents dels purins oferint solucions a la pagesia, controlant abocaments i reduint la cabana porcina.
  - Fer sostenible la mineria al Bages per eliminar la salinització del Llobregat, exigint a Iberpotash que executi les mesures necessàries i assumeixi el dany econòmic i ambiental causat.
  - Introducció en tota obra nova la utilització d'aigües grises, foment de l'aigua regenerada i recuperació d'aqüífers.
  - Impedir l'acumulació de sediments als embassaments per tal que puguin arribar als deltes, amb la finalitat de mantenir-los vius.
  - Actualitzar el Pla de conques internes de l'Agència Catalana de l'Aigua i el seu Programa de mesures per fixar uns objectius ambientals d'acord amb la Directiva marc de l'Aigua, impulsant la recuperació d'aqüífers contaminats i la seva protecció.

- Actualitzar el Pla de conques internes de l'Agència Catalana de l'Aigua i el seu Programa de mesures per fixar uns objectius ambientals d'acord amb la Directiva marc de l'Aigua, impulsant la recuperació d'aqüífers contaminats i la seva protecció.
- Recuperar la morfologia i els hàbitats de ribera de les masses d'aigua prioritàries, per a la millora de la seva funcionalitat ecològica i el seu paper com a zones tampó enfront d'avingudes.
- Desmantellar rescloses obsoletes, minicentrals i altres obstacles a la connectivitat fluvial, per poder restablir els cabals ecològics i restaurar la qualitat hidromorfològica.
- Increment del control de l'impacte ambiental i la compatibilitat amb la funcionalitat ecològica i la conservació de la biodiversitat de les actuacions de manteniment i conservació de lleres i de les actuacions d'emergència posteriors a temporals promogudes per l'ACA, prioritzant les actuacions que comportin una renaturalització de les lleres.
- Assegurar el manteniment i seguiment, per mínim dos anys, de les actuacions executades en el marc del programa de manteniment i conservació de lleres públiques de l'ACA.
- Addicionalment, caldria facilitar el desenvolupament d'iniciatives de custòdia del territori en trams fluvials; per exemple, dividint les licitacions de manteniment i conservació de lleres públiques en lots més petits, amb tipus d'actuacions, àmbits geogràfics i criteris ambientals coherents, que faciliti a entitats del tercer sector poder-s'hi presentar.
- Protegir el sistema costaner. Catalunya té 600 quilòmetres de litoral, amb una elevada densitat de població. El risc d'erosió del nostre litoral està estretament associat a l'urbanisme especulatiu, la regulació de les conques hidrogràfiques, l'alta densitat demogràfica, el canvi climàtic i el turisme massiu. Volem una política orientada a la defensa dels ecosistemes marins que es reflecteix a les propostes i decisions sobre els àmbits que hi estan relacionats: pesca, transport, turisme, etc. Aquesta política de defensa dels ecosistemes marins ha de tenir en compte tant les zones properes a la costa catalana com el conjunt de la zona econòmica exclusiva que ens correspon com a país. Proposem:
  - Fomentar la sobirania en l'espai costaner. Treballarem perquè sigui reconeguda la competència de la Generalitat en aquest espai per tal de poder desenvolupar una llei d'ordenació del litoral català, orientada a la protecció del sistema costaner.
  - Protegir íntegrament totes les platges verges i naturals que queden a Catalunya, desclassificant els terrenys urbanitzables al seu voltant, ampliant i estenent els Plans directors urbanístics de

preservació de nous processos d'urbanització i de recuperació d'espais semiurbanitzats a tota la franja costanera de Catalunya i ampliant-la cap a la segona línia de la costa.

- Limitar dràsticament l'ocupació de les platges urbanes per a activitats comercials
- Garantir la neteja i qualitat de les aigües costaneres o de transició.
- Revisió dels espais Xarxa Natura 2000 amb l'objectiu d'ampliar la part marina amb interès ecològic.
- Implementar el programa de seguiment d'espècies marines amenaçades que estiguin dins de les competències de la Generalitat de Catalunya, segons els plans de seguiment d'espècies marines, en general, i grans vertebrats marins i, en particular, de les Estratègies Marines del govern espanyol.
- Impulsar, implementar i desenvolupar l'Estratègia Marítima de Catalunya, per executar-la plenament, reforçant el rang juridiconormatiu d'algunes disposicions clau per a la conservació, i incloent-hi un reforçament del compliment de la reglamentació existent i un augment en la transparència del conjunt del sector.
- Per tal de reforçar els anteriors punts, crear i desplegar el Conservatori del Litoral, tal com preveu la Llei 8/2020, de 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral, per a l'adquisició i preservació de terrenys costaners d'alt valor natural i paisatgístic.

2.5.6 Reduir els residus per un menor impacte en la salut i el medi ambient

Apostem per una economia que faci un ús racional dels recursos, que minimitzi la contaminació i els residus i que sigui generadora de justícia social. En aquest sentit, cal abordar la problemàtica dels residus des de la seva generació, amb una lògica preventiva, i no només des del seu tractament i eliminació que, en qualsevol cas s'ha de produir amb el mínim d'impacte possible en la salut i el medi ambient. Per això, volem:

- Impulsar una nova estratègia de gestió dels residus per minimitzar-los i preservar el medi ambient. Proposem:
  - Impulsar una nova llei de prevenció i gestió de residus i recuperació de materials, que abasti tot el procés des del disseny, fabricació, embalatge, logística, utilització, recuperació, reciclatge i reaprofitament.
  - Residu zero. Incentivarem als municipis un enfocament integral de residu zero que entengui i fomenti una gestió circular dels residus sòlids urbans.

- Estratègia per a la reducció dels residus. Implementarem una estratègia amb incidència i incentius als centres de producció, els ajuntaments i la ciutadania en general amb l'objectiu de reduir el malbaratament de recursos i fomentar la reparabilitat, durabilitat, reutilització, el reciclatge, la no toxicitat i l'ecodisseny dels productes.
- Implantació de models de separació i recollida de residus municipals, sostenibles i eficients: residu mínim, porta a porta, etc.
- Arribar a l'objectiu del 80% de recollida selectiva en línia amb la normativa europea.
- Impulsar un Pla d'educació i comunicació ambiental que a) presti especial atenció al consum de recursos i la generació de residus; b) que ajudi a veure les relacions entre comportaments no sostenibles i desigualtats, visibilitzant els impactes globals del consum insostenible; c) que doni informació transparent, pública i continuada sobre la gestió, la traçabilitat, destinació i els costos associats dels residus a Catalunya i les polítiques ecològiques; i d) que fomenti bons hàbits ambientals en relació amb tot l'anterior.
- Implantació a curt termini i generalització de sistemes de dipòsit i recuperació d'envasos i productes.
- Definir un tribut sobre productes d'un sol ús i productes de curta durada pels quals existeixen alternatives reutilitzables.
- Impulsar mesures de reducció dels residus dels grans productors, incidint en el disseny, fabricació i materials dels productes i en la lluita contra el sobreembalatge, amb el foment de la biodegradabilitat i compostabilitat.
- Reduir els impactes ambientals associats als residus: El model actual de gestió de residus a Catalunya genera importants impactes ambientals, especialment pel que fa a l'abocament, la incineració, els residus nuclears i les dejeccions ramaderes. Proposem:
  - Pla de tancament progressiu de les plantes incineradores de residus a cimenteres, i de les plantes de generació elèctrica, en paral·lel a l'execució de plans ambiciosos desplegament d'energies renovables, i de prevenció i reducció de residus. Pla de recol·locació dels treballadors.
  - Fiscalitat sobre els residus nuclears. Proposem una fiscalitat verda que gravi la producció de residus nuclears mentre no es faci efectiu el tancament de les plantes nuclears a Catalunya.
  - Pla de prevenció i tractament de residus ramaders i programa de prevenció de crema de residus agraris a l'aire lliure.

- Prohibició de plàstics d'un sol ús gradualment fins a la seva prohibició total el 2023.

2.5.7 Defensa i protecció dels animals

Una societat tolerant i conscient de la importància de les xarxes d'interdependència que formen la trama de la vida al planeta ha de tenir cura de tots els éssers vius, humans i no humans. Els animals són éssers vius, amb capacitats i sensibilitats físiques i psíquiques, que pateixen el dolor. Desitgem viure en un país compassiu que estigui també al costat dels més vulnerables, incloent-hi la resta dels animals, éssers amb la capacitat de sentir, però sense veu per defensar-se. Avancem cap a una societat que atorga als animals un estatus de subjecte polític, amb drets i per tant amb la necessitat de justícia. Necessitem governs oberts al debat sobre els drets dels animals, al diàleg amb les organitzacions i comunitat científica, i polítiques públiques valentes per acabar amb la tortura, el maltractament i comportaments antropocèntrics, egoistes i destructius amb el planeta.

El món científic ens alerta de l'origen de la Covid-19. En l'actual context d'emergència climàtica, la protecció de la biodiversitat i el nostre tracte amb els animals ha de canviar radicalment, no només per protegir-nos enfront de crisis sanitàries, sinó per avançar cap a una transició ecològica que no ho podrà ser sense un canvi de paradigma en les nostres relacions i tracte amb la vida dels animals no humans.

Els zoos, els espectacles amb animals, la ramaderia intensiva, la caça esportiva, la compravenda d'animals, són activitats que hem d'anar erradicant de la nostra societat.

Acabar amb la tauromàquia i garantir la protecció dels animals

Catalunya avança cap a radicació d'espectacles taurins. Dels 947 municipis, només es fan correbous en 31 municipis. Només el 2% dels habitants de Catalunya viuen en un municipi on es fan correbous. Segons una recent enquesta promoguda per la Plataforma Prou Correbous (ADDA, FAADA, Libera! AnimaNaturalis, Fundació Fauna, Fundació Franz Weber, Lex Ànima, AVDA i Tots som Poble), quatre de cada cinc persones creu que els correbous són maltractament animal. Un 85,5% dels enquestats no considera justificat que les administracions destinin diners públics per a la realització dels correbous. El 75% de la societat catalana estaria d'acord que es prohibissin els correbous.

Catalunya no només no s'identifica gens amb aquests espectacles als qui atribueix maltractament animal, sinó que una gran majoria estaria a favor que el Parlament els prohibís. El setembre del 2019 el Parlament va aprovar una iniciativa d'En Comú Podem per prohibir la celebració de correbous.

Han passat deu anys de l'aprovació de la modificació de la Llei 22/2003, de protecció dels animals, que abolia la tauromàquia, a proposta de la ILP Prou!. Malauradament, el Tribunal Constitucional va anul·lar

la modificació de llei catalana l'octubre de 2016, perquè va considerar que la norma envaïa les competències de l'Estat en matèria de cultura. En aquest sentit, ens comprometem a bloquejar qualsevol intent de retorn de les curses de braus a Catalunya, i continuarem treballant per suprimir els correbous de les nostres festes populars, sempre de forma dialogada amb el territori.

Per això, proposem:

- Sobirania en l'àmbit de la protecció dels animals. Competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la protecció dels animals. Exigir al govern de l'Estat que qualsevol llei marc estatal no pugui reduir els estàndards europeus o municipals en matèria de benestar animal.
- Impulsar el Consell Assessor de Defensa dels Animals, tal com ho preveu la Llei de protecció dels animals, per fer un front comú, les administracions, les organitzacions de defensa dels animals, la comunitat científica i la societat civil, per actuar coordinadament, amb totes les eines legals i amb tots els recursos, per defensar l'abolició de la tauromàquia.
- Control de la prohibició de l'ús d'animals en espectacles fixos i itinerants, festes populars, circs (Catalunya és territori lliure de circs amb animals), exhibicions de dofins, orques i mamífers marins en captivitat, que impliquin degradació, patiment, tortura o que es forci els animals a realitzar comportaments impropis de la seva espècie o en què es mantingui animals en condicions alienes a la seva natura. De forma urgent, no s'autoritzaran aquells espectacles, festes populars o esdeveniments que atemptin contra la dignitat dels animals, salvatges o domèstics, i molt especialment abolirem i vetllarem per la supressió dels correbous en les modalitats de bou capllaçat, bou embolat i bous a la mar, en un termini màxim de dos anys. Per això, es treballarà conjuntament amb els ajuntaments per cercar alternatives ludicofestives que puguin substituir les formes de diversió amb animals.

Defensar els drets dels animals

Reconèixer els animals com a éssers sensibles al dolor i al patiment, dotats de sensibilitat psíquica, a més de física i amb uns drets naturals a viure d'acord amb les seves característiques biològiques i necessitats etològiques. En definitiva, els animals tenen el dret "natural" a una vida digna. Volem un país que fomenti la consciència i la sensibilització. La prevenció i la tolerància zero al maltractament i a qualsevol tipus de violència sobre els seus hàbitats és el reflex d'una societat que prioritza la cultura, l'educació, el medi ambient i el benestar animal.

Cada 18 segons s'abandona un animal de l'àmbit familiar a Catalunya; més de 20.000 gats i gossos cada any, la majoria quan encara són cadells. En el context de crisi sanitària per la Covid-19, aquestes xifres s'han disparat. És evident que cal solucionar el problema des de l'arrel, i prohibir la venda d'animals en botigues per evitar-ne les compres compulsives i reduir-ne l'abandonament. Calen més esforços per part de les administracions per

a l'impuls de la tinença responsable. L'emergència per la Covid-19 no ha fet més que augmentar la problemàtica d'abandonament i posa en evidència el fracàs de les administracions per a donar resposta a sol·licituds d'ajuda per a trasllat, intervencions urgents i reubicar a animals que conviuen amb persones afectades i que no poden cuidar d'ells a causa de la malaltia o durant la seva hospitalització. Calen més recursos pels ajuntaments i per a les xarxes de les societats protectores.

Per això, proposem:

- Establir l'adopció i l'acollida com a alternativa principal per poder conviure amb un animal. Es treballarà per convertir els negocis de compravenda d'animal en els referents principals d'adopció, tot contribuint així a lluitar contra la massificació actual dels espais d'acollida. Mitjançant un acord entre administracions i societats protectores, les botigues hauran de convertir-se en centres d'adopció d'animals de companyia i espais de benestar animal. Es crearà un impost sobre la compra d'animals domèstics per potenciar-ne l'adopció. Es controlarà la venda ambulants d'animals i es vetllarà per al control del permís de cria.
- Augmentar els recursos per a la gestió de l'acollida d'animals abandonats i de recuperació de la fauna. La Generalitat ha d'assumir més despesa en els costos que provoca la gestió municipal d'animals abandonats. S'ha de dotar els ajuntaments i el cos d'agents rurals de recursos econòmics que els permetin afrontar-ho. Proposem una xarxa pública de centres d'acollida (gossos, gats, fures, exòtics...) i de centres de recuperació de fauna.
- Crear una xarxa municipal d'acollida d'animals de companyia en cas de violència masclista dins del nucli familiar que comporti que una dona hagi de deixar la seva llar podrà recuperar els seus animals en el moment en què trobin una solució a la seva situació.
- Millorar el Registre General d'Animals de Companyia (ANICOM) en coordinació amb la Direcció General de Benestar Animal del Govern central. És prioritari repensar i potenciar el funcionament d'aquest registre. Actuar decididament amb l'obligatorietat del microxip, i fer-lo extensiu a altres espècies per a les quals en l'actualitat no és obligatori. Proposem commutar les sancions específiques en relació amb animals de companyia per formació sobre tinença responsable, benestar, enriquiment i comportament. També ha d'existir comunicació entre les diverses bases de dades de registre d'animals de Catalunya i de la resta de comunitats autònomes de l'Estat espanyol per poder fer un seguiment dels animals si es mouen entre zones.
- Legislació i pràctiques de respecte als animals. Continuar legislant sota uns criteris de respecte màxim als animals i garantir polítiques públiques i formació adequada als treballadors i treballadores públiques (policies locals i mossos d'esquadra, agents rurals) per actuar en casos de maltractament i negligències envers els animals o per reduir l'impacte de fauna salvatge en nuclis rurals o urbans amb mesures alternatives

a les armes de foc, de forma coordinada amb les persones voluntàries que dia a dia treballen pels animals als municipis.

- Impulsarem d'acord amb el Departament d'Educació temaris o assignatures a les escoles referents a benestar animal.
- Per la no discriminació de les famílies interespècie. Més formació en aquest aspecte a les professionals dels Serveis Socials per atendre adequadament aquest tipus de situacions. Accés de gossos i gats a residències de gent gran i altres centres (albergs, cases d'acollida) perquè els gossos i gats puguin allotjar-se amb la persona o persones que conviuen, protegint així el benestar emocional de les persones i el de l'animal.
- Augmentar els controls per acabar amb la cria i venda il·legal d'animals de companyia.
- Obligatorietat d'esterilització de tots els animals prèviament a la seva venda o adopció, sempre que la seva espècie ho permeti i estigui aconsellat per un professional veterinari (gat, gos, fura o exòtic).
- Aprovació del Catàleg de Fauna Amenaçada de Catalunya, i desplegar els plans de recuperació de les espècies vulnerables i en perill d'extinció.
- Implementació de la Llista Positiu. Un llistat d'espècies de les quals la tinença i comerç estan permeses, quedant prohibides totes les altres.

Control de la caça sota criteris de sostenibilitat i protecció de la vida dels animals i els drets de les persones no caçadores

La caça és una activitat que atempta contra la vida i la llibertat dels animals. L'activitat cinegètica provoca (especialment "l'esportiva") incomptables problemes sobre les poblacions de fauna salvatge i en els altres usuaris del medi natural, els no caçadors, que són la immensa majoria de la societat. Cal avançar cap a una regulació més restrictiva de la caça, el control ètic de les espècies cinegètiques i acabar amb la xifra escandalosa que ens diu que el 70% dels gossos abandonats a Catalunya provenen del sector de la caça.

Protegir els drets de les persones no caçadores vers els privilegis d'uns pocs, que van en contra del bé comú, que és gaudir de la natura, ja sigui com a excursionistes, ciclistes, boletaires, etc.

Proposem:

- Traslladar les competències de la gestió i planificació de les activitats cinegètiques a un àmbit de protecció del medi natural i planificació sostenible, sota criteris de defensa de la vida dels animals i la protecció del medi natural i la biodiversitat.
- Prohibició de les granges d'animals destinats a la cinegètica.

3

En Comú
Podem

Reconstruïm l'autogovern, els drets i les llibertats

Una Catalunya fraterna
on puguem decidir el nostre futur

Una nova etapa a Catalunya

És temps d'obrir una nova etapa a Catalunya per fer avançar el país i no quedar-nos enrere. Catalunya ha avançat al llarg de la història amb la unitat, quan hi ha hagut consensos al voltant d'objectius compartits. A finals del franquisme i durant la Transició, amb una societat diversa, amb persones vingudes d'altres indrets de l'Estat, es van construir consensos com la recuperació de les institucions d'autogovern, la normalització de la llengua i l'escola catalana.

En Comú Podem ens reconeixem en les tradicions polítiques i socials del catalanisme popular que han defensat els drets socials i els drets nacionals de Catalunya, tenint com a horitzó la transformació d'Espanya en un Estat Plurinacional i el reconeixement de Catalunya com a nació i del seu dret a l'autodeterminació.

La Catalunya d'avui encara és més diversa i plural, amb més llengües i més diversitat cultural que fa quaranta anys. Per avançar com a país cal revalidar els vells consensos i cal plantejar-ne de nous. Catalunya vol i ha de poder decidir, com a comunitat política, el seu futur.

Aquesta legislatura ha estat un temps perdut. Catalunya no ha avançat, la polarització política ha mantingut el bloqueig. El Govern no ha tingut un projecte real, tot ha estat retòrica i simbolisme. La fórmula de Govern de JxCat-ERC no té cap projecte de futur per oferir i està esquerdada per la competència pel lideratge de l'espai independentista.

Un dels principals dilemes que han de resoldre les properes eleccions al Parlament és si el conflicte polític esdevé crònic per la via de la confrontació amb l'Estat o si es desbloqueja per la via del diàleg i de la negociació.

Els consensos i la cooperació són també necessaris per fer front a la Covid-19 i a la crisi econòmica i social que ha provocat. La confrontació, malgrat que s'adjectivi d'intel·ligent, genera desencís entre la ciutadania i ens allunyen de les solucions per fer front a l'emergència sanitària i social. Ara cal fer política útil, una política que respongui a les necessitats de la gent.

3.1 Construir un nou catalanisme, un nou projecte de país

Cal actualitzar el catalanisme progressista per redreçar Catalunya. El nou catalanisme ha de ser obert, integrador de la diversitat, un catalanisme que li parli a tot el país. Un catalanisme progressista que faci dels drets, dels serveis públics de qualitat, de la igualtat social i de la transició ecològica elements fonamentals del projecte de país i de la seva identitat compartida. Un catalanisme europeista, compromès amb la transformació federal, social i verda de la Unió Europea.

El nou catalanisme s'ha de comprometre amb la transformació d'Espanya de forma solidària i fraternal amb els altres pobles de l'Estat. La idea de considerar Espanya com una realitat homogènia, conservadora i contrària a Catalunya, és una idea reaccionària. Consolidar la majoria progressista i plurinacional del Congrés és la millor opció per Catalunya i les seves classes populars, davant una dreta que representa la involució política, social, territorial i ambiental. A Catalunya també cal una nova majoria progressista i catalanista per donar una sortida d'esquerres a la crisi econòmica i social i fer avançar els drets nacionals i socials.

Proposem un nou catalanisme, arrelat en el sobiranisme d'esquerres i el federalisme plurinacional, que té com horitzó la República plurinacional federal, un projecte alternatiu a l'independentisme unilateral, que va més enllà del federalisme simètric que no reconeix plenament la pluralitat nacional i que es confronta amb la idea d'un Estat-nació centralitzat i uniforme. Un nou catalanisme com a punt de trobada de les forces que es reclamen de l'esquerra i del catalanisme, amb l'objectiu de construir, des de grans consensos, un nou projecte de país per a Catalunya.

En Comú Podem proposem cinc consensos de país que ja són majoritaris a la societat i que ara cal que ho siguin a les institucions:

- 1. Posar en el centre de les prioritats la protecció de la salut i de la vida. Hem de transformar el sistema sanitari, educatiu, cultural i de cures per assolir un Estat de benestar públic i de qualitat que garanteixi els drets socials, la feminització de la societat i redueixi les desigualtats i la pobresa. En Comú Podem proposem un Pacte Nacional per la Sanitat Pública.
- 2. Liderar la transició ecològica i l'economia del coneixement. Farem front a l'emergència climàtica amb la reindustrialització verda del país i la creació de nous llocs de treball de qualitat. Cal diversificar el model productiu per fer-lo més resilient. Un país amb una nova relació amb la natura no depredadora.
- 3. Treure el conflicte dels tribunals i situar-lo en l'àmbit polític amb la llibertat dels presos i les preses. Garantir plenament els drets civils. Impulsar la reforma del codi penal i els indults per alliberar les preses i

els presos polítics i garantir el dret fonamental de manifestació a tot l'Estat. El diàleg i l'acord és l'única via per resoldre el conflicte polític. La ciutadania és qui ha de tenir la darrera paraula sobre els possibles acords i sobre el futur de Catalunya.

- 4. Perquè el país avanci cal que l'autogovern avanci. Portem deu anys de paràlisi i de recentralització. La majoria de la ciutadania considera que l'autogovern que tenim és insuficient. Catalunya necessita millorar les competències i incrementar els recursos amb un nou sistema de finançament per fer front els reptes socials i ambientals i garantir plenament l'escola catalana. Un autogovern nacional fort al servei de la majoria.
- 5. Catalunya s'ha d'implicar en la transformació del model d'Estat, amb l'horitzó de la República plurinacional i federal. Catalunya ha de plantejar la qüestió plurinacional, el reconeixement de la diversitat nacional i de les sobiranes compartides i s'ha d'implicar en la direcció de l'Estat per fer front al model de centralització del poder polític i econòmic de la dreta.

En Comú Podem oferim a continuació un ampli ventall de propostes per fer realitat aquests consensos, que en funció del grau i la profunditat dels acords que assolim com a país, es podran tirar endavant amb mesures de govern, amb modificacions legislatives, o amb reformes constitucionals i estatutàries més ambicioses que dibuixin nous horitzons en la relació entre Catalunya i Espanya. Una proposta que fem des de la des dels valors del projecte plurinacional.

3.1.1 Reivindicar els valors del projecte plurinacional

Les societats complexes on conviuen sentiments identitaris múltiples, com és el cas de Catalunya i d'Espanya, requereixen fórmules institucionals que permetin l'expressió política d'aquesta complexitat sense subordinacions ni imposicions.

La diversitat nacional, que s'ha expressat amb la fórmula d'una nació de nacions, no encaixa en una concepció uniforme de la nació i tancada de la sobirania nacional. Acomodar la pluralitat nacional requereix reconeixement de la diversitat i del caràcter compartit de la sobirania.

El projecte plurinacional té les seves arrels en els principis democràtics i republicans. L'Estat plurinacional forma part d'un projecte global de transformació, integrat amb altres objectius com l'ampliació dels drets socials, la radicalitat democràtica o la transició ecològica. Els valors d'aquest projecte són la llibertat i el ple reconeixement de la diversitat com a bases de la unió; la igualtat i la solidaritat per garantir el desenvolupament de tots els territoris; la fraternitat entre els pobles i la voluntat de compartir un projecte comú.

El projecte plurinacional es basa en una cultura política federal que fa de la diversitat nacional, cultural i lingüística part fonamental del patrimoni comú i un motiu d'orgull. Una cultura política que té com a principis el

reconeixement de la pluralitat, el pacte, la cooperació, l'autogovern i el govern compartit. Principis i valors que es confronten amb la idea de nació uniforme i de sobirania nacional indivisible i amb les relacions de subordinació entre els components de l'Estat.

Al món hi ha Estats que han articulat les seves realitats nacionals, culturals i lingüístiques fins a esdevenir democràcies federals, plurinacionals i plurilingües, com Bèlgica, Suïssa o el Canadà. Aquest darrer país va aprovar una "lleï de la claredat" i ha reconegut la singularitat del Quebec per canalitzar el conflicte polític amb aquesta província. I també hi ha el cas del Regne Unit que, sense ser federal, reconeix la plurinacionalitat i, fins i tot, ha fet possible la celebració d'un referèndum per decidir el futur d'Escòcia.

I hi ha altres països federals que, sense ser plurinacionals, tenen un alt nivell de descentralització, com els EUA, o han desenvolupat importants mecanismes de cooperació i de govern compartit, com Alemanya. De totes aquestes experiències en podem treure idees i lliçons útils, però les que més s'assemblen a la realitat de Catalunya i d'Espanya i de les que caldria prendre exemple són les de caràcter plurinacional.

3.1.2 Establir un nou model de desenvolupament territorial equitatiu

Espanya és un Estat políticament descentralitzat però molt centralitzat en termes de poder econòmic. És un dels països europeus amb un major desequilibri territorial pel que fa a la distribució de la població, del capital humà i de centres de decisió. Les elits econòmiques i polítiques de l'Estat han alimentat aquest model territorial, que ha incrementat els desequilibris territorials a l'Estat, ha minvat la capacitat fiscal de les comunitats autònomes, i ha buidat demogràficament i econòmicament l'Espanya interior.

Els Governos del PP va voler fer de Madrid l'única metròpoli de l'Estat connectada a la xarxa de ciutats globals. Es va consolidar un sistema d'infraestructures radial, amb una política de fortes inversions públiques, i es va incrementar la concentració de centres de decisió econòmics a la capital de l'Estat. Al mateix temps projectes com el corredor mediterrani s'endarrerien. La comunitat de Madrid ha impulsat una política de *dúmping fiscal*, que ha convertit aquesta comunitat en una mena de paradís fiscal, competint deslleialment amb les altres CCAA.

Catalunya ha estat totalment absent d'aquest debat. En altres moments de la història i al llarg de tot el període democràtic, Catalunya ha estat capdavantera en el debat sobre el model territorial de l'Estat espanyol, qüestionant el centralisme i impulsant nous models de finançament. Cal destacar, en aquest sentit, el lideratge de Pasqual Maragall en plantejar un projecte d'Espanya plural i en xarxa.

El repte és fer que equitat territorial i reconeixement de la diversitat nacional vagin de la mà en un nou projecte

de transformació de l'Estat. Per això, impulsarem les següents propostes:

1. Farem que Catalunya torni a tenir lideratge a l'Estat, impulsant una aliança amb altres territoris per un nou model de desenvolupament territorial: per un disseny en xarxa de les infraestructures, per prioritzar les rodalies i el corredor mediterrani; per una nova descentralització que enforteixi el municipalisme i per un model de finançament just, amb un terra en els impostos cedits a les CCAA per evitar la competència deslleial entre territoris.

2. Impulsarem un eix del Mediterrani, amb les Illes Balears i el País Valencià, uns territoris amb què ens uneixen lligams històrics, culturals, lingüístics i econòmics; cal aprofitar l'ocasió de què disposen de governs progressistes per establir mecanismes de cooperació, respectuosos amb la personalitat de cadascun.

3.1.3 Avançar en solucions democràtiques, justes, i inclusives

Desjudicialitzar el conflicte i alliberar els presos, una condició fonamental per avançar en les solucions

És imprescindible treure el conflicte polític dels tribunals i alliberar els presos polítics com un element fonamental per fer avançar el diàleg. Al mateix temps cal garantir el dret de manifestació i la llibertat d'expressió, amenaçades després de la sentència del Tribunal Suprem sobre els fets de l'1 d'octubre. Per això, proposem:

1. IMPULSAR LA REFORMA DEL CODI PENAL PER MODIFICAR EL DELICTE DE SEDICIÓ

La sentència de Tribunal Suprem obre la porta al fet que qualsevol acte massiu de desobediència sigui condemnat com sedició. Això afecta el dret de protesta de tota la ciutadania que es mobilitza i a qualsevol forma de dissidència política, des de l'independentisme, al moviment de defensa de l'habitatge fins a l'ecologisme, el sindicalisme o el feminisme.

El delictes de sedició és *anacrònic* i no és homologable a les regulacions dels Estats europeus. Amnistia Internacional, en el seu informe sobre la sentència del Tribunal Suprem que va condemnar els polítics independentistes, afirma que: *La vaguetat de la definició del delictes de sedició i la interpretació extensiva que realitza el mateix Tribunal Suprem, resulten contràries al principi de legalitat i obren la porta per a la criminalització d'un ampli ventall d'accions directament relacionades amb l'exercici del dret a la llibertat d'expressió i de reunió pacífiques*. La reforma del Codi Penal permetria l'alliberament dels presos polítics i protegiria el dret de reunió i manifestació a tot l'Estat.

La reforma d'aquest tipus penal, gràcies a la tasca d'En Comú Podem, ha esdevingut un compromís del govern i, a diferència d'altres vies que persegueixen la llibertat dels líders independentistes, podria obtenir una majoria qualificada al Congrés dels Diputats.

2. IMPULSAR ALTRES MECANISMES QUE PERMETIN LA LLIBERTAT DELS POLÍTICS I ELS DIRIGENTS SOCIALS EMPRESONATS. L'AMNISTIA O L'INDULT

El nostre espai polític és favorable a qualsevol altra via que pugui posar fi a la situació de privació de llibertat dels presos i preses polítiques i altres encausats vinculats a l'independentisme. L'indult, els tràmits del qual s'han iniciat durant el present mandat del Govern de coalició, és una fórmula que podria retroalimentar la reforma de la sedició i, la combinació d'ambdues, resoldre la situació dels presos i les persones que es troben fora de l'Estat perseguïdes per la Justícia.

La reivindicació de l'amnistia és una opció legítima que no s'hauria de contraposar amb l'indult i la reforma del codi penal, però no compta amb una correlació de forces al Congrés dels Diputats, la qual cosa la converteixi en una alternativa amb més dificultats de prosperar políticament que les anteriors.

Impulsar el diàleg i la negociació com l'únic camí

A Catalunya hi ha una majoria social favorable a la via del diàleg per resoldre el conflicte polític i que rebutja la via unilateral i l'immobilisme. El document "Directrius revisades per a la celebració de referèndums" aprovat per la Comissió de Venècia l'octubre de 2020 deixa encara més clar que la via unilateral a Catalunya no pot aconseguir cap reconeixement internacional; raó de més per buscar alternatives viables a l'immobilisme centralista. En Comú Podem sempre hem defensat que el camí de les solucions passa per la llibertat dels presos i per acords que comptin amb el suport de grans majories.

El canvi polític produït a l'Estat, amb el Govern de coalició progressista, ha obert el camí del diàleg polític i de les solucions acordades amb el Govern català. A Catalunya cal obrir, també, una nova etapa amb noves majories que permetin avançar en el diàleg. Una majoria que faci possible un acord sense vencedors ni vençuts, tancant ferides i restablint confiança, deixant enrere les estratègies de la confrontació, i també les de la imposició, que només han portat frustració i que són un camí sense sortida. Cal tornar a la idea de Josep Benet quan deia que *som un sol poble*. Per això, proposem:

1. Impulsar la Taula de diàleg. La Taula bilateral de diàleg, negociació i acord per a la resolució del conflicte polític, constituïda el passat mes de febrer, és el marc adient per vehicular les possibles solucions. La Taula va ser una de les nostres propostes les passades eleccions generals.

2. Recuperar la Taula de diàleg de forces catalanes per construir el pacte intern i generar un nou clima social que superi els blocs, respectuós amb la pluralitat de la societat catalana, que generi espais d'entesa i unes institucions que s'adrecin al conjunt de la ciutadania.

Donar veu a la ciutadania per decidir el futur

Qualsevol projecte polític de modificació del marc institucional que es vulgui impulsar des del Parlament de

Catalunya ha de comptar amb un suport àmpliament majoritari que vagi més enllà de les forces independentistes. Per l'aprovació de determinades lleis o per a la reforma de l'Estatut són necessàries majories reforçades de dues terceres parts dels diputats i les diputades del Parlament, perquè el poble català així ho va votar l'any 2006. Els projectes polítics de caràcter constituent haurien de reunir aquestes majories, fent imprescindible el pacte entre diferents.

El principi de legalitat i el principi democràtic no han de ser principis enfrontats. Les aspiracions polítiques que puguin ser àmpliament majoritàries s'han de canalitzar per vies legals i, si s'escau, amb una proposta de reforma constitucional. Negociar i acordar per trobar les solucions que puguin sumar un major nombre de suports i adaptar les vies legals per fer-les possibles no és una opció, és una obligació democràtica.

Només el vot de la ciutadania, expressió de la voluntat popular, pot resoldre un conflicte provocat per la vulneració d'aquesta voluntat i definir el futur polític de Catalunya, que és l'únic territori que no compta amb un Estatut votat pel seu Parlament i per la seva ciutadania, arran de la vulneració de la voluntat popular expressada en el referèndum de l'Estatut que va suposar la Sentència del Tribunal Constitucional de 2010, esdevenint una de les arrels de l'actual conflicte polític.

En aquest sentit, proposem:

- L'acord polític al qual s'arribi en les negociacions ha de ser referendat per la ciutadania.
- Acordar un procediment que permeti consultar a la ciutadania sobre el futur polític, i reguli el referèndum. Acordar una llei per establir el procediment, les condicions, les majories qualificades i la interpretació de qualsevol consulta popular per via de referèndum sobre la modificació de l'estatus polític de Catalunya i de les comunitats de l'Estat. Es tracta d'aplicar, adaptant-los a la nostra realitat, els principis de "la llei de la claredat del Canadà": competència per celebrar un referèndum, respecte pels principis democràtics i federals i per l'Estat de dret, normes clares per interpretar el resultat de la consulta i obligació, d'ambdós governs, de negociar lleialment per realitzar els canvis legislatius i constitucionals necessaris que permetin fer efectiva la voluntat popular.

Aquesta regulació quedaria plenament garantida introduint a la Constitució un supòsit de consulta referendària d'àmbit territorial.

3.1.4 Apostar pel desbloqueig polític, la millora de l'autogovern i l'avenç de la plurinacionalitat

En els darrers deu anys no s'ha produït cap avenç de l'autogovern, ben al contrari, el PP va impulsar una política recentralitzadora amb les polítiques d'austeritat, que van afectar tant l'autogovern com l'autonomia municipal. I el Govern català no ha tingut gens d'interès a reivindicar millores en l'autogovern.

Per desbloquejar la relació política entre Catalunya i l'Estat cal impulsar una agenda d'avenç de l'autogovern. Catalunya ha de disposar de més i millors competències i de més recursos per desenvolupar polítiques pròpies i el reconeixement de la seva singularitat nacional. L'agenda d'avenç de l'autogovern es pot desenvolupar sense reformar la Constitució, amb l'aprovació de lleis orgàniques i acords polítics.

Els elements fonamentals d'aquesta agenda catalana per l'autogovern es concretarien en les següents propostes, que es podrien impulsar mitjançant una Llei orgànica de millora de l'autogovern, i de reconeixement del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat:

1. Impulsar una declaració política per reconèixer Catalunya com a nació.

2. Millorar l'autogovern. Impulsar les reformes necessàries per recuperar aspectes de l'autogovern establerts en l'Estatut de 2006 que la Sentència del Tribunal Constitucional de 2010 no ha permès desenvolupar per haver-se de regular en l'àmbit de l'Estat, com la creació del Consell de Justícia de Catalunya o la participació de la Generalitat en institucions i organismes de l'Estat.

L'atribució a la Generalitat de la facultat de dictar normes legislatives i així poder desenvolupar competències executives en determinats àmbits, com per exemple les beques universitàries, oficines d'ocupació, formació laboral, d'acord amb l'article 150.1 de la Constitució.

I també impulsar la transferència a la Generalitat de facultats en matèries de titularitat de l'Estat d'acord amb l'article 150.2 de la Constitució en matèries com: habitatge, legislació hipotecària i arrendaments urbans; infraestructures ferroviàries; acollida de persones migrants i interlocució directa amb la Unió Europea en aquesta matèria.

3. Avançar en el reconeixement del caràcter plurilingüe de l'Estat per garantir el dret a utilitzar el català i les altres llengües cooficials en els àmbits judicials i en les relacions amb l'administració general de l'Estat i en les institucions de l'Estat fora de Catalunya, en la línia de reconeixement del català i les altres llengües cooficials com a llengües de l'Estat. L'Escola catalana i el model d'immersió lingüística han de quedar plenament garantides. En aquest camí, l'aprovació a les Corts de la nova Llei d'Educació impulsada pel Govern del PSOE i Unidas Podemos i els Comuns ha estat un avenç significatiu per posar fi als obstacles a la immersió lingüística que el PP havia intentat situar.

A més, caldria abordar altres aspectes fonamentals que ajudarien a millorar la situació política i l'autogovern:

1. Aprovar un nou model de finançament, ja que l'actual sistema de finançament està pendent de revisió des de 2014. Catalunya ha de poder obtenir els seus ingressos dels tributs pagats per la seva ciutadania i n'ha de tenir capacitat de decisió i de gestió. I això ha de ser compatible amb la participació amb l'anivellament dels recursos amb la resta de territoris, de manera que tots

ells puguin disposar d'un volum similar de recursos per gestionar les seves competències demanant als seus ciutadans un mateix esforç fiscal. Concretament això passaria, entre altres propostes, per:

- Incrementar els recursos en mans de les CCAA en relació amb els que gestiona l'Estat, per finançar adequadament les seves competències.
- Incrementar la cistella tributària en mans dels governs autonòmics: incrementar el percentatge de l'IR-PF, introduir l'impost de societats, incrementar la fase minorista de l'IVA i la capacitat normativa sobre els tributs. Ara la Generalitat només decideix i gestiona plenament sobre el 13% dels seus ingressos tributaris.
- Guanyar transparència eliminant fons que distorsionen el model, com el fons de suficiència, el de competitivitat i el de cooperació.
- Aconseguir que el resultat del model sigui el d'un anivellament parcial dels recursos que compleixi amb el principi d'ordinalitat, així s'evitarà que els territoris que més aporten quedin per darrere en recursos disponibles per habitant d'altres territoris, després d'aplicar-se el sistema d'anivellament.
- Enfortir la relació bilateral en l'àmbit econòmic a través de la Comissió Mixta d'Asserptes Fiscals i Financers.
- Desenvolupar plenament l'Agència Tributària de Catalunya, en consorci amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària, perquè esdevingui l'Administració Tributària a Catalunya.
- S'han d'introduir mecanismes que millorin la transparència del sistema, la coordinació entre governs i la lleialtat institucional.
- Establir un terra fiscal en els impostos cedits a les comunitats autònomes, com patrimoni o successions, per acabar amb la competència deslleial.
- També cal reformar la Llei d'hisendes locals perquè els ajuntaments tinguin més recursos i més autonomia per gestionar-los.
- Compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'inversions en infraestructures. Incrementar el nivell d'execució d'aquestes inversions a Catalunya, donant prioritat al pla de rodalies i al corredor mediterrani.

2. Avançar en la resolució i prevenció de conflictes competencials. L'Estat ha de respectar, en la seva activitat normativa, la capacitat de realitzar polítiques pròpies en els àmbits que són de competència de la Generalitat, i revisar la legislació i les mesures aprovades, les darreres legislatures, de caràcter recentralitzador i retirant recursos davant el Tribunal Constitucional. Cal utilitzar els mecanismes ja previstos de prevenció i resolució de conflictes competencials que es realitzen en el marc de la Comissió Bilateral.

3. Participació de la Generalitat en organismes i funcions de l'Estat. D'acord amb les previsions de l'Estatut s'han de realitzar els canvis normatius corresponents perquè la Generalitat participi en els processos de designació d'òrgans i institucions de l'Estat com: el Consell General del Poder Judicial, el Tribunal de Comptes, l'Agència Tributària, el Banc d'Espanya o la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

4. El català a la UE i participació de la Generalitat a la UNESCO. Plantejar l'oficialitat de l'Estat a la Unió Europea, promoure i difondre l'ús de la llengua i la cultura catalana a l'àmbit europeu. I impulsar la participació en la UNESCO.

5. Unió Europea i Acció Exterior. El Govern català i el Govern de l'Estat han d'arribar a un acord per garantir la participació de Catalunya en els òrgans de decisió de l'Estat en política exterior i europea. La Generalitat ha de participar en les delegacions de l'Estat als Consells de la UE en aquells àmbits que siguin de la seva competència exclusiva. D'acord amb l'Estat establir un sistema de representació en organismes internacionals com l'OSCE i l'OIT, i en el seguiment de tractats internacionals com els climàtics.

6. Seguretat: garantir el paper del Cos de Mossos d'esquadra com a policia integral de Catalunya. Presència a EUROPOL. Traspàs, tal com preveu l'Estatut de 2006, de les funcions de protecció del medi ambient que encara exerceix el SEPRONA de la Guàrdia Civil.

7. Govern compartit. Catalunya necessita més autogovern, però també de millor govern compartit amb el conjunt de l'Estat. El Govern de la Generalitat ha de participar activament en tots els àmbits, bilaterals amb l'Estat i multilaterals amb l'Estat i les CCAA, com la Conferència de Presidents i les conferències sectorials.

El Govern català ha d'impulsar conferències de CCAA, sense la participació del Govern de l'Estat, per promoure la cooperació directa entre territoris, com fan alguns estats federals.

3.1.5 Impulsar un nou pacte entre Catalunya i Espanya. El projecte plurinacional federal

La sentència del Tribunal Constitucional de 2010 va trencar el pacte de Catalunya amb l'Estat i va provocar una crisi constitucional. La major part de la ciutadania de Catalunya, i no només els que aspiren a la independència, no es reconeix en l'actual marc constitucional i estatutari. Espanya és una realitat plurinacional i plurilingüe, una nació de nacions, que no integra adequadament aquesta pluralitat nacional en la configuració de l'Estat.

A través de reformes legislatives és possible millorar l'autogovern i avançar en el reconeixement nacional de Catalunya, però per refer plenament el pacte entre Catalunya i Espanya cal un canvi constituent que articuli jurídicament la diversitat de l'Estat i la singularitat nacional de Catalunya. Una veritable unió en llibertat que ha de passar pel reconeixement constitucional de les

nacions que componen l'Estat. És un canvi que requereix majories molt àmplies, a Catalunya i a l'Estat, i de temps i pedagogia per canviar els marcs culturals i polítics que fins ara han estat predominants.

En Comú Podem proposa a la societat catalana un nou projecte davant el fracàs de les vies unilaterals i de l'immobilisme. Espanya ha d'esdevenir una democràcia plurinacional, ha de transitar cap a un model d'Estat federal, amb una relació de caràcter confederal respecte de Catalunya i les nacions que així ho decideixin, i per això proposem:

1. Impulsar una reforma de la Constitució de caràcter federal, d'abast general, que resolgui els dèficits i les contradiccions de l'actual Estat autònic: la clarificació en la distribució de competències, fixar els principis del model de finançament, la reforma del Senat perquè esdevingui una veritable cambra territorial, l'atribució de l'organització territorial a les comunitats i el ple reconeixement de la plurinacionalitat.

El canvi constitucional també implica refer el pacte social que es va trencar amb la reforma de l'article 135 de la Constitució en 2011 i modernitzar la Constitució establint garanties efectives de caràcter jurisdiccional per als drets socials i incorporar els nous drets ambientals i feministes, com la paritat, i la laïcitat de l'Estat.

2. Incorporar a la Constitució una nova disposició addicional per Catalunya, perquè sigui reconeguda la seva singularitat nacional i voluntat d'autogovern, que establirà les següents qüestions:

- Un marc competencial específic que atribueixi major capacitat normativa, de l'establerta amb caràcter general a la Constitució, a la Generalitat, especialment en determinats àmbits, com cultura, educació, serveis socials, dret civil, administració local i organització territorial.
- El règim lingüístic de les llengües oficials, garantint i preservant el català.
- La relació bilateral amb l'Estat.
- Complementar el model de finançament, amb qüestions com el mecanisme de relació bilateral.
- Incorporar previsions sobre les inversions en infraestructures, en la línia de la Disposició Addicional Tercera de l'Estatut.

D'aquesta manera es garantiria l'autogovern en àmbits que són fonamentals per Catalunya i es reconeixeria la seva singularitat. La Constitució ja estableix una disposició addicional que empara els drets històrics dels territoris forals, d'Euskadi i Navarra, i una disposició que reconeix el règim econòmic i fiscal de Canàries. La incorporació de la Disposició Addicional, com a reforma concreta de l'actual Constitució, pot ser aprovada del procediment ordinari establert en l'article 167 de la Constitució.

3.1.6 Caminar cap a l'horitzó d'una República plurinacional federal

L'Estat espanyol pateix tres crisis, una forta crisi econòmica i social provocada per la pandèmia, una crisi constitucional territorial i una crisi institucional agreujada per la creixent desafecció cap a la monarquia provocada per l'actitud de Felip VI en relació amb Catalunya i pels escàndols de corrupció i la fugida de Joan Carles I.

En Comú Podem plantejarem horitzons de futur que van més enllà de la gestió política immediata. Horitzons de futur per superar la crisi política i institucional, però també per garantir més drets socials.

En Comú Podem treballarem per construir les majories socials i polítiques per un canvi constituent cap a un nou model d'Estat: una República Plurinacional Federal.

Espanya, com a país de països, ha de construir-se com un Estat Plurinacional on totes les nacions i comunitats polítiques puguin desenvolupar-se en un marc igualitari i solidari, sense imposicions. Un Estat que es construeixi valorant i dignificant la seva rica diversitat nacional, cultural i lingüística.

L'Estat Espanyol ha d'adoptar una nova forma política que s'ajusti a la seva realitat, a la seva pluralitat nacional. Proposem, en aquest sentit, iniciar un procés de canvis constituents per transformar l'Estat espanyol en un Estat Plurinacional. És a dir, un Estat format per diferents nacions que comparteixen sobirania. Un Estat que adoptarà la forma d'una República parlamentària federal i que reconeixerà Catalunya com una nació amb sobirania lliurement compartides.

Aquest nou model territorial per a l'Estat espanyol es concretaria, com a mínim, en les següents qüestions:

1. Apostar per un model d'Estat republicà. No hi ha arguments, en ple segle XXI, que justifiquin una institució hereditària aliena a la voluntat popular. La màxima magistratura de l'Estat ha de ser escollida democràticament. La monarquia s'ha convertit més en un element de divisió que d'unitat. Els privilegis de la monarquia, com la inviolabilitat, que vulnera el principi d'igualtat de la ciutadania davant de la llei i esdevé impunitat, la manca de transparència o les actuacions polítiques del Rei, en el cas de Catalunya, no són acceptables tampoc en una monarquia parlamentària.

2. Definir constitucionalment Espanya com un Estat Plurinacional, és a dir, com una nació que conté en el seu interior territoris que també són nació. Cal una reforma de la Constitució Espanyola per tal que es reconegui i es respecti la realitat plurinacional i de comunitats polítiques que conformen Espanya. L'Estat Plurinacional que proposem reconeixerà Catalunya com a nació, així com el seu dret a decidir, sens perjudici que altres nacions històriques puguin acollir-se també a aquest reconeixement.

3. Aprofundir en la radicalitat democràtica. Concebem la sobirania com la capacitat que tenim, com a ciutadans i ciutadanes constituïts en comunitat política, per decidir

democràticament i col·lectivament sobre el nostre futur col·lectiu i sobre tot allò que afecta la nostra comunitat. En aquest sentit, el nou model d'Estat que proposem se sustentarà en mecanismes de democràcia participativa i democràcia directa per tal que, efectivament, sigui la ciutadania la que decideixi sobre els afers comuns. Per poder decidir sobre totes les qüestions cal que, des de la proximitat, la ciutadania recuperi sobirania en qüestions estratègiques com l'energia, l'aigua, l'economia, la tecnologia, el sistema alimentari o sobre els nostres propis cossos. Aquesta concepció de les sobirania, en plural i de base ciutadana, és la que inspirarà l'Estat Plurinacional que aquí es proposa.

4. Configurar sobirania compartides. En les societats actuals la sobirania no pot ser concebuda com quelcom monolític que s'hagi d'aplicar a una única escala de govern. Nosaltres entenem que les sobirania són divisibles i es poden compartir. Amb aquesta lògica, en l'Estat Plurinacional que proposem s'implantarà un nou sistema competencial en què Catalunya podrà tenir plena sobirania en matèries de competència exclusiva i compartir sobirania tant amb l'Estat espanyol com amb la UE en altres matèries. La Constitució ha d'establir el llistat de les competències de l'Estat i la resta de les competències correspondrien a les comunitats/estats federats.

La Constitució incorporaria una Disposició Addicional per Catalunya en els termes que s'ha plantejat en l'anterior apartat.

5. Aprovar una Constitució Catalana. En el marc d'un Estat Plurinacional, Catalunya ha de poder tenir la seva pròpia Constitució, a través de la qual bastir un nou model de país en termes socials, polítics, econòmics, ambientals i culturals. D'aquesta manera impulsarem a Catalunya una transformació profunda per guanyar drets i llibertats i aturar i revertir la creixent privatització dels serveis públics.

Proposem desenvolupar, en el marc de la Constitució Catalana, una carta de drets fonamentals, jurídicament vinculants, que doti aquests drets de rellevància i efectivitat, de manera que s'avanci cap a una societat més justa i més igualitària. Així, quedarien blindats constitucionalment els drets econòmics, laborals, socials i ambientals que defensem des d'En Comú Podem, especialment en qüestions com la garantia de rendes, el treball digne i de qualitat, la justícia de gènere, l'accés a la salut, l'educació, l'habitatge, el medi ambient o la cultura. Aquest fet suposarà una gran millora per a la qualitat de vida de les classes populars d'aquest país.

La Constitució Catalana definirà Catalunya com una República social, democràtica i ambientalment justa que comparteix sobirania en el marc de la República plurinacional.

6. Construir una nova arquitectura institucional i de relació entre institucions, que haurà de contemplar els següents aspectes:

– Mecanismes de concertació i bilateralitat. S'establiran mecanismes de concertació i bilateralitat entre les

- institucions de la Generalitat de Catalunya i les institucions de l'Estat, respectuosos amb el nou model territorial i basats en el reconeixement de sobirania compartides.
- **Municipalisme.** S'establirà una nova arquitectura institucional que reconeixerà el món local com a àmbit bàsic de servei a la ciutadania. Aquesta arquitectura respectarà els principis d'autonomia local, subsidiarietat, diferenciació, equilibri territorial, desenvolupament sostenible, increment competencial i suficiència financera amb les corresponents transferències de recursos econòmics. Els drets i les necessitats de la ciutadania se situaran al centre de les polítiques de proximitat i es garantirà uns nivells d'atenció de qualitat homogenis, l'accés universal als serveis públics i el dret de la ciutadania a participar de manera efectiva i directa en els afers comuns.
  - **Coordinació institucional.** Els municipis han d'incrementar la seva capacitat competencial i financera per tal de poder desenvolupar polítiques de proximitat. Amb l'objectiu de garantir una bona coordinació territorial d'aquestes polítiques proposem suprimir les diputacions provincials i que Catalunya decideixi quins són els organismes territorials intermedis més adequats per al desenvolupament de la coordinació institucional amb els ens municipals. Proposem que, a Catalunya, la coordinació institucional amb i entre els ens municipals es dugui a terme mitjançant les vegueries, les àrees metropolitanes i les mancomunitats de municipis.
  - **Adequació del poder judicial a la realitat plurinacional.** Per convertir l'Estat espanyol en un Estat Plurinacional és imprescindible configurar un nou model territorial judicial, amb la participació de Catalunya i la creació d'un Tribunal d'arbitratge competencial.
  - **Supressió de l'Article 145 de la Constitució Espanyola.** En l'Estat Plurinacional que proposem es podran establir acords polítics, culturals i socials entre les comunitats polítiques que ho desitgin. Cal suprimir la prohibició de federar-se que recull l'article 145 de l'actual Constitució Espanyola.
  - **Reforma del Senat.** En un Estat Plurinacional el Senat ha d'esdevenir una veritable càmera de representació territorial. Cal modificar el mecanisme d'elecció dels senadors i senadores perquè siguin representants de les diferents nacions i comunitats polítiques. S'afegiran, a més, les següents funcions per al Senat: a) debatre i aprovar les lleis de l'Estat que afecten les nacions i comunitats polítiques; b) impulsar i dirigir les relacions intergovernamentals i la participació de les nacions i les comunitats polítiques en les institucions i organismes de l'Estat i la UE; i c) participar en els Pressupostos Generals de l'Estat per fixar les partides que s'atribueixen als diferents territoris d'acord amb el sistema de finançament.
  - **Configurar un Estat plurilingüe i pluricultural.** El castellà, el català, el basc i el gallec han de ser llengües oficials per al conjunt de l'Estat espanyol, que han de poder ser utilitzades tant a les institucions espanyoles com en les europees. La riquesa cultural i lingüística de les diverses nacions i territoris de l'Estat és vital per entendre la concepció d'un Estat plurinacional. Per això, és necessari que des de les administracions públiques es preservi viva aquesta riquesa, respectant i dignificant les llengües i cultures de les diverses nacions i territoris, des d'una posició d'igualtat i reconeixement mutu de totes elles.
- El català i el castellà, llengües emprades per la majoria dels catalans i les catalanes, són i han de continuar sent les llengües oficials a Catalunya, conjuntament amb l'occità (aranès, a la Vall d'Aran). Igualment, es reconeixerà l'ús preferent del català a Catalunya i es blindarà el model de normalització lingüística.
- 7. Una hisenda pròpia i solidària per a Catalunya.** L'Estat Plurinacional que proposem ha de permetre un nou sistema de finançament específic per a Catalunya a partir de la creació d'una hisenda pròpia i solidària, amb el ple desenvolupament de l'Agència Tributària de Catalunya. Els objectius d'aquesta hisenda seran: a) assolir la plena capacitat de decisió sobre tributs a Catalunya, en plena coordinació amb les competències actuals i futures de l'Estat i de la UE; b) disposar dels recursos econòmics que es generen al país per atendre les polítiques socials i econòmiques; i c) garantir la lleialtat institucional per evitar arbitrarietats i incompliments de les parts. Aquest sistema continuaria essent coherent amb el principi de solidaritat territorial, que es faria efectiva a través del càlcul d'una aportació per a la redistribució territorial. Aquesta aportació, que no hauria d'alterar el principi d'ordinalitat, respondria a un doble objectiu: contribuir a la solidaritat amb la resta de pobles de l'Estat i finançar els serveis prestats a Catalunya per l'Estat. Així, doncs, aquesta hisenda pública es basarà en els principis següents:
- **Equitat i solidaritat:** cal garantir l'anivellament de manera que el conjunt de territoris tinguin capacitat de prestar els serveis bàsics, sempre que es faci un esforç fiscal similar, amb els recursos necessaris perquè els diferents territoris puguin desenvolupar les seves competències, especialment la despesa social i d'inversió en foment de l'ocupació i l'economia social i solidària, medi ambient, transició energètica, coneixement i capital humà.
  - **Justícia territorial:** introducció del principi d'ordinalitat per tal que Catalunya no vegi alterada la seva posició en l'ordenació de les comunitats autònomes en recursos per càpita homogenis. Aquest principi permet seguir operant la redistribució territorial solidària de rendes, i evitarà situacions injustes sense desincentivar l'esforç fiscal dels diversos territoris.

3.2 Reforçar el paper clau del municipalisme en la reconstrucció social i ecològica de Catalunya

El món local viu segurament el seu moment més crític des de la seva recuperació democràtica, ara fa més de quaranta anys. Estem vivint moments de gran incertesa social i econòmica després de mesos de diverses declaracions de l'estat d'alarma, i confinament a causa de la pandèmia del coronavirus Covid-19.

L'anomenada nova normalitat s'ha caracteritzat per una recessió econòmica en tots els sectors productius una baixada d'ingressos públics i nous brots epidèmics que ha fet aplicar els governs mesures de contenció de la pandèmia. A aquesta situació greu hem de sumar la ineficàcia, menysteniment i desconfiança del Govern de la Generalitat de JxCat i ERC cap als governs locals.

El municipalisme ha estat sens dubte el dic de contenció de la pandèmia i ha estat un lleial col·laborador en l'aplicació de les mesures aprovades. En canvi, gairebé cap de les actuacions, del Govern de la Generalitat, no han tingut un retorn en forma de suport econòmic als recursos esmerçats.

Els ajuntaments ens hem anticipat, repartint targetes, destinant nous recursos a les famílies més vulnerables, cedint espais i equipaments al Govern de la Generalitat, reformant el calendari fiscal per endarrerir els pagaments, proporcionant suport al comerç local, les Pimes o el sector cultural. Però ni amb aquesta demostració de valentia i lideratge dels governs locals no s'ha reconegut el valuós paper dels ens locals en les diferents fases de la pandèmia.

Més que mai és necessari el diàleg, la cooperació i la concertació entre les diferents administracions des de la lleialtat institucional i el respecte. Però la reconstrucció social del nostre país ha de comptar amb els ajuntaments com a un dels motors de canvi i de transformació social i compensador de les desigualtats.

Reivindiquem el paper que des de fa quaranta-un anys han tingut els governs locals en la lluita contra la pobresa, la cohesió social, l'equilibri territorial, la sostenibilitat i la construcció nacional. Volem pobles i ciutats sostenibles en els seus recursos i en les seves petjades ecològiques, i ens reafirmem en què els pobles i les ciutats són els murs per frenar l'expansió de la crisi i una de les palanques principals per a una transició energètica justa i inclusiva en la lluita contra l'emergència climàtica, que tingui en compte als treballadors i treballadores, als territoris afectats per processos de reconversió i la protecció dels sectors vulnerables.

3.2.1 Apostar per una recuperació verda, solidària i inclusiva

Des d'aquestes premisses exposades en la introducció de l'apartat, per fer realitat una la recuperació en clau verda, solidària i inclusiva de Catalunya, proposem:

Crear una Comissió Permanent amb el món local sobre les mesures de reconstrucció social verda

- Impulsar un pla de recuperació verda, solidària i inclusiva que defineixi les inversions previstes i impulsi actuacions normatives, econòmiques i de tota mena per protegir els col·lectius vulnerables i impulsar sectors vitals com les petites i mitjanes empreses, economia social o autònoms.

Aprovar noves mesures que garanteixin els recursos que el món local i la ciutadania necessiten per la recuperació social i econòmica, entre altres

- Pla de liquiditat extraordinari per als ens locals al marge dels Fons de Cooperació Local i destinat a la recuperació social i econòmica dels municipis atenent a les seves singularitats: nombre de població, col·lectius amb risc d'exclusió, impacte de l'emergència sanitària, destrucció de llocs de treball, tancament de pimes, cooperatives o comerços locals.
- Adaptació dels instruments tributaris (tram IRPF, impostos, taxes i cànon) per ajudar les persones que més ho necessitin, garantint una fiscalitat justa progressiva. I alhora implementar mesures tributàries per al teixit productiu, autònoms, petites i mitjanes empreses i tercer sector perquè puguin refer la seva activitat.
- Materialitzar la lluita contra la pobresa energètica, demanar al Govern de la Generalitat que exigeixi la signatura del conveni pactat amb les diputacions, AMB, entitats municipalistes, Taula del Tercer Sector Social i Aliança contra la Pobresa Energètica a les empreses subministradores d'energia i gas per atendre les situacions de pobresa energètica, i desplegant l'Acord marc entre la Generalitat de Catalunya i els governs locals sobre l'establiment de mesures d'abordatge integral de la gestió de la pobresa energètica a Catalunya i creació i dotació d'un Fons d'Atenció Solidària per a la pobresa energètica.
- Compartir i participar dels recursos extraordinaris de reconstrucció transferits per part del Govern de l'Estat i de la Unió Europea, com el fons de finançament d'ajudes destinades a garantir el dret bàsic d'alimentació de nens i nenes en situació de vulnerabilitat, el Fons Social Extraordinari per fer front a situacions derivades de la Covid-19, el Fons Covid-19 de l'Estat, i els Fons de Recuperació Next Generation de la UE.
- Reobrir la convocatòria del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) 2020-2024, i incrementar el seu fons econòmic, actualment amb una dotació de 250.000.000 euros de les quals només es destinen 160.000.000 euros a inversions. Incloure noves línies

en el PUOSC d'inversió destinades a la rehabilitació energètica i l'habilitació d'espais i equipaments públics per a la prevenció i protecció de la Covid-19.

- Incrementar la dotació pressupostària dels Contractes Programa de serveis socials per millorar les actuacions dels ens locals i encara més en l'escenari postpandèmic.
- Recuperar la corresponsabilitat del Govern en el finançament del servei públic de les escoles bressol municipals i garantir el pagament als ajuntaments del deute pendent, de manera que cal restituir les coaportacions que la Generalitat dedicava a l'escolarització dels infants de zero a tres anys prèvia al curs 2012-2013 quan la Generalitat va deixar de complir amb les previsions pressupostàries i abonar les quantitats als ajuntaments a conseqüència de les diverses sentències condemnatòries.

3.2.2 Impulsar un nou paquet legislatiu que apoderi el municipalisme

L'actual context de pandèmia i crisi econòmica, ha assenyalat el municipalisme i les ciutats com els principals actors de transformació i estan cridats a contribuir de forma activa en la recuperació del nostre país, des del coneixement de l'especificitat de cada municipi, però és necessari actualitzar el seu encaix en el model institucional de Catalunya, i un sistema de finançament local estable i suficient que garanteixi la cobertura de les necessitats dels ciutadans i ciutadanes en el marc de les seves competències i almenys al mateix nivell que la resta de governs territorials. Per això proposem:

1. Aprovar una nova llei de governs locals. És necessari, bastir l'arquitectura institucional local dels principis de democràcia, d'autonomia local, de subsidiarietat, de diferenciació, d'asimetria i flexibilitat institucional, d'igualtat en l'accés als serveis públics, d'equilibri territorial, de desenvolupament sostenible, de polítiques d'igualtat i de cooperació interterritorial. Per això creiem que és necessari elaborar una nova llei de governs locals que garanteixi un nucli competencial propi, atribucions que seran exercides amb plena autonomia política i de govern. La nova llei hauria de:

- Reforçar les competències dels governs locals dotant-les de suficiència financera per desenvolupar-les amb plenitud i qualitat.
- Incorporar entre els seus principis el concepte de subsidiarietat en la regulació de les relacions dels governs locals amb la Generalitat de Catalunya i els altres nivells de govern.
- Reconèixer la diversitat i l'heterogeneïtat del municipalisme, definint els municipis de règim especial: els municipis de muntanya, turístics, historicoartístics, micropobles, municipis de gran població o els que disposen de grans instal·lacions industrials o grans infraestructures, o el règim especial de l'Aran.

- Refermar la legitimitat democràtica. Tota institució supralocal, sigui quin sigui el seu àmbit territorial o nivell de gestió, ha d'estar legitimada i sostinguda per mecanismes d'elecció directa de la ciutadania.
- Incorporar elements d'innovació local i d'enfortiment del sector públic com la contractació social responsable, el suport a l'economia social i el cooperativisme i la protecció jurídica dels processos de municipalització.

2. Aprovar una nova llei de finances locals, que ha de definir un sistema de finançament local estable i suficient que garanteixi la cobertura de les necessitats dels ciutadans i ciutadanes en el marc de les seves competències i almenys al mateix nivell que la resta de governs territorials, i que permeti:

- Augmentar la capacitat financera dels ens locals, a partir d'incrementar les transferències no condicionades, quantificar les necessitats de finançament en funció de les competències pròpies i les assumides, explorar un nou model impositiu local que incorpori més progressivitat, la tarifació social en les taxes municipals i els preus públics i noves fonts tributàries vinculades als criteris d'equilibri social, de sostenibilitat ambiental i a l'activitat econòmica local.
- Garantir la suficiència financera dels governs locals de Catalunya. L'Estatut garanteix que qualsevol nova atribució de competències que provingui de la Generalitat ha d'anar associada als recursos necessaris per al seu correcte finançament.

3.2.3 Enfortir el compromís amb els micropobles i el món rural

El món rural és imprescindible per la seva funció productora, i també per tal d'equilibrar i preservar el nostre paisatge cultural (territorial, natural, arquitectònic, etc.). Ens cal, doncs, un seguit de programes i orientacions que facin possible aquest triple objectiu: preservar el món rural i els micropobles i impedir la desertització territorial, garanties de suficiència econòmica i igualtat d'accés als serveis per part de tots els ciutadans. Per això ens comprometem a:

1. Aplicar mesures de discriminació positiva per a aquells municipis amb qualificacions de protecció del medi natural o del patrimoni històric en el seu terme, o per compensar el fet de ser receptors de serveis de caràcter general.

2. Establir una renda de suficiència per garantir els serveis mínims obligatoris, facilitant alternatives a la manca de recursos humans, tècnics i econòmics.

3. Garantir la connectivitat i l'accés a les TIC.

Desplegament de la fibra òptica, i les solucions alternatives per a municipis on no sigui accessible. L'accés a les tecnologies permetrà oferir serveis de major qualitat i valor afegit per a fer dels petits municipis llocs on viure millor, on generar més oportunitats i on fomentar la participació de tots els ciutadans i ciutadanes.

3.2.4 Impulsar un nou marc d'organització territorial

L'actual model d'organització territorial de Catalunya té dèficits significatius pel que fa a la seva funcionalitat, duplicitats i coordinació.

Promourem els canvis legislatius necessaris perquè Catalunya pugui decidir el tipus d'organització territorial que es vulgui dotar en la perspectiva de simplificar l'administració i apropar-la al territori i a les persones.

En aquest sentit, impulsarem una nova llei d'organització territorial des de la mirada de l'Estatut de Catalunya que s'articuli des del municipi i la vegueria com les úniques estructures bàsiques del país, i en què la comarca sigui l'espai institucional mancomunat i complementari per incrementar l'eficàcia i la qualitat dels serveis públics municipals des de la plena autonomia local i la voluntat associativa.

La vegueria esdevindria el punt de trobada de la territorialització de l'administració de la Generalitat i la representació del poder local. Complirà una triple funció: com a ens local, com a àmbit de prestació dels serveis territorials de la Generalitat i com a àmbit per a la planificació territorial de Catalunya. La comarca es configuraria com un ens de mancomunació voluntària dels serveis locals dels municipis. Per això proposem:

1. Elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya que refongui la legislació de vegueries, comarques i àrees metropolitanes de Catalunya.

3.3 Reforçar el paper de Catalunya en la política europea i internacional

Des d'En Comú Podem volem que Catalunya, la seva gent, els seus municipis i les seves institucions esdevinguin una veu forta per seguir transformant la Unió Europea i fer-la garant de la justícia social, sintonitzant amb l'onada verda que recorre el continent. I alhora volem contribuir a fer del món un espai de pau, solidaritat, cooperació i respecte per tots els drets humans arreu. Un progrés que no deixi ningú enrere i on la radicalitat democràtica sigui la seva raó de ser. Des de les institucions catalanes creiem que podem fer una aportació important a tots aquests reptes, canviant les prioritats de l'acció exterior de l'últim govern i cercant la implicació en la configuració de l'acció exterior estatal, orientant l'acció a un progrés econòmic, social, democràtic i climàtic global.

Enmig de la pandèmia, s'ha fet més evident que mai la necessitat d'una Europa que mancomuni capacitats i esforços davant d'una crisi sanitària i econòmica sense precedents. En aquest sentit, haurem de ser el màxim d'ambiciosos en la gestió catalana i municipal del Fons de Recuperació i del Pla de Reconstrucció Europeu. Alhora, s'ha vist que tota la humanitat se n'ha de sortir junta (més que mai estem comprovant que no hi ha solucions d'un sol país) i per tant caldrà contribuir al fet que la vacuna o el tractament definitiu (entesos com a Bé Públic Global) arribi a tot el món amb criteris de justícia i equitat.

3.3.1 Treballar a la Unió Europea per una sortida de la crisi de forma solidària, justa i sostenible

Aquesta crisi sanitària i econòmica, ha mostrat que la dinàmica política està canviant a la Unió Europea (UE). Els que plantejàvem la necessitat d'una altra política a Europa estem orgullosos de la nostra contribució al canvi d'orientació. D'un abordatge austeritari de la crisi de 2008, hem passat a una resposta molt diferent (més federal i social) front l'actual crisi econòmica i sanitària, amb l'emissió de deute comú (eurobons) i un Pla de reconstrucció i inversions ambiciós, sota el vector de la sostenibilitat ecològica i el paradigma del Green New Deal. Tot i que aquest és l'enfocament, no se'ns escapa que caldrà donar la batalla política cada dia per garantir-ne la concreció, i contribuir-hi des de cada institució perquè cada decisió sigui coherent davant del repte de l'emergència climàtica i la justícia social. A tota Europa, l'augment del suport a forces ecologistes i d'esquerres, així com de moltes iniciatives municipalistes amb les quals ens referenciem, ens reafirma en què formem part d'aquesta onada verda, d'aquest vector que fa indesmentible l'ecologisme i la justícia social que va esdevenint majoritari.

Màxima ambició en el pla de reconstrucció i recuperació: fons de recuperació i pressupost

L'acord europeu per a un fons de reconstrucció davant els efectes de la Covid-19 del passat juliol ha marcat la política europea del 2020. L'acord va ser en el seu conjunt el major pacte pressupostari de la història de la UE amb 1,8 bilions en total, repartits i un pla de recuperació de 750.000 milions d'euros que suposen un estímul econòmic sense precedents. L'endeutament serà conjunt a nivell UE, però els recursos es distribueixen de forma solidària repartint més recursos en aquells països amb major caiguda de la desocupació i descens del PIB, assegurant que els diners arriben on més es necessita.

A més, aquesta vegada no hi ha un control dels pressupostos nacionals ni exigències de retallades o reformes a canvi dels fons, com sí que va succeir a la crisi de 2008 i els respectius Memoràndums. Amb la suspensió temporal del Pacte del Pacte d'Estabilitat i Creixement (el marc de normes fiscals europees) desapareix el control obsessiu dels dèficits públics mentre estigui activada la clàusula general d'escapament. Tot i això, hi ha un cert consens econòmic respecte que la recuperació europea requerirà més recursos addicionals, però aquest primer pas és una fita que valorem positivament.

Seguirem vetllant perquè les diferents normes europees que defineixen el fons de recuperació tinguin un fort component ambiental i de protecció del clima, que garanteixi que els drets fonamentals són respectats als estats receptors i que el Parlament Europeu, com a única institució parlamentària escollida per la ciutadania, està plenament involucrat en la governança del pla.

A Espanya li correspondran 140.000 milions d'euros (l'equivalent a l'11% del PIB) en sis anys. Del conjunt del programa Next Generation EU, a Espanya li correspondrien més de 80.000 en subsidis, que no generen ni deute ni dèficit. Una part del futur de les nostres societats el marcarà el com s'executi aquest pla, quins projectes es prioritzin i quines transicions es posin en marxa per deixar enrere sectors econòmics caducs.

El redactat del reglament europeu del fons de recuperació i resiliència és molt obert respecte dels sectors on es podrà realitzar la despesa i només fa referència a despeses en sostenibilitat ambiental i en digitalització, però això està pendent de concretar. Els projectes no els escull la Comissió Europea sinó que ho faran els governs, que presentaran un "pla de recuperació i resiliència" on es recullen les diferents actuacions que es volen finançar amb el pressupost del mecanisme pel conjunt de quatre anys de durada del pla. El primer esborrany es va presentar el passat mes d'octubre, però el pla definitiu es pot presentar fins al 30 d'abril del 2021.

Des del nostre convenciment municipalista, creiem que les regions i ciutats han de poder dissenyar, implementar i gestionar una part important dels fons. Les polítiques urbanes en eficiència energètica, mobilitat, residus o habitatge han de ser centrals per la recuperació. També les polítiques destinades a la millora de les condicions de vida i el futur de l'entorn rural, amb un sector

agrícola més sostenible. Creiem que és important que la Generalitat sigui proactiva i innovadora en els projectes proposats i que no tingui un rol passiu.

Per això, proposem:

1. Realitzar un pla català de recuperació i resiliència, elaborat de la mà de la societat civil, dels agents del sistema d'innovació català (entre d'altres actors, universitats, centres tecnològics, clústers, xarxes d'emprenedors, de living labs i fab labs), dels agents socials i dels municipis i sotmès a votació del Parlament, destinat a establir les prioritats de despesa pels recursos del pla europeu. El pla en el seu conjunt ha de complir amb l'acord climàtic de París, ha de tenir com a mínim un 50% d'inversió en projectes de caràcter ambiental i climàtic i es finançaran polítiques socials, la transició energètica, la promoció del transport públic, la digitalització i les cures. Inversions infraestructures contaminants o de sectors econòmics amb fortes emissions com els aeroports o autopistes, quedaran excloses del pla.

2. Defensar que per poder donar solucions més properes a la població, la gestió ha de ser descentralitzada, permetent que els municipis participin i gestionin una part del pla. S'empraran mecanismes de cooperació intermunicipal (plans directors territorials) per gestionar aquells aspectes del pla que superin l'escala supramunicipal, però no afectin el conjunt del país. S'assegurarà la participació en igualtat d'oportunitats de territoris rurals i urbans, en la definició i implementació del pla.

Aprofundir en democràcia a Europa com a palanca de transformació

S'ha fet més evident que mai, la necessitat que la institucionalitat europea respongui cada cop més a l'interès general de la ciutadania europea, superant les dinàmiques de confrontació intergovernamental entre Estats i afavorint el mètode comunitari. Ens trobem en un moment històric on des de cada institució cal empènyer per fer possible aquest aprofundiment democràtic a la UE. Les principals necessitats són conegudes, entre d'altres democratitzar la governança econòmica, un major rol del Parlament Europeu i de les altres institucions comunitàries, i passar de la unanimitat a les majories qualificades en política fiscal i política exterior. Per això, proposem:

1. Impulsar a Catalunya el debat sobre la reforma dels tractats en lògica democratitzadora i inici d'un procés constituent europeu. Proposem impulsar des del Parlament de Catalunya un debat ciutadà sobre aquesta reforma amb espais mixtos amb plena participació de la societat civil i les seves representacions municipals per a iniciar un procés de revisió dels tractats de la UE en clau federalitzant. Un procés que pugui concloure amb una proposta pròpia de les institucions catalanes. En paral·lel, promourem que el Parlament Europeu demani la revisió dels tractats al Consell Europeu a través de l'impuls d'una Convenció ciutadana.

2. Avançar una proposta consensual des de les institucions i la societat civil catalana com a contribució als

treballs de la futura Conferència sobre el Futur d'Europa (d'abast paneuropeu).

3. Establir una Comissió de Seguiment que fiscalitzi i acompanyi els compromisos del Llibre Blanc del Pla Europa, aprovat el 2019, per tal de passar de les paraules als fets.

Assegurar una participació més directa de les institucions catalanes a Europa i avançar en l'oficialitat de català

Catalunya ha de participar i contribuir en les orientacions de la política europea i internacional. En l'actual capacitat competencial ja són possibles alguns mecanismes, però cal un nou acord amb l'ambició necessària.

IMPLICAR A LES INSTITUCIONS EUROPEES I FOMENTAR LA LLENGUA CATALANA

1. Depenent de la qüestió, cal que es disposin els mecanismes per a una participació directa, o bé per contribuir a una lògica d'aliances amb la resta d'institucions estatals, o bé per participar en les delegacions estatals, per això proposem:

- Impulsar un acord bilateral entre les institucions catalanes i espanyoles que assegurï la implicació directa de Catalunya en els assumptes europeus. Catalunya ha de tenir dret a participar en els òrgans de decisió de l'estat en matèria de política exterior i europea, així com en la formació de les posicions de l'Estat al Consell Europeu. Caldrà articular un mecanisme permanent amb el Congrés de Diputats i el Ministeri d'Affers Exteriors que també permeti la discussió periòdica de les qüestions sobre relacions internacionals, política europea i exterior. En aquells àmbits de competència exclusiva, la Generalitat ha de formar part de la delegació estatal als Consells de la UE.

2. Establir mecanismes de seguiment exhaustius al Parlament de Catalunya de la política europea. Els eurodiputats i eurodiputades catalans, a través de la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, han de ser un mecanisme de relació estable entre tots dos parlaments. Alhora la Comissió d'Acció Exterior i de Cooperació ha de poder fer debats prèviament a les reunions de formacions del Consell que afecten el seu àmbit competencial.

- Potenciar la participació i implicació en el Comitè Europeu de les Regions, en l'Assemblea de Regions d'Europa, i en la Conferència de Presidents de Parlaments de Regions.

4. Promoure i difondre l'ús del català a les institucions europees, amb l'objectiu d'assolir la seva oficialitat a la UE. Alhora, la cultura catalana ha de ser reconeguda també com a element integrant de la diversitat cultural europea i de la plurinacionalitat i pluriculturalitat de l'Estat.

5. Donar impuls a la cooperació euromediterrània a partir dels instruments del procés de Barcelona i la Unió pel Mediterrani. La Generalitat ha de liderar la refundació

de l'organització per tal de consolidar la cooperació multilateral mediterrània, on Barcelona ha de servir d'eix central per a coordinar polítiques conjuntes, especialment municipals i regionals, que permetin afrontar els reptes que es presenten al Mediterrani: especialment el desplaçament de persones refugiades, però també l'estabilització climàtica o la preservació ecològica, així com l'impuls d'alternatives econòmiques a les dues ribes que n'afavoreixin les seves societats. L'Agenda 2030 (Objectius de Desenvolupament Sostenible) ofereix un marc conceptual a escala multilateral fàcilment aplicable al Mediterrani. Prioritzar tornar a situar Barcelona com l'eix central d'una cooperació multilateral mediterrània renovada.

6. Dinamitzar i dotar de contingut els tres grans objectius del Procés de Barcelona: polític i de seguretat, econòmic i financer, i cultural i humà. És a dir, seguir construint una Mediterrània com a espai de pau, prosperitat compartida, i intercanvi social i cultural. I per això, la construcció d'aliances en xarxa és una condició necessària.

APOSTAR PER UNA ACCIÓ EXTERIOR EFECTIVA I CANVIS EN LES PRIORITATS

Els darrers anys han estat una etapa perduda de l'acció exterior de la Generalitat. Aquest període ha estat marcat per la inestabilitat institucional, la intervenció del departament després de l'aplicació del 155 i els diferents canvis de consellers a càrrec al llarg de la legislatura. La Generalitat va posar l'acció exterior únicament al servei del full de ruta unilateral i com a conseqüència Catalunya ha estat absent de tots els grans debats europeus o globals. Així, no s'ha sentit la veu de la Generalitat en debats com la reforma de la Política Agrària Comuna, la reforma dels fons Regionals, la creació dels Fons d'Asil i Migració o l'elaboració del programa financer multianual dels pròxims set anys. També ha estat desapareguda en lluites liderades per governs regionals com és la lluita contra el TTIP o per la modificació de les normes europees que protegeixen determinats sectors de les mal anomenada economia col·laborativa com són Uber o Airbnb.

Cal canviar profundament l'enfocament i les prioritats que han tingut tots els organismes catalans del camp de l'acció exterior. La pèrdua de prestigi, d'utilitat, de rellevància i de capacitat d'influència degudes a l'impuls exclusiu del Procés han estat molt notables. I alhora que contribueixi a fixar la posició comuna de la diplomàcia estatal, implicant-se en la seva definició i buscant els mecanismes de corresponsabilitat. Ens cal tornar a centrar l'acció exterior tant en la defensa dels interessos del conjunt de Catalunya, com en dur una veu constructiva a Europa i el món, per això proposem:

1. Analitzar i replantejar a fons les necessitats polítiques, comercials i econòmiques de l'actual xarxa d'oficines de la Generalitat per a aquesta nova etapa per tal d'establir una xarxa amb criteris de màxima eficàcia en la representació. El desplegament d'oficines s'ha de fer a partir d'un Pla estratègic debatut al Parlament sobre les

prioritats de l'acció exterior del Govern, també aquelles transversals, i per poder tenir una xarxa pròpia d'oficines allà on sigui convenient. La presència catalana internacional ha de promoure la consolidació de Catalunya com a actor amb veu internacional, però donant per superada la prioritització de la passada legislatura. Tampoc ha d'estar centrada únicament en la internacionalització de l'empresa catalana, que ja disposa també d'altres instruments efectius com ara ACC10. Entre altres, ha de servir d'altaveu i coordinació de la diversitat regional interna a Catalunya, per tal de facilitar la incidència del camp o el món urbà catalans en la seva consolidació estructural.

2. Replantejament profund del Diplocat: hi ha la necessitat de reorientar les prioritats de l'instrument. No pot ser un instrument al servei únicament d'un projecte del Govern, com ho ha estat durant el procés, sinó un autèntic instrument del país. Per això, és imprescindible que els programes i les directrius futures del Diplocat es consensuin en seu parlamentària i en el marc de la Comissió d'assumptes exteriors del Parlament, perquè esdevingui un instrument de tots i totes.

AMPLIFICAR LA VEU I LES XARXES DELS MUNICIPIIS I LES REGIONS METROPOLITANES

Les àrees metropolitanes principals europees, entre les quals hi ha la de Barcelona, tenen un rol cabdal en la definició i concreció dels grans objectius. Aquestes requereixen poder disposar de mecanismes de coordinació entre elles i que institucions de nivell superior com la Generalitat facilitin la seva veu en l'entramat europeu. I com hem dit, el municipalisme ha de tenir una veu pròpia i un paper cabdal en la gestió del Pla de Reconstrucció i Recuperació Europeu.

D'igual manera, els municipis requereixen coordinar-se per dur la veu i les reivindicacions del món local, urbà i rural, allà on es decideixen moltes qüestions que tenen un impacte directe en el seu dia a dia. Les institucions catalanes poden contribuir-hi, i per això proposem:

1.- Reforçar el treball en xarxa dels governs municipals a escala europea i global. Alhora, facilitarem que el municipalisme i les seves xarxes puguin connectar-se amb els nodes d'arreu i ser actors clau per a l'aprofundiment democràtic i la solució dels grans reptes europeus i globals, entre altres a través de la presència internacional de la Generalitat.

2. Fer aliances de la Generalitat amb altres governs subestats i regionals per tal de tenir una veu comuna en els grans debats globals i per defensar la subsidiarietat en les competències i recursos com a eines imprescindibles per a la democratització a totes les escales de govern. Les institucions catalanes han de treballar en xarxa per intercanviar experiències i solucions a reptes concrets, tant a través de xarxes institucionals com a través de col·laboracions puntuals.

3. Es promourà que des de les institucions europees s'impulsi l'intercanvi de bones pràctiques per a la resiliència davant de la pandèmia entre municipis i localitats

dels diferents països i es donarà resposta a les demandes que les diferents plataformes i xarxes locals i municipalistes plantegin.

4. Promoure la gestió dels municipis en els recursos europeus del Pla de Reconstrucció i Recuperació Europeu (Fons de Recuperació).

Implementar un Green New Deal Europeu, polítiques socials i canvis en les polítiques macroeconòmiques i comercials

El European Green Deal serà la gran política pública d'inversions de la UE els pròxims anys. Hem de garantir que tingui un finançament suficient per a poder liderar la transformació de l'economia i les societats europees davant del gran repte de la transició ecològica que tenim per davant. Caldrà assegurar que polítiques dirigides a la transició ambiental socialment justa actualment absent, com la promoció d'habitatge social i rehabilitació, estan incloses en el programa.

APOSTAR PEL EUROPEAN GREEN DEAL I EL CANVI EN LES POLÍTIQUES ECONÒMIQUES

Des de les mateixes institucions catalanes caldrà garantir que els projectes de reconstrucció derivats de la pandèmia estiguin alineats amb els objectius socials, econòmics, i climàtics que contempla el European Green Deal, i que una part d'ells siguin directament impulsats pel món local. En aquest sentit, proposem:

1. Potenciar, a escala europea, projectes d'innovació social que ajudin a la societat a cuidar-se i protegir-se a si mateixa davant de situacions de crisi com la de la Covid-19. La societat catalana i altres societats europees han respost a la pandèmia de la Covid-19 amb noves formes d'organització social i d'economia de les cures. Famílies i veïnes s'han organitzat per atendre a les necessitats de les persones més vulnerables, servint-se d'aplicatius online i altres eines tecnològiques. Cal potenciar, a través de mecanismes de finançament europeus, projectes de recerca i innovació que ajudin als emprenedors socials, cooperatives, associacions, i al conjunt de la societat a desenvolupar l'economia de les cures. Aquelles societats que posin l'economia de les cures al centre seran més capaces de respondre a situacions de crisi com l'actual.

2. Promoure l'augment del pressupost dedicat al Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i al Fons de Cohesió (FC), al servei de la reconstrucció econòmica de les regions europees després de la crisi de la Covid-19. Serà crucial per ajudar a Catalunya i d'altres regions europees a experimentar amb nous models d'innovació i desenvolupament regional, per tal de sortir de la crisi econòmica derivada de la Covid-19. Així mateix, també es promourà l'augment del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), en tant que aquest pot ajudar a promoure nous models d'innovació i desenvolupament en zones rurals.

3. Donar suport tècnic i administratiu a les regions per tal que puguin desenvolupar plans d'innovació i

desenvolupament regional suportats pels fons FEDER i FC, en particular aquelles regions que no disposin dels recursos tècnics i administratius per desenvolupar plans d'innovació i desenvolupament regional.

4. Augmentar la participació de les regions i grups d'acció local en el disseny dels fons estructurals (FEDER, FC, FSE, FEADER, FEMP), durant el període financer 2021-2027. Una major implicació de les regions contribuirà a fer que els fons estructurals es dissenyin, i s'implementin com a instruments d'innovació i desenvolupament regional, per tal d'ajudar a les regions a experimentar amb nous models d'innovació i desenvolupament regional, i sortir de la crisi econòmica derivada de la Covid-19.

5. Promoure en l'àmbit europeu una normativa sobre plataformes digitals, perquè doni eines per protegir la vida a les ciutats i els drets dels seus veïns i veïnes en casos com el d'Airbnb, Glovo o Uber.

6. Impulsar una Directiva sobre Ingressos Mínims, en especial per garantir que aquesta crisi no genera encara més desigualtats entre persones de diferents territoris.

7. Nou programa fiscal de la UE contra el frau i l'elusió fiscal i l'eliminació dels paradisos fiscals. Impost a l'economia digital, a les transaccions financeres i creació d'una fiscalitat ambiental europea, inclosa una taxa europea al querosè.

8. Revocar definitivament el Pacte d'Estabilitat i Creixement i les normes de governança que no han funcionat, promoure a llarg termini un Pla d'inversió i reconstrucció que mobilitzi 5 bilions d'euros en els pròxims dotze anys, modernitzar les normes de supervisió bancària i financera per garantir el suport a l'economia real i limitar els dividendes i bonus de les entitats financeres de la crisi.

9. Promoure un Pacte per la Indústria europeu que incorpori les necessitats de salut pública i transformació ecològiques als objectius per a la indústria que es fixen per al període 2020-30, així com la revisió (actualment ja en curs) del Tractat sobre la Carta de l'Energia deixi de restringir la capacitat de la UE i dels Estats Membres per canviar en un sentit sostenible les regulacions i polítiques en el sector energètic, de manera que siguin compatibles amb l'agenda climàtica i es puguin eliminar els privilegis i proteccions del sector de l'energia fòssil. Si no és possible la reforma en aquest sentit, impulsar les vies per la retirada conjunta de la UE i dels seus estats membres o la seva derogació.

10. Promoure el rebuig a l'acord comercial entre la UE i Mercosur.

PROMOURE LA SALUT I LA RECERCA A ESCALA EUROPEA DAVANT LA PANDÈMIA

Des de les institucions catalanes, amb coordinació amb les estatals, contribuirem a fer que des de la UE s'adopti un rol actiu davant la crisi sanitària i la cerca d'una solució definitiva a la pandèmia, tenint en compte les següents propostes:

1. En la recerca, producció i distribució de la vacuna i/o tractament definitiu les institucions de la UE tenen un rol important a jugar. Caldrà considerar la vacuna com un Bé Públic Global:

- Des d'aquesta perspectiva, cal que s'adopti des de la Unió Europea un enfocament de Missió pública, on el sector públic lideri i coordini els esforços en l'R+D, impulsi els buits en la recerca i alineï els esforços públics i privats.
- Per tal de garantir una producció suficient i massiva de la vacuna i/o tractament definitiu cal anticipar les capacitats productives, de manera que caldrà organitzar, coordinar i posar en marxa les infraestructures necessàries perquè estiguin preparades i funcionals un cop estigui validada i aprovada la vacuna i/o el tractament.
- Finalment, l'acció exterior de la UE ha de garantir que en la governança multilateral global s'asseguri l'assequibilitat de la vacuna/tractament per a tots els països.

2. Reforçar i dotar de majors capacitats els mecanismes de coordinació en salut pública i epidemiologia a escala europea, i en concret els sistemes de preparació i anticipació en epidèmies i emergències sanitàries, així com els sistemes de vigilància i alertes primerenques de l'ECDC (Centre Europeu per a la prevenció i control de malalties).

3. Des de la UE cal promoure una recerca integral i intersectorial també respecte als determinants estructurals com a les derivades indirectes de la Covid-19.

4. Es fomentarà la coordinació dels sistemes sanitaris dels diferents estats membres, buscant les solucions d'escala com les compres centralitzades de medicaments, productes i equipaments necessaris quan sigui possible.

3.3.2 Aprofundir en multilateralisme, cooperació, pau i drets humans

No hi ha democràcia sense drets i llibertats fonamentals; no hi ha democràcia sense pau, i en els darrers anys hem patit un important retrocés en aquest sentit. Al mateix temps, però, les persones estem cada cop més informades i apoderades i hem iniciat un procés de canvi imparabile amb petites revolucions democràtiques arreu. Formem part d'una ciutadania que defensa unes polítiques basades en la fraternitat entre societat els pobles i en la radicalitat democràtica, no només dins de les nostres fronteres, sinó en una Europa i en unes institucions internacionals diferents.

Enmig de la pandèmia, i de reptes per a la humanitat que són globals, com l'emergència climàtica, les forces reaccionàries qüestionen i torpedinen el multilateralisme i els espais de governança global. Des de les institucions catalanes volem fer una aportació constructiva i positiva a unes relacions internacionals i una governança global més pacífiques, cooperadores, democràtiques i justes.

Establir una política exterior proactiva i mancomunada

Davant els reptes del segle XXI, nosaltres apostem per una política exterior mancomunada entre els nivells català, estatal i europeu, en què en la mesura que es pugui, la política exterior europea hauria de parlar amb una sola veu i que sigui autònoma. Una política exterior europea autònoma que no esdevingui subalterna ni dels EUA, ni de la xinesa, esdevenint un vector propi en la governança global. Els principis rectors de la política exterior que proposem han de ser la pau, els drets humans, la justícia social, la solidaritat, la igualtat de gènere, la promoció de l'Agenda 2030 i dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, i la sostenibilitat del planeta. En aquest sentit, proposem:

1. Garantir que els principis rectors citats guïïn l'acció exterior de la Generalitat. I alhora intensificar la implicació amb les múltiples xarxes que operen actualment en aquesta direcció.

2. Actualitzar i reformular l'Acord Nacional d'Acció Exterior perquè sigui un instrument que incorpori molts dels actors absents, sigui més inclusiu i centrat en les noves prioritats que ha de tenir en matèria d'acció exterior la Generalitat de Catalunya.

3. Reforçar el sistema d'institucions públiques dedicades a la justícia global (ACCD, ICIP), els consorcis internacionals amb participació de la Generalitat (CIDOB, IEMed, IBEL, Casa Amèrica, Casa Àsia, etc.), i el teixit d'organitzacions de la societat civil que hi dediquen els seus esforços.

4. Fer sinergia per a "l'acció diplomàtica" amb totes les xarxes institucionals (locals i supralocals), així com les no institucionals que mantenen relacions amb actors d'altres països, siguin aquests locals, regionals o estatals.

Impulsar els drets humans, la pau i la seguretat arreu

Els drets humans, la pau i la seguretat han de ser la bandera de l'acció internacional de les institucions catalanes. Molts països els vulneren de forma reiterada. Garantir-los vol dir una acció decidida i ferma, sovint en contra de grans interessos creats i injustícies persistents. I, alhora, vol dir que també s'abordin els determinants i els responsables de les vulneracions dels drets humans, les causes dels desplaçaments forçosos, i que es persegueixin els promotors de la inestabilitat i la guerra.

L'acció de govern per a la justícia global només pot ser efectiva si es treballa sota el principi de la coherència de polítiques de tots els departaments i institucions vinculats a la Generalitat de Catalunya, i per això proposem:

1. Assegurar un compromís estratègic amb la pau de tota la institucionalitat catalana, no tan sols des de les unitats més directament implicades, sinó des de tots els departaments. Renovar el compromís amb la pau i la prohibició de les armes nuclears, així com l'exportació

d'armament a zones de conflicte. La pau a l'Orient Mitjà i Àfrica del nord, una perspectiva de futur per a la regió hauria de ser una prioritat. Aquest compromís ha de ser desenvolupat assumint els principis de la Resolució 1325, de les Nacions Unides, d'incorporació de la perspectiva de gènere en la prevenció i resolució de conflictes.

2. Garantir una acció exterior catalana promotora dels drets humans i que totes les polítiques públiques de la Generalitat siguin coherents amb aquest objectiu. Assegurar també el compliment dels drets humans en la internacionalització de les empreses.

3. Els sistemes de compra i contractació pública catalanes han d'incorporar les clàusules de protecció dels drets humans necessàries per garantir que les empreses contractades no es beneficien de situacions contràries al Dret Internacional i on existeixi vulneració dels drets humans. En aquest sentit, implementar els principis de protecció i promoció dels drets humans en la compra i contractació pública com a eina fonamental de coherència i transformació des de la justícia global, i fer el seguiment de la Resolució del Parlament de Catalunya de 2016 que preveu la creació d'un centre d'avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior.

4. Aconseguir que Catalunya actuï com a territori refugi complementari per a tots aquells perseguits tant per haver defensat els drets humans i ambientals, com per raó de consciència, i identitat i/o orientació sexual.

5. Establir un pla integral i multinivell d'abordatge dels fenòmens de la violència extremista i del terrorisme. Promoure la necessària cooperació entre serveis policials i d'intel·ligència en l'àmbit europeu i internacional no ha d'anar en detriment en abordar-ne alguns dels seus determinants, aquí i arreu: l'exclusió, les desigualtats, la difusió de la cultura de l'odi, la intolerància, els integritismes religiosos i les seves fonts de finançament.

6. Promoure, en consonància amb el que va expressar la societat catalana, una política de defensa d'abast europeu, defensiva i focalitzada en les missions de pau, que sigui una alternativa a l'OTAN (la qual ja és obsoleta) i una contraposició al seu model, de manera que no hi quedi subalternitzada. Consolidar l'autonomia necessària per fer possible una política comuna de seguretat aliena al nacionalisme i la xenofòbia.

7. Catalunya ha de poder fer efectiva la voluntat expressada d'acollir els demandants de refugi. Les institucions catalanes promouran una reforma del sistema d'asil i de refugi a escala europea, vinculant i solidari. Desplegar un esforç especial per incidir sobre l'Estat espanyol i la Unió Europea perquè obrin vies segures per a les persones que cerquen refugi a Europa, en aliança amb els municipis de Catalunya i altres territoris europeus. Instar a la Comissió que compleixi el compromís d'acollida.

Amplificar la veu de les institucions catalanes als organismes globals i multilaterals

Establir en acord amb l'Estat un sistema de representació *ad-hoc* per a la Generalitat en els organismes internacionals i del sistema de Nacions Unides que abordin qüestions pròpies, com són l'OSCE, l'OIT i la UNESCO, entre d'altres; així com en els mecanismes de seguiment dels tractats internacionals, com ara els relacionats amb el canvi climàtic.

Promoure l'internacionalisme basat en la solidaritat i la cooperació transformadora

Les relacions de Catalunya amb diverses regions i pobles del món (especialment el Mediterrani, l'Amèrica Llatina i el Carib) són una part fonamental del nostre internacionalisme. Unes regions sotmeses sovint a la interferència imperialista. Hi mantenim vincles socials, econòmics i culturals i compartim el fet que els centres de poder econòmic consideren les nostres societats com a perifèriques i fàcilment manipulables.

De la mateixa manera, no podem deixar de pensar, treballar i cooperar amb altres regions com ara Àsia o l'Àfrica subsahariana i els països emergents, entre d'altres. Ha de prevaler el principi de coherència de polítiques amb la justícia global al conjunt de l'acció de govern i transitar cap a un enfocament de cooperació de banda ampla. Per això proposem:

1. Recuperar i potenciar la cooperació catalana com a eina de transformació i justícia global, revertint les retallades i assolint el compromís fixat a la Llei de Cooperació d'arribar al 0,7% de l'AOD catalana.
2. Fer efectius tots els compromisos del Pla Director de cooperació al Desenvolupament 2019-2022.
3. Millorar l'escenari pressupostari previst a l'actual Pla Director de Cooperació 2019-2022 fins a arribar al 0,5% el 2022, i al 0,7% el 2026. D'aquests recursos, s'executarà com a mínim el 70% des de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, ja que és l'ACCD l'òrgan de l'administració catalana que té per objecte executar i gestionar la política de cooperació del desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
4. Elaborar un nou Pla Director de Cooperació 2023-2026 de manera participativa i consensuada amb les institucions i organitzacions socials catalanes que treballen per a la justícia global i la pau. Un nou marc de planificació que tingui com a prioritats la defensa dels drets humans, la igualtat de gènere, la justícia global, la lluita contra les desigualtats, la governança democràtica i la cultura com a motor de valors humans i fraterns. La voluntat és treballar per a la concentració i focalització de l'acció de la cooperació catalana en aquells àmbits on Catalunya pugui aportar-hi un valor afegit.
5. Millorar la planificació i els instruments de cooperació al desenvolupament -tant pel que fa a la cooperació a iniciativa d'altres actors com a la cooperació directa- així com una millor avaluació de resultats, per garantir més

estabilitat i impacte de les actuacions, així com l'enfortiment de les organitzacions i entitats de cooperació al desenvolupament, solidaritat i drets humans, que són un actor clau per la construcció de la justícia global des de Catalunya.

6. Garantir la coherència de polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya, avançant en mecanismes de contractació i compres públiques amb criteris de respecte cap als drets humans, la construcció de la pau, de transició energètica i justícia global.
7. Posar en marxa el Centre Empresa i Drets Humans, com a centre públic independent vinculat al Departament d'Acció Exterior, amb l'objectiu de fer avaluació de l'impacte exterior de les actuacions de les empreses catalanes en els drets humans, la promoció de la pau i el desenvolupament sostenible. L'estructura i governança d'aquest centre garantirà la seva autonomia respecte al Govern i el sector empresarial per poder exercir la seva funció amb total imparcialitat i rigorositat, i les seves conclusions seran tingudes en compte a l'hora de garantir la coherència de polítiques de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'acció exterior.
8. Promoure una estratègia coordinada, a ser impulsada amb l'acció exterior de l'Estat per la condonació efectiva del deute als països de renda baixa, amb caràcter d'urgència per aquells més afectats per la pandèmia.
9. Potenciar el treball de suport, solidaritat i defensa de les persones defensores dels drets humans, en un context internacional d'augment alarmant de la repressió i la persecució que pateixen a mans d'interessos governamentals, empresarials o d'organitzacions criminals. Especialment, es farà èmfasi en la defensa dels drets col·lectius dels pobles indígenes, ja que són una de les poblacions més vulnerables i amenaçades per l'emergència climàtica i per l'explotació dels recursos naturals, que afecten directament al seu modus de vida i a la seva pervivència com a pobles.
10. Treballar per promoure la suspensió dels acords comercials i de cooperació entre Espanya i Israel i entre la Unió Europea i Israel, així com d'aquells acords que la Generalitat manté amb Israel, fins que aquest país no demostrï un autèntic compromís amb l'aturada de l'actual annexió, la promoció dels drets humans i amb l'assumpció d'un Estat palestí viable que respecti les fronteres de 1967, les resolucions de les Nacions Unides i pari l'establiment de nous assentaments. Posicionar les institucions catalanes en contra de les accions d'ocupació envers el poble palestí i treballar per evitar la complicitat amb l'ocupació i fer complir el dret Internacional dels Drets Humans i el Dret Internacional Humanitari. Des de la solidaritat amb el poble palestí, i respectant l'autonomia de l'esfera institucional, es consideren legítimes les iniciatives de l'estratègia internacional de BDS (Boicot, Desinversions, Sancions) i es rebutjaran els intents de prohibició i criminalització.
11. Donar suport a la reivindicació del poble sahrauí. El Govern ha d'acceptar, tal com vol la societat, viure en una regió euromediterrània que compti amb un Sàhara

lliure. I ha de procurar orientar la política exterior de l'Estat i de la UE de manera que aquesta voluntat quedi reflectida en el debat públic europeu al respecte.

12. Donar suport a la reivindicació de les Nacions Unides d'aixecament del bloqueig econòmic, comercial i financer per part dels Estats Units contra Cuba.

Treballar per una Agenda 2030 feminista, transversal i transformadora

L'Agenda 2030, i els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) és un gran pacte internacional que compromet organismes internacionals, governs estatals i descentralitzats, i organitzacions de la societat civil, en avançar cap al garantiment dels drets bàsics i la millora de les condicions de vida de tota la població a través d'iniciativa de desenvolupament sostenible. En aquest sentit, proposem:

1. Per tal d'assolir aquests 17 objectius globals de desenvolupament sostenible el 2030, Catalunya ha de comprometre's amb recursos i polítiques públiques per avançar en l'assoliment d'aquests objectius al nostre país, però també incidir en l'assoliment en l'àmbit global a través dels diferents instruments de polítiques públiques que existeixen.

2. Promoure les transformacions estructurals i polítiques que clarament lluitin contra la desigualtat, empenyin reformes fiscals progressives i verdes, planegin nous models productius més sostenibles i ecològics, i avancin en la feminització de totes les polítiques públiques.

3. Empènyer per una Agenda Feminista 2030, que garanteixi la defensa dels drets de les dones en tots els àmbits i la transversalització de la visió feminista als 17 ODS.

Atendre les problemàtiques dels catalans i catalanes a l'exterior

Moltes de les problemàtiques que enfronta la ciutadania catalana a l'exterior són competències estatals, no obstant l'Estatut d'Autonomia de Catalunya reconeix a l'article 7.2 la plena ciutadania dels catalans residents a l'estranger i els seus descendents. A més, reconeix a l'article 13 l'obligació de la Generalitat de donar suport a les comunitats catalanes a l'exterior. D'altra banda, l'article 138 reconeix l'obligació de generar polítiques d'integració per als catalans retornats. Com a desenvolupament de l'Estatut, en matèria de residents a l'exterior trobem la llei 25/2002 de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i els seus descendents i la llei 8/2017 de la comunitat catalana a l'exterior. Per tant, des de la Generalitat i el Parlament apostem per prendre mesures per garantir els drets dels residents a l'exterior, com ara:

1. Donar suport a la Llei de Nacionalitat dels Descendents que avui es tramita al Senat com una política de reparació i reconeixement dels catalans a l'exterior i la diàspora.

2. Promoure la reforma de la LOREG eliminant el vot pregat i restablir el dret a vot a les eleccions municipals.

3. Impulsar la creació d'una circumscripció exterior per la representació dels catalans i catalanes a l'exterior tal com tenen països com Itàlia, França i Portugal.

4. Garantir l'accés a la salut pública dels residents a l'estranger a Catalunya.

5. Desenvolupar la Llei 8/2017 de la comunitat catalana a l'exterior.

6. Promoure el retorn digne, desenvolupant una nova llei de mesures de suport dels catalans emigrats i els seus descendents.

7. Fomentar la llengua catalana entre els descendents, garantint els drets lingüístics dels fills i filles de catalans residents a l'exterior.

8. Generar espais de participació per les associacions a l'exterior en la discussió, elaboració i implementació de les polítiques públiques.

9. Promoure el suport a les persones pensionades i dependents que resideixen a l'exterior.

10. Fer que a la Llei de Memòria Democràtica de Catalunya es reconegui a les persones exiliades i descendents.

3.4 Impulsar la revolució ètica i democràtica

Volem una democràcia de base, més justa, més igualitària, solidària, lliure de corrupció, participativa i que impregni tots els àmbits de la nostra societat, especialment tots aquells que tenen a veure amb el bé comú. La nostra és una proposta d'emancipació social i comunitària. Apostem per un nou model, radicalment democràtic, basat en l'apoderament de la ciutadania. Un model que situï la gent del carrer al centre de l'acció política i que reforci la vida comunitària als veïnats, als barris, als llocs de treball i a tots els espais de confluència de la ciutadania. Només radicalitzant la democràcia i situant la gent comú al centre de l'acció política podrem aconseguir el canvi real que desitgem.

3.4.1 Aprofundir en radicalitat ètica i democràtica

Apostem per aprofundir i millorar la democràcia en tots els seus aspectes, començant per millorar les institucions representatives i els mecanismes d'elecció dels nostres representants, que han de continuar jugant un paper fonamental en el nou model de país que volem construir. Al mateix temps, però, apostem per convertir la democràcia en un eix vertebrador de tota la nostra societat, fent que la democràcia no formi part només de les institucions públiques, sinó també del conjunt d'espais socials i comunitaris, l'economia, l'empresa o les famílies.

Per tenir una democràcia realment plena cal desenvolupar nous canals, noves pràctiques i nous instruments de deliberació, participació i decisió directa. No volem unes eleccions cada quatre anys, volem democràcia cada dia. Volem que la ciutadania participi en la presa de les decisions i que intervingui de forma efectiva en l'elaboració de les polítiques públiques.

Millorar la transparència i el retiment de comptes

Apostem per un model de transparència activa, pròpia dels nostres temps, que obri les seves dades a tota la ciutadania i habiliti la seva consulta activa a través d'internet, simplificant-ne l'anàlisi.

Considerem que tota la documentació de les institucions és propietat de la ciutadania i, com a tal, ha de ser pública i estar publicada.

Volem un Govern obert: tota la informació ha de ser pública i, per tant, transparent. L'actual Llei de transparència 19/2014, no s'ha desenvolupat com caldria i alhora és clarament insuficient, cal reformar-la i atendre les propostes següents:

1. Dret d'accés a la informació de totes les persones, no només d'aquelles amb residència legal. Cal un organisme de garantia del dret d'accés veritablement independent i amb tots els recursos necessaris.

2. Registre de grups de pressió: el registre de grups de pressió serà obligatori, públic i les seves dades disponibles per mitjà del règim de transparència previst a la llei. El registre mostrarà per a qui treballen aquests grups de pressió, amb quina finalitat en concret, amb qui s'ha reunit i quina documentació han lliurat, entre d'altres. Tota la informació de sous, patrimoni, agendes dels càrrecs públics, assistència als plens i comissions del Parlament serà pública.

3. Els comptes dels partits, fundacions i associacions vinculades han de ser públics, tant pel que fa als ingressos com a les despeses. En concret, proposem crear un registre públic dels crèdits que els partits tenen contrets amb bancs i caixes (condicions i terminis) i la publicació de tota la informació que aporten a la Sindicatura de Comptes sobre el seu finançament, tant ordinari com electoral, en detall, així com el compliment estricte de la Llei de transparència.

4. Transparència i accés a la informació sobre com es gestionen els comptes de la Generalitat. Cal facilitar que la ciutadania analitzi el deute de la Generalitat i, fins i tot, reclami judicialment la responsabilitat de la part del deute adquirit per equips de govern anteriors que consideri il·legítima. Per a això, es permetrà que associacions com l'Auditoria Ciutadana del Deute puguin accedir a tota la informació necessària. Si cal, es contractarien serveis externs de consultoria per poder completar els informes jurídics sobre les irregularitats detectades. Aquests informes no han de ser només una denúncia pública, han de ser la base per poder demandar la rescissió de contractes fraudulents o abusius que estiguin sagnant les arques i sol·licitar sancions i indemnitzacions a aquells qui haguessin obrat indegudament.

5. Transparència per part dels càrrecs de la Generalitat. President, diputats, entre altres càrrecs de confiança, hauran d'actuar de manera transparent, tant en informació sobre reunions com pel que fa a sous i càrrecs, facilitant a la ciutadania l'accés a tota la informació disponible.

6. Impulsar junt amb les entitats supramunicipals, i amb els recursos adients, un pla per facilitar als ens locals els recursos necessaris perquè puguin complir la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i tots els seus processos d'aplicació als municipis, impulsant conjuntament plans estratègics per a la seva implantació, amb seguiment i avaluació de la qualitat de la implantació municipal, així com d'instruments en la lluita contra la corrupció.

A més, proposem altres mesures per desenvolupar la transparència i el bon govern com:

1. Redacció d'un Pla estratègic per redefinir el Sistema d'Arxius de la Generalitat de Catalunya que posi el focus en l'accés a la informació i que vinculi els arxius i la gestió documental a les polítiques de govern obert. El pla s'hauria d'elaborar amb la participació del sector i hauria d'obrir una reflexió sobre l'adscripció orgànica més adequada.

2. Nova Llei de gestió documental i arxius, que adapti les funcions que desenvolupen els arxius a la nova administració digital i els requisits de transparència, accés a la informació i lluita contra la corrupció, així com al retorn del patrimoni documental preservat.

3. Millorar el funcionament i l'agilitat dels processos de reclamacions de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública creada per la Llei de LLEI 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Impulsar una acció integral contra la corrupció

La corrupció és evitable. Explorarem totes les accions possibles a l'abast dels pobles i municipis per impedir els casos de corrupció, i per això proposem:

1. Increment del control i la limitació de les despeses electorals i màxima transparència d'aquestes. S'ha d'establir més competències per a la Sindicatura de Comptes per garantir un bon ús dels diners públics i per assegurar la transparència, preveient la possibilitat de retirar subvencions electorals als partits i coalicions.

2. Prohibir la contractació amb l'administració pública de persones o empreses condemnades per haver protagonitzat casos de corrupció, o que operin o tinguin sucursals a paradisos fiscals.

3. Promoure l'aprovació de codis ètics dels càrrecs públics, per una política digna i exemplar, així com impedir les portes giratòries, creant un registre electrònic únic a Catalunya de béns i interessos de càrrecs públics i seguint específic post càrrec.

4. Vetllar pel compliment de la Llei 21/1987, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, i del Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del sector públic, garantint-ne l'avaluació amb la col·laboració d'experts independents, i impulsar mesures de reforç d'aquest compliment.

5. Promoure la constitució d'una oficina de gestió ètica, incorporant una "bústia ètica", similar al model de la ciutat de Barcelona i que faciliti les denúncies de corrupció, així com la protecció especial per a persones denunciants de casos de corrupció, garantint l'assistència adequada des del moment de la denúncia, així com assistència mèdica i psicològica, i blindatge del lloc de feina de la persona denunciant.

– En Comú Podem fa seves les propostes sorgides de la Cimera contra la Corrupció, convocada per l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció i que va comptar amb la participació de tots els grups parlamentaris i de les entitats signants del Pacte Social contra la corrupció.

Entre les setze mesures acordades es troben: aprovar una nova llei de finançament de partits i reducció de les despeses electorals; revisar el sistema de control previ d' idoneïtat dels càrrecs públics, reforçar el règim d'incompatibilitats, establir polítiques sobre regals i preveure restriccions a les portes giratòries; publicar informes

d'avaluació sobre el compliment de compromisos, garantir la publicitat activa per conèixer la traçabilitat de les reunions amb els grups d'interès, entre altres.

Impulsar la participació ciutadana

Cal que les institucions públiques es dotin de noves eines de participació ciutadana i les utilitzin de forma molt més generalitzada a l'hora de dissenyar i implementar les seves polítiques. Proposem que a l'hora d'obrir mecanismes participatius s'apliqui el principi de subsidiarietat, és a dir, que la ciutadania participi, debati i acordi al nivell més proper possible de l'origen de cada problemàtica, i les següents mesures:

1. Desenvolupar la normativa sobre govern obert (Llei 19/2014) per fomentar la participació ciutadana en la formació i el disseny de polítiques públiques d'àmbit general i sectorial.

2. Desenvolupar i fomentar mecanismes i processos participatius i deliberatius. Incorporar processos participatius en les principals lleis, plans i programes del govern previstos per a la pròxima legislatura; especialment obrir processos participatius sobre la construcció d'infraestructures i projectes urbanístics, que tenen un impacte més important al territori, lleis que afectin el desenvolupament de drets i llibertats reconeguts a l'Estatut, ordenació territorial, pla de govern i pressupostos.

3. Reformar els òrgans estables de participació (com els consells consultius) per tal de garantir-ne la independència, la representativitat social i la vinculació a la presa de decisions públiques. Crear consells ciutadans en diferents àmbits sectorials i transversals, en substitució dels actuals consells de participació de les associacions en la presa de decisions de les institucions públiques.

4. Promoure una Llei de foment de la participació que reculli les previsions de la Llei de consultes populars no referendàries i generi l'obligació dels poders públics catalans de promoure els canals de participació adients per afavorir la presència ciutadana en l'agenda política del país. Hi té especial importància la iniciativa popular reglamentària.

5. Instar al govern de l'Estat a la ratificació del Protocol addicional a la Carta europea d'autonomia local sobre el dret a participar en els afers de l'autoritat local.

6. Promoure l'aplicació del vot electrònic. Establir mecanismes de consulta popular en línia, espais deliberatius i de presentació de propostes i iniciatives ciutadanes. Lluitar contra les bretxes digitals. Realitzar activitats formatives obertes a la ciutadania en l'ús de les eines informàtiques de participació.

7. Utilització de la plataforma digital en codi obert per afavorir la transparència i traçabilitat dels canals de participació i promoure la implicació ciutadana.

8. Reforma de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per garantir la participació de la comissió promotora d'una ILP durant tot el procés de la proposició de llei

al Parlament, com un grup parlamentari més a tots els efectes (però sense vot).

9. Elaborar una llei reguladora de la iniciativa ciutadana en l'àmbit municipal. Era un mandat de la llei 1/2006 de la iniciativa legislativa popular que demanava la seva realització en sis mesos (des del 2006).

10. Continuar donant suport i ajuts econòmics als ens locals en matèria de participació. La Generalitat ha de continuar oferint recursos a aquells ajuntaments que apostin per la participació, tant per a la realització dels processos com per a la formació de tècnics i tècniques.

Millorar la democràcia representativa

Apostem per millorar l'actual democràcia representativa, amb un paquet de mesures legislatives, entre les quals proposem:

1. Elaborar una llei electoral catalana que garanteixi, entre d'altres qüestions: la igualtat del valor dels vots arreu del territori, així com la representació d'aquesta diversitat territorial al Parlament; la vegueria com a circumscripció electoral; la paritat en cremallera, és a dir, dones i homes ocuparan llocs alterns a les llistes electorals; creació d'una sindicatura electoral a Catalunya; estudi de totes les possibilitats de les noves tecnologies i aplicació per al desenvolupament de noves formes de democràcia representativa i aplicació del vot electrònic directe.

2. Instaurar el dret de vot de totes les persones a partir dels tres anys de residència i dels setze anys.

3. Promoure la limitació dels mandats, a dos pel que fa a responsabilitats executives, i a tres respecte a les representatives.

4. Creació d'oficines autonòmiques de suport a les persones emigrades: atenció a les persones que resideixen a l'estranger per garantir l'exercici dels seus drets, en particular el dret de vot.

Fomentar el teixit associatiu

Apostem pel desplegament i aplicació del Pla nacional de suport a l'associacionisme i la participació ciutadana, que inclogui les accions següents:

1. Fomentar mesures que potenciïn l'impacte positiu de l'associacionisme sobre la cultura cívica: entitats obertes, igualitàries i democràtiques.

2. Promoure específica de la participació de persones que habitualment estan fora d'aquests processos (gent gran, persones immigrades, persones excloses socialment).

3. Dissenyar polítiques de foment de la participació i la cultura cívica a través de l'educació formal i informal, incloent-hi l'educació en l'ús d'internet com a mecanisme de participació i col·laboració des de la infància i la joventut.

4. Desplegar i aplicar el programa català de desenvolupament comunitari intercultural. Serà un treball conjunt i col·laboratiu entre la ciutadania i les institucions per posar en marxa mesures encaminades a teixir xarxes ciutadanes i veïnals fortes. S'orientarà més al procés que als resultats, per la qual cosa posarà en valor el treball comunitari i veïnal de base que ha permès l'exercici de drets a la ciutadania durant els últims anys. Estarà planificat, implementat i avaluat en estreta col·laboració amb la societat civil organitzada i amb la ciutadania.

5. Apostar per una política clara i transparent de convenis amb associacions, de caràcter plurianual. L'activitat quotidiana de les entitats té un valor en si mateixa, més enllà dels projectes puntuals subvencionables, per això són necessaris els convenis. Alhora, aquesta forma de finançament es realitzarà respectant els criteris de transparència en la convocatòria i objectivitat en l'avaluació.

6. Promoure una llei de registre únic d'associacions de Catalunya connectat amb els registres municipals per afavorir el traspàs d'informació i la transparència dels suports públics al sector. Això, a més ajudarà a conèixer la realitat del món associatiu per poder fer polítiques eficaces de suport.

7. Promoure una nova llei de foment de l'associacionisme per facilitar l'autonomia de les entitats socials i sobretot dels seus projectes, o desenvolupar l'actual llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme, que fa referència a un pla d'associacionisme, però que és del tot insuficient.

3.4.2 Defensar el dret a la informació com a bé comú i els mitjans de comunicació al seu servei

El dret a la informació i la comunicació és un bé comú que pertany a la ciutadania, un dret fonamental, imprescindible per exercir els altres drets i per garantir la democràcia. Però avui està greument amenaçat perquè els grans grups industrials i financers han estès el seu domini sobre els grans mitjans de comunicació privats i els governs, inclòs el de la Generalitat, han posat els mitjans públics al seu servei. Per revertir aquesta situació proposem:

1. Aplicar amb urgència les reformes de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) i del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), aprovades per unanimitat pel Parlament el mes d'octubre de 2019. Les reformes obliguen que el president i els set membres del Consell de Govern de la CCMA siguin elegits, igual que els cinc membres del CAC, per majoria de dos terços de la Cambra entre professionals independents qualificats (i no propagandistes dels partits) que garanteixin la independència de TV3 i Catalunya Ràdio. També obliguen a elegir els directors de tots dos mitjans per concurs públic. És urgent igualment aprovar un nou contracte-programa que tingui en compte els convenis col·lectius de les empreses de la CCMA, que garanteixi recursos suficients perquè la CCMA continuï sent motor del sector audiovisual i que garanteixi la participació

dels representants dels treballadors en l'informe previ preceptiu i que s'adeqüi al mandat-marc aprovat pel Parlament.

2. Promoure un gran acord parlamentari per crear per llei el Consell de la Informació i la Comunicació de Catalunya (CICC), l'autoritat catalana de la comunicació, format per persones independents, que substitueixi el CAC i que tingui com a finalitat general garantir el dret a la informació i la comunicació de la ciutadania. Entre altres funcions, el CICC fixaria les línies mestres del sistema públic audiovisual, els criteris dels contractes-programa dels mitjans públics, les propostes per a la promoció del tercer sector de la comunicació i la concessió i revocació de les llicències d'emissió.

3. Culminar la reforma, ja iniciada, de la llei 2/2012 de modificació de diverses normes en matèria audiovisual, que ha accentuat el partidisme de TV3 i Catalunya Ràdio, i de la llei 11/2007 de la CCMA per blindar la independència, neutralitat i imparcialitat, com també la solvència econòmica, de la televisió, la ràdio i totes les plataformes de comunicació de la Generalitat, promoure'n la cogestió dels treballadors, fomentar la indústria cinematogràfica i audiovisual i garantir la participació de l'audiència i el dret d'accés de la ciutadania a TV3 i Catalunya Ràdio que preveuen les lleis catalanes de la CCMA i de Comunicació Audiovisual.

4. Reformar la Llei de l'Audiovisual de Catalunya per a actualitzar-la i adaptar-la a la directiva europea UE 2018/1808 de serveis de comunicació audiovisual, d'obligada transposició, incorporant la possibilitat de fixar per al sector privat l'obligació d'apostar per produccions audiovisuals fetes a Catalunya i en català.

5. Reforçar l'aliança dels mitjans audiovisuals públics catalans amb els de la resta de Comunitats Autònomes d'Espanya, com a via d'enfortir l'audiovisual públic amb projectes conjunts, i reprendre el treball d'aliances polítiques per a garantir la reciprocitat entre mitjans audiovisuals de l'àmbit lingüístic català.

6. Atreure noves plataformes digitals a Catalunya i crear un gran nucli audiovisual català amb platós i parc tecnològic, per facilitar que l'audiovisual a Catalunya continuï sent un sector econòmic estratègic, generador d'ocupació i de riquesa i promoure'n la internacionalització.

7. Impulsar i protegir els mitjans independents, els mitjans sense ànim de lucre, els del tercer sector i, en general, els que són resultat de l'autoorganització dels ciutadans que exerceixen el dret a ser emissors d'informació i a constituir i gestionar mitjans de comunicació propis per qualsevol de les plataformes existents. Igualment, cal fomentar les sinergies entre els mitjans públics nacionals i locals i facilitar canals oberts als mitjans privats sense ànim de lucre, les cooperatives i les petites empreses d'economia social i solidària.

8. Revisar el model de la Xarxa Audiovisual Local (XAL) per garantir-ne la neutralitat, la transparència en la gestió i el finançament, com també la independència dels mitjans adherits. La Generalitat ha d'impulsar mesures

que reforcin, ajudin a consolidar i facin viables els mitjans de comunicació de proximitat, especialment els de caràcter públic i sense ànim de lucre, que han de tenir accés a les campanyes institucionals del Govern.

9. Dotar dels recursos indispensables a l'Agència Catalana de Notícies i vetllar perquè s'hi apliquin els criteris d'independència, veracitat i rigor atribuïbles al conjunt dels mitjans públics.

10. Proposar als mitjans públics campanyes de protecció de les diversitats cultural, lingüística i de gènere, com també de sensibilització contra totes les formes de discriminació i violència, material i simbòlica, i especialment de la violència masclista. Igualment, impulsar campanyes de conscienciació mediàtica i digital que afavoreixin la capacitat crítica de la ciutadania.

11. Exigir l'aplicació estricta de la llei que regula la publicitat institucional per evitar l'amiguisme, emmascarat pel model de pescaclics, i garantir el repartiment dels recursos tenint en compte la rendibilitat dels mitjans.

12. Promoure una proposta parlamentària de Llei del Dret a la Informació i la Comunicació de la Ciutadania, d'acord amb els col·lectius de professionals de la comunicació, entre altres, per actuar de manera eficaç en la protecció del dret de tots els ciutadans a rebre una informació plural, veraç i completa dels fets de rellevància pública. La llei haurà de recollir els drets i deures dels mitjans i dels professionals de la comunicació per assegurar-ne la independència enfront de tota mena de pressions internes i externes i per garantir-ne la seguretat, la llibertat d'informació, condicions laborals dignes i el respecte a drets professionals específics, com el secret professional, la clàusula de consciència i el dret a formar comitès de redacció elegits pels professionals.

3.4.3 Defensar i promoure la memòria històrica i democràtica

A Catalunya les institucions públiques han d'oferir polítiques públiques de memòria democràtica tant en l'àmbit polític com en el social, històric i cultural. Aquestes polítiques han de servir per conèixer un passat on la lluita de les persones i les institucions col·lectives democràtiques (partits, sindicats, cooperatives, ateneus, etc.) han conquerit les llibertats polítiques i nacionals i els drets socials, i s'ha millorat el benestar material de la ciutadania d'aquest país. Ara bé, també han de servir de punt de trobada amb les generacions més joves perquè siguin participants, des de les seves preocupacions i interessos, de la revisió i valoració de les experiències col·lectives passades com la manera més adient de dotar-se d'eines per millorar la vida individual i col·lectiva i aprofitar les oportunitats de canvi polític que s'obren en el present.

Avançar en els principis de veritat, justícia i reparació

En defensa d'aquests principis de veritat, justícia i reparació, aplicats a les víctimes de la dictadura de Primo de Rivera, del franquisme i la Transició, considerem necessàries les propostes següents per avançar en la

construcció de més democràcia i més transparència, d'un model d'Estat sense herències del franquisme, i en aquest sentit, proposem:

1. Promoure la redacció i entrada en vigor d'una llei integral de memòria democràtica que harmonitzi el corpus legal existent sobre memòria democràtica actual aprovat pel Parlament, que són la del Memorial Democràtic (2007), la de fosses (2009) i la de reparació jurídica (2017), i que doni resposta a les demandes de la societat civil, al dret a la memòria dels ciutadans i al deure de memòria dels països.

Incloure en la llei el període de la dictadura de Miguel Primo de Rivera, Capità General de Catalunya, que s'inicià amb la seva sublevació el 13 de setembre de 1923, amb el suport del rei Alfonso XIII, declarant l'estat de guerra, la suspensió de les garanties constitucionals, la dissolució de les Corts i la substitució del règim constitucional de 1876 per una dictadura militar.

2. Promoure el reconeixement i reparació efectiva de totes les víctimes del franquisme represaliades per causes polítiques, pel parentiu amb els lleials a la legalitat republicana, per causa de l'orientació sexual, de les creences religioses, per motiu de gènere, de pensament, etc.; des de la primera víctima del 36 als últims afusellats del franquisme i incloent-hi també les víctimes de la transició.

3. Reforçar el compliment de la llei sobre la localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes. Obertura per part de l'administració i a càrrec dels seus pressupostos de les fosses, exhument-ne i identificant-ne les restes, i donar suport a la identificació i trasllat de cossos de persones desaparegudes i localitzades a fosses comunes de fora del territori català. Gestionar el cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista com a registre administratiu en el qual s'han d'incloure les dades que facilitin les tasques de localització i identificació.

4. Impulsar la creació d'una oficina efectiva d'ajuda a les víctimes del franquisme i als seus familiars que, a més d'informació, ofereixi resolució als problemes que aquests plantegin com a part del seu dret a la reparació, així com d'un espai definitiu de Memòria on es trobi tota la informació de la repressió centralitzada, originals o còpies de diferents arxius, digitalitzada i de lliure consulta en línia. Promoure la creació d'un portal de víctimes de la Guerra Civil i persones represaliades pel franquisme que reculli la informació bàsica de les diferents bases de dades que actualment es troben disperses.

5. Promoure l'eliminació, no reinterpretació, de tots aquells monuments alçats en honor i glòria als colpistes i repressors.

6. Promoure que es dugui a terme l'estudi de la repressió franquista a Catalunya que doni com a resultat l'elaboració d'un llibre blanc en format de catàleg digital. Impulsar alhora un pla d'actuació en col·laboració amb altres administracions públiques per tal de preservar la

documentació, catalogació, informatització i digitalització dels diferents arxius judicials, policials o militars.

7. Reforçar i dotar adequadament i suficientment la col·laboració econòmica amb associacions memorialistes, centres d'estudis, universitats i fundacions. Elaboració de més polítiques actives de memòria amb més mitjans i representació on totes les associacions de víctimes tinguin veu i vot: l'exili, la deportació, els camps de concentració espanyols, francesos i alemanys, les presons de la dictadura i la transició, les persones assassinades amb consells de guerra o sense, les desaparegudes, les vexades, el treball esclau en el franquisme, les fosses, les nenes i els nens robats, els internats de la por, les dones represaliades, la comunitat LGBTI, els bombardejos, la repressió sobre les llengües, el trauma generacional, la tortura, la depuració, l'espòli, etc.

8. Donar suport a la Causa 4591/10 pels delictes de genocidi i/o crims de lesa humanitat comesos a Espanya per la dictadura franquista entre el 17 de juliol de 1936 i el 15 de juny de 1977, coneguda popularment com a Querrel·la argentina contra els crims del franquisme, així com a les causes que puguin obrir-se en altres països en tractar-se de justícia universal.

9. Donar suport i potenciar la creació de projectes que visibilitzin continguts i aportacions de les dones durant el període de la Guerra Civil Espanyola, la dictadura franquista, la transició i etapes anteriors. Creació d'una beca per donar suport a la investigació per a la recuperació de la memòria històrica de les dones.

10. Promoure la reparació de la discriminació laboral soferta per les dones durant la dictadura franquista que inclogui entre altres aspectes el reconeixement d'una compensació econòmica a totes les dones que van ser privades del dret al treball per contraure matrimoni entre els anys 1938 a 1961, a conseqüència de les lleis dictades durant la dictadura franquista, i que van desenvolupar la seva vida personal i professional en l'àmbit de la llar familiar.

11. Promoure la incorporació de la memòria democràtica al currículum educatiu, així com la formació específica dels docents que facin classes vinculades a aquesta matèria per donar a conèixer les conseqüències dels conflictes armats i els totalitarismes, els valors de la pau i del respecte als drets humans. Elaboració de materials pedagògics adaptats als diferents nivells educatius: "Catalunya i la memòria democràtica".

12. Abordar el passat colonial de Catalunya en les polítiques de memòria històrica i Introduir en el currículum educatiu material sobre pensament decolonial, apostant per una docència amb perfils diversos. Promoure i visibilitzar la diversitat social des d'un pensament crític-pedagògic.

Donar un nou impuls al Memorial Democràtic

Cal donar un nou impuls a una institució tan necessària com el Memorial Democràtic, i per això proposem:

1. Elaborar una nova Llei del Memorial Democràtic que li permeti assegurar la seva capacitat per dur a terme una programació estable d'activitats cíviques, culturals, educatives i de participació social en memòria democràtica i en col·laboració amb altres administracions i entitats de Memòria.

2. Promoure la dependència del Memorial Democràtic del Parlament directament i no del Govern, amb una partida pressupostària pròpia que el dotés d'autonomia i recursos per fer les polítiques de memòria.

3. Donar continuïtat al Banc Audiovisual Memorial Democràtic a partir de l'enregistrament de nous testimonis.

4. Reactivar i institucionalitzar la Xarxa d'Espais de Memòria repartits pel territori, des del Museu de l'Exili a la Jonquera (Alt Empordà) o el COMEBE (Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre) a les Terres de l'Ebre fins als espais de memòria mitjans i petits, tot dotant-los de recursos per tal que puguin desenvolupar la seva tasca de recerca i difusió, en col·laboració amb els Ajuntaments.

5. Actualitzar i harmonitzar els estatuts dels organismes públics de memòria (Memorial Democràtic, MUME i COMEBE), actualitzant objectius i funcions.

6. Promoure la creació del Consorci del Memorial dels Espais del Front del Segre. El Consorci té per objecte recuperar la memòria, fer recerca i difusió del Front del Segre de l'any 1938 i 1939, atès que va esdevenir un dels enfrontaments més llargs i cruent de tota la Guerra Civil Espanyola, i el territori on va tenir lloc és testimoni viu de la història de la Catalunya i l'Espanya contemporànies. La recuperació de la memòria històrica del Front del Segre inclourà, a més de la recerca científica, el reconeixement del patrimoni històric vinculat amb la batalla i el seu retorn a la societat per tal de contribuir al seu coneixement.

7. Promoure la creació del Consorci del Memorial dels Camins de la Llibertat que tindrà per objecte: la recerca, la interpretació i divulgació dels fenòmens històrics de com després de servir com a passos d'exili fugint de l'ocupació franquista, durant els anys de la Segona Guerra Mundial (1939-1944) milers de persones creuaren els Pirineus en direcció a l'Estat espanyol fugint de la barbàrie nazi i el feixisme o per incorporar-se a l'exèrcit aliat al nord d'Àfrica o a Anglaterra o a la recerca d'una via segura cap a l'exili. Actuar com a ens dinamitzador dels projectes territorials sobre els desplaçaments forçosos de persones provocats per la Segona Guerra Mundial, i la persecució de les persones per la seva ideologia, cultura, religió i origen ètnic. Alhora, es fixarà especial atenció en la significació de la resistència anti-feixista a l'Europa del segle XX.

8. Tornar a impulsar el Memorial Walter Benjamin a Portbou (Alt Empordà) i la identificació, dignificació i visibilització correctes de tots els camps de concentració i centres de reclusió de represaliats pel franquisme. Amb l'elaboració d'un catàleg específic que permeti activitats de divulgació i estudi d'aquests indrets.

9. Confeccionar un cens d'obres i treballs realitzades per membres dels batallons disciplinaris de soldats treballadors, presoners de camps de concentració, batallons de treballadors, destacaments de treballadors i presoners en colònies penitenciàries militaritzades. Identificació, dignificació i visibilització amb l'elaboració d'un catàleg específic que permeti activitats de divulgació i estudi d'aquests indrets.

Fomentar les polítiques de memòria al món local

Proposem impulsar i donar suport a les polítiques de memòria al món local a través, com a mínim, de les accions següents:

1. Elaboració des dels municipis d'un cens de víctimes i victimaris rigorós i detallat que serveixi com a base a una futura comissió de la veritat que sigui punt de partida per a la justícia negada i no solament una recopilació de relats.

2. Promoure el lliure accés, sense restriccions, a la documentació dels arxius municipals on es trobi informació relacionada amb les víctimes i els seus repressors. Aquestes obligacions dels ajuntaments estan previstes a l'article 11 de la Llei 52/2007 de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor dels qui van patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura.

3. Promocionar actes de memòria a pobles i ciutats i elaborar un estudi dels llocs relacionats amb la lluita antifeixista per la seva publicitat i protecció i, si escau, procedir a declarar-los com a patrimoni. Ubicar-hi espais de memòria al voltant, que siguin visitats pels centres educatius com a part de la programació de les sortides escolars.

4. Retirada de simbologia franquista i revisió del nomenclàtor en compliment de la Llei 52/2007.

5. Convocar subvencions específiques pels ajuntaments per a desenvolupar projectes de Memòria Democràtica local.

3.4.4 Construir un model de seguretat i justícia pels drets i béns comuns

La seguretat és un dret que l'Administració ha de garantir per a totes les persones, i no només per algunes. S'ha de consolidar un sistema de seguretat pública i emergències atenent les causes de la inseguretat i els riscos i no solament els efectes. Un sistema que sigui garant del lliure exercici dels drets i les llibertats de tothom, com a base d'una convivència pacífica i democràtica, garantint especialment els drets de les persones més vulnerables. Un model basat en la proximitat i respectant

les particularitats de cada part del territori, que pugui funcionar coordinadament amb altres administracions i també que doni comptes i sigui transparent.

Construir un nou model de seguretat que garanteixi drets

Apostem per un nou model de seguretat basat en els principis i accions següents:

1. Garantir drets per garantir seguretat. Combatre qual-sevol llei, així com els discursos i la gestió que pretenguin limitar l'exercici dels drets civils, o criminalitzin la dissidència política. Treballar especialment per a les persones més vulnerables —dones, gent gran, nens i nenes, minories, entre altres—. Implementar un sistema de seguretat, justícia i policia, basat en els drets humans, com a eix vertebrador de tota política pública, fonamentat en els principis de prevenció, drets i garanties i intervenció mínima del dret penal.

2. Prioritzar la prevenció i les cures. Enfortir les polítiques de prevenció de riscos i anticipació de conflictes. Fomentar el diàleg i la mediació com a mètode de resolució de conflictes, tant d'ordre públic com socials (desnonaments, per exemple). Incorporar la perspectiva de gènere en les polítiques de seguretat i emergència.

3. Adoptar mesures per incrementar el nombre de dones presents al Cos de Mossos d'Esquadra, a les Polícies Locals i a tot el sistema de seguretat pública i emergències, i, en especial, als llocs de comandament.

4. Promoure la participació ciutadana. Desenvolupar instruments que permetin la participació en el diagnòstic i la implementació de les polítiques, així com enfortir el Consell de Seguretat de Catalunya. Tanmateix des d'interior es potenciarà la creació generalitzada als municipis dels Consells de Seguretat Local, amb participació dels agents socials al costat de Consistoris i cossos policials.

5. Millorar la gestió transversal i adequar les polítiques al territori. Apostem per millorar els mecanismes de coordinació entre administracions de diferent nivell, i també entre àrees de la Generalitat, així com per donar impuls a les actuacions de les administracions locals, entenent que és l'àmbit on es concreten els problemes, i per tant té un contacte més proper a la ciutadania per conèixer millor els problemes i dissenyar solucions. Potenciar la utilització de dades obertes, i la creació de continguts assequibles i accessibles. Aprofundir en les mesures per l'avaluació, en tots els àmbits vinculats a seguretat i emergència.

Modernitzar el sistema de policia de Catalunya

Defensem un sistema de policia de Catalunya més modern, compost pels Mossos d'Esquadra i les policies locals, que permeti una actuació al màxim de coordinada, amb recursos i que enforteixi els mecanismes de transparència i rendició de comptes. En aquest sentit, proposem:

1. Impulsar la Llei del sistema de policia de Catalunya per reforçar les sinergies entre cossos, establir els àmbits de competència i col·laboració, criteris i estàndards comuns d'accés i formació.

2. Dotar de més recursos al cos de mossos d'esquadra. Pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals que s'han perdut durant aquests darrers anys. Dotar de més recursos humans formats a les unitats destinades a fer seguiment de víctimes, sistemes de protecció, emergències, recollida d'atestats i proximitat. Enfortir l'ús de noves tecnologies tant per a la investigació com per mantenir contacte amb la ciutadania. Enfortir els mecanismes i recursos per a la lluita contra el crim organitzat internacional. Promoure la participació del cos en els grups internacionals de treball i intercanvis d'informació. Crear la unitat contra la corrupció, la delinqüència econòmica i el frau fiscal dels mossos d'esquadra. Recuperar els programes preventius adreçats a víctimes adolescents i joves.

3. Avançar en transparència i rendició de comptes. Garantir el funcionament del Comitè d'Ètica Policial de la Generalitat i la implementació de les seves recomanacions. Estudiar l'actualització del Codi d'Ètica Policial. Garantir l'accés als elements essencials de les actuacions en compliment de directiva europea 2012/13/UE. Completar la implantació de càmeres de seguretat en zones de detenció. Generar mecanismes de control parlamentari sobre la incorporació d'armament i eines d'ús policial, la revisió de l'existent i la seva utilització. Complir sense excepcions la normativa vigent que obliga a portar, en lloc visible, la identificació dels membres de cossos policials. Dotar de més jerarquia la divisió d'afers interns de mossos d'esquadra i revisar els seus procediments per garantir processos ràpids, eficaços i de col·laboració amb els processos judicials. Generar un mecanisme de contacte directe per la ciutadania que vulgui informar sobre possibles vulneracions de drets humans per part dels cossos policials.

4. Incrementar la formació dels cossos policials a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, que hauria de constituir-se com un centre de reflexió i recerca sobre la seguretat, obert a la Universitat i a la resta de la societat.

5. Potenciar la lluita contra la violència masclista, que ha de ser un eix prioritari del paper de la Policia, propiciant un diàleg entre el cos de Mossos d'Esquadra, Polícies locals, administracions, poder judicial i organitzacions feministes per millorar els protocols d'actuació i proporcionar als cossos policials una formació adequada, sempre amb l'atenció a les víctimes com a actuació fonamental.

6. Aconseguir a través de la negociació concretar amb l'Estat la plena incorporació del Cos de Mossos d'Esquadra a EUROPOL.

7. Promoure que el Cos de Mossos d'Esquadra assumeixi, tal com preveu l'Estatut, les funcions del SEPRONA de la Guàrdia Civil, per tal que la Generalitat disposi d'un

instrument en la lluita per la preservació del medi ambient. Dotar de recursos al cos d'Agents Rurals.

8. Crear dins del Departament d'Interior una Direcció General de Coordinació de les Polícies Locals, per tal d'incrementar les polítiques de suport a les Polícies Locals, avui en mans d'una infradotada Subdirecció General, per tal d'equiparar Mossos i Polícies Locals com a integrants de la Policia de Catalunya. Impulsar una Convocatòria Unificada per l'accés a les polícies locals a través de l'Institut de Seguretat Pública, actuant la Generalitat per encàrrec dels municipis, amb els que s'hauria de negociar la mesura, tal com es fa ja, per exemple, al País Basc.

Lluitar contra el terrorisme

És evident que vivim moments preocupants pel que fa a possibles actuacions terroristes. Mai hem d'oblidar l'origen de la situació, basat en les equivocades i injustes actuacions del món occidental en determinades zones del món. S'ha de treballar, però, per abordar totes les formes d'extremisme violent, i alhora enfortir els principis bàsics de democràcia, diàleg i protecció a drets fonamentals, i rebuig a totes les formes de violència. Per tant, la preocupació per la prevenció no pot suposar mai una reducció dels drets de la ciutadania. Hem de treballar per una societat més justa i integradora, i lluitar contra els comportaments i discursos discriminatoris. En aquest sentit, proposem:

1. Dotar als cossos de seguretat dels recursos necessaris per a la prevenció i investigació d'actes terroristes. Generar un pla integral de prevenció dels extremismes violents. És imprescindible que el pla inclogui la participació i corresponsabilitat de les diferents administracions i que es faci a partir de la participació de la ciutadania, tenint-ne en compte la diversitat. Incrementar les accions de prevenció de la radicalització violenta a les presons.

2. Prioritzar la lluita contra els delictes d'odi i discriminació. Actualitzar els protocols d'actuació i millorar la formació i els recursos per a la investigació. Creació de l'agència catalana contra l'odi i la discriminació, que permeti la detecció i sensibilització vers les conductes d'odi i discriminació, la col·laboració i coordinació entre ciutadania, administracions i cossos policials, així com la incidència en processos judicials d'especial rellevància en la matèria.

3. Oposar-se a qualsevol actuació o política o discurs que afavoreixi la permanència o l'increment dels conflictes bèl·lics, i exigir a l'Estat espanyol la desvinculació dels conflictes i la limitació de venda d'armes a països en conflicte.

Millorar la seguretat viària

La seguretat viària és indestruïble del model de mobilitat del país. Defensem un model que se sostingui en una mobilitat sostenible i segura. Això vol dir garantir les bones condicions de les infraestructures, millorar els sistemes de control policials i tècnics, treballar en la

conscienciació, a través de l'educació sobre els factors de risc a la carretera, generant estratègies de sensibilització al conjunt de la ciutadania i també millorant l'atenció a les víctimes dels accidents de trànsit. Per això proposem:

1. Desenvolupar un programa d'innovació tecnològica de suport a la conducció segura i la mobilitat sostenible, i destinar un 10% del pressupost del Servei Català de Trànsit a R+D+I mitjançant convenis o consorcis amb les universitats catalanes.

2. Invertir en millores de la infraestructura de les carreteres, i desenvolupar un pla específic per reduir els xocs frontals, que representen aproximadament el 60% de les víctimes ho són en aquests tipus d'accidents. Elaborar auditories de seguretat viària.

3. Donar suport als ajuntaments en l'elaboració de plans locals de seguretat viària.

4. Condicionar la possibilitat de realitzar mesures alternatives a la sanció en els casos que es detecti una addicció a l'alcohol o les drogues de la persona infractora, a la seva deshabituació prèvia.

5. Desplegar l'educació per a la mobilitat segura i sostenible als centres educatius, implantar els camins escolars segurs a totes les escoles, que formi part de la proposta curricular dels centres i introduir l'educació per a la mobilitat segura en el lleure educatiu.

Millorar el sistema de protecció civil i emergències

El sistema de protecció civil i emergències requereix una actualització. És necessari generar un sistema integral i coordinat, centrat en la prevenció i detecció de riscos, amb un enfocament clar a partir del reconeixement de les diferents necessitats del territori català, que compti amb els recursos materials suficients. També, però, requereix una actualització de procediments i mecanismes de coordinació entre els diferents elements que els componen per tal de millorar-ne l'efectivitat. A més, com en tot l'àmbit de la seguretat, la responsabilitat ciutadana és un element imprescindible que s'ha de fomentar. Per això, proposem:

1. Aprovar una nova llei de protecció civil de Catalunya, i del servei de prevenció i extinció d'incendis i salvaments, així com implementar les previsions de l'Estatut en relació amb el previst traspàs de l'Estat a la Generalitat del servei de Salvament Marítim.

2. Millorar la coordinació entre els municipis i la Generalitat pel que fa a la gestió de les emergències. Desenvolupar i millorar el Mapa de protecció civil de Catalunya com l'eina per a la identificació de les situacions de risc greu, cosa que ha de permetre aplicar polítiques de gestió dels riscos i d'informació ciutadana. Dissenyar plans i estratègies d'abordatge, conjuntament amb les administracions locals, per l'actuació davant situacions de gran emergència i múltiples víctimes.

3. Enfortir el sistema d'extinció d'incendis amb més inversions, formació i innovació en el cos de Bombers

de la Generalitat amb un pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals, que s'han perdut durant aquests darrers anys. Adoptar la gestió forestal com a eina de prevenció. Aplicar les recomanacions de l'informe "El Cos de Bombers de la Generalitat i el sistema d'emergències de Catalunya" del Síndic de Greuges (maig 2019), impulsant un pacte de país sobre el Cos de Bombers i el Sistema d'emergències de Catalunya i dotant de recursos econòmics el Projecte Bombers 2025.

4. Aplicar les recomanacions de l'informe "Deficiències en matèria d'emergència nuclear" (novembre 2019) del Síndic de Greuges, impulsant la signatura de convenis amb l'Estat en aquesta matèria, tal com preveu l'Estatut.

5. Avaluar de forma crítica el funcionament del sistema d'emergències en relació amb el darrer accident a la Indústria Química de Tarragona per corregir les deficiències detectades, en especial pel que fa als mecanismes d'alerta a la població i incorporant les reivindicacions de les organitzacions sindicals i veïnals. Revisar tots els plans d'emergències de Catalunya en funció de les previsions derivades del canvi climàtic.

Implementar un sistema de justícia eficaç i transparent

Entenem la justícia com un servei públic, i per tant orientada a les persones. Sols hi ha una justícia i aquesta ha de ser igual per a tots i totes, per això ha de ser accessible, és a dir, tothom hi ha de poder accedir, i ha de rebre informació clara i poder aprofitar els mitjans tecnològics que existeixen. A més, ha de ser propera geogràficament i en les maneres de relacionar-se amb la ciutadania. I, com en totes les esferes de l'administració pública, ha de permetre la participació ciutadana i el seu control, ha de ser amable amb la ciutadania i respectuosa amb els drets d'opció lingüística. Sobretot ha de poder donar respostes en temps àgils i de manera eficaç; per tant, cal una anàlisi profunda per dotar l'Administració de justícia amb els recursos humans, econòmics i tecnològics adequats per aconseguir-ho.

La crisi social i econòmica de la Covid-19 ha situat sectors molt importants de la població davant de problemàtiques laborals, econòmiques i mercantils, associades amb un empobriment d'aquesta, que s'estan traduint ja a hores d'ara en un augment del volum d'assumptes judicialitzats, als que la Justícia ha de donar una resposta eficaç, garantista i àgil i que, en cap cas pot limitar el dret fonamental a la tutela judicial efectiva de la ciutadania.

Cal reforçar l'àmbit del dret de defensa i la justícia gratuïta i reconèixer el paper dels advocats d'ofici i els operadors jurídics. La credibilitat de la justícia en moments com els que estem vivint depèn, en gran manera, de l'atenció que sigui capaç de proveir a les persones més vulnerables. Per això, proposem:

1. Incrementar els pressupostos destinats a Justícia, amb dotació de recursos humans i materials suficients per fer front a l'augment de conflictivitat jurídica

associada a la situació de crisi social i econòmica originada per la Covid-19.

2. Fer una auditoria per valorar la situació real de la justícia, dissenyar plans d'actuació per a una modificació estructural que garanteixi l'eficàcia, l'eficiència, l'especialització i la proximitat a la ciutadania.

3. Aprovar un pla d'augment i estabilització de plantilles per fer front a l'elevada taxa de temporalitat i per aconseguir que la Justícia sigui respectuosa amb el temps de la ciutadania i dels professionals en els procediments i en els tràmits judicials. Cobertura immediata de possibles vacants produïdes en un òrgan judicial, en qualsevol de les categories que presten serveis al mateix, dotant a aquests efectes d'un cos suficient de jutges, fiscals i funcionaris de justícia interins, prèvia selecció i capacitació dels mateixos.

4. Articular mecanismes de participació ciutadana i millorar la transparència i rendició de comptes de l'Administració de justícia. Mantenir el Registre Civil integrat a l'Administració de justícia.

5. Implantar jutjats específics de violència masclista arreu el territori, evitant els intents de deslocalització dels jutjats ja implantats, adoptar mesures efectives de lluita contra la violència masclista i activant la formació en perspectiva de gènere de tots els operadors jurídics.

6. Implantar de manera efectiva l'expedient judicial electrònic que permeti el dret a la informació en temps real amb transparència, de forma segura i garant de la privacitat i millorar la comunicació entre els professionals de la justícia i ampliar la formació en aspectes digitals. La justícia ha de donar resposta a les necessitats dels operadors jurídics i de la societat davant l'imparable avanç tecnològic. Fer extensiva al Ministeri Fiscal l'exigència de comunicació telemàtica, de manera idèntica a la resta d'operadors jurídics en totes les jurisdiccions, desenvolupant els recursos i eines necessaris per a la seva digitalització.

7. Establir mecanismes de telecomunicacions àgils, segures i garantistes dels drets de tutela judicial i de protecció de dades, entre tots els operadors de la Justícia: obrir una taula de treball entre les Administracions i els Col·legis Professionals de Procuradores i Advocades per crear una plataforma online de comunicacions i un protocol d'ús vinculant per totes les parts. Implementar la Resolució 663/XII del Parlament de Catalunya, sobre la formació específica dels funcionaris de justícia en ciberseguretat i delictes informàtics.

8. Rebaixar els requisits exigits per al reconeixement del dret a la justícia gratuïta, i ampliar la partida pressupostària destinada a l'efecte, per garantir el dret a la tutela judicial efectiva.

9. Potenciar i ampliar els serveis d'orientació jurídica. Ampliar els supòsits i procediments que afectin les llibertats individuals i els interessos col·lectius en matèries de consum, medi ambient, ordenació del territori, i de comunitats de propietaris.

10. Incrementar progressivament les compensacions econòmiques dels advocats i les advocades i dels procuradors i les procuradores d'ofici, per tal de pal·liar el retrocés sofert en els últims anys, revisar i, si s'escau, ampliar els diferents mòduls i actuacions a compensar vinculant la seva actualització anual atenent a l'IPC, garantir el pagament puntual d'acord amb la Resolució 575/XII del Parlament de Catalunya, sobre el pagament de les quantitats reconegudes als professionals intervinents en el torn d'ofici i assistència al detingut, així com millorar-ne les condicions del servei, en pro de dignificar un servei públic imprescindible.

11. Millorar les mesures de control de qualitat, especialització i formació del servei del torn d'ofici, en coordinació amb els col·legis de l'advocacia i la procura.

12. Prendre mesures per respectar la conciliació de la vida personal i familiar dels operadors jurídics, així com els drets relacionats amb la desconnexió digital i el treball, garantint el respecte dels drets contemplats a la Carta Universal de Drets Digitals.

13. Adoptar les mesures organitzatives, administratives, formatives i informatives necessàries per fer efectiu l'exercici del dret a l'opció lingüística, creant les condicions per tal que l'ús del català, i, en el territori de la Vall d'Aran, l'occità, parlats i escrits, als tribunals de justícia del nostre país sigui equivalent al que es produeix fora dels tribunals, implementant a tal efecte la Resolució 618/XII del Parlament de Catalunya, sobre l'ús del català en l'Administració de justícia.

14. Garantir l'aplicació correcta de les directives europees relatives al dret de defensa, com la 2010/64/EU sobre dret a la interpretació i traducció en processos penals.

15. Millorar els edificis judicials, adequant les seues judicials a les necessitats reals de Justícia, especialment pel que fa a sales d'espera per les parts, testimonis i pèrits que hagin d'intervenir en processos judicials, sales idònies per menors i víctimes de violència masclista i espais adequats per les persones detingudes.

Implementar un model de justícia restaurativa

Cal donar suport a una justícia restaurativa, que posi l'accent en els danys produïts i en la seva reparació, que permeti tenir en compte les causes, conseqüències i necessitats dels i les protagonistes i que permeti la responsabilització de les persones autores d'un delictes i la reparació de la víctima. I posar una especial atenció a les víctimes més vulnerades. Ens cal una justícia que doni respostes als conflictes, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Cal desplegar totes les possibilitats de compliment de penes a través de les mesures penals alternatives, en especial a través dels treballs a la comunitat i en el medi obert. En aquest sentit, proposem:

1. Modificar el model d'atenció a la víctima posant el focus en la resiliència, i establir procediments d'atenció a la víctima adequats a cada tipologia de delictes.

2. Enfortir l'Oficina d'Atenció a la Victima amb més recursos i descentralitzar l'atenció per poder arribar en igualtat a tot el territori català. Reforçament dels equips psicosocials i de les unitats de valoració forense integral.

3. Garantir la protecció de dones i infants que pateixen violència masclista.

4. Potenciar els mecanismes de mediació i arbitratge i d'altres maneres de resolució alternativa dels conflictes, també per mitjans telemàtics, evitant que suposi un sobrecost per les parts o un endarreriment en la tramitació dels expedients.

5. Generar mecanismes o estructures específiques que permetin donar resposta a la violència o vulneracions de drets generades per la mateixa Administració, així com establir procediments accessibles i àgils de denúncia per casos de vulneració de drets per part de l'Administració.

6. Fomentar les mesures penals alternatives, potenciant les oficines de la Generalitat, reduint el temps d'espera, ampliant les col·laboracions amb ens públics i privats i oferint formació i sensibilització als diferents operadors de justícia.

Garantir els drets dins de les presons

Les presons han de garantir que les persones preses mantinguin la vigència i l'exercici de tots els drets dels quals no han estat privats legalment. Les presons, per les particularitats inherents a la seva estructura i funcionament, són entorns tancats, allunyats en general d'espais urbans, amb un control exhaustiu dels contactes personals i tot tipus d'activitats quotidianes, i per això s'ha posat èmfasi especial perquè les persones que compleixen penes no s'allunyin de la societat, sinó que puguin mantenir els seus llaços familiars, amistats i desenvolupar activitats que els permetin integrar-se plenament en sortir. I també s'ha d'evitar que es converteixin en espais fora del control de la resta de l'Administració i la ciutadania. Per tot això, és imprescindible que tots els treballadors i les treballadores de presons tinguin condicions de treball dignes i comptin amb recursos i formació suficients per desenvolupar la seva funció. En aquest sentit, proposem:

1. Reforçar els Serveis d'Orientació Jurídica Penitenciària per donar suport jurídic a les persones internes.

2. Reduir els temps per accedir al tractament perquè sigui més efectiu ampliant la ràtio de personal per intern, i garantir els temps legals per accedir als diferents nivells de tractament.

3. Ampliar el sistema de comunicació de les persones preses amb el seu entorn familiar i d'amistat, facilitar l'accés a les presons en transport públic.

4. Implantar mesures de prevenció per eliminar o minimitzar els riscos per a la salut dels treballadors i les treballadores de presons. Realitzar una anàlisi en profunditat de les necessitats de recursos humans, materials, i

de formació dels treballadors i les treballadores de presons i dissenyar un pla de millora.

5. Generar mecanismes per comptar amb la ciutadania, en especial amb persones que han estat empresonades, familiars i entitats per la defensa dels drets humans en el disseny i execució de polítiques penitenciàries.

6. Fomentar el règim obert de tractament penitenciari. Incrementar els centres oberts, terapèutics, així com els habitatges d'acollida, especialment per a les dones internes amb criatures menors a càrrec.

7. Enfortir els programes de reinserció, en especial els posteriors a la sortida de presó i així disminuir el dany en la persona, la família i l'entorn, i reduir la reincidència, incloent-hi mesures d'avaluació d'aquests programes. Potenciar les organitzacions del tercer sector que treballen en la reinserció de persones preses, fins a recuperar progressivament la retallada soferta en els últims anys.

8. Promoure els canvis legals necessaris per promulgar una llei d'execució de mesures penals alternatives, com són els treballs en benefici de la comunitat. També ha de regular la intervenció de les institucions privades (d'assistència social, d'assistència sanitària, de formació, etc.) que col·laboren en l'aplicació i seguiment d'aquestes mesures alternatives.

Enfortir les cures en la justícia juvenil

Si bé pel que fa a les condicions dels menors detinguts són aplicables les propostes generals, considerem que els i les joves han de ser tenir una especial atenció, amb plans específics adaptats a les seves condicions i necessitats i que reforcin especialment les mesures de cura i prevenció. Per això, proposem:

1. Incrementar els recursos destinats a justícia juvenil per tal de millorar els processos de suport a les actuacions preventives dels ajuntaments, amb el Programa de suport a la prevenció de la delinqüència juvenil i la mediació comunitària.

2. Generar plans de prevenció específics per a joves que ja han passat pel sistema penal, preveient-ne la franja de 18 a 21 anys.

3. Desenvolupar criteris d'aplicació i seguiment de les mesures alternatives per facilitar l'acollida per joves en conflicte amb la llei penal. S'ha de tenir en compte que la mesura sigui realment profitosa, però també que el seu compliment sigui possible per als joves i tenir en compte els entorns de vulnerabilitat.

4. Acabar amb la precarietat laboral dels monitors de formació ocupacional de justícia juvenil i estabilitzar-ne les plantilles.

5. Integrar la formació dins dels programes de justícia juvenil. I enfortir els programes de reinserció, en especial els posteriors a la sortida de presó.

6. Revisar la legislació en matèria de menors respecte a les mesures i objectius de l'Agenda 2030 de Nacions Unides.

7. Enfortir la protecció dels menors en els entorns digitals.

3.4.5 Polítiques del temps i reforma horària

La falta de capacitat de gestió i disposició del temps és un factor de diferents tipus de desigualtats i impacta directament en la nostra salut. Les mesures implementades per a pal·liar els efectes de la Covid-19 impacten directament sobre l'organització del temps en la vida quotidiana i posen encara més a l'agenda institucional les polítiques del temps. Aquesta conjuntura esdevé una oportunitat per repensar l'organització horària actual, en clau de salut, eficiència i igualtat. Cal reivindicar el dret el temps, com un dret de la ciutadania i per això cal implementar polítiques del temps.

El juliol de 2017 es va firmar el Pacte per a la Reforma Horària, en el que 110 institucions i organitzacions signatàries es comprometien a complir la carta de compromisos cap a l'Objectiu 2025, recuperant les dues hores de desfasament horari en relació amb la resta del món, impulsant una nova cultura del temps a les organitzacions a favor de models més eficients i més flexibles per atendre les noves necessitats socials i consolidant el factor temps com a nova mesura de llibertat, equitat i benestar així com assolir uns nivells més alts de conciliació de la vida familiar, laboral i personal.

Aquest Pacte és pioner com ho són les diferents iniciatives locals impulsades des de diversos municipis catalans, i Catalunya té el potencial de poder convertir-se en referent mundial de polítiques del temps, liderant i impulsant la implementació de polítiques que permetin millorar la salut, eficiència i igualtat, tant en clau catalana, però que també estan connectades amb el ritme i model de vida i treball global.

Per això, proposem:

- Impulsar la implementació del Pacte Nacional per la Reforma Horària per poder assolir els objectius 2025, des de l'Oficina per la Reforma Horària. Aquests objectius i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) estan profundament interrelacionades.
- Enfortir la Xarxa de Ciutats i Pobles per la Reforma Horària i els pactes dels temps, com a mecanisme que permet adaptar els horaris a diferents realitats locals i incorporar les polítiques del temps a l'agenda municipal.
- Recuperar el lideratge i donar un nou impuls a la Xarxa Europa de Ciutats pels Usos del Temps, per afavorir una major cooperació entre municipis, intercanviar pràctiques i polítiques i poder buscar més suport i recursos d'institucions supralocals i globals per promoure i implementar polítiques del temps.
- Incentivar a les institucions estatals sobre la necessitat d'arribar un acord entre Estats Europeus per abolir el canvi d'hora hivern-estiu, prioritzant la salut de la ciutadania europea com a criteri principal per a prendre la decisió.

3.4.6 Una nova administració pública per un país cohesionat

Apostem per una administració al servei de la ciutadania per atendre les seves necessitats i garantir els seus drets, de qualitat, flexible, no burocràtica, que defensi l'interès col·lectiu i el bé comú. Un nou model d'administració que aprofiti el potencial que té, que posi en marxa palanques internes de canvi i que propiciï la generació col·lectiva de coneixement. Una administració innovadora que s'ha de construir a partir de la confiança en les persones que la formen, de creure-hi, en la seva implicació, en els seus valors i en la seva capacitat. Per això, defensem, entre altres mesures:

1. Avaluar els resultats i la qualitat dels serveis públics mitjançant auditories de gestió administrativa i econòmica tant internes com externes. Aplicar a totes les polítiques l'avaluació de necessitats, del disseny, de la implementació, de resultats i econòmica. Introduir eines per a la innovació de les polítiques i els programes públics.

2. Dinamitzar les cartes de serveis per informar la ciutadania sobre els serveis públics.

3. Recuperar la titularitat pública dels serveis, i garantir el control efectiu de les activitats externalitzades i aprovar un catàleg d'aquells serveis que no poden ser susceptibles de la gestió privada.

4. Crear l'Observatori per a la millora dels serveis públics.

5. Treballar en el pacte per a la racionalització d'horaris d'acord amb principi d'autonomia de l'administració per dissenyar els seus propis horaris.

6. Desenvolupar de manera senzilla i intuïtiva el nou marc normatiu que obliga l'Administració a la transformació digital, així com implementar les mesures necessàries per incrementar les competències digitals de les persones treballadores públiques, i aprofundir en la utilització de tecnologies que incorporin *big data* i intel·ligència artificial per optimitzar la presa de decisions, posant el coneixement generat al servei del bé comú i les polítiques públiques.

7. Impulsar el programari i estàndards lliures a l'administració pública

El programari de fonts lliures permet el control de qualitat extern i evita les *backdoors* que el programari privatiu hagi demostrat amagar repetidament.

L'economia del programari lliure evita l'especulació i facilita que el benefici del treball recaigui sobre el treballador, i no sobre cap propietari, contribuint a una millora de la redistribució de la riquesa i incentivant les pimes locals.

En definitiva, l'ús del programari lliure contribueix a la sobirania tecnològica i assegura un coneixement obert a la ciutadania que facilita l'apoderament per a una societat informacional com a la que ens encaminem. Per tot això, proposem:

- Establir un programa de formació en eines de programari lliure a tot el funcionariat i personal laboral implicat en la funció pública per facilitar una transició a l'ús d'aquestes solucions.
- Establir un pla rigorós de migració del programari privatiu a programari lliure en tots els nivells de l'administració pública que ho permetin, tant d'aplicacions d'escriptori com de servidor.
- Utilitzar només formats i protocols oberts, amb especificacions públiques i que disposin de bones implementacions lliures. Assegurar la interoperativitat entre totes les tecnologies emprades.
- Garantir que totes les webs i aplicacions oficials funcionen sense cap desavantatge amb sistemes lliures.
- No acceptar donacions de programari privatiu per part d'empreses privades, ni tampoc de maquinari que obligui a l'ús de programari privatiu per a un correcte funcionament. Aquest punt és especialment important en el camp de l'educació.
- Que amb diners públics només es desenvolupi codi públic: assegurar en els nous contractes que es publiqui el codi sota llicències lliures. Dissenyar les integracions amb components privatius per tal que siguin temporals i fàcilment substituïbles.
- Crear mecanismes de coordinació entre administracions que permetin mancomunat el desenvolupament i desplegament de serveis.
- Prioritzar la participació en projectes ja existents, procurant que les millores realitzades quedin incorporades al producte original. Respectar les pràctiques i els codis de conducta de les comunitats en què es participa.

8. Implantar un model de Responsabilitat Social de gestió de l'organització basat en criteris responsables en els àmbits econòmic, social i ambiental.

9. Fomentar una política per garantir una representació de la diversitat ètnic-racial a les administracions públiques.

10. Impulsar el treball en xarxa, la coordinació, i la col·laboració entre les diferents administracions públiques per apropar-les al servei de la ciutadania i simplificar els tràmits burocràtics, tractant d'evitar tràmits innecessaris i duplicats.

4

En Comú
Podem

Revolució feminista

Reconstruïm el país
des d'una perspectiva feminista

Introducció

La radicalitat democràtica no és possible sense garantir els drets de les dones i les persones LGTBI+. Si una cosa ens ha demostrat la crisi de la Covid-19, és el gran valor dels treballs de cures. Per aquest motiu ens calen mesures per fer front a la seva desvalorització social i econòmica. És el moment de despatriarcalitzar la política, d'eliminar qualsevol tipus de masclisme, violència i discriminació, exercint una governança amb perspectiva feminista i LGTBI+, posant en el centre la vida i les tasques que la fan sostenible.

4.1 Impulsar polítiques feministes

L'impuls de polítiques públiques feministes és un l'element clau per assolir la transformació social, superar les desigualtats i discriminacions cap a les dones i persones LGTBI+ i atendre les necessitats de tothom des de la diferència i la diversitat.

Les mesures que recullen les lleis, declaracions o convenis internacionals, impulsades gràcies a la incidència dels feminismes i moviments LGTBI+, necessiten voluntat política per fer-les efectives. Aquesta voluntat implica posar les institucions al servei de les reivindicacions feministes i fer-ne acció de govern, garantint els recursos materials i humans per desenvolupar-les.

Per això, proposem:

- Crear la Conselleria de Feminismes i LGTBI+ com organisme per a millorar la gestió de totes les polítiques d'igualtat de gènere i diversitat afectiva i sexual, que garanteixi la transversalitat de forma coordinada amb Presidència i l'ICD i per reforçar les direccions i unitats d'igualtat de totes les conselleries i departaments.
- Incrementar el pressupost per a les polítiques feministes i de diversitat afectiva, sexual i de gènere garantint la inversió pública necessària per dur a terme les mesures d'aquest programa. I impulsar pressupostos amb perspectiva de gènere per garantir la distribució de la despesa pública de forma equitativa.
- Impulsar polítiques del temps, corresponsabilitat i cura.
- Assegurar la presència i participació equilibrada de dones i homes a tots els llocs de responsabilitat, espais de presa de decisió, siguin públics o privats (òrgans de govern, consells d'administració, equips directius, etc.) i organismes de gestió de l'Administració catalana per tal de consolidar la paritat en tots els nivells organitzatius i fer complir la quota mínima del 50%.
- Exigir en la contractació pública clàusules de gènere en les empreses perquè tinguin plans d'igualtat, corregixin la bretxa salarial o actuïn contra l'assetjament.

4.2 Participar del poder: representar i ser representades

Facilitar l'autoorganització de la ciutadania, promovent d'una manera especial l'apoderament de les dones i persones LGTBI+ per a exercir el lideratge en tots els àmbits esdevé bàsic a la nostra societat. Una ciutadania activa, crítica i apoderada per transformar la societat és la millor garantia que l'acció de govern camina en direcció a la justícia social i de gènere, l'equitat i el bé comú.

El Consell Nacional de Dones i el Consell Nacional LGBTI, amb els moviments socials de dones, feministes i LGTBI+, o l'acadèmia, ha d'esdevenir amb mecanismes participatius l'òrgan consultiu de les polítiques públiques, garantint-ne la participació en el disseny, l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat.

Per tot això, ens comprometem a:

- Incorporar la perspectiva de gènere i de la diversitat sexual en el funcionament dels actuals mecanismes de participació ciutadana, facilitant que les dones i persones LGTBI+ hi tinguin veu i capacitat de decisió, que els continguts incorporin la igualtat de gènere i la diversitat sexual, i les diferents instàncies i processos participatius incloguin la conciliació de les responsabilitats familiars i laborals, garantint el dret a participar.
- Garantir la participació del Consell Nacional de Dones i del Consell Nacional LGBTI en el disseny, l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat a Catalunya, eixamplant les seves competències i la seva capacitat de decisió, dotant-los de mecanismes per fer-los més participatius, accessible i vinculants.
- Reconèixer el teixit associatiu, feminista i LGTBI+ català assegurant un finançament just per les entitats i iniciatives que treballen pels drets de les dones i persones LGTBI+, establint mecanismes de sostenibilitat pels projectes i evitant la violència institucional.
- Impulsar mesures per a la recuperació de la memòria històrica de les dones, del feminisme i del moviment LGTBI+ a Catalunya.
- Garantir que els mitjans de comunicació audiovisual no difonguin continguts sexistes, que justifiquin la violència contra les dones o incitin a practicar-la i, especialment, en els continguts destinats a la població infantil i juvenil. Que facin un ús inclusiu i respectuós del llenguatge que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma i les expressions LGTBI-fòbiques. I assegurar la participació activa de les dones i persones LGTBI+ en els mitjans de comunicació audiovisual, la presència paritària de dones i homes i una imatge plural i diversa dels gèneres, amb una atenció especial als espais de coneixement i generació d'opinió.

4.3 Coeducar per assolir una societat igualitària i lliure de violències masclistes

Educar en igualtat i diversitat és essencial. Per construir societats igualitàries, plurals i erradicar les violències masclistes cal introduir la perspectiva de gènere i de la diversitat a tots els nivells i modalitats del sistema educatiu, Parar i prevenir el mal a la infància i adolescència educant en la diversitat i la tolerància.

Per tot això ens comprometem a:

- Introduir en els currículums de tots els nivells la perspectiva de gènere i de la diversitat i la visibilitat de les aportacions de les dones i persones LGTBI+ en tots els àmbits del coneixement.
- Fomentar la incorporació de la igualtat de gènere en les universitats, centres d'estudis superiors i centres de recerca impulsant una universitat i una recerca inclusiva, generant entorns laborals d'aprenentatge equitatius, respectuosos i segurs i promovent una docència i investigació sense biaix sexistes, androcèntrics o heteronormatius.
- Fer formació obligatòria i específica per a docents i personal de suport educatiu en coeducació, desmantellant estereotips i rols de sexe i de gènere i també sobre la visualització positiva de la diversitat sexual, familiar, afectiva i de gènere, així com de la prevenció i actuació de la discriminació i el bullying LGTBI-fòbic i el sexisme.
- Fomentar exercicis de reconeixement de situacions violentes i masclistes, que tenen lloc en el dia a dia de la vida dels i les estudiants, tant dins com fora de les aules, i també en espai digital i online. Donant eines i estratègies per analitzar el seu entorn immediat i per a afrontar-les.
- Regular la utilització de jocs, materials, temaris i eines no sexistes dins de les aules. Les eines que s'ofereixen en els diferents centres educatius han de ser inclusives i pensades per a totes.
- Impartir com una assignatura obligatòria l'educació afectivosexual, on s'abordini la prevenció de l'assetjament, de les violències masclistes i la LGTBI-fòbia, promovent relacions afectives sanes des del plaer i la llibertat,
- Garantir l'assessorament acadèmic i professional i el suport a les expectatives individuals perquè l'alumnat esculli el seu futur lliure de biaixos sexistes i androcèntrics.
- Fomentar la implicació de les AMPA/AFA en els plans coeducatius de centre i elaborar un protocol d'actuació i realització d'accions de formació en diversitat sexo-afectiva, familiar i de gènere, d'expressió de gènere i les identitats de gènere.

- Treballar en positiu les noves masculinitats, implementant aquests programes tant en diferents cicles formatius, com també en l'àmbit no formal i cultural.

4.4 Reorganitzar els temps

La relació entre el temps dedicat al treball assalariat, als treballs de cures i el temps per la realització personal, el gaudi o l'afectivitat continua produint i reproduint importants desigualtats de gènere, derivades dels usos desiguals que en fan dones i homes i del fet que socialment es prioritza el treball assalariat, mentre que les tasques de cures estan infravalorades i invisibilitzades.

Cal una reorganització dels temps que situï la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida al centre, avançar en nous pactes socials que atorguin valor al treball reproductiu i de cures, que abordin la necessària corresponsabilitat i en disposin dels recursos públics necessaris i visibilitzar la diversitat de famílies i reconèixer les seves necessitats específiques de conciliació.

Proposem:

- Impulsar el pacte nacional pels temps, la corresponsabilitat en els treballs de cures i la sostenibilitat de la vida. Tot implicant les administracions, empreses, agents socials i la ciutadania. I amb una campanya d'estratègies de visibilització de la importància d'assolir la corresponsabilitat vers les cures i la sostenibilitat de la vida per part dels agents socials i econòmics.
- Impulsar una llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida per garantir el dret a la conciliació i al treball en condicions d'igualtat, amb actuacions laborals, socioeducatives i comunitàries dirigides a fomentar la corresponsabilitat dels homes en les cures.
- Pla de suport a les famílies monomarentals i monoparentals, amb ampliació d'ajuts econòmics, en especial ajuts al pagament del lloguer, avantatges socials, i mesures específiques per atendre les seves necessitats.

4.5 Construir el sistema públic de cures

L'actual emergència ha fet encara més evident que són les dones, majoritàriament, les encarregades de sostenir les cures. És ja imprescindible el reconeixement de la cura, donar més cobertura pública, treballar per una major equitat en el repartiment de la cura entre homes i dones.

Per tot això, cal implantar un nou model que contempli les cures com a dret col·lectiu i bé comú, sustentat en els serveis públics, en el repartiment equitatiu entre dones i homes i en un mercat de treball corresponsable.

Entendre la cura com a bé comú implica una transformació social i econòmica profunda cap a un nou paradigma que reconegui el treball reproductiu com imprescindible pel sosteniment de la vida. Al mateix temps cal dignificar aquests sectors professionals encara molt feminitzats i racialitzats, invisibilitzats, precaritzats, desprotegits i poc reconeguts socialment.

Per això, ens comprometem:

- Establir un sistema públic de cures amb perspectiva de gènere, integrat en la xarxa de serveis socials, amb recursos per a garantir una atenció digna i una vida independent i que reconegui i dignifiqui el treball de cures i d'atenció a la dependència com una activitat professional fonamental.
- Implementar un mapa de recursos públics per a la cura que garanteixi l'equilibri territorial i per ràtio de població, amb una dotació pressupostària suficient per ampliar serveis com les escoles bressol, centres ocupacionals, centres de dia, residències o altres recursos per a persones en situació de dependència.
- Revisió del model de cures en residències, d'atenció domiciliària i a la dependència, per assegurar una atenció de qualitat, basada no només en factors de salut física i psicològica, sinó també socials i comunitàries, i un envelliment digne i autònom per la gent gran, especialment, dones i persones LGTBI+. I un reforç del sistema per a l'autonomia i l'atenció a la dependència ampliant la cobertura i el nivell de protecció per a tots els graus de dependència.
- Generar una llei de protecció per les persones empleades del sector de cures per garantir la qualitat i la dignitat de la seva tasca, i es protegeixi i es blindin les condicions laborals en les quals es desenvolupa la cura, l'autonomia i la protecció dels més vulnerables.
- Promoure espais de cures i canguratge infantil, en horaris flexibles, que permetin la conciliació laboral,

personal i familiar, pensats especialment per garantir a famílies monomarentals, famílies en situació de vulnerabilitat o dones que pateixin violències masclistes, espais segurs, pedagògics i amb horaris flexibles.

- Augment de les inspeccions de treball als domicilis i reforç dels mecanismes per a detectar i pal·liar vulneracions de drets laborals, per a fer complir la llei i millorar les condicions laborals de les treballadores de la llar i de cures.
- Reforçar les mesures per combatre l'abús sexual i l'assetjament sexual, per raó de sexe, sexualitat, identitat o expressió de gènere, especialment, de les treballadores de la llar i de cures internes, atenent possibles factors de vulnerabilitat com la situació administrativa o la procedència, així com qualsevol tipus de discriminació en aquest àmbit.
- Promoure i exigir al Govern central la regularització administrativa per a les treballadores de la llar i de cures per garantir els drets de ciutadania i l'accés als recursos i les prestacions que s'implementin com a resposta a la crisi social i sanitària, i facilitar el seu accés al treball regulat.

4.6 Garantir els drets sexuals i reproductius

La prestació de la interrupció voluntària de l'embaràs a Catalunya ha estat i és una vulneració dels drets sexuals i reproductius. Actualment encara hi ha territoris com la Catalunya Central, Lleida i Pirineus en el que no es garanteix la igualtat de condicions en l'accés a l'avortament.

Per fer front a aquesta realitat, proposem:

- Garantir l'accessibilitat de tots els mètodes contraceptius, incloent-hi els d'última generació, dins la cartera de serveis de la xarxa pública; totes les persones tenen dret a escollir si formar o planificar una família, o no, des del reconeixement a la diversitat dels models familiars.
- Garantir la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) de forma segura, gratuïta i legal des dels setze anys; l'accés a l'IVE estarà garantit a tot el territori per la xarxa sanitària pública i en cap cas el dret a l'objecció de consciència anirà en detriment dels drets de la pacient.
- Fomentar la creació de centres d'atenció a la salut sexual per a la joventut amb l'objectiu, assolir-ne 1 per cada 100.000 persones joves, d'acord amb les indicacions de l'OMS.
- Impulsar la llei de drets sexuals i reproductius de Catalunya que garanteixi l'accés a l'atenció en salut sexual i reproductiva, l'autonomia sense discriminació per decidir sobre el propi cos i el desenvolupament lliure d'una sexualitat plaent.

4.7 Lluitar per l'erradicació de les violències masclistes

En Comú Podem hem liderat la reforma de la Llei dels drets de les dones a l'erradicació de la violència masclista ampliant els drets i hem impulsat per mitjà de l'acord de pressupostos, doblar els recursos per a dones i fills i filles. Però cal desplegar un abordatge integral de les violències masclistes ampliant recursos i serveis en col·laboració i donant suport a la xarxa d'entitats, reforçant la formació a professionals en tots els nivells, garantint una dotació pressupostària suficient per garantir l'equitat territorial i l'accés als serveis de totes les dones des d'una mirada interseccional. Les dones migrades han d'afrontar l'opressió racista, a més de la de classe social i de la de gènere. Aquestes tres dimensions d'opressió situen la dona migrant en una posició d'extrema vulnerabilitat.

Així mateix, caldrà atendre les múltiples formes amb les quals s'expressen les violències i actuar sobre tots els àmbits.

Reforçar, ampliar i estendre territorialment els serveis d'abordatge (prevenció, atenció i recuperació) per garantir l'atenció en tots els àmbits (parella, familiar, laboral, social i comunitari) i tipologies (física, digital, psicològica, sexual, econòmica i institucional) de les violències masclistes. Augmentant els recursos residencials, d'urgència i d'allotjament per aquelles dones en situació de violència masclista que han d'abandonar el domicili i no disposen de recursos.

Per fer-ho possible, proposem:

- Actualitzar els protocols i circuits; promovent la participació dels grups feministes en l'elaboració i l'avaluació de les polítiques públiques. I fomentar el treball conjunt dels circuits contra la violència masclista i els circuits de protecció de la infància, garantint la perspectiva feminista i la no victimització de les dones.
- Impulsar mesures per millorar l'atenció judicial i policial: formació especialitzada, anàlisi d'estereotips i revisió de protocols de risc. Cal garantir l'acompanyament a les dones i criatures, la seva seguretat i informació, i oferir suport en la denúncia de males praxis.
- Pla de formació per als i les diferents professionals que intervenen en el procés d'atenció a les dones, adolescents i infants en la diversitat cultural i perspectiva interseccional.
- Realitzar campanyes per donar a conèixer i fer més accessibles els recursos destinats a dones, adolescents i infants que pateixen violències masclistes, fer-los accessibles per a tothom.
- Realitzar un pla estratègic nacional de prevenció de les violències masclistes, impulsant programes d'educació afectivosexual, de promoció de les relacions igualitàries i del bon tracte, així com de foment de

models de masculinitat no violentes i de prevenció de les violències digitals.

- Implementar un pla de prevenció, seguiment i assessorament específic per a dones joves i adolescents que siguin víctimes de violència masclista tenint en compte les especificitats de la gent jove i la violència que es produeix a les xarxes socials.
- Garantir l'atenció als infants i adolescents víctimes directes i indirectes de la violència masclista. I desenvolupar els serveis d'atenció, tractament i recuperació d'infants i adolescents víctimes de violències masclistes i/o sexuals de forma directa o indirecta més enllà de l'atenció en el marc del procés penal.

4.8 Combatre el tràfic de dones i infants amb finalitat d'exploració sexual

El tràfic d'éssers humans amb finalitat d'exploració sexual és una gravíssima violació dels drets humans, que atempta contra la vida, la llibertat, la dignitat i la seguretat de les persones, especialment, de les dones. És bàsic apostar per una política capaç de lluitar contra el tràfic des del reconeixement dels drets de les víctimes, i especialment els vinculats a l'atenció integral i la protecció, en coordinació amb altres organismes públics amb competències en matèria penal, laboral i d'estrangeria, per tal de garantir un accés real i efectiu a aquests drets.

- Promoure una coordinació interinstitucional més intensa i efectiva entre els diversos actors socials i policials implicats en la lluita contra el tràfic d'éssers humans (administracions, cossos policials, Fiscalia, Judicatura i entitats socials) i prendre els acords necessaris per desplegar un protocol d'actuació a Catalunya de detecció d'organitzacions criminals i d'atenció a les víctimes.
- Creació d'una unitat especialitzada contra el tràfic d'éssers humans, amb un equip especialitzat per atendre a les víctimes d'exploració sexual i prostitució forçada i fer-ne l'acompanyament necessari, tant jurídic com psicològic en la protecció i restitució dels seus drets.
- Desplegament d'un circuit específic contra el tràfic amb fins d'exploració sexual, que es vinculi amb altres circuits com ara el de violència masclista i amb altres actors (serveis socials, sanitaris, d'immigració, treball, etc.) per garantir la correcta coordinació de casos, així com la col·laboració amb les entitats que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i persones LGTBI+ o que en presten assistència i assessorament.
- Millorar la protecció dels drets de les víctimes de tràfic en situació administrativa irregular evitant la revictimització dels dispositius d'estrangeria i assegurant l'atenció integral i el desenvolupament d'una vida digna fora de les xarxes de tràfic.
- Campanyes de tolerància zero cap a tràfic de dones i infants amb finalitat d'exploració sexual.

4.9 Protegir a les persones que exerceixen la prostitució

La pràctica de la prostitució es mou en una situació d'alegalitat. Són els municipis, a través de plans i ordenances, els que, a la pràctica, acaben sancionant l'exercici de la prostitució, amb ordenances que han optat per la prohibició contra clients i persones que exerceixen la prostitució, que a qui acaba penalitzant és a aquestes darreres i empitjora les seves condicions de vida, i crea un clima d'inseguretat que augmenta la vulnerabilitat, afavoreix la figura del proxenet i beneficia, per l'assetjament al carrer, a les persones propietàries dels bordells.

Cal protegir les persones que exerceixen la prostitució dels abusos i violències, així com de la criminalització institucional. Cal assegurar i reconèixer a totes les persones que exerceixen la prostitució tots i cadascun dels seus drets de ciutadania, amb un cos normatiu que garanteixi tots els drets i un accés no estigmatitzat als serveis públics i a la justícia.

Per això, proposem:

- Garantir el dret a una vida digna i el reconeixement de prestacions socials. Les persones que exerceixen la prostitució han de tenir els mateixos drets que la resta de la ciutadania, així com les condicions necessàries per poder desenvolupar el seu projecte de vida, eliminant normatives que penalitzin a les persones que exerceixen la prostitució.
- Implementar una xarxa d'atenció integral per a aquelles persones que exerceixen la prostitució, desplegada territorialment que contempli atenció social, jurídica, psicològica, pla de formació i ajudes d'habitatge, garantint l'accés a serveis socials sense estigmatització ni revictimització i el seu empadronament en tots els municipis.
- Revisar i implementar programes de reinserció laboral: plans de xoc contra la discriminació laboral i l'estigma social, plans d'inserció laborals específics per a persones que volen abandonar la prostitució tenint en compte l'especificitat de determinats eixos de desigualtat com la identitat de gènere o la situació administrativa.
- Generar plans de suport a les organitzacions no governamentals que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i a les quals presten assistència i assessorament.
- Obstaculitzar l'existència de negocis del sexe per part de tercers, erradicant les figures de proxenetes i fomentant la transició a formes de treball alternatives i lliures de violència.

4.10 Garantir la igualtat de drets en el treball i el dret al treball digne

El món del treball continua perpetuant les desigualtats entre homes i dones en la distribució salarial amb una bretxa de fins al 26% menys per a les dones, la segregació vertical amb menys presència de dones als llocs de més responsabilitat i remuneració i segregació horitzontal amb més precarietat dels treballs altament feminitzats i amb un fort impacte de l'atur femení. Totes aquestes realitats es fan molt més cruentes quan les dones són migrades, racialitzades, trans o amb qualsevol diversitat, sigui sexual o funcional. És una obligació tenir una mirada feminista i interseccional per revertir la realitat i poder oferir una ocupació digna i de qualitat per a molt més que el 50 per cent de la nostre societat.

Per això, proposem:

- Recuperar la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes i la seva regulació en matèria de drets laborals i ocupació, prioritzant el desenvolupament de les polítiques públiques que promou.
- Impulsar un pla de xoc contra la precarietat laboral de les dones aplicant mesures que garanteixin la igualtat salarial, endurint la legislació; abordar la precarietat sobre els models de contractació, revisant els drets de conciliació i els abusos en les jornades laborals flexibles i teletreball; lluitar contra la segregació horitzontal i vertical, i contra l'abús i l'explotació laboral en sectors d'alta feminització, i intervenir en la lluita contra l'assetjament sexual al treball.
- Implantar les mesures publicades en el Butlletí d'Igualtat en l'Ocupació (BIE) del Ministeri d'Igualtat. E.E sobre teletreball amb perspectiva de gènere, oferint mesures que protegeixin els drets laborals de les dones, la conciliació i el descans, assegurant la flexibilitat horària, la corresponsabilitat en les cures i la desconexió laboral anés d'horari.
- Reforçar les inspeccions de treball a les empreses per detectar-hi situacions de discriminació laboral vers les dones, per assegurar el compliment de plans d'igualtat i per lluitar contra la discriminació i l'assetjament laboral que viuen les dones i persones LGTBI+.
- Impulsar l'economia social, solidària i feminista elaborant un pla de suport als projectes cooperatius que compleixin amb els principis d'igualtat, sostenibilitat i innovació. I un pla d'ocupació per a dones del món rural que potencii nous sectors emergents d'ocupació i l'economia verda

- Fomentar les polítiques de formació i els itineraris formatius per a dones precaritzades, aturades, o que s'hagin dedicat sempre als treballs de cures. Així com impulsar mesures per potenciar la presència de dones als sectors productius més masculinitzats. I agilitzar la convalidació dels títols universitaris en el cas de dones professionals migrades, així com programes de formació i acollida.
- Garantir que les persones trans* no vegin vulnerats els seus drets laborals i el seu accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere. Fomentant la contractació especialment de dones trans visibles, mitjançant plans d'ocupació, programes de contractació activa en l'administració pública i d'intermediació laboral amb el teixit empresarial.

4.11 Protegir la diversitat afectiva, sexual i de gènere

La visibilitat i la promoció de la diversitat afectiva, sexual i de gènere no són drets exclusius de les persones LGTBI+ sinó que beneficien a tothom independentment de la nostra identitat o expressió de gènere, de la nostra corporalitat o del nostre desig. Parlar de diversitat és reconèixer que tots els cossos, totes les sensacions i tots els desigs tenen dret a existir i manifestar-se lliurement.

Per protegir els drets, les llibertats i garantir la ciutadania plena de les persones LGTBI+, sense discriminacions i violències en tots els àmbits, així com defensar la diversitat sexual, afectiva i de gènere com un dret de ciutadania proposem:

- Implementar la totalitat de la Llei 11/2014 amb el desenvolupament de polítiques específiques centrades en la lluita contra la discriminació social, cultural, econòmica i laboral, i que contemplin tots els àmbits en els quals les persones LGTBI+ poden patir discriminació: educació i escola, sanitat, VIH, món laboral, oci, serveis, reproducció, adopció, gent gran, joventut, mitjans de comunicació, publicitat, esports, immigració, cultura i art, habitatge, participació, representació política, etc.
- Desplegar el Servei d'Atenció Integral a tot el territori amb personal especialitzat en gènere i diversitat, dotació pròpia i suficient, reforçant el treball en xarxa amb la resta de serveis, garantint l'atenció i millorant l'accés en els municipis i pobles de l'àmbit rural. I assegurar l'accés als serveis d'assessorament i acompanyament contra la LGTBI-fòbia a les persones menors d'edat de manera autònoma, anònima i segura.
- Modificar els formularis administratius per reflectir la diversitat familiar i de gènere, garantir l'adopció per a famílies LGTBI+ i la inscripció dels nadons de parelles de dones al registre civil.
- Garantir el dret d'asil i refugi de les persones LGTBI+.

4.12 Garantir l'auto-determinació de gènere

Les nostres actituds vers les persones que trenquen amb el binarisme sexual i de gènere són encara determinades pels discursos i les pràctiques mèdiques. Les persones trans encara necessiten un diagnòstic psiquiàtric per canviar el nom i el sexe, i l'anatomia sexual i reproductiva de les persones intersexuals no sempre és respectada. Cal reconèixer el valor de la diversitat sexual i de gènere i acomplir els mandats dels tractats internacionals. Per això proposem:

- Impulsar campanyes i programes per transformar l'estigma social que viuen les persones trans i intersex i promoure el respecte a la diversitat sexual i de gènere en els currículums escolars per tal d'erradicar l'assetjament.
- Garantir la implantació del nou model de salut despatoïtzador per a les persones trans amb el desenvolupament de protocols específics que considerin a les persones trans subjectes de drets i reconguin la lliure voluntat i plena autonomia en la determinació de la seva identitat de gènere. Cap persona trans ha de passar per un procés d'avaluació mèdica per a decidir lliurement la seva identitat de gènere.
- Garantir els drets de les persones intersexuals, així com la seva integritat i autonomia per a prendre decisions sobre el seu cos, assegurant que hi ha un consentiment informat seu i de les famílies.

4.13 Àmbit rural

Les dones que viuen en entorns rurals s'enfronten a especials dificultats. És difícil per a elles aspirar a participar en associacions ramaderes, cooperatives o Grups de Desenvolupament Rural, presentar-se com a regidores o alcaldesses, o simplement portar una vida de qualitat després d'haver treballat tota la seva vida.

Volem situar a les dones en el centre de la política rural i per a això és necessari posar solució als problemes de conciliació i de les cures, ja que suposen un pes afegit i a vegades irresoluble per a accedir al mercat laboral i impedeixen la participació social de les dones en organismes de representació que permeti la seva visibilitat i gestió directa de les polítiques rurals. Alhora les persones LGTBI+ també estan invisibilitzades.

Per tot això, proposem:

- Documentar, estudiar i evidenciar la situació de les dones i persones LGTBI+ al món rural. Creació d'un observatori que valori dades i informació com el volum de dones i persones LGTBI+ que formin part de cooperatives, consells rectors, assemblees, taules sectorials o quantitat de figures femenines inscrites com a propietàries, no propietàries amb titularitat compartida o cotitular de terres, explotacions o finques.
- Impulsar la formació de les dones del sector agrícola, ramader, forestal i pesquer. Millorar la cobertura de les TIC en les àrees rurals per a formació a distància, formació en TIC, accés a la formació, teleassistència, etc.
- Promoure i garantir el relleu generacional de les zones rurals.
- Estimular l'associacionisme de les dones en el món rural.
- Potenciar espais segurs a les zones rurals, tant físics, com virtuals, on les persones LGTBI+ puguin compartir vivències i treballar per a prevenir el "sexili".
- Implementar protocols de prevenció a l'assetjament en el sector primari.
- Implementar la transversalitat de gènere en les polítiques del sector agrari i marítim per un accés al treball en igualtat de condicions (salaris, responsabilitats).

5

**En Comú
Podem**

**Una Catalunya
inclusiva
per a tothom**

5.1 Infància

Les polítiques d'infància han de fomentar la participació de la població del 0 als 17 anys, acostant la despesa a la mitjana en l'entorn europeu, posant el focus en l'equitat, assegurant recursos suficients a les famílies amb infants i adolescents a càrrec, reforçant la transversalitat i rellevància de les polítiques i blindant els pressupostos d'infància per impedir que es repeteixi la desinversió. Cal promoure un model d'atenció, seguiment i suport socio-educatiu i terapèutic a les famílies en les seves llars, per garantir la cura i protecció dels infants en risc per part dels seus pares i mares, amb l'objectiu de millorar les seves competències parentals; així com millorar l'adequació de recursos residencials per poder atendre les necessitats de la infància tutelada, sense deixar de banda la revisió del model de protecció a la infància i adolescència en risc social ni la millora de l'atenció dels infants i joves migrats no acompanyats. Per tot això, proposem:

- Reforçar la transversalitat i rellevància de les polítiques d'infància per tal d'impulsar la coordinació d'àrees i l'orientació dels serveis i programes a la prevenció i a l'atenció del conjunt de la població dels 0 als 17 anys, així com fomentar la seva participació en la definició de polítiques públiques. Ampliar-ho amb polítiques específiques d'atenció i protecció dels joves de 18 a 25 anys amb la consegüent adequació dels programes.
- Doblar la inversió en polítiques d'infància i famílies fins a un 2% del PIB per apropar-nos progressivament i de manera decidida a la despesa mitjana en l'entorn europeu.
- Revisar el model de protecció i d'atenció a la infància i l'adolescència en risc social i concretar i dotar dels recursos suficients per desenvolupar el nou model.
- Enfortir les polítiques de lluita contra la pobresa i l'exclusió social infantil, a partir d'una estratègia integral que situï els infants al centre de tota acció i compti amb una dotació pressupostària i uns indicadors específics i suficients, sempre des de la perspectiva de drets i de l'equitat.
- Incrementar les mesures transversals de prevenció, detecció i atenció d'infants i adolescents davant de totes les formes de violència en tots els àmbits i desplegar a tot el territori la Xarxa d'unitats especialitzades per a infants víctimes de violència sexual seguint el model nòrdic de les Cases dels Infants.
- Incrementar la dotació de recursos humans, materials i econòmics als centres i recursos específics de salut mental infantil i juvenil, per afavorir-ne l'accés i augmentar la intensitat que exigeixen les necessitats reals de la població infantil actual
- Desplegar la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència (LDOIA) en profunditat i amb els reglaments previstos, especialment pel que fa a la reglamentació detallada dels drets dels infants en el

sistema de protecció i fixant criteris mínims de qualitat i respecte dels drets a un nivell de vida adequat o al lleure, tenint especial cura, programes i recursos específics per garantir els drets dels infants amb NEE i amb diversitat funcional i la seva vida en plena inclusió.

- Elaborar per part del Govern un informe periòdic sobre l'aplicació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a Catalunya a partir d'indicadors i avaluacions del desenvolupament de normes i de polítiques públiques, difondre'l àmpliament i posar-lo a disposició del Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides.
- Millorar l'atenció dels infants i joves migrats no acompanyats que viuen i continuen arribant al nostre país, executant, amb dotació pressupostària suficient, l'Estratègia Catalana per a l'Acollida i la Inclusió d'aquests infants i Joves.
- Reforçar els programes d'acompanyament a joves extutelats, perquè són la pota menys protegida del sistema i es troben en situacions molt precàries quan surten dels circuits de protecció. Garantir el sistema de protecció i acompanyament fins els vint-i-cinc anys.
- Fer una reforma de la DGAIA per a fer-la més transparent i accessible. Oferirem anualment un rendiment de comptes de la seva gestió general i en particular la relativa a la gestió de les empreses contactades per a gestionar els centres de menors estrangers sense referents. Revertir el nivell excessivament alt d'institucionalització dels infants tutelats, que afecta més del 50% i fins i tot infants petits, atesa la insuficiència de famílies acollidores, tot i que hauria de ser el recurs preferent.
- Millorar l'adequació de recursos residencials per atendre adequadament totes les necessitats amb prou condicions per garantir la recuperació de la infància tutelada tenint en compte les actuals ràtios insuficients de personal, excessiva grandària, sobreocupació i condicions materials inadequades d'alguns centres i manca de centres especialitzats per a patologies greus o trastorns de conducta.
- Fer un seguiment i control més gran dels serveis externalitzats (CRAE, CREI, EFI, punts de trobada), vetllant per la capacitat i formació dels professionals que hi treballen i l'adequació d'aquests a les funcions a desenvolupar.
- Reforçar els recursos humans i materials dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) en paral·lel a la millora del procediment d'estudi de casos de risc i del procediment de desemparament per tal que en millori les garanties.
- Desplegar amb rapidesa i amb recursos suficients el Sistema d'Intervenció Socioeducativa (SIS) als municipis, amb un model homogeneïtzat, per tal de poder donar suport a les famílies amb fills i filles més vulnerables i treballar en xarxa amb altres agents del territori.

5.2 Joventut

Les joves catalanes han estat les grans oblidades durant anys pel Govern de la Generalitat. Amb una taxa d'atur del 25,6%, que segueix pujant, la seva capacitat d'emancipació és del 20%, de les més baixes d'Europa. Aquesta situació s'ha agreujat encara més durant la pandèmia del coronavirus, no només precaritzant encara més les seves vides, sinó també culpabilitzant-les de ser els majors agents de contagi d'una malaltia de què ells també en són víctimes. És necessari un Govern que tingui en compte també les joves com a ciutadanes dignes de rebre atenció i ser destinatàries d'iniciatives institucionals.

Els i les joves han viscut dues crisis encadenades, la de l'any 2008, que va afectar el sector financer i econòmic, i l'actual crisi de la pandèmia. Més enllà de les especificitats i les causes de les crisis, la realitat és que ja hi ha dues generacions perdudes pel nostre país. Per això és urgent el suport a les nostres joves i la seva emancipació, tant en el medi urbà com en el medi rural. La nostra societat no es pot permetre prescindir del futur, i el futur recau en la joventut, i donar suport les nostres joves no és un objectiu, sinó una prioritat per poder avançar com a societat.

En polítiques de joventut, proposem:

5.2.1 Garantir projectes de vida per a les joves

La incapacitat d'iniciar o donar continuïtat a un projecte de vida propi i fer realitat els plans per a la seva realització com a individual de manera autònoma, afecta a totes les joves i és causa de la gran precarietat que pateixen en l'àmbit laboral o de l'habitatge. Es fa necessari apostar per garantir la plena emancipació de les joves. Proposem:

- Crear un pla de xoc contra l'atur juvenil, focalitzat principalment en els problemes que afecten de forma directa a les joves, especialment arran de la precarització del confinament, per tal de combatre la infraocupació i la sobrequalificació que ens afecta.
- Acabar amb la contractació temporal no causal, és a dir, que els contractes temporals tinguin una causa justificada com podria ser un interinatge o una substitució.
- Desplegar i aprofundir els nous models d'economia social, com el cooperativisme i l'emprenedoria social, introduint contingut específic en els programes de suport a l'autoocupació juvenil.
- Reformular l'aplicació de la Garantia Juvenil perquè sigui una eina útil per reduir les taxes d'atur entre els i les joves de 16 a 29 anys que no estudien ni treballen.
- Ampliar el parc català d'habitatge públic de lloguer, o d'altres models de cessió d'ús que mantinguin la propietat pública, destinat als i les menors de trenta-cinc anys.

5.2.2 Posar les cures joves al centre

Les cures, com a base de la vida, són de gran importància també per a les joves. Si bé els joves no són les principals afectades per moltes de les malalties físiques que afecten la nostra societat, sí que en són el focus principal de les mentals. Tanmateix els seus projectes de vida no estarien complets sense el desenvolupament de models de sexualitat plens, segurs i respectuosos amb el propi cos i el de les altres persones.

- Desestigmatitzar totes les malalties mentals entre les persones joves, tenint en compte els llenguatges, espais i canals juvenils. L'objectiu ha de ser combatre les altes taxes de suïcidi juvenil, la primera causa de mort entre les persones joves, i trencar amb els falsos mites que envolten la qüestió del suïcidi.
- Fomentar l'educació emocional, especialment a les xarxes, per tal de combatre el bullying i el ciberbullying a través de la correcta identificació dels casos, així com el seu acompanyament per part de les entitats competents i, quan sigui necessari i consensuada, la intervenció legal.
- Incorporar a les polítiques de joventut la configuració de les identitats sexuals i afectives educant en el respecte i per al respecte, garantint l'educació sexual en tots els itineraris educatius, sense discriminacions envers la diversitat de gènere i afectivosexual.
- Garantir la gratuïtat i facilitar l'accés als mètodes anticonceptius, fent-los accessibles en llocs estratègics per a persones joves.
- Garantir accés a proves diagnòstiques com la citologia per totes les dones joves o facilitar l'accés a la prova de VIH-SIDA i altres MTS.

5.2.3 Per una educació superior que no deixi a cap jove enrere

L'educació superior no pot deixar cap jove enrere, garantint donar cobertura a l'elevada demanda i que respongui a les necessitats actuals del mercat laboral i a les necessitats reals dels joves. Una educació superior accessible i que no penalitzi cursar més d'un Grau o mesuratge, eliminant els recàrrecs, sense deixar de banda la formació Dual per tal de poder aprofitar el seu potencial, han de ser prioritats. Proposem:

- Garantir una oferta de CFGM i CFGS pública i gratuïta que doni cobertura a l'elevada demanda i que respongui a les necessitats actuals del mercat de treball.
- Regular la Formació Dual per tal d'aprofitar el seu potencial sense que esdevingui una forma d'explotació laboral de la gent jove.
- Caminar cap a un sistema de matrícules progressives en tots els nivells universitaris, Grau i Màster.
- Recuperar la figura de les beques salari i eliminar les beques de col·laboració (pràctiques) no remunerades o mal pagades per considerar-les insuficients, dins d'un marc de gestió dels ajuts universitaris exclusivament català.

5.2.4 La cultura juvenil també és segura

La cultura ha estat un dels sectors que més ha patit les crisis continuades. Les mesures de contenció social durant la pandèmia han estat un cop de mort al sector, del qual moltes joves en formen part com a usuàries, creadores o, sovint, les dues coses a la vegada. En un moment com aquest, cal garantir la cultura com a bé comú i la seva creació entre persones joves, per construir una Catalunya en què la joventut pugui viure i gaudir els temps lliure amb llibertat, en comunitat i de forma saludable. Proposem:

- Seguir amb les reduccions de l'IVA cultural per tal d'augmentar l'accés de les joves a la cultura, tenint en compte la seva heterogeneïtat i afavorint-lo a través de tarifes joves.
- Crear plans culturals de base que impulsin la creació artística i la producció cultural jove. Cal potenciar les activitats organitzades des de l'associacionisme juvenil.
- Fomentar l'oci alternatiu, incloent-hi l'oci nocturn, a partir de la qual es desconcentri l'oferta dels grans centres d'oferta per tal de repartir-lo pel país alhora que s'aposta per la seva diversificació.

5.2.5 Garantir l'associacionisme i la participació juvenils

A Catalunya, una de cada tres persones d'entre 15 i 29 anys pertanyen almenys a una entitat social o del Tercer Sector. Alhora, però, la incapacitat per a garantir-les vides dignes provoca que es distanciïn dels àmbits de participació política tradicionals. Per tal d'aconseguir que les propostes polítiques en l'àmbit de la joventut responguin als seus interessos i necessitats, cal construir-les a través del diàleg amb les joves organitzades com a interlocutores directes. Per això, ens comprometem a:

- Dissenyar polítiques i estratègies de participació que interpel·lin les persones joves conjuntament amb l'associacionisme juvenil en el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques públiques juvenils, incloent-hi mecanismes de col·laboració basats en la participació digital.
- Fomentar l'articulació de plataformes i consells juvenils arreu de Catalunya que elaborin mapes d'equipaments juvenils que donin resposta a les inquietuds dels joves tenint en compte les especificitats territorials.
- Promulgar mesures que donin suport a l'associacionisme juvenil en temps de crisi a partir d'ajuts indirectes en matèria de fiscalitat, manteniment d'infraestructures, lloguer o compra d'espais, sol·licitud de crèdits i avals, etc.
- Garantir el dret al sufragi actiu i passiu a partir dels setze anys com una mesura d'enfortiment democràtic a través d'una nova llei electoral catalana, així com a través del treball conjunt amb el Congrés dels Diputats per a fer una reforma de la Llei orgànica de Règim Electoral que amplii el dret a vot.

5.2.6 Contra la mercantilització de l'oci, combatem les addiccions

Davant la precarietat i la comercialització de tota mena d'oci, les joves es queden sense alternatives i, a vegades, opten per fugir de les frustracions ja sigui a través del joc i les apostes o mitjançant les drogues. Per tal d'acabar amb actituds paternalistes o hipòcrites amb les indústries que es lucren amb les addiccions, es fa necessari promoure polítiques d'educació sobre ús responsable, buscant eines per abolir el consum de drogues nocives per a la salut i lluitar contra la publicitat massiva de joc. Proposem:

- Una estratègia per a afrontar el consum de drogues a la nostra societat, legalitzant i regulant-ne les toves al curt i mitjà termini, com la marihuana, tot controlant la seva producció i distribució des de les institucions igual com es fa amb el tabac o l'alcohol. A llarg termini, cal buscar eines per a abolir el consum de drogues nocives per a la salut, plantejant limitacions progressives que n'evitin la publicitat i el consum als espais públics.
- Lluitar contra la publicitat massiva del joc als nostres barris, fenomen que afecta especialment a aquelles zones més desfavorides econòmicament a causa de les diverses crisis i on les sales d'apostes i casinos generen efectes més dramàtics.

5.2.7 Garantir una societat feminista i igualitària

La discriminació per raó de gènere, la vulneració dels drets de les dones, així com les persistents formes de control sobre el seu cos, ens reafirmen en què seguim vivint en una societat masculista on els rols heteropatriarcal no s'erradiquen, tampoc en l'àmbit juvenil. La nostra societat ha contemplat un sistema únic binari entre home-dona, discriminant així a aquelles persones que no senten formar part d'aquest cànon. Per això és necessari incloure la perspectiva de gènere de manera transversal, trencant amb els estereotips, especialment entre la gent jove. Per això proposem:

- Incorporar la perspectiva de gènere al sistema educatiu per tal de poder avançar cap a la igualtat efectiva entre homes i dones joves, així com elaborar i implementar campanyes de sensibilització permanents sobre la violència masculista i feminicidis.
- Garantir el dret a les dones de 16 i 17 anys a avortar sense el permís dels pares, mares o tutors per tal de garantir el dret a decidir sobre el propi cos.
- Elaborar un pla de seguiment i assessorament per a dones joves i adolescents que, per la seva condició de gènere, siguin víctimes de la violència.
- Incrementar les subvencions per a entitats juvenils per desenvolupar projectes que combatin els estereotips de gènere i fomentin la participació de les dones joves.

5.2.8 Garantir els drets i llibertats de les persones joves LGBTI+

Les joves que viuen la seva orientació afectiva-sexual, expressió i identitat de gènere fora de l'heterocisnormativitat han de fer front a unes dificultats específiques a causa de la LGBTI-fòbia, que es manifesta en un ampli espectre que va des de la invisibilització fins a tota mena de violència. Per tal que aquestes dificultats no compliquin encara més l'inici de projectes de vida propis cal que abordem la situació tenint en compte les discriminacions múltiples i la interseccionalitat. La garantia dels drets i el seu accés són les que promouen la igualtat i l'emancipació. Proposem:

- Posar en marxa programes de divulgació de la realitat de diversitats sexoafectives i d'identitats i expressions de gènere en els plans d'habitatge, emancipació i altres ajudes perquè les joves LGBTI+ vegin les seves necessitats específiques cobertes.
- Assegurar l'accés als serveis d'assessorament i acompanyament contra la LGBTI-fòbia a les persones menors d'edat de manera autònoma, anònima i segura, amb centres específics i de referència repartits per tot el país.
- Donar suport especialitzat a adolescents i joves LGBTI+ perquè no pateixin maltractament ni pressió en l'àmbit escolar ni familiar, tot garantint que no es vegin exposades a situacions de vulnerabilitat.
- Garantir l'autodeterminació de gènere de les persones joves trans.

5.2.9 Fer el transport públic accessible a la generació més mòbil

Les joves són la generació amb capacitat de tenir una major mobilitat. Per tal d'aconseguir que el nostre model de desplaçament contribueixi en el replantejament del model de mobilitat del país, així com en l'aposta per combatre la crisi climàtica, és necessari que disposin d'un transport públic completament accessible i al seu abast a tots els territoris. Apostem per:

- Abaratir els preus dels abonaments de transport públic, garantint-ne l'accés a tots els i les joves.
- Crear una tarifa jove de mobilitat integral a tot el territori fins als trenta anys que no estigui vinculada a entitats bancàries.
- Impulsar l'educació i la cultura de la mobilitat sostenible, segura i responsable entre les persones joves.

5.2.10 Garantir els drets bàsics de les joves racialitzades

Les joves racialitzades del nostre país, la majoria de les quals s'han criat i educat a Catalunya, són víctimes de discriminacions pel seu color de pell i orígens familiars que les fa perdre els seus drets més bàsics. El seu desenvolupament de models de vida digna passa no només per garantir la seva emancipació, sinó també i sobretot perquè els seus drets com a ciutadanes del nostre país siguin completament respectats. A més, en els darrers anys hem pogut observar també el mal anomenat fenomen de les "menors no acompanyades", les quals han estat desatenses políticament i institucionalment, a més de ser objecte de discursos racistes, criminalitzadors i estigmatitzants. Cal capgirar la situació per a obtenir l'equitat necessària per a la inclusió social i desconstruir els estigmes instal·lats a l'imaginari col·lectiu.

- Acompanyar des de les institucions a les joves racialitzades en el desenvolupament del seu propi projecte vital, així com a una vida plenament digna a Catalunya, on els seus drets laborals, sanitaris i educatius estiguin garantits com a ciutadanes del nostre país.
- Crear espais de participació en escoles, instituts i universitats on les joves migrades puguin expressar les seves preocupacions i puguin sentir-se representades per la comunitat acadèmica.
- Garantir el sufragi actiu i passiu de les persones joves migrades i incentivar la seva participació política en espais de decisió.
- Garantir alternatives residencials i d'inclusió en el mercat laboral. Establir un acompanyament de mirada llarga més enllà dels divuit anys per a, sobretot, evitar les expulsions d'habitatges sense alternatives i la irregularitat sobrevinguda.

5.3 Gent gran

La Covid-19 ha generat efectes de gran magnitud i ha estès els seus efectes a tots els àmbits de la societat. El sector més afectat per aquest virus ha estat la gent gran i sobretot la que habita a les residències del nostre país. La gent gran ha viscut les dificultats més extremes d'aquesta pandèmia, han vist com eren els subjectes més vulnerables, han estat aïllats dels seus éssers estimats, o han patit la malaltia amb totes les seves conseqüències.

Les residències de gent gran han estat el focus principal de l'impacte de la crisi del coronavirus. Les treballadores, residents i familiars s'han trobat davant de problemes de gestió mai imaginats: manca de recursos per assegurar la seva protecció, escassa comunicació, inexistència de protocols, contagis molt elevats, falta de formació del personal i baixes laborals, manca de material preventiu, coordinació ineficaç amb les administracions... L'ineficaç control des de l'inici de la crisi per part del Govern de la Generalitat ha provocat un col·lapse en la gestió i per tant una afectació directa a la vida dels usuaris i usuàries.

La situació cada dia més tràgica i la incapacitat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies per coordinar i liderar una resposta eficaç sumada a la manca de governança, va provocar el canvi de titularitat de les residències, de l'esmentat departament a la Conselleria de Salut.

És evident que la crisi sanitària ha fet evident les conseqüències de les retallades dels darrers anys en el camp social i sanitari i ha visibilitzat el fracàs del model de residències i especialment de la xarxa privada sovint integrada en grans grups corporatius que prioritzen els beneficis a l'atenció dels i de les residents. Cal iniciar prioritàriament la reflexió sobre un nou model residencial amb participació de la ciutadania en la seva gestió i control. Un nou model de cures de les persones dependents que posi al centre les seves necessitats personals i col·lectives i garanteixi el seu dret a una vida digna.

A banda, cal impulsar nous models d'envelliment que facilitin l'atenció, la cura i l'acompanyament per combatre la solitud no desitjada.

Cal impulsar una xarxa de prevenció i acció comunitària amb l'objectiu de reduir el risc d'aïllament i d'exclusió social de les persones grans i que faciliti que les persones grans que viuen soles puguin continuar a casa seva amb la complicitat del seu barri i el suport dels serveis socials de proximitat. Desenvolupar aquesta xarxa, especialment després de la greu crisi de les residències, pot contribuir al desenvolupament de processos compartits per a l'articulació de la detecció i vinculació de les persones grans a la xarxa comunitària del seu entorn des d'una aproximació holística.

5.3.1 Garantir la suficiència econòmica de les persones grans

La garantia d'una vida digna per al col·lectiu de les persones grans pateix serioses amenaces en forma de retallades de drets i serveis essencials, com ara les pensions baixes i les seves congelacions, la instauració de copagaments sanitaris i la infradotació de recursos per a programes de serveis socials i de salut, entre d'altres. Tots aquests elements representen un agreujament de la situació d'emergència social del col·lectiu, en especial de les persones més vulnerables. Aquest escenari ha suposat el sorgiment de moviments i plataformes com ara la Marea Pensionista o la Plataforma Unitària de la Gent Gran, i altres entitats de gent gran que a través de la mobilització i la proposta lluiten per mantenir i ampliar els drets socials.

Proposem:

- Situar totes les pensions per sobre de l'IRSC.
- Vetllar perquè s'apliqui la RGC com a complement de les pensions no contributives.

Alhora, promourem a l'Estat:

- Eliminar les desgravacions d'assegurances privades o col·lectius de pensions.
- Augmentar les pensions de viudetat al 100%.

5.3.2 Cartera de serveis públics adaptada a les necessitats diverses de les persones grans

Les iniciatives que destaquen en els països més avançats en serveis públics adaptats a les necessitats diverses de les persones grans apunten a desinstitucionalitzar els instruments de resposta i afavorir dinàmiques d'autonomia i intergeneració que mantinguin la gent gran en els seus hàbitats personals i comunitaris, com ara: mantenir la població gran al seu domicili mentre es mantinguin les condicions vitals per poder-ho fer, facilitar la mobilitat i l'autonomia personal, promoure habitatges compartits amb serveis comuns o afavorir dinàmiques de cura comunitària que evitin la familiarització exclusiva. Per tot això, proposem:

- Polítiques d'assentament i de permanència voluntària a la llar. Apostar per serveis de suport a la vida quotidiana de la gent gran que garanteixin el dret a viure i a envellir dignament a casa; universalitzar l'accés, com a dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària, teleassistència, i centre de dia i impulsar l'atenció integrada social i sanitària.
- Polítiques de permanència als pobles i ciutats: accés a un habitatge amb serveis per a la gent gran, per a les persones autònomes, però amb necessitat d'un nou marc de vida quotidiana en condicions de seguretat i benestar emocional. Fomentar totes les fórmules d'habitatge compartit i cooperatiu.
- Accés a una plaça pública de centre residencial per a totes les persones grans que ho requereixin: revisió

del model de residències, extremament mercantilitzat, perquè aquestes siguin com una llar i amb alts nivells de qualitat, com s'explica en l'apartat de serveis socials.

5.3.3 Defensar la gent gran i potenciar l'envelliment actiu

El procés d'envelliment és un dels principals reptes del canvi demogràfic i s'ha de tenir present per planificar les polítiques públiques per a les persones grans de demà, però també d'avui. Un procés caracteritzat pel protagonisme de les dones en aquest grup d'edat, l'heterogeneïtat i diversitat de les persones grans i les necessitats específiques del col·lectiu d'edat més avançada (més de vuitanta anys), que requerirà suports específics. Tot això, en un context de crisi de les cures que comporta cercar solucions diferents i innovadores en l'atenció a les persones.

- Desenvolupar socialment la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya. Amb la idea de construir un país per a totes les edats, on les persones grans són ciutadans i ciutadanes de ple dret i tenen els mateixos drets i deures que la resta de la ciutadania.
- Millorar la xarxa d'oficines de defensa de la gent gran (ODG) amb la finalitat d'assessorar presencialment sobre els temes generals que interessin o preocupin les persones grans i sobre temes referents a la vulneració dels seus drets (economia i fiscalitat, dependència i salut, envelliment actiu, pensions, maltractaments, utilització de noves tecnologies, hipoteca inversa, dietètica i nutrició, entre d'altres).
- Promoure la salut física i mental i una perspectiva del cicle vital en totes les polítiques per garantir l'envelliment actiu i saludable.
- Introduir la perspectiva de gènere en totes les polítiques destinades a les persones grans i crear un programa per atendre les especificitats del col·lectiu LGTBI+.
- Impulsar experiències adreçades a l'envelliment actiu i a la solidaritat entre generacions, com ara programes comunitaris contra l'aïllament i la soledat no volguda.
- Garantir l'accés a la cultura i l'educació, del foment de la participació.
- Potenciar l'apoderament de la gent gran i combatre la discriminació per raó d'edat basada en estereotips i prejudicis que pateixen les persones grans i que s'anomena edatisme.
- Regular el dret a disposar d'uns serveis bancaris adequats a les necessitats de les persones i exigir les entitats bancàries i diversos proveïdors de serveis que posin fi al deteriorament de l'atenció personalitzada als usuaris i usuàries, especialment la gent gran. Revertir la deshumanització de l'atenció per part de les entitats bancàries a la gent gran que no han adquirit les habilitats necessàries per fer les transaccions de forma autònoma en caixers automàtics i telemàticament.

5.4 Migracions, refugi, ciutadania i interculturalitat

La migració és un fenomen natural global. S'ha de regir pels principis acordats en la Declaració de Drets Humans, de l'ONU i la seva gestió administrativa és una eina per a fer efectius els acords internacionals i assegurar la integritat física, social i moral de les persones sense distincions. I s'ha de gestionar com a tal: tractar d'aturar-la mitjançant la construcció de murs i tanques a les fronteres o mitjançant l'adopció de polítiques restrictives de migració, no només no permet reduir-la o aturar-la, sinó que contribueix a augmentar el patiment d'aquells que fugen de guerres, pobresa o de desastres climàtics. Després de dècades fallides de gestió de les migracions des de les polítiques de seguretat i control de fronteres, l'opció realista és oferir solucions per gestionar bé aquest fenomen des del punt de vista dels Drets Humans. Migrar no és un delictes i, per contra, pot dur beneficis econòmics, demogràfics, socials i culturals a les societats d'acollida.

5.4.1 Crear un sistema de primera acollida per a persones migrades adequat a les necessitats de les persones

Tenint en compte que l'acord del govern central recull la transferència de competències a les Comunitats Autònomes en l'acollida de les persones migrades, proposem:

- Fer un canvi en el model d'acollida actual que posi les necessitats de les persones al centre i que tingui una bona articulació tant amb els Ajuntaments de tot el territori, ja que és a les ciutats on qualsevol persona pot desenvolupar el seu propi projecte de vida autònom, com amb altres territoris de l'Estat, de la Unió Europea i internacionals per treballar per la defensa dels drets de les persones migrades i refugiades.
- Garantir l'accés universal als serveis públics de tots i totes, independentment de la situació administrativa, així com que els municipis impulsin polítiques d'empoderament actiu tal com obliga la normativa.
- Impulsar una oficina per la inserció sociolaboral de les persones migrades i refugiades per tal d'afavorir la possibilitat que engeguin projectes de vida autònoms, així com la seva regularització o d'evitar el risc de la irregularitat sobrevinguda.
- Ampliar l'oferta de cursos de català i castellà a tot el territori així com les franges horàries dels cursos per tal que els i les treballadores de la llar i de les cures hi puguin tenir accés.
- Reclamar a l'Estat espanyol la derogació íntegra de la Llei d'Estrangeria en els termes actuals amb tancament de tots els CIE, que són una flagrant vulneració dels drets humans.
- Regulació de la situació. Dret a la legalitat.

5.4.2 Una Catalunya més oberta, diversa i plural

La realitat social, diversa i plural de la Catalunya actual, ha de ser l'eix de la construcció d'un nou projecte de futur de segle XXI. Cal desenvolupar polítiques Inclusives i integradores, que assimilin la pluralitat de la societat actual, evitant la segregació social, escolar, i la guetització.

La nostra demografia s'ha enriquit amb la presència de noves generacions que nascudes al territori i / o en convivència durant la infància i tot i rebre l'educació formal, no són ciutadans i ciutadanes de ple dret, s'han de corregir les traves administratives que ho impedeixen.

- Continuar impulsant juntament amb el govern de l'Estat, les homologacions i convalidacions de títols i d'estudis de les persones migrades.
- Garantir la possibilitat del reagrupament familiar flexibilitzant les condicions que acrediten que l'habitatge de la persona o família reagrupant són les adequades pel reagrupament familiar.
- Garantir l'accés a tota la cobertura sanitària a totes les persones que viuen a Catalunya, sigui quina sigui la seva situació administrativa.
- Potenciar i ampliar el suport a les entitats i associacions que treballen per la defensa dels drets de les persones migrades, refugiades i sol·licitants d'asil.
- Garantir el dret a vot actiu i passiu de les persones migrades residents a Catalunya així com fer incidència per a garantir el mateix arreu de l'Estat.
- *Assegurar l'empadronament d'ofici a totes les persones que viuen a qualsevol dels municipis de Catalunya.*
- Impulsar un Pla integral contra la islamofòbia que treballi des de la sensibilització, la garantia contra les discriminacions islamòfobes, l'acompanyament a les comunitats musulmanes i l'ús del litigi estratègic com a eina de protecció contra les discriminacions.
- Impulsar polítiques actives cap al Poble Gitano que incloguin el reconeixement dels seus símbols, l'elaboració d'una llei transversal contra l'antigitanisme i la valoració de la creació de l'Institut Català del Poble Gitano.
- Impulsar polítiques de reconeixement i reparació per les víctimes de la colonització i l'esclavitud i substituir monuments emblemàtics de personatges que s'hagin enriquit a costa de les mateixes.
- Amb l'aprovació de la Llei d'igualtat de tracte i no discriminació, garantir la prohibició de les identificacions per perfil ètnic per part dels cossos policials.

5.4.3 Una administració més oberta, diversa i plural

- Impulsar accions per millorar la formació de tots els treballadors i treballadores de l'administració així com dels i les professionals i entitats que treballen en l'àmbit de les migracions, la ciutadania i la diversitat en drets humans i no discriminació.
- Impulsar accions perquè l'administració pública i els seus treballadors i treballadores siguin un reflex de la nostra societat actual: plural, diversa i mestissa.
- Garantir que el conjunt de plans i accions comunicatives inclouen la perspectiva intercultural així com en els diferents àmbits de decisió i participació.

5.4.4 Seguir treballant amb el govern de l'Estat per una política migratòria basada en el respecte dels drets humans

- Garantir un tracte digne i no discriminatori de les persones migrades que arriben a les costes, amb assistència jurídica, traducció, informació sobre el dret a petició d'asil, així com un ràpid trasllat a la península quan es tracti d'arribades a les Illes Canàries o Illes Balears.
- Recuperar el Fons d'Acollida i Integració per a persones migrades per tal que els municipis puguin rebre finançament i destinar els Fons d'Asil, Migració i Integració europeus a polítiques d'acollida reals i efectives gestionades des dels municipis.
- Modificar la Llei d'Estrangeria, tancament de tots els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) de l'Estat i fi de les deportacions forçoses. I mentrestant, donada la situació d'excepcional de vulnerabilitat en què es troben moltes persones migrades pel context actual, regularització immediata de tots ells i elles, amb independència de la seva autorització administrativa per residir i treballar a l'Estat Espanyol.
- Millorar el Sistema Estatal d'Asil amb l'ampliació de recursos i l'articulació de la coordinació amb les ciutats que compten amb programes d'acollida, i dotar de recursos suficients les Oficines d'Estrangeria per garantir una atenció adequada a les persones que volen accedir-hi treballant per la disponibilitat de les cites prèvies i per la seva gratuïtat.
- Continuar treballant en l'impuls de vies legals i segures i els reassentaments per migrar de forma regular dins la Unió Europea tot garantint que les persones migrades i sol·licitants d'asil no hagin de posar les seves vides en risc per arribar a cap territori europeu.
- Fomentar l'acollida i inserció social de persones migrades i refugiades més vulnerables, basada en la creació de corredors humanitaris i en el patrocini comunitari, amb la coordinació de l'Estat Espanyol i la implicació de les entitats i agents civils.

5.4.5 Impulsar una regulació efectiva contra el racisme

En un context com l'actual cal garantir la igualtat d'accés de la població als mecanismes de protecció dels seus drets per tal de garantir una vida en unes condicions d'existència dignes. Per tal de fer-ho possible ens comprometem a treballar per a impulsar amb el govern espanyol mesures per:

- Destinar els recursos per desplegar de manera efectiva la Llei per la Igualtat de Tracte i la No discriminació, aprovada el desembre del 2020, per garantir així els drets de les persones, protegir les víctimes del racisme i promoure una bona convivència.
- Implementar una política antiracista, dotar les institucions d'eines que permetin detectar i lluitar contra el racisme en coordinació amb col·lectius i organitzacions antiracistes.
- Lluitar de forma activa en contra del racisme i la xenofòbia tenint en compte que també a Catalunya està creixent el discurs negatiu i criminalitzador de la migració marcat pels missatges xenòfobs, islamòfobs i racistes de la dreta i l'extrema dreta.

5.5 Diversitat funcional

A Catalunya tenim més de mig milió de persones amb diversitat funcional valorada. Representen quasi el 7% de la població catalana, i d'aquestes el nombre de dones supera lleugerament el nombre d'homes. Per tal que les persones amb diversitat funcional puguin desenvolupar una vida plena, hem de poder parlar d'una societat inclusiva, concepte que es defineix com el d'una societat que promou valors compartits orientats al bé comú i a la cohesió social, i que permet que totes les persones tinguin les oportunitats i els recursos necessaris per participar plenament en la vida política, econòmica, social, educativa, laboral i cultural, així com poder gaudir d'unes condicions de vida amb igualtat amb els altres.

5.5.1 Potenciar una societat inclusiva per a totes les persones amb diversitat funcional

Cal apostar per un model inclusiu dels diferents sistemes: sanitari, educatiu, social, prestacions, laboral, habitatge, lleure... que garanteixi l'accessibilitat en condicions d'equitat, també territorial des de la petita infància fins a la vellesa; garantint els recursos, els mitjans i els suports necessaris perquè puguin tenir les mateixes oportunitats que la resta de la població. Alhora, cal reforçar els serveis d'atenció precoç arreu del territori. Per a donar el servei que cal, amb qualitat i equitat territorial, i garantir els drets de la infància amb necessitats especials.

- Potenciar l'accés als centres formatius, des de les escoles bressol a la universitat (on actualment només l'1% de l'alumnat té diversitat funcional) apostant per l'escola ordinària, sempre que sigui possible, amb els suports de les vetlladores i l'equip de professionals necessaris.
- Posar l'accent en l'autonomia i la vida independent de la persona. Per això volem incrementar els assistents personals per a les persones que vulguin optar per aquesta via en comptes de la institucionalització en residències o en l'àmbit familiar. Tanmateix, també cal garantir l'accés a habitatges adaptats en sentit ampli i seguir avançant en la millora de l'accessibilitat del parc d'habitatges, impulsant el sector de rehabilitació, adaptació i domotització.
- Finalitzar, signar i desenvolupar el Pacte Nacional per als drets de les persones amb discapacitat que permeti transformar els serveis cap a la plena inclusió a la comunitat, d'acord amb la Convenció de Nacions Unides.

5.5.2 Aprovar un marc legal per a l'autonomia i l'accessibilitat

Per tal de poder implementar mesures en el marc de l'autonomia personal i l'accessibilitat, cal tenir un marc legal adaptat a les necessitats específiques d'aquestes persones, que abordi la seva atenció des d'una perspectiva integral.

- Aprovar una llei d'autonomia personal de Catalunya, que haurà de contemplar el següent: màxima autonomia possible; prevenció, intervenció en l'entorn i per generar contextos inclusius; avenç cap a la unificació dels equips de valoració de la discapacitat i els de valoració de la dependència; creació d'equips d'assessorament i seguiment que elaborin el Pla d'Autonomia i Vida consensuat amb l'usuari/ària i/o la família.
- Implementar la Llei d'accessibilitat, integrant en el marc normatiu de Catalunya les condicions d'accessibilitat universal i disseny per a tothom, millorant l'urbanisme i el transport per al conjunt de la ciutadania i promovent mitjans de suport: productes, personal i animals. Garantir també l'accessibilitat a la comunicació per a les persones cegues, sordes i sordcegues a tots els serveis que presten les administracions públiques, tan presencials com online.
- Desplegar la Llei de llengua de signes catalana garantint el conjunt de recursos lingüístics, materials, professionals i tecnològics per al seu coneixement, ús, aprenentatge i investigació.

5.5.3 Polítiques d'inserció sociolaboral: per una ocupació justa, inclusiva i igualitària

Cal vetllar per l'autonomia de les persones també des del seu accés a l'àmbit laboral, garantint els drets laborals com un primer pas per a assolir la plena igualtat. Hem de fer polítiques que estimulin que totes les persones hi tinguin accés a un lloc de treball amb els mateixos drets i condicions, sense discriminacions.

- Potenciar al màxim l'accés als llocs de treball en empreses ordinàries amb les adaptacions i suports necessaris. Vetllar pel compliment legal de la reserva del 2% de les empreses de més de 50 treballadors/es, atès que a Catalunya hi ha més d'11.000 empreses obligades a fer-ho; incrementar les actuacions d'Inspecció de Treball; millorar la intermediació del SOC i obrir les convocatòries d'ajudes directes a les empreses per afavorir la contractació, que la Generalitat no ha obert des del 2012.
- Revisar el sistema actual de treball protegit. Dotant-lo de recursos suficients i replantejant el model per a garantir que els Centres Especials de Treball esdevinguin una veritable porta d'entrada i de formació per a l'accés al mercat laboral i alhora doni resposta com cal a les persones amb especials dificultats.

5.6 Laïcitat

Apostem per un Estat laic, no confessional, que garanteixi la igualtat de tracte amb totes les religions i que no en potenciï ni en subvencioni cap. Entenem que la laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns de totes les persones, permetent totes les opcions personals que no siguin contràries a aquests drets.

5.6.1 Garantir la llibertat de consciència i la laïcitat

La laïcitat no és només la neutralitat religiosa de l'Estat, la laïcitat suposa ser actiu i combatiu amb totes les creences o formes de pensament contràries a les lleis democràticament aprovades. Hem de vetllar per la dignitat de les persones i l'exercici del dret a la llibertat de consciència en l'àmbit privat individual i la utilització respectuosa de l'espai públic per a les manifestacions col·lectives. Ho farem a partir de:

- Elaborar una Llei de llibertat de consciència i laïcitat que assegurï la neutralitat ideològica de l'administració, elimini els privilegis a qualsevol confessió o creença i que protegeixi i garanteixi la llibertat de pensament, consciència, conviccions i les manifestacions d'aquesta sense distincions ni privilegis. Els representants del Govern no assistiran, com a tals, a actes de culte, celebració, festa o commemoració que tinguin un caràcter confessional. Els actes públics seran exclusivament civils i sense connotacions religioses.
- Eliminar qualsevol mena de simbologia religiosa en els actes oficials, en llocs i edificis de titularitat pública i suprimir qualsevol homenatge públic a imatges, sants o símbols religiosos. Suprimir les retransmissions de culte o ritus de caràcter religiós en els mitjans de comunicació de titularitat pública.
- Vetllar per la no discriminació de persones, entitats o associacions, siguin o no de caràcter religiós, i eliminar qualsevol mena de privilegi en el tracte econòmic i fiscal.

5.6.2 Assegurar la laïcitat i pluralitat en l'educació

L'administració catalana ha d'assegurar la laïcitat en l'educació en els centres educatius de titularitat pública i els sostinguts amb fons públics, evitant qualsevol interferència en els objectius educatius, de les conviccions religioses. Tota l'oferta de programes i formació de contingut educatiu que ofereixi l'administració pública es basarà en el pluralisme i promourà una formació humanística integral, atenent la ciència, el pensament, les humanitats i les arts, sense dogmes. Ho farem mitjançant aquestes mesures:

- L'ensenyament de la religió en cap cas ha de formar part del currículum ni de l'expedient acadèmic. L'ensenyament religiós en cap cas formarà part del currículum ni de l'expedient acadèmic.
- Garantir els drets dels infants a accedir a l'educació sense segregacions, restriccions o prohibicions i de no ser separats en funció de les creences religioses de pares, mares o tutors.
- Eliminar qualsevol mena de simbologia religiosa, actes i proselitisme religiós en el si dels centres d'ensenyament.

5.6.3 Vers una Catalunya laica

El nou marc constituent català ha de contemplar el caràcter laic de Catalunya.

En aquest sentit, proposem:

- Definició de Catalunya com una nació laica.
- Pacte Nacional per la laïcitat i la llibertat de pensament i consciència, amb la concurrència de la societat catalana en el seu conjunt: partits polítics, associacions, entitats i plataformes cíviques.

6

En Comú
Podem

Política per equitat territorial

Un projecte de país
des de tots els territoris

6.1 Planificar el territori des de la diversitat i l'equitat territorial

La crisi del coronavirus ha evidenciat la necessitat d'una transició socioecològica del territori. Un model territorial més sostenible ecològicament, socialment i econòmicament implica reforçar els sectors verds i de proximitat de l'economia, reduir el consum energètic i hídric i apostar per l'equilibri territorial, tot garantint uns serveis públics de qualitat.

És urgent un canvi de paradigma que es fonamenti en l'urbanisme que cuida, protegeix i sosté el desenvolupament de les comunitats i el territori de manera sostenible. És urgent un urbanisme ecològic i una nova política pública que promogui la contenció en l'ocupació del sòl, la configuració de pobles i ciutats des dels criteris de la compacitat física, la complexitat funcional i la cohesió social com garantia de la qualitat ambiental i del dret a la ciutat.

Des d'En Comú Podem proposem una doble estratègia d'equilibri, equitat territorial i regeneració urbana: una nova llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles i una llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals.

6.1.1 Superar les lleis sectorials: un nou marc jurídic integrat per una gestió i una ordenació efectiva del territori

Catalunya ha de poder disposar d'un marc jurídic integrat i de recursos econòmics que permeti fer una gestió i una ordenació efectiva del territori, dels nostres pobles i ciutats, i que permeti aturar els fenòmens especulatius. Cal promoure la integració de les legislacions en matèria de planejament territorial, urbanístic i del paisatge per tal de garantir una major coherència entre totes les figures del planejament:

En aquest sentit, proposem:

- Integrar la legislació en matèria urbanística, d'ordenació del territori i del paisatge.
- Promoure una llei del sòl catalana orientada a posar fre als processos especulatius i a fomentar les millors pràctiques en la gestió del territori i del paisatge.
- Fomentar la transparència i la participació. Impulsar eines i metodologies que millorin la transparència, fomentin la màxima participació ciutadana.
- Recuperar les plusvàlues urbanístiques per a la societat, així com la corresponsabilització dels agents urbanístics per fer efectiva la cohesió social i territorial.

6.1.2 Planificar el territori des de la diversitat i l'equitat territorial

S'ha de fomentar un ventall d'eines de planificació i de gestió del territori que assegurin la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la cohesió territorial del conjunt del país per evitar l'extensió de la urbanització, la qual posa greument en risc la qualitat del medi ambient i dificulta la cohesió social de les grans àrees urbanes, ciutats i pobles.

Per això, ens comprometem a:

- Adaptar la planificació territorial i urbanística a la diversitat territorial i paisatgística de Catalunya. Cal evitar el caràcter uniforme dels instruments urbanístics per definir planejaments que no s'adaptin a les realitats diferenciades de les grans àrees urbanes, dels municipis mitjans i dels petits municipis rurals.
- Millorar l'eficiència del sistema territorial garantint la igualtat de drets i oportunitats de tots els territoris. Cal assegurar que la localització dels usos allà on siguin més adequats no vagi en perjudici dels equilibris interterritorials, i alhora cal definir eines de governança supramunicipal que garanteixin l'equitat territorial i els drets i oportunitats de tota la població.
- Fomentar noves eines de planificació més adaptades a les variables socials, econòmiques i ambientals, que permetin abordar de forma més efectiva les necessitats presents als diferents territoris.
- Definir instruments financers d'equilibri i cohesió territorial i l'impuls a polítiques urbanes i territorials redistributives.

6.1.3 Invertir per millorar els barris i els polígons industrials presents, cal prioritzar el reciclatge urbà davant del creixement urbà extensiu

Després de dècades d'urbanisme de creixement desbotat i depredador del territori és imprescindible que ens dotem d'un nou marc jurídic i de gestió que permeti revertir els déficits dels teixits urbans i n'afavoreixi la compleció i la qualitat per evitar que se segueixin ocupant els espais oberts; així, també és necessari que disposem de recursos financers suficients que permetin abordar els programes de rehabilitació i millora dels pobles, barris i polígons d'activitat econòmica des d'una perspectiva integral.

Per modificar aquesta realitat, ens comprometem a:

- Prioritzar el reciclatge urbà per evitar que es desenvolupin determinats plans que comportin importants creixements urbans amb greus impactes ambientals, tot promovent la compacitat, continuïtat, densitat, diversitat d'usos i cohesió social dels teixits urbans existents. Prioritzar l'edificació en els solars erms, l'ocupació dels edificis buits i la rehabilitació dels edificis i dels espais públics, incorporant les energies renovables.
- Actualitzar els polígons d'activitats econòmiques i els polígons industrials, com a pas imprescindible per a

impulsar polítiques industrials adreçades a afavorir els sectors verds de l'economia des d'una perspectiva cooperativa i afavorint la seva coordinació territorial per al seu funcionament en xarxa.

- Revertir les ocupacions i la degradació dels espais oberts amb majors impactes ambientals, especialment al litoral.

6.1.4 Acordar una política per l'equitat territorial, un projecte de país des de tots els territoris

Volem fer de Catalunya un país territorialment just, un país on l'accés als serveis i a les oportunitats no depengui del lloc on vius. No es tracta d'equilibrar el territori a través d'una distribució més o menys homogènia o uniforme de la població, l'activitat econòmica o determinats usos del sòl; sinó que es tracta de garantir arreu l'accés a unes mateixes condicions de vida, i fer-ho a través del desenvolupament local i comunitari de cada territori, des de les seves especificitats, posant en valor l'enorme diversitat geogràfica del nostre país.

Per això, ens comprometem a:

- Fomentar processos de rehabilitació que busquin fixar la població, amb una forta inversió destinada als habitatges, afavorint la barreja d'usos i la recuperació dels valors urbanístics, arquitectònics i paisatgístics dels espais urbans.
- Impulsar accions d'eficiència energètica en la rehabilitació d'edificis.
- Promoure actuacions en l'àmbit de la mobilitat sostenible: afavorint la implantació i millora dels sistemes de transport públic, els modes de transport actius i sostenibles l'eliminació de barreres arquitectòniques i pacificació d'espais urbans.
- Implantar mesures de millora de la salut, tant pel que fa a l'ús de l'espai públic i la reducció de la contaminació com a través de programes de salut comunitària.
- Integrar les perspectives de gènere i generacional.

6.1.5 Impulsar la rehabilitació residencial i energètica en els nostres barris

Els efectes de l'emergència sanitària per la Covid-19 i la consegüent crisi social i econòmica han impactat especialment sobre els col·lectius més vulnerables i sobre l'espai físic on resideixen: els barris. La geografia de l'impacte de la pandèmia coincideix amb aquells barris amb elevats percentatges d'exclusió, amb fenòmens com la segregació urbana i la gentrificació en barris ja degradats per l'obsolescència dels habitatges, el deteriorament dels espais públics o la manca d'equipaments.

S'imposa una realitat als nostres barris vulnerables que és la necessitat de rehabilitació i millora de la qualitat de vida dels veïns i veïnes. Es tracta d'àrees urbanes i rurals amb habitatges envellits o obsolets (sovint amb infrahabitatge), on a la deterioració física, funcional i ambiental se suma la manca de recursos dels i les residents. Calen

unes noves polítiques públiques urbanes que han de ser secundades per una nova legislació a Catalunya i un fons econòmic que permeti desenvolupar-les.

Per això, ens comprometem a:

- Elaborar una nova Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles per promoure noves inversions a les àrees urbanes més desfavorides, ja sigui en les àrees metropolitanes del país, a les ciutats mitjanes o en pobles i viles.
- Consignar un Fons de recuperació social, urbana i ambiental de barris i viles amb recursos de les administracions públiques: Unió Europea, Estat, Generalitat per abordar els processos de recuperació i revitalització de barris i viles vulnerables, tal com es detalla a la nova Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles.

6.1.6 Impulsar el desenvolupament sostenible de les àrees rurals

A la Catalunya interior, a les zones de muntanya i en general a les viles i pobles allunyats dels grans centres o eixos d'activitat econòmica, s'ha produït també una espiral de despoblament, envelliment, pèrdua de llocs de treball, reducció de la renda disponible, pèrdua de serveis comercials, tancament o degradació de serveis bàsics (escoles, centres de formació, sanitaris i assistencials); degradació habitacional; carència o insuficiència d'infraestructures i serveis avui bàsics: subministraments energètics, d'abastament i sanejament d'aigua, connexions i tecnologies de la informació i la comunicació, inexistència de serveis d'accessibilitat i mobilitat especialment de transport públic, etc.

Per transformar aquesta realitat, ens comprometem a:

- Elaborar una Llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals per a fer front a la problemàtica de les desigualtats territorials en les àrees rurals intervenint sobre àmbits territorials supramunicipals (comarques, vegueries o mancomunitats de municipis).
- Reconèixer l'equitat territorial com un dret a ser garantit.
- Impulsar la dinamització territorial a través d'un Pla d'Equitat Territorial per a tota Catalunya amb l'objectiu d'erradicar les desigualtats territorials. El pla coordinarà les actuacions dels diferents Departaments de la Generalitat així com les inversions necessàries per al desplegament de polítiques de dinamització econòmica i accés a l'ocupació, el reconeixement dels serveis ecosistèmics, ambientals i paisatgístics de les àrees rurals, així com el dret d'aquests territoris a rebre finançament per aquests serveis.
- Crear un fons anual per a projectes rurals d'intervenció integral que seran impulsats participativament des dels territoris que requereixin una atenció especial pel seu grau de vulnerabilitat.

6.1.7 Lluitar contra la degradació del territori per fer front a l'emergència climàtica

Lluitem contra la degradació del territori per fer front a l'emergència climàtica des de la defensa del medi natural, la biodiversitat i del patrimoni material i immaterial, impulsant la transició cap a un nou model econòmic productiu, ambientalment i socialment responsable, i planificant els espais oberts de forma proactiva.

Des d'En Comú Podem proposem:

- Impulsar una planificació estratègica i proactiva dels espais oberts. Dedicar recursos financers per a la gestió, millora i manteniment dels serveis ecosistèmics i de les activitats que tenen cura del territori, com la petita pagesia, revertint l'abandonament agrícola i ramader.
- Integrar el paisatge i el patrimoni de manera transversal, atès que les directrius de paisatge i de preservació del patrimoni encara no són prou eficaces en la planificació i gestió territorial.
- Impulsar la lluita contra el canvi climàtic des de la planificació i la gestió territorial, garantint el compliment dels objectius de la Llei de canvi climàtic i promovent la transició energètica i el canvi de les pautes de mobilitat i integrant les energies renovables en l'edificació.
- Preservar de forma efectiva el patrimoni cultural, natural i immaterial, promovent noves regulacions i eines de gestió del patrimoni i dels espais naturals i parcs naturals de Catalunya.
- Impulsar la transició cap a un nou model econòmic i productiu ambientalment i socialment responsable, apostant per l'economia plural en la planificació i la gestió del territori i evitant les pràctiques intenses que malmeten el territori.

6.1.8 Incloure el trinomi habitatge, salut i cures en la planificació territorial i urbanística

Prioritzarem la funció social de la propietat i l'atenció a la població més vulnerable dels nostres pobles i ciutats impulsant de forma decidida la compra i la producció d'habitatge social i de lloguer; promourem i finançarem eines de planificació que permetin reforçar els equipaments i rehabilitar els espais públics per millorar la salut pública i per a l'ús i gaudi d'infants i gent gran, posant les cures en el centre de les polítiques urbanes. Per això, proposem:

- Garantir l'accés a l'habitatge a tota la població en ciutats i pobles socialment diversos i cohesionats, lluitant contra l'expulsió de la població de ciutats i pobles i contra l'abandonament del territori, incrementant la compra i la producció de nou habitatge social per a lloguer, prohibint la venda de patrimoni públic i garantint la perpetuïtat de la protecció oficial dels habitatges.
- Incorporar la perspectiva de gènere i dels cicles de vida en tota la planificació per a una ciutat, poble i un territori que posen la salut i les cures en primer terme, especialment a la infància i a la vellesa.

6.1.9 Gestionar millor la mobilitat davant la proliferació de les infraestructures del transport destinades al cotxe

Prioritzarem els modes de mobilitat sostenibles mitjançant un nou marc de governança i de gestió que garanteixi el dret a la mobilitat en el conjunt del país. Incorporarem als instruments urbanístics i territorials la planificació de la mobilitat per a afavorir els transports públics i de mobilitat activa. El nou paradigma de la mobilitat ha de basar-se en la sostenibilitat, la seguretat, l'eficiència i l'equitat social.

Per això, proposem:

- Desplegar la Llei 21/2015, del 29 de juliol, de finançament del sistema de transport públic de Catalunya que permeti un nou sistema tarifari per al transport públic: social, intermodal, que simplifiqui i moduli les tarifes incloent-hi les variables ambientals de la millora de la qualitat de l'aire i garantint el control públic. Alhora, cal que s'impulsi un sistema de peatges segons distància en el futur model de gestió de les autopistes catalanes, tal com recull la proposta de directiva del Parlament Europeu i del Consell per la qual es modifica la Directiva 1999/62/CE.
- Establir una autoritat única del transport que sigui un veritable òrgan de planificació i gestió dels transports públics en els àmbits metropolitans o territorials. Desplegar de manera urgent la T-mobilitat amb tarifes socials i ambientals.
- Promoure els plans de desplaçament d'empresa (a centres públics, empreses privades, polígons industrials...) que permetin fer efectiva la reducció de l'ús de vehicles privats en els desplaçaments i avançar en un traspàs efectiu a modes sostenibles i actius.
- Superar el dèficit d'infraestructures i gestió de la mobilitat que hi ha a moltes comarques de Catalunya, especialment en territoris com les Terres de l'Ebre, la Catalunya Central i l'Alt Pirineu i l'Aran. Desenvolupar un Pla de connexió de tot nucli urbà amb els serveis bàsics que estableixi un servei de transport públic comarcal a demanda, que permeti connectar a totes les persones de tots els pobles amb els serveis bàsics.
- Impulsar un Pla d'inversions en el transport públic: prioritzant la xarxa ferroviària de rodalies, tramvia, la xarxa d'autobusos interurbana i un pla de foment de l'electrificació del transport públic, assegurant la infraestructura i una bona gestió per la seva implementació.
- Impulsar decididament l'estratègia catalana de la bicicleta, com a mode sostenible i actiu que satisfaci els desplaçaments quotidians amb criteris d'eficiència, respecte pel medi ambient i equitat social.
- Modificar la Llei del taxi, 19/2003, que permeti noves competències al sector per tal de fer front a un escenari canviant en el transport de viatgers amb conductor i l'impuls d'una nova normativa limitadora de VTC (arrendament de vehicles amb conductor) que doti

les administracions locals de capacitat per autoritzar la prestació de serveis urbans en l'àmbit territorial corresponent.

- Fer realitat el Corredor Ferroviari Mediterrani. Impulsarem de forma decidida el corredor mediterrani i el transport de mercaderies per ferrocarril.

6.1.10 Gestionar de manera sostenible i des de la proximitat els ports i aeroports

Apostem per una gestió dels ports i dels aeroports que es relacionin amb el seu entorn geogràfic immediat i que estiguin al servei de la ciutadania i no dels grans interessos privats. Per això, és imprescindible la gestió pública i descentralitzada i noves inversions amb l'objectiu de reduir les emissions de contaminants i de gasos d'efecte hivernacle.

Apostem per:

- Gestionar públicament i descentralitzadament ports i aeroports. Catalunya ha d'assumir, conjuntament amb les ciutats i àrees metropolitanes, la gestió i el desenvolupament de ports i aeroports.
- Actualitzar les inversions necessàries, especialment al port de Barcelona, respectant les normatives municipals d'ordenació d'activitats econòmiques.
- Desenvolupar economies sostenibles als entorns dels ports i aeroports, que siguin respectuoses amb el medi ambient; i també per frenar les externalitats negatives de l'activitat turística, especialment al port de Barcelona. Així mateix negociarem amb els organismes pertinents la reducció d'emissions de Ports i Aeroports i la seva electrificació.
- Transferir a les ciutats la gestió i governança d'aquells terrenys que són considerats port-ciutat, és a dir, els terrenys annexos al port que formen part de la trama urbana.
- Implementar un nou model de governança de les àrees portuàries on guanyin pes les administracions de la Generalitat i dels ajuntaments.

6.1.11 Impulsar nou marc d'organització territorial

L'actual model d'organització politicoadministrativa de Catalunya té dèficits significatius pel que fa a la seva funcionalitat, duplicitats i coordinació. Apostem per una nova llei d'organització territorial des de la mirada de l'Estatut de Catalunya que resolgui els problemes històrics dels ajuntaments i que s'articuli des del municipi i la vegueria com les úniques estructures bàsiques del país, i en què la comarca sigui l'espai institucional mancomunat i complementari per incrementar l'eficàcia i la qualitat dels serveis públics municipals des de la plena autonomia local i la voluntat associativa.

Per això, cal:

- Elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya que refongui la legislació de vegueries, comarques i àrees metropolitanes de Catalunya.

6.2 Accions prioritàries per l'equilibri territorial. Un país vertebrat des dels diversos territoris.

6.2.1 Alt Pirineu i Aran

La crisi de la Covid-19 ha evidenciat encara més, les desigualtats entre món rural i món urbà i el greuge que pateix l'entorn no metropolità respecte les zones més densificades. La manca de bones infraestructures de connectivitat digital i els dèficits en equipaments sanitaris, recursos habitacionals, connexions viàries, transport públic i equipaments culturals i d'educació, s'han posat més en relleu que mai. A això s'hi suma l'absència de teixit industrial, provocat per un territori ancorat en el monocultiu turístic des de fa massa anys. Un model caduc i que perpetua la manca d'oportunitats laborals i l'arrelament de la població.

Calen polítiques valentes per a revertir aquest model, que abandoni l'estacionalitat per transitar cap a l'estabilitat i es projecti en un futur digne que no només deturi el despoblament, sinó que atregui nova població i nous projectes de desenvolupament econòmic i social.

Un veritable desenvolupament rural, que ha de partir de polítiques que responguin a una planificació rigorosa i participada des del territori, deixant enrere els pedaços i les subvencions clientelars i opaques. Potenciar el món rural i defensar la ciutadania del Pirineu, passa per garantir l'accés universal als serveis bàsics, la potenciació de les capitals comarcals i l'aposta per unes infraestructures viàries vertebradores i segures, en especial l'eix transpirinenc. Alhora, el desplegament de la fibra al territori i la posada en marxa són urgents per impulsar la transformació digital.

D'altra banda, les polítiques socials han de servir per arrelar la gent al territori, amb un compromís clar i efectiu per un parc d'habitatge públic assequible, que respongui a les urgències de la població, pel foment de les primeres residències, en lloc de les segones, les quals aprofundeixen en l'efecte gentrificador i en la temporalitat de les dinàmiques poblacionals. La lluita contra la pobresa energètica, vital en un país de temperatures extremes, i la prohibició de talls energètics bàsics a les famílies i els col·lectius més vulnerables són essencials a la nostra vegueria.

I tot plegat des del desplegament competencial de la Vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran i el seu desplegament funcional, amb vint-i-cinc anys de retard i el desenvolupament de tots els instruments bàsics d'ordenació del territori per al reequilibri territorial. Tot plegat, des del respecte a les institucions, l'autogovern i la llengua pròpies de la Vall d'Aran.

Proposem les següents mesures:

- Promoure un parc d'habitatge públic de lloguer assequible que permeti fixar la població al territori i compensi el despoblament i determinats processos gentrificadors.
- Invertir en un pla de connectivitat digital i de banda ampla a estendre a tots els nuclis habitats del territori. Aquesta és una mesura imprescindible per al desenvolupament del territori i per atraure nova població i activitats dinamitzadores.
- Impulsar un pla d'inversions a la xarxa de carreteres i accessos des de l'Eix Transpirinenc i el manteniment de les vies existents.
- Impulsar un pla de mobilitat articulador i estructurant basat en el transport públic i la mobilitat verda, segura i descarbonitzada.
- Impulsar un pla d'Inversions d'industrialització verda i sostenible: transformació de productes del sector primari i gestió pública de les energies renovables (hidroelèctrica, especialment).
- Fomentar una nova cultura turística desestacionalitzada, que tendeixi a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i patrimonials propis, generadors d'ocupació digna i estable.
- Desplegar territorialment la Vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran, amb la corresponent descentralització de l'Administració de la Generalitat i la implantació de les Delegacions Territorials de totes les Conselleries.
- Impulsar la nova Llei d'Alta Muntanya que s'adapti a les transformacions socioeconòmiques i politicoadministratives del territori. Després de quasi trenta-vuit anys de vigència de la Llei 2/1983, de 9 de març, d'alta muntanya, cal una nova legislació que inclogui conceptes com la sostenibilitat, la digitalització, les mesures contra el despoblament i el reconeixement de l'especificitat de la muntanya i la cerca de l'eficiència territorial.

6.2.2 Terres de Lleida

La crisi sanitària, social i econòmica de la Covid-19 ha fet aflorar uns problemes endèmics que ja arrossegava el territori de les Terres de Lleida: la manca de respostes a les emergències habitacionals, la pobresa energètica, el dèficit d'infraestructures de mobilitat sostenible i la deficient sanitat, precària i centralitzada, exigeixen ara més que mai un compromís polític ferm i rigorós. Alhora, la manca d'un teixit industrial, generador de treball de qualitat i estable, i el creixement dels oligopolis de producció alimentària, en perjudici de petits i mitjans productors amb arrelament al territori i producció sostenible i respectuosa, també dificulten el desenvolupament laboral equitatiu.

Alhora, la manca d'equitat territorial en l'accés als serveis bàsics, impedeixen frenar les dinàmiques de despoblament rural. Precisament en un nou context, on la demanda per anar a viure en pobles i petites ciutats sembla que és una tendència en alça, les dificultats per

garantir una sanitat, una educació, unes connexions i una cultura al servei també de la ciutadania del món rural, impedeix el desenvolupament al vent de les noves oportunitats.

Les oportunitats de desenvolupament de les energies renovables, en estructures distribuïdes, sostenibles, democràtiques i participatives, així com un gran potencial decreixement agrari, a partir d'unes polítiques de modernització de regs i d'accés a la terra per part de joves, són fortaleses que obren futur al territori. La potenciació del món rural, els municipis petits, els pobles i els micropobles, enxarxats a través d'unes capitals de comarca capaces d'oferir-los tots els serveis bàsics, esdevé un repte a curt termini.

Per tot plegat, el paper del Govern de la Generalitat i d'unes polítiques d'inversió pública i de potenciació del món local, serà ineludible per afrontar amb optimisme i vigor les incerteses i les esperances dels pròxims anys.

Per això, ens comprometem a impulsar les següents mesures:

- Incrementar el parc d'habitatge públic assequible per a respondre al dret d'habitatge digne de la ciutadania del territori, posant especial èmfasi en la població jove per ajudar-los a emancipar-se i començar el seu projecte vital.
- Fomentar les iniciatives de cooperatives d'habitatge i altres models alternatius a la compra o tinença d'habitatge com la masoveria urbana, el cohabitatge o el dret de superfície com a element clau per a l'emancipació.
- Crear residències i allotjaments protegits per a l'alumnat a preus assequibles.
- Dotar les Terres de Lleida d'una xarxa de transport públic descarbonitzada i que fomenti la mobilitat de la classe treballadora i l'equilibri territorial, negociant amb el govern de l'Estat el desenvolupament de la xarxa de rodalies i d'intermodalitat al voltant de l'Estació de Lleida-Pirineus, fomentant els desplaçaments a peu i en bicicleta als entorns urbans, el transport d'autobusos regulars entre tots els municipis de la demarcació i promovent el desplegament del vehicle elèctric compartit i impulsant la xarxa de vies verdes.
- Impulsar una sanitat pública, digna, pròxima i amb recursos, amb garantia d'atenció integral, també obstètrica i ginecològica i de l'exercici del dret a la lliure interrupció de l'embaràs dins de la regió sanitària, la implantació del servei sociosanitari de Tàrrrega, el reforç de personal i mitjans de la xarxa dels CAP i el control públic de les residències de gent gran.
- Impulsar les Terres de Lleida com a referent de Sobirania Alimentària. La gran productora d'aliments de Catalunya és la vegueria de Ponent: ha de ser el node central i promotor de les polítiques de foment i defensa d'un sector primari professional, sostenible i format per una xarxa de petits i mitjans productors, retribuïts per un preu just, i de proximitat amb les

consumidores, amb circuits curts de distribució, etiquetatge clar i producte sa, de qualitat i traçabilitat. Alhora, garantir que el treball agrari es desenvolupi sempre amb respecte als drets laborals i la justícia social.

- Promoure la Transició energètica, ecològica, equitativa i pública. El territori de Ponent, amb el seu potencial eòlic i solar (i amb el veí Pirineu, hidroelèctric) és un camp ideal pel desenvolupament d'un nou model energètic de país, basat en l'autoabastiment d'energia, amb un model de producció distribuït, no extractiu i no especulatiu, de governança pública i que acabi amb la pobresa energètica, fomenti la creació de treball i el repoblament dels pobles i respecti el medi ambient, la biodiversitat i el paisatge.

6.2.3 Comarques Gironines

La crisi sanitària ha posat encara amb més evidència les retallades dels serveis públics, sanitaris, educatius i socials de les Comarques Gironines i, al mateix temps, els han situat com un valor social inestimable per part de la ciutadania. Per això és imprescindible que els tancaments nocturns dels CAP i plantes d'hospitals, les reduccions de professionals educatius, les privatitzacions dels serveis d'atenció a les persones amb necessitats o amb dependència que els governs de dretes dels darrers anys a la Generalitat han executat, també a les Comarques Gironines, siguin revertits com a principal prioritat d'un nou Govern.

Ben cert és també que les restriccions fruit de la necessitat de controlar la pandèmia hauran provocat una situació econòmica i social dramàtica per als pròxims anys, que tindrà com a principals perjudicades les persones treballadores dels sectors econòmics més afectats i el teixit econòmic que sustenta aquests llocs de treball. A les Comarques Gironines, té especial rellevància el sector serveis. La reactivació econòmica que generi llocs de treball no precaris i de qualitat ha de ser un dels objectius imprescindibles del Govern de Catalunya.

Aquesta crisi, afegida a la crisi climàtica, dona l'oportunitat de repensar nous models industrials i de producció, de turisme de producció energètica, de mobilitat per a les Comarques Gironines. És a dir, un nou model econòmic socialment just i ecològicament sostenible, fonamentat en les energies renovables, el transport públic, la defensa del territori i la fi de l'especulació del sòl.

Més enllà, doncs, de les necessàries inversions per les urgències generades per la pandèmia, proposem diferents mesures per incidir en aquest canvi de model:

- Crear una xarxa de transport públic per carretera, accessible i transversal, que superi l'actual model radial basat en les connexions amb Barcelona, i teixeixi el territori de l'interior amb la costa.
- Impulsar un pla d'inversió en mobilitat ferroviària de proximitat: Connexió poblacions amb trens-tram: Doble anella de tren-tram amb ròtula a Girona: Palamós-La Bisbal-Girona-Sant Feliu-Palamós;

Girona-Banyoles-Olot-Anglès-Girona. Tren-tram Figueres-Roses. Rodalies Blanes-Portbou.

- Negociar amb el govern de l'Estat la prolongació de la xarxa i la freqüència de rodalies Barcelona fins a l'estació de Maçanet-Massanes.
- Redactar un nou pla territorial de les comarques gironines que estructurari el nou planejament en tres àmbits funcionals: Zona marítima: longitudinal entre el mar i el corredor de serveis: Renfe, autopista i N-II; Zona del corredor de serveis: Renfe, autopista i N-II i Zona de Muntanya: Garrotxa, Ripollès, Cerdanya, Pirineu. A aquestes tres zones es proposa un creixement residencial d'acord amb les necessitats de creixement vegetatiu, prioritzant la regeneració i transformació dels teixits urbans amb la seva renovació i rehabilitació i estudiar la transformació de sòl apte per activitat econòmica. Mentre no s'hagi fet el nou pla, cal impulsar una moratòria de nous polígons i l'aprovació d'un pla especial de protecció de sòls forestals i agrícoles.
- Desclassificar sòl sense urbanitzar del litoral i suspendre llicències per a la construcció de nous ports o ampliació de pistes d'esquí.
- Impulsar una gestió global de les platges i tots els espais protegits, limitant les activitats que puguin amenaçar-ne el futur.
- Fomentar una gestió pública i sostenible de l'aigua, planificant globalment la gestió de tots els aqüífers, limitant la seva sobreexplotació i el seu transvasament, evitant-ne la contaminació i millorant els sistemes de canalització.
- Promoure sòl públic per incrementar l'habitatge assequible i afavorir les polítiques de rehabilitació d'habitatges en el marc de la nova Llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles, amb l'objectiu d'esponjar la densitat, augmentar l'espai públic i verd urbà i retornar les zones a un ús residencial i no turístic.
- Reindustrialitzar el territori de manera equilibrada fonamentat en l'economia verda. Planificar i revisar el parc industrial existent, amb l'elaboració d'un mapa dels polígons industrials existents i assegurar la inversió necessària per posar-los en marxa, garantint la implantació de banda ampla
- Impulsar un pla d'Inversions de teulades solars als polígons industrials i implantar sistemes que afavoreixin l'autosuficiència energètica i abarateixin els costos energètics.
- Planificar la mobilitat polígons industrials amb transport públic suficient i adequat, així com punts de recàrrega de vehicles elèctrics.
- Reconvertir el sector turístic cap a un canvi de model que erradiqui les externalitats negatives al territori i internalitzi els beneficis a la comunitat. Regeneració dels destins madurs, principalment al litoral i a les estacions de muntanya; revisió de les estratègies de

planificació; promoció pública de productes basats en la valorització del territori i incentius i desincentius fiscals en funció dels criteris de turisme responsable.

- Crear un espai de concertació del turisme gironí que generi llocs de treball de qualitat i permeti controlar la regulació laboral i el seu compliment.
- Transferir la competència de gestió de la taxa turística des de l'administració local per assegurar la responsabilitat social cap al territori gironí i els seus habitants.
- Afavorir les activitats econòmiques tradicionals i el sector primari que permeti fixar les persones al territori i faciliti la conservació i la protecció del paisatge i les espècies.
- Incentivar les explotacions agrícoles i ramaderes sostenibles i integrades al territori, tota la xarxa de serveis els productes de proximitat, de km 0 i de producció sostenible i implantar marques de qualitat en tots aquells productes agrícoles que tenen el seu origen en espais naturals protegits.

6.2.4 Catalunya Central

Des de Catalunya Central considerem que la sortida a la pandèmia i les seves conseqüències ha de ser inclusiva, reconeixent l'especificitat territorial i necessitats per anar cap a majors i millors transformacions i canvis socials i ambientals que sí ja eren necessaris, ara són imprescindibles.

Calen accions que empenyin els pobles i ciutats de la Catalunya Central cap endavant, econòmicament i socialment, especialment si tenim en compte l'existència de dèficits previs: manca d'infraestructures per exercir el dret a la mobilitat, desigualtats en l'accés a la salut i els drets socials, pèrdua de pes industrial, sectors en risc com la mineria, i un cert monocultiu del sector porcí en la important indústria agropecuària. Hem de revertir també les desigualtats ambientals i la pèrdua i envelliment de la població.

La diversitat d'àmbits econòmics i uns grans patrimonis naturals, culturals i socials, són fortaleses del territori. Els sistemes urbans i territorials diversos de la Catalunya Central, enxarxats des de les seves autonomies, poden esdevenir espais de bon viure, amb un protagonisme important en una Catalunya més i més ben redistribuïda.

Per assolir-ho és imperatiu una veu pròpia i una planificació territorial que apostin per combatre el despoblament i fer que les ciutats mitjanes guanyin pes. Un nou model territorial on es potencii l'entorn rural i les ciutats com Manresa i Vic.

La constitució efectiva de la vegueria, conjuntament amb una acció política decidida per reequilibrar el territori, a través de la inversió pública i altres formes de discriminació positiva, són imprescindibles per afrontar els reptes presents i futurs d'aquest mosaic de realitats, que són les comarques centrals.

Per això, ens comprometem a dur a terme les següents mesures prioritàries:

- Impulsar unes infraestructures i un transport públic al servei del bé comú del territori i les persones, amb una política d'inversions dirigida a afavorir un ús sostenible socialment, econòmicament i ambientalment.
- Implementar un pla de transport públic en xarxa, que fomenti la intermodalitat i millori les línies d'autobusos i connecti tot el territori. Pel que fa a infraestructures ferroviàries: cal una negociació urgent amb el govern de l'Estat per a desdoblant la línia R3 (Vic), millorar i dotar de més trens semidirectes de l'R4 (Manresa), augmentar les freqüències dels FGC i reduir el temps de trajecte. Cal impulsar i projectar la connexió del ferrocarril del Bages amb el corredor mediterrani per al transport de mercaderies. Recuperar el projecte del Tren-Tram per connectar la capital del Bages amb els nuclis de Sant Joan de Vilatorrada, Sallent i Súria i arribar als polígons industrials de la zona.
- Redimensionar i fer sostenibles les activitats d'alt impacte ambiental i diversificar l'economia cap a sectors com el turisme, l'agroalimentari, l'agricultura ecològica, la gestió forestal o les energies renovables, la cura de les persones.
- Revisar el Pla director urbanístic de l'activitat minera al Bages en termes de sostenibilitat, de seguretat i de manteniment dels llocs de treball actuals.
- Impulsar nous sectors amb potencialitats, com el turisme sostenible al Bages i al Berguedà i la indústria química al Bages.
- Desenvolupar un pla per impulsar la gestió forestal al Solsonès i al Berguedà.
- Impulsar un Pla específic de suport a la reindustrialització i l'ocupació per al Bages Sud, la zona amb major índex d'atur de les comarques centrals.
- Implantar un pla d'actuació per abordar la problemàtica dels purins a partir del control d'abocaments, la correcta planificació industrial i la reducció de la cabana porcina. També cal actuar amb contundència contra la precarietat i l'explotació laboral a través de falses cooperatives a la indústria càrnia a Osona.
- Garantir l'accés als serveis públics a tota la ciutadania, amb inversions per millorar els equipaments educatius, socials, tecnològics i de salut, sense oblidar els micropobles. Augmentar la ràtio de professionals necessaris als CAPS i hospitals comarcals, recuperant el laboratori d'anàlisi clínic de l'hospital Sant Bernabé de Berga, endegant a totes les comarques un pla d'atenció i equipaments públics per a la gent gran.
- Impulsar la formació orientada a la transferència social i econòmica amb el territori. Cal treballar per uns sistemes de coneixement universitaris, de veritable transferència social i econòmica al territori (estudis de mineria i altres enginyeries de la UPC a Manresa, els del metall del Centre de Formació

pràctica o el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya a Solsona), i millorar encara més les potencialitats de la Universitat Central de Catalunya-Universitat de Vic i FUB de Manresa, l'Escola Universitària de la UPC a Manresa, així com l'Escola agrària de Manresa, reforçant-la, per impulsar la sobirania alimentària, des de la revalorització dels criteris socials, ambientals i de proximitat.

- Posar fre a projectes que atempten contra el medi ambient i la salut, com el de la incineradora de Cercs i reactivar polítiques de conservació i protecció mediambiental a través de la recuperació de les inversions als espais d'interès natural (PEIN).

Comarques de Barcelona

Maresme

El Maresme és un territori que es pot dividir geogràficament i econòmicament en dues zones en funció de les seves particularitats territorials i locals. Existeix una clara diferència entre l'Alt Maresme i el Baix Maresme, el primer, més pobre i deficitari en inversions estructurals i de mobilitat, però amb una alta concentració de l'activitat turística, i el segon, atesa la seva proximitat amb Barcelona, amb uns majors índexs d'ocupació i serveis, però també amb major densitat urbanística i una major pressió sobre el preu de l'habitatge. Situació que afecta les capes més populars i està provocant processos de substitució de població per criteris de renda als municipis del baix maresme.

D'altra banda podem distingir el Maresme interior i la Costa del Maresme. En aquest cas observem que el Maresme interior, a causa de la Serralada Litoral, evidencia déficits d'inversions en infraestructures de mobilitat. No hi ha accés directe a les estacions de rodalies i, sovint, disposen d'unes carreteres secundàries deficientes per accedir als pobles adjacents. Pel que fa als pobles de la costa del Maresme, la via del tren, que proporciona una bona connexió amb la capital catalana, i entre els municipis litorals, és en si mateixa una frontera entre els municipis i la seva costa, provocant la fractura del paisatge i de la continuïtat dels municipis. Tanmateix, l'N-II, segueix en paral·lel la via, el que provoca que la barrera sigui encara més gran i perillosa per a la ciutadania, ja que, en molts casos, creua pel mig de les poblacions i és utilitzada com a via interurbana atès que l'autopista C-32, que hauria de servir com a carretera comarcal natural per absorbir la concentració de vehicles dels nuclis urbans, és de pagament (peatge prorrogat en diverses ocasions i que ha amortitzat l'autopista més de 32 vegades).

L'emplaçament privilegiat de la comarca, situada entre la costa, amb unes platges agradables i accessibles i un paratge natural com és la Serralada Litoral amb els seus parcs naturals Montnegre-Corredor, que s'estenen fins a la falda del Montseny i el de la Serra de Marina, provoca que l'economia del territori se centri bàsicament en el turisme. El model d'economia turística és estacional i provoca un alt nivell d'inestabilitat laboral

amb contractes a temps parcial, temporals i/o de fixos discontinus.

El Maresme té una població de 450.000 habitants i disposa d'escasses capacitats per a proporcionar llocs de treball suficients, això provoca un gran volum de desplaçaments cap a altres comarques i posa de manifest, un cop més, el dèficit en infraestructures de mobilitat.

Tanmateix, gaudim d'una agricultura i uns productes propis, molt sovint infravalorats, que donen caràcter i personalitat a la nostra comarca com poden ser la DO Alella, les maduixes de Sant Cebrià, els pèsols de Llanerxes o el mercat de la Flor entre d'altres. Creiem que el consum de productes locals i de km 0 és vital per a mantenir la nostra economia i la nostra essència com a territori.

Per això, ens comprometem a implantar les mesures següents:

- Suprimir definitivament el peatge de la C-32 per a transformar-la en la via natural interurbana del territori, el 2021 i pacificar l'N-II per a integrar-la totalment als municipis de la comarca.
- Suspènre la realització de la prolongació de l'autopista entre Blanes i Lloret, amb un fort impacte mediambiental amb la desforestació d'una gran zona.
- Elaborar un projecte comarcal per a incentivar la creació de llocs de treball estables amb un model productiu sostenible i competitiu amb un sector turístic més respectuós amb els veïns i veïnes i el medi ambient.
- Elaborar una estratègia dinamitzadora del sector agrícola de la comarca afavorint el consum de proximitat i promocionant els productes propis de cada municipi.
- Acordar amb les diferents institucions i plataformes ciutadanes el canvi d'ubicació de la via de la línia R1 de Rodalies que actualment fa de frontera entre els municipis i les seves platges, tenint en compte el context de canvi climàtic i que provoca una dificultat d'accés i perillositat amb passos a nivell a molts municipis (sobretot del Maresme Nord).
- Incrementar la capacitat i la freqüència de la línia de tren de rodalies R1, ampliant també l'oferta horària, amb l'objectiu d'acabar amb la situació de saturació en què es troba la línia i impulsant l'ús del tren com a alternativa al cotxe en els desplaçaments intercomarcals i cap a Barcelona.
- Impulsar l'autobús al Maresme. Incrementar la freqüència i les línies interurbanes al baix maresme, per exemple dels pobles de dalt a les estacions de tren, el bus llançadora cap a Barcelona i les diferents universitats i la inclusió d'un carril bus-VAO prioritari a la C-32.
- Recuperar el projecte de línia de tren orbital entre el Maresme i el Vallès Oriental pel túnel Mataró-Granollers, una proposta imprescindible per

descarbonitzar els milers de desplaçaments diaris que passen per aquest eix, vertebrar el territori i descentralitzar les activitats i comunicacions.

- Treballar de manera activa tant amb la Taula per a la Mobilitat que ha de desenvolupar el Pacte per la Pacificació de l'N-II amb la Generalitat i el Consell Comarcal, com amb les plataformes ciutadanes que reivindiquen la pacificació de l'N-II.
- Construir vies verdes que connectin totes les poblacions del territori amb l'objectiu de disposar d'itineraris interurbans segurs per a desplaçar-se a peu i en bicicleta, que permetin substituir desplaçaments que avui es fan de forma contaminant en desplaçaments nets i facilitar la pràctica de l'esport.

Barcelonès

El Barcelonès és la comarca més poblada de Catalunya, sumant 2.271.000 habitants, on s'inclou la capital del nostre país, Barcelona i altres ciutats grans amb dinàmiques pròpies com l'Hospitalet, Badalona, i Santa Coloma de Gramenet, i el municipi Sant Adrià del Besòs, més petit però amb característiques similars a les ciutats frontereres, i on desemboca el riu Besòs.

Aquest territori, tradicionalment industrialitzat, ha anat deixant pas a l'economia de serveis, però manté polígons industrials en zones estratègiques pel conjunt del país, que cal preservar i potenciar des d'una economia sostenible. El Barcelonès també destaca pel seu continu costaner de les ciutats de Barcelona, Sant Adrià i Badalona, tot i que la dinàmica litoral pateix canvis coincidint amb la desembocadura del Besòs. Per tant, són ciutats afectades per la pèrdua de sorra i els efectes del canvi climàtic, així com la contaminació del mar i l'abocament de sòlids flotants a causa d'un deficient sistema de sanejament i un excés de contaminació a les ciutats. La comarca també fa frontera natural amb la Serralada de Marina i la Serra de Collserola, espais a valorar i preservar des d'una perspectiva mediambiental i agrícola, contrastant amb la densitat urbanística de les zones més poblades.

- Proposem les següents mesures: Garantir els recursos necessaris i ràtios de professionals de serveis socials per a fer front a l'emergència social i la complexitat de les ciutats del Barcelonès on es produeixen fortes desigualtats i pobresa agreujades per la crisi de la Covid-19. El nou Govern ha de garantir els recursos especialitzats per a diferents col·lectius vulnerables tenint en compte aquesta complexitat i manca d'oportunitats. Cal incrementar els recursos vinculats a la dependència, Serveis d'Atenció Domiciliària, i garantir els recursos i places necessàries a les residències. Això també s'ha d'aplicar a les persones amb diversitat funcional.
- Construir un alberg social d'àmbit comarcal per a persones vulnerables, prestant especial atenció a les persones sense llar.

- Reforçar els Hospitals de referència comarcal de Bellvitge i de Can Ruti i incrementar la dotació de recursos a l'Hospital Esperit Sant.
- Revertir les retallades de recursos i personal pediàtric, garantint l'atenció primària propera a la ciutadania.
- Construir l'Institut Nou a Santa Coloma de Gramenet, per garantir l'accés a l'educació en plenes condicions a la nostra infància.
- Impulsar un Pla de joc d'habitatge. Ampliació del parc de lloguer d'habitatge assequible, social i cooperatiu en cessió d'ús a partir de la construcció, la mobilització d'habitatges privats i l'impuls de nous models de col·laboració pública-privada-comunitària.
- Construir una segona residència pública a Santa Coloma de Gramenet.
- Impulsar la rehabilitació energètica, l'accessibilitat i adequació del parc d'habitatges a la situació post Covid-19 en el marc de la nova llei de millora de barris i viles.
- Continuar apostant pel model de Zona de Baixes Emissions (ZBE) imposat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), invertint en el transport públic i la mobilitat sostenible, per tal d'evitar externalitzacions negatives i fomentant un aire net. Incorporar la ciutat de Santa Coloma i Badalona a l'ampliació de la ZBE.
- Finalitzar del parc de Can Zam, com a pulmó verd.
- Prolongar l'L1 des del Fondo de Santa Coloma de Gramenet passant per Montigalà, Sant Crist, Bufalà, i la seva connexió amb l'L2 (Badalona), i assegurar l'oferta més eficient en transport públic per arribar a l'Hospital Germans Trias i Pujol (Can Ruti), estudiant la viabilitat de fer-hi arribar el metro, entre altres alternatives de transport públic intermodal.
- Prolongar el Tramvia de Sant Adrià del Besòs al Port de Badalona, fins a connectar amb la RENFE a l'estació de Badalona.
- Transformar l'autopista C-31 en una via suburbana en el seu pas per Sant Adrià del Besòs, Badalona i Montgat, convertint-la en una via que tingui un tractament respectuós amb la ciutat.
- Acordar amb el govern de l'Estat un pla d'emergència per a millorar la xarxa de rodalies, reclamant el soterrament del tren al seu pas per Sant Adrià del Besòs i Badalona, augmentant la freqüència i reduint significativament la duració dels trajectes que connecten Barcelona amb Vic, Blanes, Igualada, Vilanova i en general les poblacions situades a 60 km de l'AMB.
- Apostar pel desenvolupament de l'àmbit de les 3 Xemeneies com un dels espais més estratègics de l'AMB, amb un potencial industrial amb gran valor afegit. El nou planejament ha de preservar el litoral, apostant per la seva descontaminació, planificant

i abordant els efectes del canvi climàtic, tenint en compte les zones inundables. En el nostre model hi haurà una mixtura d'usos, on conviuran equilibradament equipaments, l'activitat econòmica i l'habitatge assequible i de lloguer.

- Defensar en l'àmbit de les 3 Xemeneies el projecte del Hub Internacional del Coneixement pel Desenvolupament Sostenible i la Pau. Per desenvolupar-ho tot, cal un acord polític ampli que englobi totes les administracions implicades: ajuntament de Sant Adrià i Badalona, Consorci del Besòs, Generalitat de Catalunya, AMB, i govern de l'Estat.
- Donar compliment a la Resolució de la Comissió de Territori del Parlament de Catalunya de l'any 2017 que sol·licitava l'aturada cautelar de la tramitació de l'actual PDU-Gran Via davant la manca de consens popular i polític, així com de la insuficient previsió i projecció de les conseqüències ambientals, ecològiques i sociodemogràfiques pel municipi de l'Hospitalet.
- Promoure en determinats sectors de l'Hospitalet una moratòria urbanística que permeti l'estudi del creixement de la ciutat, prioritzant la regeneració del teixit urbà consolidat més degradat.
- Coordinar el planejament del sector Gran Via amb els treballs de formulació de la nova planificació urbanística metropolitana (Pla Director Urbanístic Metropolità) en tots els aspectes territorials, socials, econòmics i ambientals que incideixen sobre l'àmbit d'aplicació.
- Recuperar ecològicament i paisatgísticament la zona de Cal Trabal de l'Hospitalet, declarada Important Bird Area (IBA) i les seves masies i millora de l'accés al riu. Rebaixar la densitat i els volums constructius proposats pel consorci de la Gran Via a la zona sud de Cal Trabal i incorporar al projecte compensacions ambientals donant suport les al·legacions al projecte presentats per «la Saboga» i altres entitats.
- Proposar una ordenació de l'espai agrícola de Can Trabal, com a part del Parc Agrari del Baix Llobregat, que garanteixi la preservació d'aquest espai en el doble context de porta de l'Hospitalet al riu i de corredor verd entre Collserola i el Llobregat.
- Recuperar per a la ciutadania el sector de la masia Torre Gran i bassa de laminació, treballant per a la realització d'un gran parc on es combini la recuperació del bosc de ribera, la connectivitat amb la riba del riu al nord de la C-31 i la potenciació de la bassa de laminació com a espai per a la fauna amenaçada d'extinció de forma accessòria a la seva funció hidrològica.
- Fomentar l'ocupació de qualitat potenciant els polígons industrials existents, invertint-hi recursos en clau ecològica, amb mobilitat sostenible, i creant espais de qualitat a través de la mixtura d'usos que generin més dinamisme i oportunitats.
- Impulsar un mapa productiu de les nostres ciutats i dels polígons d'activitat econòmica. Ciutats amb polígons industrials urbans, que comporti un diagnòstic

de fortaleses i dèficits, per fer possible una major diversificació econòmica i productiva. Per fer una autèntica aposta per una economia circular cal desenvolupar des de la proximitat tota la seva traçabilitat: producció, consum i reciclatge i al mateix temps les relacions d'interdependència econòmica entre les poblacions amb un gran potencial econòmic, n'és una oportunitat, particularment per als sectors més castigats per la pandèmia com PIMES, petit comerç, autònoms i Economia Social i Cooperativa.

- Impulsar plans de millora dels polígons industrials, amb una visió integradora en l'entorn urbà, incorporant els valors de l'ecoinnovació i la sostenibilitat per millorar els accessos, la mobilitat interna i la gestió de residus, serveis tecnològics, servei a les empreses i als treballadors i treballadores, afavorint aquelles infraestructures que permetin acollir noves activitats productives, amb alta rendibilitat social, generadores d'ocupació i noves professions, amb l'objectiu de dinamitzar el teixit empresarial i ser atractiu per ubicar empreses de valor afegit i crear ocupació de qualitat.

Vallès Oriental

El Vallès Oriental és un dels territoris frontissa entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Catalunya Central.

El Vallès Oriental té una població de més de 400.000 habitants. És una comarca extensa i plural, que ha de gestionar la seva pròpia diversitat, amb un potent pol industrial i econòmic i unes ciutats i pobles densament poblats al sud, un sector serveis centrat al voltant de la capitalitat de Granollers, i un nord més rural i turístic, excepció feta del pol industrial del Baix Montseny, entorn de Sant Celoni.

Aquesta pluralitat de sectors i realitats dificulta les apostes estratègiques territorials i obliga a una major especialització, a més d'una oferta de serveis adequada al conjunt de la comarca. En aquest sentit, el Vallès Oriental continua pendent de resoldre la seva mobilitat interna, així com la seva relació àgil amb el Vallès Occidental i el Maresme.

Aquest és un dels territoris més productius de Catalunya, però a la vegada disposa d'espais naturals emblemàtics i d'un model turístic que es debat entre el consum i gastronomia.

Ens comprometem a implantar les següents mesures:

- Promoure un Pla de connexió del transport públic entre les poblacions del Vallès Oriental amb l'objectiu que la ciutadania vallesana aposti pel transport públic en detriment del transport privat.
- Activar la línia Orbital Ferroviària que ha d'enllaçar el Garraf, els dos Vallesos i el Maresme superant l'hegemonia de model radial i reforçant la connexió entre aquestes comarques i promoure una mobilitat sostenible.

- Acordar amb el govern de l'Estat el desdoblament de la línia ferroviària R3 (Barcelona-Ripoll).
- Potenciar un Pla de construcció de residències públiques, així com la construcció d'habitatge per a persones grans que comparteixin espais comuns, coordinat entre la Generalitat i els ajuntaments.
- Promoure la creació de l'Oficina d'Atracció de noves activitats empresarials amb l'objectiu de desenvolupar polítiques de captació d'empreses i d'inversions empresarials fonamentalment d'empreses de tecnologia neta i que donin suport al desenvolupament d'una política industrial sostenible i també en l'àmbit de la indústria 4.0.
- Impulsar polítiques d'ocupació, creant l'Observatori de la Formació, com a instrument permanent i innovador de detecció de les necessitats formatives capaços de concretar propostes i millora en la planificació i l'oferta.
- Impulsar un Pla d'Acció per reduir la contaminació atmosfèrica, lluminosa i sonora i la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, així com elaborar plans d'actuació per a l'energia sostenible com a eina estratègica de planificació energètica que desenvolupi les principals accions d'eficiència energètica i d'implantació de fonts d'energia renovable.
- Impulsar l'estudi i el desenvolupament de la protecció de més espais agroforestals a la Plana del Vallès i promoure l'agricultura de proximitat i ecològica impulsant la producció, distribució i consum d'aliments ecològics i de proximitat.

Vallès Occidental

El Vallès Occidental és un territori divers i referent dins l'arc metropolità pel seu teixit industrial. Alhora és un dels principals nusos de comunicacions de Catalunya. Diversos eixos la creuen en totes direccions. Amb gairebé un milió d'habitants representa el 12% del PIB de Catalunya.

Només a les dues capitals comptem 430.000 habitants, gairebé la meitat de la comarca. Això fa que tant Sabadell com Terrassa siguin dos grans pols d'atracció econòmica.

La crisi de la Covid-19 no ha fet més que incrementar les desigualtats amb la destrucció d'ocupació. En la primera fase de la pandèmia la destrucció laboral, va ser d'una magnitud superior a la de la crisi del 2008. Per això, cal avançar cap a un model productiu més resiliència, més diversificat, amb capacitat de generar valor afegit i ocupació, amb treballadors i treballadores més i millor formades de manera continuada i capdavanter en la transició ecològica. Un model que afavoreixi les produccions i els serveis de proximitat. També cal que el nou Govern prengui una posició ferma en la defensa del teixit industrial, la seva modernització i el manteniment de l'activitat i els llocs de treball a les empreses com el cas de Nissan o Continental.

Una pandèmia que ha fet aflorar també les febleses i alhora la importància de disposar d'un sistema de salut pública potent, amb suficients recursos humans i econòmics. És imprescindible blindar el sistema públic i dotar-lo de més recursos en tots els seus nivells, principalment en l'Atenció Primària i són moltes les veus dels professionals i usuàries de la salut pública que alerten de la manca de mitjans.

L'elevat preu de l'habitatge de lloguer a la comarca (640 € de mitjana segons dades del 2019) i l'escassetat d'habitatge assequible o d'HPO (el 10% del total segons dades del 2019) posen de manifest la necessitat de polítiques d'habitatge que apostin per la rehabilitació i la construcció d'habitatge protegit i d'habitatge de lloguer assequible.

Com a comarca densament poblada i amb infraestructures viàries d'alta capacitat que creuen el territori, és necessària la reducció dràstica de les emissions, que en gran manera depenen de la mobilitat. Durant les setmanes de confinament la qualitat de l'aire del Vallès Occidental va millorar substancialment i s'ha situat a nivells saludables segons paràmetres de l'OMS. L'increment de desplaçaments a peu i en bici, el teletreball i la flexibilitat horària es perceben, ara més que mai, com a eines útils, possibles i acceptables per a reduir les aglomeracions, esglaonar l'hora punta i aprofitar millor les infraestructures disponibles. És el moment que a la comarca es repensin les infraestructures pendents prioritzant la intermodalitat i el transport públic, no el vehicle privat.

Proposem les següents mesures:

- Construir l'Hospital Ernest Lluch, en projecte des de 2006, que donaria servei a més de 200 mil habitants del Vallès dels municipis de Montcada i Reixac, Cerdanyola, Ripollet, Barberà del Vallès i Badia del Vallès i que alhora serviria per a descongestionar l'Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Revertir les retallades en salut i garantir que la comarca disposi d'una Assistència Primària d'excel·lència, per abordar aquesta crisi i nous rebrotos, amb uns centres dotats amb suficient personal i amb els recursos necessaris. Contemplar l'atenció psicològica com a servei bàsic dels equips de l'assistència primària.
- Incrementar la inversió en salut a la comarca que permeti la contractació de personal. Reduir les llistes d'espera, millora de les ràtios i recuperació de serveis.
- Treballar activament perquè l'Hospital Taulí esdevingui un hospital de tercer nivell, tal com la Vall d'Hebron o Bellvitge. Reduir llistes d'espera, incrementar els llits hospitalaris i també socio-sanitaris. Recuperar el servei d'oncologia pediàtrica. Incrementar la capacitat de diagnòstic per la imatge, augmentant els equipaments destinats a les radiografies simples, a la realització de TAC i ressonàncies, per aconseguir la reducció dràstica dels temps d'espera per fer aquestes proves.
- Reactivar amb un nou impuls el Pacte per la Reindustrialització del Vallès amb la implicació de tots els actors socials i econòmics amb una dotació econòmica suficient per avançar cap a nous models d'economia verda i ocupació de qualitat.
- Impulsar la formació professional i formació contínua amb propostes adaptades a les necessitats presents i futures del mercat laboral del Vallès.
- Acordar amb el govern de l'Estat la desprogramació definitiva del Cierre de la Autovia Orbital de Barcelona i la transferència a la Generalitat de Catalunya de les partides pressupostàries d'inversió previstes per aquesta actuació, per tal que puguin ser destinades a la millora de les vies d'interconnexió locals i les infraestructures de transport públic a les comarques del Vallès Occidental i Oriental.
- Acordar amb el govern de l'Estat un pla de rodalies comarcal que prioritzi del nou intercanviador al sud de Barberà del Vallès que connecti l'R4 i l'R8 de Rodalies que permetria la connexió Catalunya central-Terrassa-Sabadell-Granollers amb un sol intercanvi. Manteniment del traçat actual de l'R3 i el seu lligam amb l'estació de Sta. Perpètua.
- Prioritzar el perllongament de la línia S2 de FGC fins a Castellar del Vallès.
- Prioritzar el tramvia UAB-Montcada que permetria, amb una longitud de 10 km, la connexió entre Rodalies i FGC.
- Potenciar els Plans de Desplaçament d'Empresa als Polígons Industrials de la comarca amb busos compartits entre diverses empreses d'un polígon, busos de connexió, busos a la demanda, etc.
- Activar la T-Mobilitat. Mentre no arriba, avançar en una política tarifària més afavoridora pels veïns i veïnes del Vallès i que fidelitzi usuaris i usuàries del transport públic.
- Establir ZBE i Zones urbanes d'atmosfera protegida (ZUAP) de caràcter estructural, que han de servir per a limitar els desplaçaments en transport privat i afavorir la demanda en transport públic.
- Acomplir els Plans de millora de la qualitat de l'aire de l'àrea d'influència del Vallès.
- Preservar i potenciar les vies verdes del Vallès entre la serralada prelitoral i la litoral per garantir la connectivitat ecològica i la continuïtat paisatgística dels espais oberts metropolitans.
- Augmentar el parc d'habitatge de lloguer assequible i HPO de lloguer.
- Explorar la cessió d'ús de terrenys públics, la utilització de mòduls, el reaprofitament de contenidors industrials, les cooperatives d'habitatge, etc. per fer més ràpida i democràtica la nova construcció.

Baix Llobregat

El Baix Llobregat és la tercera comarca amb més habitants i la segona amb major densitat de població de Catalunya. La comarca concentra més del 10% de l'activitat econòmica catalana, genera més del 10% del PIB de Catalunya i té més del 10% de la seva població. Es tracta d'una comarca plural, territorialment i socialment. Alhora, hi podem trobar des de municipis de gairebé 90.000 habitants (Cornellà i Sant Boi) a d'altres com Castellví de Rosanes, on viuen menys de 1.500 persones.

La consciència i l'entitat comarcal del Baix Llobregat és el resultat d'un procés transformador que té el seu origen en les lluites del moviment obrer i veïnal i que s'ha manifestat en nombroses mobilitzacions en defensa dels serveis públics i per la millora de les infraestructures i les comunicacions.

No obstant això, el pes demogràfic, econòmic, social i cultural d'aquest territori no sempre ha estat present a l'hora de planificar les inversions dels governs de la Generalitat. Al Baix Llobregat, com a part de l'espai metropolitanà, es manifesten especialment les desigualtats socials, més encara en l'actual situació de crisi econòmica, sanitària, social provocada pel coronavirus. Per això, cal prioritzar l'acció pública i corregir el dèficit d'inversió per tal de fer efectiu l'accés a drets bàsics de la ciutadania i fixar població que d'altra manera també resultaria expulsada o exclosa.

Per això, cal reactivar l'economia i generar oportunitats sostenibles. El Baix Llobregat és un dels motors econòmics i industrials de Catalunya. Es tracta d'una comarca amb una forta tradició industrial que s'ha d'adaptar a un nou tipus de desenvolupament, a una nova activitat industrial, que sigui sostenible ambientalment, però també que generi ocupació de qualitat i que incorpori la perspectiva de gènere. Ara és el moment de plantejar polítiques valentes que defensin la condició material de la classe treballadora i situïn el focus en la necessitat de mantenir els llocs de feina amb un model de producció sostenible que pugui generar innovacions.

En l'àmbit comarcal, prioritzem les següents mesures:

- Potenciar activitats industrials amb més valor afegit, amb major component tecnològic dins dels seus processos productius, que són activitats amb menor risc de deslocalització, per la seva resiliència a la competència amb altres territoris.
- Realitzar un estudi respecte de l'impacte de la transformació del sector de l'automoció al Baix Llobregat davant les futures transformacions del sector de l'automòbil i la incidència en l'economia de la comarca.
- Continuar defensant el Parc Agrari del Baix Llobregat i apostar per una ampliació que reforci les competències i els recursos del parc, exercir la disciplina urbanística i gestionar els sòls en desús per promoure l'activitat agrària preferentment de base cooperativa.
- Donar suport al comerç local i de proximitat com a pol d'activitat generadora d'ocupació i riquesa. Facilitant

la seva reobertura i a la vegada, establint mesures per a la seva promoció a través de campanyes d'incentius al consum dels seus productes.

- Apostar per alternatives econòmiques verdes mitjançant el suport a la rehabilitació energètica, en el marc de la nova llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles neutres en emissions, que millorin l'eficiència i previnguin la pobresa energètica.
- Defensar que el sector públic assumeixi un paper destacat en la creació de llocs de treball, sobretot en el sector de les cures, i la seva professionalització i dignificació de les condicions laborals.
- Defensar una renovada agenda ambiental que estigui lligada a la necessària recuperació econòmica i al canvi del model.
- Suspendre l'ampliació de la tercera pista de l'Aeroport del Prat per part d'AENA, per la seva amenaça i impacte sobre el medi natural i la biodiversitat de l'entorn del delta del Llobregat. Proposar la creació d'un sistema aeroportuari català integrat per donar resposta a les necessitats del territori. Amb aquest objectiu, apostem per millorar la connectivitat amb transport públic dels aeroports de Reus, Girona i El Prat, generant les sinergies necessàries entre aquestes infraestructures.
- Defensar la protecció de les infraestructures ambientals de la comarca (els espais naturals del Delta de Llobregat, el parc de Collserola, les Muntanyes del Baix i el parc agrícola forestal del Montserrat), necessàries per protegir la seva biodiversitat.
- Reforçar mesures d'àmbit supramunicipal per dotar d'infraestructures adequades els nous paradigmes de mobilitat i ordenant la circulació de vehicles privats amb limitacions per als vehicles més contaminants. Tot això amb el repte de millorar la comunicació amb els polígons d'activitat econòmica de la comarca.
- Impulsar l'extensió del tramvia des de Sant Feliu al polígon El Pla fins a Molins de Rei i l'intercanviador dels ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) a Sant Vicenç dels Horts i Pallegà.
- Apostar pel transport públic en superfície amb un carril bus a la B-23 entre Sant Feliu de Llobregat i Barcelona ciutat i un carril bus segregat i continu a la C-245, entre Castelldefels i l'estació intermodal de Cornellà.
- Millorar la connexió amb transport públic entre la zona nord de la comarca i la resta del Baix Llobregat i entre Ilera i Ilera del riu Llobregat.
- Implantar zones de Park & Ride properes a les estacions de tren del Baix Llobregat, apostant per la renovació de flotes mitjançant autobusos elèctrics i reservant espais segurs per a la circulació i aparcament de bicicletes.

- Crear un potent parc públic d'habitatge, construïent habitatges públics, però també adquirint immobles de la SAREB perquè puguin destinar-se a lloguer social.
- Protegir i garantir la prestació de serveis que realitza la xarxa de Centres d'Atenció Primària (CAP) comarcal, exigint la millora de les seves instal·lacions, organització i dotació de professionals sanitaris.
- Implementar un Observatori Comarcal dels Serveis Sanitaris que, amb tots els agents implicats, valori la qualitat de prestació del servei, els recursos existents i actualitzi els principals indicadors de salut.
- Revisar els concerts educatius de les escoles més segregadores de la comarca i una supressió progressiva i acordada del sistema de concerts, per tal que els recursos per a l'educació pública no restin subordinats a la privada.
- Potenciar la formació professional dual entre tots els centres de cicles formatius i les empreses de la zona per tal que aquesta tingui major dignificació i qualificació, així com el seu desplegament territorial.
- Establir, mitjançant el nou Pla Director Urbanístic Metropolità, una ordenació del territori fomenti la ciutat compacta, equilibrada en equipaments públics, apostant pel transport públic, protegint la indústria productiva i facilitant la transició ecològica.

Penedès

Treballarem per a garantir que la vegueria del Penedès, configurada per quatre comarques: de l'Anoia, l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf, com a territori cruïlla i ròtula del país, esdevingui un espai de vida igualitària, democràtica, sostenible, feminista i resiliència per al conjunt de la seva ciutadania. Amb aquest objectiu volem abordar els reptes i els dèficits en inversió i polítiques públiques que resolguin les bretxes socials, econòmiques i ambientals que patim, i que amb la crisi sanitària, social i econòmica provocada per la pandèmia de la Covid-19 al Penedès.

- Desplegar els serveis territorials de la Generalitat de Catalunya al Penedès, iniciant-se pels de Salut, Educació, Afers Socials, Treball i Família i Territori i Sostenibilitat, així com els espais de governança i participació ciutadana al Penedès.
- Agilitzar el procés de participació del Pla Territorial Parcial del Penedès perquè durant el 2021 sigui aprovat.
- Avançar cap a la materialització de la vegueria del Penedès que ha de permetre la participació més activa del territori en la definició de la planificació estratègica de les polítiques públiques i en la millora del benestar dels penedesencs i penedesenques.
- Implantar un pla d'inversions destinat a les comarques del Penedès amb dèficits infraestructurals greus i molt castigades per l'atur i la desocupació.

- Garantir la resolució dels dèficits històrics en l'atenció dels serveis de salut: atenció de serveis de primària, especialitzada i hospitalària (nou Hospital a Vilanova i la Geltrú), reconversió en centre sociosanitari l'Hospital de Sant Camil, cobertura horària i en funció de la demanda estacional de l'estiu als CAP, reconversió del Consultori Mèdic de Segur de Calafell a Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP), reforç de les urgències, diàlisi, UCI, UCI prenatal de l'hospital del Vendrell, garantia de serveis de transport sanitari eficient i de servei de transport públic des de tots els municipis per a l'atenció especialitzada o visites als centres hospitalaris del Vendrell, Vilafranca, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú.
- Millorar les infraestructures de mobilitat sostenible amb la Regió Metropolitana de Barcelona i amb l'àrea Reus-Tarragona, potenciant el transport públic ferroviari i de bus.
- Implantar un sistema de tarifació de rodalies, social, just i equitatiu per acabar amb unes zonificacions que generen greuges i diferències importants penalitzant municipis i comarques del Penedès (especialment al Baix Penedès).
- Acordar amb el govern de l'Estat la millora de la xarxa i els serveis ferroviaris de rodalies (R2S, R4, R8, R13, R14, R15, R16, R17, RT2), de regionals, de l'AVE, la nova línia de mercaderies.
- Creació d'un centre intermodal d'intercanvi a Vilafranca del Penedès i millora de les estacions ferroviàries i accessos viaris a la xarxa territorial.
- Avançar en la concreció de l'enllaç ferroviari Vilanova-Vilafranca-Igualada, línia orbital.
- Garantir un Pla d'Acció coparticipat entre la vegueria i la Generalitat i l'Estat, amb finançament i programes d'actuació, per a la reconversió de l'activitat socioeconòmica al Penedès que garanteixi la transformació cap a la innovació, la incorporació i la implantació d'activitat productiva d'economia emergent i sostenible amb especial atenció al sector vitivinícola.
- Activar la Mesa per a la reindustrialització de la vegueria del Penedès amb representació del Govern de la Generalitat, món local i agents econòmics i socials, que abordi les solucions per a millorar i reconvertir la indústria penedesenca.
- Implantar un Pla de Xoc i d'impuls socioeconòmic al Penedès, amb un fons de dotació econòmica en el marc dels fons europeus de recuperació,
- Endegar un projecte penedesenc d'habitatge per garantir el dret a un habitatge digne i assequible a tota la ciutadania.

Camp de Tarragona

El Camp de Tarragona té un gran potencial pel que fa al patrimoni històric, cultural i mediambiental, i disposa d'una activitat econòmica industrial molt especialitzada.

La seva situació geogràfica és estratègica: cruïlla de comunicacions entre el corredor mediterrani i la vall de l'Ebre, i també proximitat amb Barcelona. El seu port industrial i la indústria petroquímica són també grans potencialitats tot i les externalitats negatives i riscos del sector.

Precisament, en relació amb la seguretat industrial, cal fer un esment especial als diversos accidents que han deixat al descobert la precarització que les treballadores del sector químic estan patint des de fa molt temps: reducció de plantilles, subcontractació i externalització de serveis que fan incrementar exponencialment els beneficis de les empreses del sector, en detriment de les condicions laborals i de seguretat de les treballadores i treballadors. També cal recordar que aquests accidents afecten a tota la població. El 14 de gener de 2020 es van patir les repercussions d'un accident que va causar danys materials, ferits i fins i tot morts. Això no pot tornar a passar. Cal una actualització profunda d'aquesta indústria amb plans de seguretat més estrictes i mecanismes per assegurar el seu compliment. També és necessari una major inversió en la Inspecció de Treball per regular amb més celeritat les infraccions, més personal pel funcionament de les empreses i responsables d'actuació en cas d'accident.

En l'àmbit infraestructural, el Camp de Tarragona tot i que compta amb l'AVE i l'aeroport de Reus, aquestes no estan ideades per cobrir les necessitats dels ciutadans i ciutadanes del territori, sinó del turisme. Tanmateix, i assumint la importància del turisme, cal prioritzar un nou model econòmic encarat a potenciar i revalorar les activitats econòmiques del sector primari realitzades a la zona. Volem incentivar una economia sostenible que generi ocupació de qualitat. L'infrafinançament que ha patit aquest territori, tant per part de l'Administració de l'Estat com per part de la Generalitat, ha comportat que hi hagi dèficits importants en àmbits com la mobilitat i la sanitat, entre d'altres.

Per millorar el Camp de Tarragona proposem les següents actuacions prioritàries:

- Implementar una reforma legislativament que garanteixi més seguretat de les indústries petroquímiques, mentre que s'avança en el nou model socioeconòmic que tingui en compte la sostenibilitat del territori i la transició energètica. Aquest canvi en l'increment de les mesures de seguretat i control mediambiental ha de ser un revulsiu per a la inversió per part de les empreses i alhora un increment dels llocs de treball. Cal obrir la participació als sindicats, que han de garantir convenis que expulsin la precarietat laboral de les indústries.
- Continuar lluitant contra models extractius i especulatiu com Barcelona World o instal·lacions que apostin per un turisme de luxe amb grans despeses energètiques i consums de recursos, on els llocs de treball que generen estan molt vinculats a sectors feminitzats i són molt precaris i dirigir les inversions cap a un nou model descarbonitzat i de gran valor afegit.

- Millorar la protecció del nostre patrimoni natural mitjançant l'ampliació dels espais de la demarcació de Tarragona que tinguin la consideració d'espais d'interès natural (PEIN). Per exemple, el Bosc de la Marquesa i l'entorn de les platges litoral tarragoní.
- Recuperar la línia de tren Cambrils-Salou-Tarragona com a servei ferroviari mitjançant un tren-tramvia (TramCamp), que connectés també amb Port-Aventura i amb una fase posterior amb la ciutat de Reus.
- Millorar la gestió de la sanitat i les residències al Camp de Tarragona. L'Hospital Sant Joan de Reus i l'Hospital Joan XXIII de Tarragona han de tenir una gestió 100% pública, transparent i amb condicions de treball dignes.
- Revisar totes les obres de millora dels equipaments sanitaris, entre elles el CAP de la Granja (Tarragona) que requereix una ampliació urgent pel volum d'usuàries i usuaris.
- Habilitar les tres plantes buides de la Residència de la Gent Gran de la Mercè i impulsar des dels ajuntaments la cessió de solars i espais públics per construir-ne de noves i alleugerir les llistes d'espera, sempre de gestió directa pública.
- Vetllar per una educació pública i de qualitat i descentralitzar els centres, tant universitaris com de formació professional, aproximant-la al territori i al seu teixit productiu. Reforçar el model de campus extens de la Universitat Rovira i Virgili i potenciar la col·laboració en la transferència de coneixement amb els sectors productius del territori.
- Acordar el tancament progressiu de les centrals nuclears i, en substitució, la creació d'una empresa de capital i gestió pública especialitzada en subministrament elèctric mitjançant renovables. Apostar per un model energètic alternatiu a la central nuclear de Vandellòs II, plantejant una alternativa sostenible ambientalment i econòmicament per al territori i les persones treballadores implicades.
- Clausurar el delfinari del parc aquàtic "Aquopolis" situat al nucli de la Pineda/Vila-seca.

Terres de l'Ebre

Les Terres de l'Ebre disposen d'una gran riquesa natural com és el riu Ebre, el seu delta o el massís dels Ports de Tortosa i Beseit. És un territori ric en recursos patrimonials i té una magnífica situació estratègica dins de l'arc mediterrani. També compta amb sectors econòmics destacats, com l'agroalimentari, l'energètic o la pesca, entre altres. La inexistència d'una política d'equitat territorial ha desfavorit el progrés a les Terres de l'Ebre i ha comportat la pèrdua de serveis incrementant les amenaces.

El canvi climàtic està representant una amenaça per a les àrees costaneres de la conca mediterrània, que es veuen afectades per l'augment de l'erosió, la disminució

de la descàrrega de sediments, la intensificació de les inundacions, la intrusió d'aigua salada i la pèrdua de biodiversitat. Aquests problemes s'intensifiquen amb especial preocupació en el cas de delta de l'Ebre, un dels sistemes fluvials més importants de la Mediterrània.

D'altra banda, la crisi del coronavirus s'ha posat de manifest que el teletreball ens ofereix una possibilitat real de conciliar la vida feina i la vida familiar, però també d'exercir determinades opcions laborals sense necessitat de viure en les grans ciutats o les seves àrees metropolitanes. El teletreball ofereix la possibilitat d'incidir de forma positiva en l'equilibri i equitat territorial. Per a això, cal impulsar polítiques per a garantir una connectivitat adequada i de qualitat a tot el país i que es posin facilitats a empreses, autònoms i emprenedors per a l'extensió del teletreball.

Ateses aquestes consideracions, es proposa:

- Elaborar un pla de promoció del teletreball acordat amb els sindicats que desenvolupi la normativa, amb garanties de connectivitat i accés als serveis bàsics de salut, cultura i educació. El pla inclourà les infraestructures necessàries per a estendre les noves tecnologies als municipis rurals (fibra òptica, cobertura adequada de telefonia mòbil...).
- Afavorir la rehabilitació, el lloguer i la compra d'habitatges existents en els municipis de la Catalunya rural, amb l'establiment d'ajudes a cooperatives i famílies.
- Construir un nou hospital de referència de les Terres de l'Ebre.
- Impulsar mecanismes i mesures encaminades a atraure professionals del món sanitari cap a les zones rurals, i sobretot, especialistes cap als centres d'assistència sanitària de les Terres de l'Ebre, valorant la possibilitat d'establir mesures de discriminació positiva cap als que optin per desenvolupar la seva tasca professional en centres sanitaris de les comarques perifèriques o rurals.
- Planificar i posar en marxa una xarxa d'atenció sanitària bàsica que cobreixi tots els municipis de les Terres de l'Ebre i eviti a la ciutadania de les poblacions més petites el mínim de trasllats per visites als Centres d'Assistència Primària. Per això augmentarem l'actual plantilla de metges de família.
- Impulsar una política hídrica a Catalunya basada en els principis de la Nova Cultura de l'Aigua, partint del rebuig a qualsevol transvasament o sistema de regadius que impliquin ampliacions o noves extraccions d'aigua del riu i convertir les aportacions de cabals i sediments al tram final del riu en una prioritat per salvar el Delta.
- Impulsar la reducció progressiva del minitransvasament de l'Ebre (CAT) al Camp de Tarragona, establint un "Pacte per l'Ebre" per retornar de manera programada i consensuada, els cabals del riu gestionats pel Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT).

- Implementar, als municipis ebrencs, mesures de control i racionalització del consum d'aigua, i inversió en infraestructures i mecanismes de millora de la qualitat de l'aigua del medi natural i de la destinada al consum de boca.
- Apostar per fer de les Terres de l'Ebre, en la seva condició de Reserva de la Biosfera, un referent de la sostenibilitat i la qualitat en l'activitat econòmica. La qualitat dels productes i el valor afegit aportat permetran la generació de llocs de treball qualificats i ben remunerats. Entre d'altres, impulsarem polítiques públiques i línies d'ajuts per a l'impuls i consolidació de les produccions agràries i ramaderes que potencien els valors de la marca Ebrebiosfera (arròs, oli, vi, cítrics, carn, fruita dolça, etcètera).
- Posar especial atenció al desenvolupament d'activitats centrades en nínxols de mercat amb projecció de futur i possibilitats d'oferir valor afegit i bons resultats econòmics.
- Crear un banc públic de terres agrícoles i silvícoles vinculat a l'assumpció de compromisos agroecològics.
- Crear l'Autoritat Territorial (ATM) de les Terres de l'Ebre, per a garantir la participació de la societat civil ebrencs en la presa de decisions sobre la mobilitat al territori i amb l'objectiu de treballar per acordar amb el govern de l'Estat unes bones connexions de ferrocarril amb Tarragona ciutat i, sobretot, amb el Camp de Tarragona; i també amb Barcelona, València, Madrid, Girona, Saragossa i la resta de territoris anteriorment esmentats: creació de dues estacions centrals de caràcter intermodal (a l'Aldea i Móra la Nova) perquè el ferrocarril estigui ben connectat amb el territori mitjançant una bona xarxa capil·lar de transport per carretera.
- Ampliar la xarxa d'autobusos que connecten les diferents poblacions de les Terres de l'Ebre.
- Crear un Pla Integral de Mobilitat que inclogui un doblament de la C-12 fins Lleida.
- Fomentar un turisme de qualitat lligat al medi rural i de costa.
- Establir les bases per a un model descentralitzat de producció d'energia, prioritzant les energies renovables, propiciant l'autoconsum i contribuint a l'equilibri territorial defugint de la massificació eòlica al territori, tot desplegant instruments normatius per ubicar els projectes eòlics prop dels grans centres de consum i derogant i/o modificant l'actual normativa.
- Ampliar el Parc Natural dels Ports incloent la Serra de Pàndols i Cavalls.
- Mantenir i posar en valor el patrimoni natural mitjançant una gestió forestal sostenible i fomentar la biomassa.

- Elaborar un Pla per impulsar i facilitar la instal·lació de noves empreses als grans polígons industrials que han quedat en desús a les Terres de l'Ebre.
- Crear i oferir línies de subvencions per recuperar i protegir els espais naturals i urbans afectats per les inclemències meteorològiques que afecten les Terres de l'Ebre a causa de l'impacte del canvi climàtic.
- Ampliar la Via Verda de la Terra Alta i el Baix Ebre fins a Amposta i Sant Carles de la Ràpita, connectant així l'actual traçat amb les vies ciclistes del Delta de l'Ebre.
- Desenvolupar la nostra proposta de llei de millora urbana, social i ambiental de barris i viles per millorar l'habitatge de les zones degradades com els nuclis antics de Tortosa, Ulldecona o Móra d'Ebre.
- Desenvolupar la nostra proposta de llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals per afavorir un repartiment de drets i deures equitatiu entre els diferents territoris de Catalunya.

En Comú Podem

Versió 1.1
30.01.2021

encomupodem.cat